

โครงสร้าง องค์ประกอบและการได้มาซึ่งนายกและกรรมการสภา
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกกฎหมายมหาชน
สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา

พ.ศ. 2566

Structure Composition and Selection of President and Members of the
Autonomous Universities Council

Mr. KUNTHAKORN KHAOTHONG

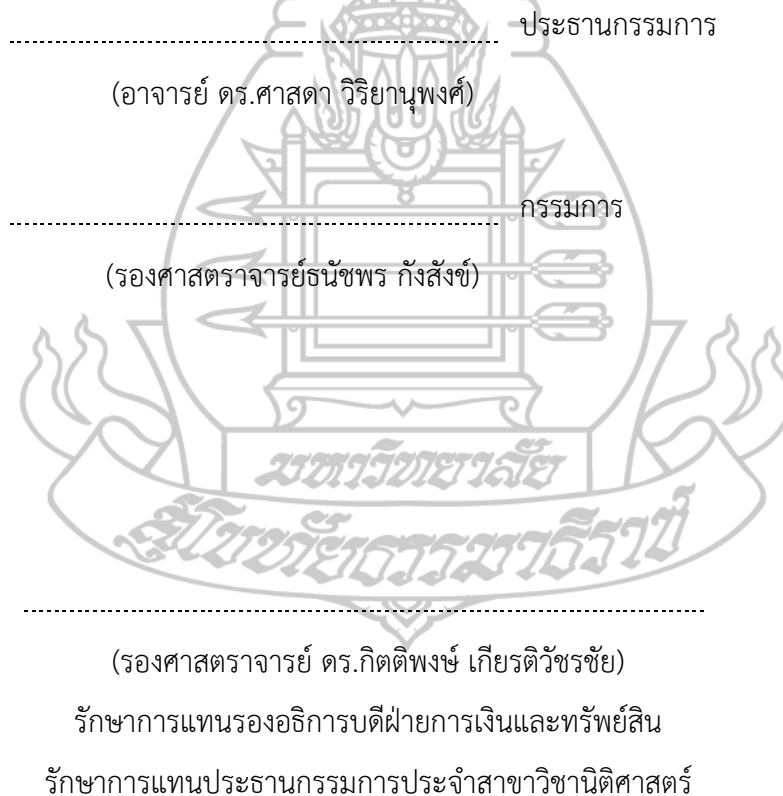
An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Laws in Public Law
School of Law Sukhothai Thammathirat Open University

2023

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	โครงสร้าง องค์ประกอบและการได้มาซึ่งนายกและกรรมการสภา มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
ชื่อและนามสกุล	นายกันต์จรณ์ เขาทอง
แขนงวิชา / วิชาเอก	กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน
สาขาวิชา	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.ศาสดา วิริยานุพงศ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2567

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ชื่อการศึกษา คั่นคว่าอิสระ โครงสร้าง องค์ประกอบและการได้มาซึ่งนายกและกรรมการสภา
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ผู้ศึกษา นายกันต์ธกรณ์ เขาทอง รหัสนักศึกษา 2624001133

ปริญญา นิติศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ศาสดา วิริยานุพงศ์ ปีการศึกษา 2566

บทคัดย่อ

การศึกษา คั่นคว่าอิสระ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาแนวคิดทางกฎหมายมหาชนที่เกี่ยวข้องกับ
โครงสร้าง องค์ประกอบและการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งในสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย
(2) ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายกลางที่เกี่ยวข้องกับ โครงสร้าง องค์ประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรง
ตำแหน่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศส (3)
วิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง องค์ประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาและ
กรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (4) เสนอแนะกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง องค์ประกอบและการ
ได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย

การศึกษา คั่นคว่าอิสระ นี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการวิจัยเอกสารโดยคั่นคว่าและรวบรวม
ข้อมูลจากกฎหมาย ประกาศ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตำรากฎหมาย สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ บทความทางวิชาการ
วารสารและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องทั้งของไทยและต่างประเทศ เพื่อนำมาวิเคราะห์มาตรการในการ
แก้ปัญหา

ผลการศึกษาพบว่า (1) โครงสร้าง องค์ประกอบและการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งในสภา
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย เป็นไปตามแนวคิดการมอบอำนาจการบริหารสาธารณะและแนวคิด
การบริหารคณะกรรมการองค์กร (2) ประเทศไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศสกำหนดโครงสร้างและองค์ประกอบ
สภามหาวิทยาลัยไว้ กรณีประเทศไทยให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากผู้บริหารโดยอธิการบดีไม่สามารถดำรง
ตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยได้ ส่วนสาธารณรัฐฝรั่งเศสให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากผู้แทนเมืองที่
มหาวิทยาลัยตั้งอยู่และตัวแทนนักศึกษา (3) โครงสร้าง องค์ประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งใน
สภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยและมหาวิทยาลัยปารีสซีเตมี ความต่างกันแต่สอดคล้องกับกฎหมาย
กลาง (4) ให้ประเทศไทยกำหนดมาตรฐานกลางที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เช่น ให้มีกรรมการ
สภามหาวิทยาลัยจากผู้บริหารหรือผู้แทนจากหน่วยงานเฉพาะด้านตามวัตถุประสงค์การจัดตั้ง ให้ประธาน
ส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย ประธานสภานักงานมหาวิทยาลัยและนายกสมาคมศิษย์เก่า เป็นกรรมการสภา
มหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ให้นายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยต้องผ่านหลักสูตรการกำกับดูแลมหาวิทยาลัย
ในกำกับของรัฐ กำหนดอายุของผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย โดยนายกและกรรมการสภา
มหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิมาจากการรับสมัครคัดเลือกบุคคลและผู้ที่ได้รับคัดเลือกมีคะแนนเสียงข้างมากเด็ดขาด
จากสภามหาวิทยาลัย

คำสำคัญ การบริการสาธารณะ, การศึกษา, สภามหาวิทยาลัย

Independent Study title: Structure Composition and Selection of President and Members of the Autonomous Universities Council

Author: Mr. KUNTHAKORN KHAOTHONG; ID: 2624001133;

Degree: Master of Laws

Independent Study Advisor: Dr. Sartsada Wiriyapunong; Academic year: 2023

Abstract

This independent study aims to: (1) Study public law concepts relevant to the structure, composition, and selection of individuals for positions in the councils of autonomous universities in Thailand. (2) Compare central laws related to the structure, composition, and selection of individuals for positions as presidents and members of the councils of autonomous universities in Thailand and the French Republic. (3) Analyze laws related to the structure, composition, and selection of individuals for positions as presidents and members of the councils of autonomous universities in Thailand. (4) Propose recommendations for laws related to the structure, composition, and selection of individuals for positions as presidents and members of the councils of autonomous universities in Thailand.

This independent study is qualitative research conducted using documentary research methods. It involves studying, researching, and collecting data from laws, announcements, related regulations, legal textbooks, theses, dissertations, academic documents, articles, journals, and relevant Thai and foreign electronic media. The objective is to analyze approaches and measures to address the associated problems.

The study results found that (1) the structure, composition, and selection of persons to the positions of president and members of the council of autonomous universities should be consistent with the delegation of authority to public service and the concept of board administration. (2) Thailand and the French Republic stipulate the structure and composition of the university council. In the case of Thailand, there is an executive university council member, while in the French Republic, there is a university council member representing the university city. Student university council members and presidents of autonomous universities in Thailand cannot hold the position of president of the university council. (3) The structure, composition, qualifications, and selection of persons to the positions of president and members of the council of Thailand, and Paris-Cite University are different, but consistent with the central law. (4) It is recommended that Thailand establish relevant central standards, such as: Ensuring the council of autonomous universities includes the highest executives or representatives aligned with the objectives of the autonomous university. Including the president of the university promotion committee, the president of the university senate staff council, and the president of the alumni association as ex officio members of the autonomous university council. Requiring the president and committee members of the autonomous university council to complete a course on autonomous university supervision. Setting an age limit for the university council president. Ensuring the president and members of the autonomous university council are qualified individuals recruited through an application process, with those selected receiving an absolute majority vote from the university council.

Keywords : Public services, Education, University councils

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ด้วยความช่วยเหลือให้คำแนะนำให้ข้อคิดเห็น จากท่านอาจารย์ ดร.ศาสดา วิริยานุพงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษา นอกจากนี้ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ รศ.ธวัชพร กังสังข์ กรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ พร้อมทั้งกรุณาให้คำชี้แนะในการศึกษาค้นคว้าอิสระให้มีความสมบูรณ์และถูกต้องมากยิ่งขึ้น รวมทั้งขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ให้แก่ผู้เขียน

ขอขอบคุณมิตรภาพทั้งดงามของพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ ร่วมรุ่นนิติศาสตรมหาบัณฑิตที่คอยเป็นกำลังใจและช่วยเหลือมาตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

นายกันต์ธกรณ์ เขาทอง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์การวิจัย.....	9
3. ขอบเขตของการวิจัย	9
4. ระเบียบวิธีการวิจัย.....	10
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 หลักการพื้นฐานและแนวคิดทั่วไปทางกฎหมายมหาชนที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างองค์ประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัย ในกำกับของรัฐ.....	12
1. แนวคิดทางกฎหมายมหาชนที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจการปกครองและ การมอบอำนาจการบริการสาธารณะด้านการศึกษา.....	12
1.1 หลักการกระจายอำนาจการปกครอง.....	12
1.2 นิติบุคคลตามกฎหมายมหาชน.....	16
1.3 การมอบอำนาจการบริการสาธารณะด้านการศึกษาให้กับมหาวิทยาลัย ในกำกับของรัฐ	18
2. แนวคิดการบริหารรูปแบบคณะกรรมการองค์กร.....	25
2.1 โครงสร้างและองค์ประกอบคณะกรรมการองค์กร.....	25
2.2 โครงสร้างและองค์ประกอบคณะกรรมการองค์กรมหาวิทยาลัย ในกำกับของรัฐ	29
2.3 แนวคิดรูปแบบการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งในกรรมการองค์กร.....	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. แนวคิดการบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ.....	32
3.1 แนวคิดการบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย	32
3.2 แนวคิดการบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในต่างประเทศ	35
บทที่ 3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง องค์ประกอบและการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายก และกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยและต่างประเทศ	42
1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง องค์ประกอบและการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรง ตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยและ ต่างประเทศ	44
1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560	44
1.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562.....	45
1.3 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2547 และ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551	45
1.4 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม พ.ศ. 2562	46
1.5 พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562.....	47
1.6 ประกาศ แนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565	49
2. กฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง องค์ประกอบ คุณสมบัติ และการได้มาซึ่ง บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของไทย	53
2.1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.....	53
2.2 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.....	62
2.3 มหาวิทยาลัยบูรพา	71

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ โครงสร้าง องค์ประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐสาธารณรัฐฝรั่งเศส.....	79
3.1	กฎหมายกลางที่เกี่ยวข้องกับ โครงสร้าง องค์ประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐสาธารณรัฐฝรั่งเศส.....	79
3.2	กฎหมายเฉพาะของมหาวิทยาลัยปารีสซิติเต้ที่เกี่ยวข้องกับการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัย.....	88
บทที่ 4	ปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้าง องค์ประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัย	100
1.	วิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างและองค์ประกอบสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย	101
1.1	วิเคราะห์กฎหมายกลางที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างและองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย.....	101
1.2	กฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างและองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศส	106
2.	วิเคราะห์คุณสมบัติของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย	116
2.1	วิเคราะห์คุณสมบัติของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยตามกฎหมายกลาง	116
2.2	วิเคราะห์คุณสมบัติของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยตามกฎหมายเฉพาะ.....	118

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.	วิเคราะห์การได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัย ในกำกับของรัฐประเทศไทย	126
3.1	วิเคราะห์การได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภา มหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย.....	126
3.2	วิเคราะห์การได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็น บุคลากรมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย	136
3.3	วิเคราะห์การได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยกรรม โดยตำแหน่งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย	137
บทที่ 5	สรุปและข้อเสนอแนะโครงสร้าง องค์ประกอบและการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่ง นายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	139
1.	สรุปการวิจัย.....	139
1.1	วิเคราะห์การได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็น บุคลากรมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย	139
1.2	คุณสมบัติของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาและกรรมการสภา มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย.....	144
1.3	การได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยใน กำกับของรัฐ ประเทศไทย	145
2.	ข้อเสนอแนะ	147
	บรรณานุกรม.....	148
	ประวัติผู้วิจัย.....	157

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบกฎหมายกลางที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างและองค์ประกอบของสภา
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศส 105

ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบการวิเคราะห์ผลกระทบและการรับฟังความคิดเห็นในการตรากฎหมาย
ของออสเตรเลีย เกาหลีใต้และไทย 116

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลไทยทุกสมัยได้ให้ความสำคัญกับศึกษาขั้นพื้นฐานไปจนถึงขั้นสูงแก่ประชาชนอันเป็นการพัฒนาทุนมนุษย์หรือทรัพยากรมนุษย์ โดยรัฐธรรมนูญทุกฉบับมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการศึกษาของประชาชนในประเทศและรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 54 วรรคสาม กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ กรณีการศึกษาขั้นสูงรัฐจะจัดการศึกษาผ่านทางสถาบันอุดมศึกษาภายใต้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) โดยมีประเภทสถาบันอุดมศึกษา 9 ประเภท คือ มหาวิทยาลัยรัฐจำกัดรับ มหาวิทยาลัยรัฐไม่จำกัดรับ มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มหาวิทยาลัยเอกชน วิทยาลัยเอกชน สถาบันเอกชนและสถานศึกษานอกสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม¹

หากย้อนไปวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2541 คณะรัฐมนตรีได้มีมติกำหนดให้มหาวิทยาลัยรัฐทุกแห่งปรับสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐภายในปี พ.ศ. 2545 แต่เป็นเวลากว่า 26 ปี มหาวิทยาลัยประเภทต่างๆจำนวนมากยังไม่สามารถเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐได้ทั้งหมดเนื่องจากมีข้อจำกัดด้านการบริหารของรัฐบาล ความล่าช้าในการออกพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยต่างๆ รวมถึงความไม่พร้อมด้านการบริหาร การเงิน หลักสูตรการเรียนการสอนและความเข้าใจในความเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของมหาวิทยาลัยรัฐแต่ละแห่ง²

มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐเป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจเชิงภารกิจเพื่อบริการสาธารณะด้านการศึกษาที่รัฐมอบอำนาจผ่านทางพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐแต่ละแห่ง เช่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2558 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2558 เป็นต้น ซึ่งพระราชบัญญัติเหล่านี้บัญญัติให้อำนาจมหาวิทยาลัยบริหารงานอย่างอิสระและการบังคับบัญชา

¹ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.). (2567, 16 พฤษภาคม). ข้อมูลสถาบันอุดมศึกษา. สืบค้นจาก https://info.mhesi.go.th/homestat_academy.php

² สุภาพร อางเดช. (มปป). เอกสารประกอบการพิจารณาเรื่องมหาวิทยาลัยออกนอกระบบ. สืบค้นจาก <https://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/education/download/article/article .pdf>.

ของมหาวิทยาลัยไม่เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบบริหารราชการแผ่นดินที่เป็นส่วนราชการ³ การบริหารงานมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของไทย ผู้บริหารมหาวิทยาลัยต้องบริหารตามกฎหมายกลางที่เกี่ยวข้องรวมถึงต้องบริหารตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยของตนให้หน้าที่และอำนาจไว้ โดยมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐทุกแห่งมีอำนาจออกกฎและระเบียบเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการได้มาและคุณสมบัติของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรซึ่งมีอำนาจสูงสุดของมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐที่เรียกว่า สภามหาวิทยาลัย โดยพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยต่างๆส่วนใหญ่ได้กำหนดโครงสร้างให้ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยมาจาก 3 ส่วนคือ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิ 2) ผู้บริหารมหาวิทยาลัย และ 3) อาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัย⁴

โดยสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมีอำนาจพิจารณาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งและพิจารณาถอดถอน นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิ อธิการบดี ศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์พิเศษ อีกทั้งมีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอน รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ วิทยาลัย สถาบัน หรือสำนัก และมีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอน ศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ รวมถึงมีอำนาจออกระเบียบและข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล การบริหารด้านการเงินการคลัง การบริหารการจัดการเรียนการสอน การบริหารด้านการวิจัย การบริหารด้านการบริการวิชาการ และการลงโทษทางวินัยบุคลากรในสังกัดมหาวิทยาลัยของตนเอง นอกจากนี้สภามหาวิทยาลัยยังมีหน้าที่และอำนาจควบคุม ตรวจสอบการบริหารงานของอธิการบดีและผู้บริหารมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ กฎ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการหรือของแต่ละมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง⁵

การที่กฎหมายแบ่งอำนาจของมหาวิทยาลัยออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) สภามหาวิทยาลัยที่มีนายกสภามหาวิทยาลัยเป็นหัวหน้าและกรรมการสภามหาวิทยาลัยเป็นสมาชิก 2) ผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่มีอธิการบดีเป็นหัวหน้าและคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเป็นสมาชิก เพื่อให้มีการถ่วงดุลการใช้อำนาจการบริหารงานของมหาวิทยาลัยตามหลักการถ่วงดุลอำนาจ ดังนั้นกฎหมายจึงให้อำนาจและกำหนดวิธีการดำเนินการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งและคุณสมบัติของนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยไว้เฉพาะแตกต่างจากองค์กรมหาชนอื่นด้วยการให้

³ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). รายงานการวิจัยประสิทธิภาพและการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค. หน้า 38.

⁴ สถาบันคลังสมองของชาติ. (2563, 24 สิงหาคม). จดหมายข่าวธรรมเนียมในมหาวิทยาลัย. สืบค้นจาก <http://www.knit.or.th/web/wp-content/uploads/2017/01/letter-1.4.pdf>.

⁵ สำนักงานสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2567, 16 พฤษภาคม). บทบาทหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย ภายใต้พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2551. สืบค้นจาก <https://council.chula.ac.th/>.

อำนาจสภามหาวิทยาลัยออกกฎหรือระเบียบ เรื่องการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งและคุณสมบัติของนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยและอธิการบดีมหาวิทยาลัยเอง⁶

หากพิจารณาการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิมาจากการสรรหาโดยกรรมการสรรหาฯ ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาคัดเลือกและเรียงลำดับผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิแล้วทาบตามความสมัครใจของผู้สมควรดำรงตำแหน่ง⁷ ตัวอย่างกรณีมหาวิทยาลัยศิลปากร อธิการบดีแต่งตั้งกรรมการสรรหาบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วยอธิการบดีเป็นประธาน ประธานสภาคณาจารย์และพนักงานมหาวิทยาลัย นายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้บริหาร กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทอาจารย์ประจำ เป็นกรรมการ⁸ และรูปแบบการสรรหาโดยกรรมการสรรหาฯ มีใช้ในมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐหลายแห่ง เช่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์⁹ และมหาวิทยาลัยอื่นๆ เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่า อำนาจในการเลือกนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิก็คือ อธิการบดีหรือฝ่ายบริหารของมหาวิทยาลัยทำให้วิธีการได้มายึดโยงกับผลประโยชน์ทับซ้อนต่างๆ¹⁰

ด้วยเหตุข้างต้นสภามหาวิทยาลัยจึงไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลงานผู้บริหารมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับความจริงและสภามหาวิทยาลัยบางแห่งอาศัยอำนาจและ

⁶ พนิดา โพธิ์จิตร สอาด หอมมณี และ คมสัน สุขมาก. (2560). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมตรวจสอบการบริหารงาน มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*. 13(2), หน้า 129-130.

⁷ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2559). *ข้อบังคับมหาวิทยาลัยศิลปากรว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2559*. สืบค้นจาก http://council.su.ac.th/index.php?option=com_content&view=article&id=213&catid=70&Itemid=101.

⁸ สำนักงานสภามหาวิทยาลัยศิลปากร. (2559). *คำสั่งมหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ 1941/2559 ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2562 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. สืบค้นจาก <https://www.council.su.ac.th/files/document/Council%2060/Auto%20Color0129.pdf>.

⁹ สำนักงานสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2559). *ข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2559*. สืบค้นจาก <https://autonomy.ku.ac.th/new/wp-content/uploads/2015>.

¹⁰ พีรเดช ทองอำไพ. (2559). *ประมวลผลหลักสูตรธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : สถาบันคลังสมองของชาติ. หน้า 6.

ช่องว่างทางกฎหมายดำเนินการในลักษณะที่สื่อเจตนาแสวงหาประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องหรือเพื่อให้ตนและพวกพ้องคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปโดยมีการกลั่นแกล้งฝ่ายตรงข้ามซึ่งขัดกับหลักธรรมาภิบาลอันเกิดจาก 1) กรรมการสภามหาวิทยาลัยขาดความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองและขาดความเป็นผู้นำ 2) กลไกการทำงานของสภามหาวิทยาลัยมีปัญหาทำให้ขาดประสิทธิภาพ 3) ระบบการควบคุมตรวจสอบการทำงานของสภามหาวิทยาลัยมีปัญหา¹¹ และ 4) กระบวนการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่ไม่โปร่งใส¹² ดังนั้นเพื่อให้การบริหารงานมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ผู้ดำรงตำแหน่งในสภามหาวิทยาลัยจึงต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐแต่ละแห่ง และต้องไม่เห็นแก่พวกพ้องหรือเล่นพรรคเล่นพวกตามหลักธรรมาภิบาล

ตัวอย่างกรณีปัญหาการบริหารงานมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐอย่าง มหาวิทยาลัยบูรพาที่เกิดเหตุการณ์ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์สมพล พงศ์ไทย หมอวาราชการดำรงตำแหน่งอธิการบดีเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ.2557 แต่สภามหาวิทยาลัยบูรพาไม่สามารถเสนอชื่อแต่งตั้งอธิการบดีคนใหม่แทนอธิการบดีที่หมอวารชาติ¹³ ทำให้มหาวิทยาลัยมีปัญหาด้านการบริหารงานทุกด้าน ซึ่งส่งผลกระทบต่อภารกิจที่รัฐมอบหมายให้ตามหลักกรมอบอำนาจที่ให้มหาวิทยาลัยบูรพาจัดการบริการสาธารณสุขและการวิจัยขั้นสูง เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 39/2559 เรื่อง การจัดระเบียบและแก้ไขปัญหารัฐธรรมนูญในสถาบันอุดมศึกษา โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ในขณะนั้นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) โดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีคำสั่งที่ สกอ. 1441/2559 ลงวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2559 และ ที่ สกอ. 1320/2561 ลงวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2561 ให้ผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยบูรพา อธิการบดีหรือผู้รักษาการแทนอธิการบดีและรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพาที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ และแต่งตั้งคณะบุคคลปฏิบัติหน้าที่แทนสภามหาวิทยาลัยบูรพาและอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพาในวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2559 และในการประชุมคณะกรรมการปฏิบัติ

¹¹ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *เรื่องเดียวกัน*. หน้า 56.

¹² ทัดธูสพล นนททวีกิจ และ สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์ (2560). การแก้ไขปัญหาคอขวดในการสรรหาอธิการบดีมหาวิทยาลัยของรัฐตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษามหาวิทยาลัย 3 แห่ง. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย*. 13(1), หน้า 22-40.

¹³ กองบรรณาธิการ (2563, 19 มิถุนายน). *บทบาทหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัยภายใต้พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2551 6 ปีที่รอคอย รศ.ดร.วัชรินทร์ กาลลัก นิ่ง “อธิการบดี ม.บูรพา” เต็มตัวสะท้อนสังคมตื่นตัวแก้ปัญหาธรรมาภิบาล*. สืบค้นจาก <https://medhubnews.com>.

หน้าที่แทนสภามหาวิทยาลัยบูรพาซึ่งเป็นการประชุมลับ ครั้งที่ 1/2563 เมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2563 ได้มีมติเห็นชอบให้เสนอขอพระราชทานโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้ง นายวัชรินทร์ กาสลัก ดำรงตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา ตามมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2550 แต่ก็ยังมีผู้ร้องเรียนและขอให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกระบวนการสรรหาอธิการบดีว่าไม่เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมได้ตรวจสอบแล้วปรากฏว่า การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้สมควรดำรงตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพานี้เป็นไปตามกฎหมาย หลักเกณฑ์ ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จึงขอให้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้ง นายวัชรินทร์ กาสลัก ดำรงตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพาและสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ววันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2563¹⁴ จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้มหาวิทยาลัยบูรพาไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีมายาวนานถึง 10 ปี

ผลจากคำสั่งหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 39/2559 เรื่องการจัดระเบียบและแก้ไขปัญหารัฐธรรมนูญในสถาบันอุดมศึกษา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งให้นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย อธิการบดีหรือผู้รักษาการแทนอธิการบดีและรองอธิการบดีพ้นจากตำแหน่งแล้วแต่งตั้งบุคคลให้ปฏิบัติหน้าที่แทนสภามหาวิทยาลัยและอธิการบดีในมหาวิทยาลัยอีกหลายแห่งหลายแห่ง อาทิ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ไม่ใช่เฉพาะมหาวิทยาลัยของรัฐเท่านั้นที่มีปัญหาแต่มหาวิทยาลัยเอกชนอย่างมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญก็มีปัญหาในลักษณะเดียวกัน จนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ในขณะนั้นมหาวิทยาลัยเอกชนอยู่ภายใต้การดูแลโดยกระทรวงศึกษาธิการ) ได้ลงนามในคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ 47/2559 ลงวันที่ 22 มกราคม 2559 เรื่อง ให้มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญอยู่ในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ คำสั่งหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการทั้งหมดสามารถแก้ไขสถานการณ์ความไม่ถูกต้องและไม่ชอบธรรมของการดำเนินการของมหาวิทยาลัยต่างๆทำให้การดำเนินการสาธารณะด้านการศึกษาและการวิจัยขั้นสูงของประเทศเกิดประสิทธิภาพและสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชนและสังคม

หากพิจารณาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 จนถึงปี พ.ศ. 2561 ได้มีการฟ้องคดีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานมหาวิทยาลัยไม่ว่าจะเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นของรัฐต่อศาล

¹⁴ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2563, 19 มิถุนายน). *ราชกิจจานุเบกษา ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา*. สืบค้นจาก <https://ratchakittha.soc.go.th/documents/17135027.pdf>

ปกครองจำนวนมาก โดยสามารถแยกจำนวนคดีตามประเภทของบุคคลที่เป็นคู่กรณีกับมหาวิทยาลัย ในคดีปกครองได้ดังนี้ 1) อาจารย์มหาวิทยาลัยเป็นคู่กรณีในคดีเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยมากที่สุดจำนวน 220 คำวินิจฉัย โดยเป็นกรณีที่อาจารย์มหาวิทยาลัย เป็นผู้ฟ้องคดี 165 คำวินิจฉัย และอาจารย์มหาวิทยาลัยเป็นผู้ถูกฟ้องคดีโดยมหาวิทยาลัย 55 คำวินิจฉัย 2) เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยเป็นคู่กรณีจำนวน 84 คำวินิจฉัย เป็นกรณีที่เป็นผู้ฟ้องคดี 69 คำวินิจฉัย และเป็นผู้ถูกฟ้องคดีโดยมหาวิทยาลัย 15 คำวินิจฉัย¹⁵ ในจำนวนคดีทั้งหมดนี้มีกรณีคดีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสรรหาและแต่งตั้งและถอดถอนบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งอธิการบดี ตามมาตรา 9 (1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ศาลปกครองได้มีคำวินิจฉัย จำนวน 13 คำวินิจฉัย และคดีที่เกี่ยวข้องกับการแต่งตั้ง ถอดถอนผู้บริหารอื่นๆของมหาวิทยาลัย ศาลปกครองได้มีคำวินิจฉัย จำนวน 16 คำวินิจฉัย¹⁶

นอกจากนั้นในช่วงปี พ.ศ. 2559 – 2563 ยังมีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับสภามหาวิทยาลัย เช่น การได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีและผู้บริหารมหาวิทยาลัย ที่มีบุคคลร้องเรียนต่อสำนักงานปลัด กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ทั้งสิ้นจำนวน 132 เรื่อง และเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาธรรมภิบาลในมหาวิทยาลัยทั้งสิ้น 56 เรื่อง¹⁷ และยังมีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการสรรหาอธิการบดีและการบริหารงานของอธิการบดีต่อสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งการฟ้องคดีและร้องเรียนเหล่านี้เป็นผลมาจากการทำหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัยที่ไม่มีประสิทธิภาพ

ศาสตราจารย์ ดร. โกวิท พวงงาม อดีตคณบดีคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ให้ข้อสังเกตปัญหาการทำหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัยว่า “กรรมการสภามหาวิทยาลัยบางกลุ่มที่ถูกค่อนขอดว่ามีผลประโยชน์ร่วมกับกลุ่มผู้บริหารมหาวิทยาลัย เช่น อธิการบดี รองอธิการบดี และผู้มีอิทธิพลในมหาวิทยาลัยนั้น ส่วนใหญ่กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทนี้มาโดยเส้นสาย มาโดยกลุ่มพวกอธิการบดี รองอธิการบดี หรือวิ่งเต้นเพื่อจะเข้ามาเป็นหรือ

¹⁵ เอกบุญ วงศ์สวัสดิ์กุล. (2561). *เรียนรู้คดีพิพาทในศาลปกครองของมหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ : สถาบันคลังสมองของชาติ. หน้า 6.

¹⁶ เอกบุญ วงศ์สวัสดิ์กุล และคณะ. (2563, 19 มิถุนายน). *รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการประเมินสถานการณ์และวิเคราะห์คดีพิพาทในศาลปกครองของมหาวิทยาลัย*. สืบค้นจาก <http://www.knit.or.th/web/wp-content/uploads/2018/08/Dispute-in-the-Administrative-Court-Of-University.pdf>.

¹⁷ สมหวัง พิริยวัฒน์ และคณะ. (2564). *เส้นทางสู่กรรมการสภามืออาชีพของสถาบันอุดมศึกษาไทย: แนวคิดและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 185.

เป็นเด็กฝาก หรือเข้ามาโดยระบบเส้นสายบุคคล จึงทำให้กรรมการสภามหาวิทยาลัยกลุ่มคนเหล่านี้ อยู่ภายใต้เอาผิดของอธิการบดี “เป็นสภามหาวิทยาลัยตรายาง” เพราะอย่าลืมว่านายกสภาและ กรรมการสภามหาวิทยาลัยต้องเป็นผู้เลือกอธิการบดี และคณบดีคณะต่างๆ จึงทำให้กรรมการสภา ประเภท “ตรายาง” และมีการแต่งตั้งเข้ามามีวัตถุประสงค์เพื่อยกมือให้ฝ่ายบริหารและไม่ได้กำกับ ดูแลเชิงนโยบายของมหาวิทยาลัย แต่ก็ปล่อยปละละเลยจนทำให้อธิการบดี และฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยบริหารงานโดยพลการเพราะกรรมการสภากลายเป็นเครื่องมือของผู้บริหารมหาวิทยาลัย ไปในที่สุด”¹⁸ ดังนั้นการใช้ดุลยพินิจในการเลือกบุคคลและการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภา และกรรมการสภามหาวิทยาลัย จึงต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลและการพัฒนา มหาวิทยาลัยเป็นอย่างมาก

หากพิจารณาการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ระเบียบและข้อบังคับมหาวิทยาลัย ในกำกับรัฐต่างๆ จะกำหนดให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิหนึ่งคนเป็น ประธานสรรหาอธิการบดีและหากพิจารณาคณะกรรมการสรรหาผู้สมควรดำรงตำแหน่งอธิการบดีจะ ประกอบด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทคณาจารย์ประจำ กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้บริหาร ประธานสภาคณาจารย์และพนักงาน และนายสภามาศาสตร์ เก่า ซึ่งรูปแบบการสรรหาที่สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งกรรมการสรรหาอธิการบดีและผู้บริหารมหาวิทยาลัย เป็นประธานและกรรมการสรรหานายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยจนมีการกล่าวกันว่าสภามหาวิทยาลัยที่ได้มาซึ่งสมาชิกด้วยรูปแบบนี้เป็น “สภาพลัดกันเกาหลิง”¹⁹

ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งหมดไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะประเทศไทยเท่านั้น แต่ประเทศที่ได้รับการยอมรับว่ามีสถาบันอุดมศึกษาที่มีคุณภาพอันดับต้นๆของโลกอย่างประเทศสหรัฐอเมริกาก็มีปัญหาเกี่ยวกับ Higher Education Governing Board ในบางรัฐ เช่นที่รัฐ Oregon ผู้ว่าการรัฐได้ขอให้สมาชิกของ State Board of Higher Education จำนวน 4 คนจากที่มีอยู่ 11 คนลาออก โดยให้เหตุผลว่า บุคคลเหล่านี้ไม่มีวิสัยทัศน์ รวมทั้งรัฐไม่มีงบประมาณที่จะจ้างและเหตุการณ์ลักษณะเดียวกันนี้ยังเกิดขึ้นที่รัฐ Wisconsin และรัฐ New Mexico ด้วย นอกจากนั้นที่รัฐโอไฮโอ มหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงด้านการวิจัยพอลิเมอร์อันดับต้นๆของโลก อย่าง University of Akron ก็มีปัญหาคณะ Board of Trustees ยุบคณะกรรมการด้านการวางแผนและ งบประมาณของสภาคณาจารย์โดยไม่มีการพูดคุยหรือเจรจาใดๆและทำการเปลี่ยนกฎระเบียบเกี่ยวกับการ จัดการด้านการเงิน รวมทั้งลดบทบาทของคณาจารย์และอธิการบดีลงและยังมีเหตุการณ์วิทยาลัยชุมชนของ

¹⁸ โกวิท พวงงาม. (2563, 10, ธันวาคม). เมื่อสภามหาวิทยาลัย มีกรรมการสภาเป็น‘สภาตรายาง’. สืบค้นจาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_1265427.

¹⁹ เลแกน สุธรรมและคณะ (2566). สภามหาวิทยาลัยกับประสิทธิผลในการสรรหาผู้บริหารมหาวิทยาลัย ในประเทศไทย. วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. 6(2), หน้า 346-358.

รัฐนิวยอร์กอย่าง Rockland Community College เกิดปัญหาความขัดแย้งกันระหว่าง Board of Trustees ของวิทยาลัยชุมชนกับ State University Trustees ว่าฝ่ายใดมีอำนาจในการแต่งตั้งอธิการบดีจนทำให้วิทยาลัยชุมชนแห่งนี้มีอธิการบดีในเวลาเดียวกัน 2 คน²⁰ ส่วนมหาวิทยาลัยแห่งรัฐนิวยอร์กคือ University of New York ก็มีปัญหาเกี่ยวกับการสรรหาผู้บริหารมหาวิทยาลัยเช่นกันจนอธิการบดีต้องทำหนังสือถึง Board of Trustees เพื่อขอคำแนะนำและข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหา²¹ ส่วนในยุโรปอย่างประเทศฝรั่งเศสก็มีปัญหาเกี่ยวกับการสรรหาอธิการบดีมหาวิทยาลัยเรอูนียง (Université de La Réunion) โดยศาลปกครองมีคำสั่งเมื่อวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2564 ให้ยกเลิกมติคณะกรรมการสรรหาอธิการบดีที่มีมติให้นายเฟรเดริก มิแรนวิลล์ (Frédéric Miranville) ดำรงตำแหน่งอธิการบดีของมหาวิทยาลัย²² และในประเทศกลุ่มอาเซียนอย่างประเทศมาเลเซียก็มีปัญหาเกี่ยวข้องกับผู้บริหารระดับสูงมหาวิทยาลัยของรัฐด้วยเช่นกัน²³

จากการตรวจเอกสารปัญหาเรื่อง โครงสร้าง องค์ประกอบและการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยเป็นปัญหาที่ยากจะแก้ไขและมีผลกระทบกับการพัฒนา มหาวิทยาลัยและการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาตลอดจนการผลิตผลงานวิจัยขั้นสูงของประเทศ เป็นอุปสรรคหลักต่อการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และนโยบายการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษาและการศึกษาขั้นสูงของไทยตามที่รัฐต้องการกระจายอำนาจให้แก่มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ ดังนั้นการศึกษา ค้นคว้าอิสระนี้จึงทำการศึกษาหลักการ ทฤษฎีและแนวคิดทางกฎหมายมหาชนที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง องค์ประกอบและการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งในสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในประเทศไทย เพื่อเสนอแนวทางด้านกฎหมายมาใช้แก้ปัญหานี้ทำให้มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของ สามารถดำเนินการกิจ

²⁰ Kezar, A. J. (2006). Rethinking Public Higher Education Governing Boards Performance: Results of a National Study of Governing Boards in the United States. *The Journal of Higher Education*. 77(6), page 968–1008.

²¹ Memorandum Chancellor. (June 22, 2016). *Amendments to the Guidelines for Conducting Presidential Searches for State-Operated Campuses* The state University of New York. Source. <https://www.suny.edu/sunypp/docs/850.pdf>

²² France Administrative court. (n.d.). Source. <https://la1ere.francetvinfo.fr/reunion/universite-le-tribunal-administratif-annule-l-election-de-frederic-miranville-983812.html>.

²³ Morshidi Sirat, Abdul Razak Ahmad and Norzaini Azman. (2012). University Leadership in Crisis: The Need for Effective Leadership Positioning in Malaysia. *Higher Education Policy*. 25(2012), page 511 – 529.

ด้านการศึกษาและวิจัยขั้นสูงตามเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจเชิงภารกิจเพื่อบริการสาธารณะด้านการศึกษาของชาติได้

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาแนวคิดทางกฎหมายมหาชนที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง องค์กรประกอบและการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งในสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในประเทศไทย

2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายกลางที่เกี่ยวข้องกับ โครงสร้าง องค์กรประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในประเทศไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศส

2.3 เพื่อวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง องค์กรประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในประเทศไทย

2.4 เพื่อเสนอแนะกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง องค์กรประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในประเทศไทย

3. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาจะทำการรวบรวมข้อมูล จากเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งศึกษาจาก 1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 2) พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 3) พระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของมหาวิทยาลัยอุดมศึกษา พ.ศ. 2550 4) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยอุดมศึกษา พ.ศ. 2547 5) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 6) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี 7) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา 8) ระเบียบข้อบังคับมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 9) ประกาศแนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565 และ 10) กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

จากนั้นศึกษากฎหมายว่าด้วยเสรีภาพและความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัย ปี ค.ศ. 2007 (Loi no 2007-1199 du 10 août 2007 relative aux libertés et responsabilités des universités) และแก้ไขเพิ่มเติม ปี ค.ศ. 2013 ของสาธารณรัฐฝรั่งเศสซึ่งเป็นกฎหมายกลางเพื่ออธิบาย โครงสร้าง องค์กรประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของสาธารณรัฐฝรั่งเศสเนื่องจากสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีระบบกฎหมายแบบ

civil law เช่นเดียวกับประเทศไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีการก่อตั้งมหาวิทยาลัยแห่งแรกของยุโรปและมีการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่องจนมีมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลกหลายแห่ง

นอกจากนี้ยังศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง องค์กรประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งของนายกสภาและกรรมการสภาของมหาวิทยาลัยปารีสซิติ (Université Paris Cité) เหตุที่ศึกษาเนื่องจากมหาวิทยาลัยปารีสซิติ มหาวิทยาลัยที่มีประวัติความเป็นมายาวนานและเป็นหนึ่งในสิบมหาวิทยาลัยในกลุ่ม Udice โดยมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐที่ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ปี ค.ศ. 2019 โดยเกิดจากการควบรวมมหาวิทยาลัยและสถาบันชั้นนำของฝรั่งเศส คือ Paris Descartes universities (Paris V), Paris Diderot universities (Paris VII) และ Paris Descartes and Institut de physique du globe de Paris ทำให้มหาวิทยาลัยปารีสซิติเดิมมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ โดยเน้นศึกษาพระราชาคณะกษัตริย์กาจัดตั้งมหาวิทยาลัยปารีสซิติและการอนุมัติระเบียบข้อบังคับ (Décret n° 2019-209 du 20 mars 2019 portant création de l'université de Paris et approbation de ses statuts)

4. ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้ทำการศึกษาค้นคว้าและวิจัยทางเอกสาร (Documentary research) จากเอกสารปฐมภูมิ (Primary Document) และเอกสารทุติยภูมิ (Secondary Document) เพื่อรวบรวมเป็นวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีแหล่งที่มาจาก หนังสือ ตำรา บทความทางวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ กฎหมาย คำพิพากษาศาลปกครอง ความเห็นทางกฎหมายของนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิ ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ข้อมูลที่รวบรวมมาผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์และอธิบายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุปและข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การศึกษา

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 เพื่อให้ทราบถึงแนวคิดทางกฎหมายมหาชนที่เกี่ยวข้องกับ โครงสร้าง องค์กรประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งในสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในประเทศไทย

5.2 เพื่อให้ทราบถึงกฎหมายกลางที่เกี่ยวข้องกับ โครงสร้าง องค์กรประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในประเทศไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศส

5.3 เพื่อให้ทราบถึงปัญหากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง องค์กรประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในประเทศไทย

5.4 เพื่อให้ทราบถึงแนวทางรูปแบบที่เหมาะสมของโครงสร้าง องค์กรประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในประเทศไทย

บทที่ 2

หลักการพื้นฐานและแนวคิดทั่วไปทางกฎหมายมหาชนที่เกี่ยวข้องกับ โครงสร้าง องค์กรประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและ กรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

บทนี้นำเสนอทฤษฎี หลักการ และแนวคิดทั่วไปทางกฎหมายมหาชนที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจเชิงภารกิจหรือการกระจายอำนาจเชิงบริการ ภายใต้หลักการมอบอำนาจด้านการศึกษาระดับสูงที่รัฐมอบให้มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐซึ่งเป็นรูปแบบการบริการสาธารณะเฉพาะด้านของรัฐรูปแบบหนึ่ง โดยการค้นคว้าอิสระนี้เน้นที่ศึกษา โครงสร้าง องค์กรประกอบและที่มาของนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของไทยโดยแบ่งการศึกษาเป็น 3 ส่วน

1. แนวคิดทางกฎหมายมหาชนที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจการปกครองและการมอบอำนาจการบริการสาธารณะด้านการศึกษา

1.1 หลักการกระจายอำนาจการปกครอง

การกระจายอำนาจ (Décentralisation) ตามหลักกฎหมายมหาชนของฝรั่งเศสนั้นเป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการแบ่งเบาภาระจากรัฐส่วนกลางไปยังหน่วยงานระดับท้องถิ่นหรือระดับล่าง โดยมีการมอบหมายอำนาจหรือจัดสรรอำนาจให้หน่วยงานเหล่านี้สามารถตัดสินใจและดำเนินงานได้ในหลายด้าน โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาการสั่งการหรือควบคุมจากรัฐบาลกลางโดยตรง ซึ่งแนวคิดนี้ช่วยส่งเสริมให้เกิดการบริหารที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในระดับท้องถิ่นได้ดียิ่งขึ้นด้วยการมอบอำนาจหน้าที่ให้ตัดสินใจดำเนินงานด้านต่างๆ²⁴ เพื่อลดภาระงานราชการส่วนกลางและขั้นตอนการบริหารจัดการทำให้ประชาชนได้รับบริการที่สะดวกและรวดเร็ว ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองมากยิ่งขึ้น²⁵ โดยหน่วยงานที่ได้รับมอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอาจเป็นนิติ

²⁴ D.J. Brown, (1994). Decentralization in Education Government and Management. *The International Encyclopedia of Education*. 2(3), page 1407.

²⁵ Rondinelli, Dennis A. (1983). Implementing Decentralization Programmes in Asia : A Comparative Analysis. *Public Administration Development*. 3(3), page 181-207.

บุคคลอย่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรมหาชนหรือรัฐวิสาหกิจหรืออาจเป็นหน่วยงานที่มีชนิดบุคคล โดยสามารถแบ่งรูปแบบของการกระจายอำนาจได้ 3 รูปแบบ ดังนี้²⁶

1. การแบ่งอำนาจ (Deconcentration) หมายถึง หน่วยงานราชการส่วนกลางกระจายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้แก่หน่วยงานในท้องถิ่นตามสายงานการบังคับบัญชาหรือเป็นการแบ่งอำนาจของหน่วยงานระดับงานให้แก่หน่วยงานระดับล่างตามสายการบริหารของหน่วยงานนั้น การกระจายอำนาจลักษณะนี้เป็นรูปแบบการกระจายอำนาจที่น้อยที่สุดเพราะส่วนกลางยังคงควบคุมอำนาจแต่ย้ายความรับผิดชอบการจัดการจากส่วนกลางไปยังส่วนภูมิภาคหรือระดับอื่นที่ต่ำกว่าเท่านั้น

2. การมอบอำนาจหน้าที่ให้ดำเนินการแทน (Delegation) หมายถึง หน่วยงานระดับภูมิภาค ระดับท้องถิ่น หรือหน่วยงานเฉพาะกิจ ได้รับอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบจากส่วนกลางเพื่อดำเนินกิจการพิเศษ โดยมีอิสระในการกำหนดนโยบายมีการบริหารจัดการต่าง ๆ เอง แต่ความรับผิดชอบสูงสุดบางเรื่อง เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การทำสัญญา ยังอยู่ที่ส่วนกลาง การกระจายอำนาจโดยการมอบอำนาจเป็นวิธีการกระจายอำนาจที่กว้างขวางโดยส่วนกลางมอบอำนาจให้ส่วนราชการระดับต่ำกว่าซึ่งอำนาจที่ได้รับส่วนกลางสามารถเรียกคืนได้

3. การถ่ายโอนอำนาจ (Devolution) หมายถึง ส่วนกลางโอนอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบที่มีอยู่ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยอยู่เหนือการควบคุมของส่วนกลาง มีอิสระในการบริหารจัดการด้วยตนเอง อย่างเต็มที่ตามที่กฎหมายรองรับ โดยส่วนกลางมีทำหน้าที่ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และควบคุมกำกับทางอ้อมเท่านั้น การกระจายอำนาจโดยการโอนอำนาจเป็นการกระจายอำนาจจะไปอย่างถาวรและส่วนกลางไม่สามารถเรียกคืนได้

การกระจายอำนาจตามรูปแบบการโอนอำนาจนั้นสามารถแบ่งเป็นการกระจายอำนาจเชิงพื้นที่ด้วยรัฐมอบอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นเพื่อกระจายอำนาจทางด้านการปกครอง (Décentralisation et administration) ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งหรือหลายพื้นที่หรืออาจเรียกว่า การกระจายอำนาจทางเขตแดน (Décentralisation et déconcentrati) กล่าวคือรัฐมอบอำนาจการปกครองในการจัดทำบริการสาธารณะด้านการศึกษา ด้านการสาธารณสุข ด้านการสาธารณสุข และด้านสวัสดิการสังคม ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในอาณาเขตหรือขอบเขตพื้นที่ภายในรัฐตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ในทางวิชาการเรียกการจัดระเบียบการบริหารราชการแบบนี้ว่า “การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น” อันมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนที่มีถิ่นฐานหรือถิ่นที่อยู่ในพื้นที่นั้นๆ ได้ดูแลและปกครอง

²⁶ พิณสุดา สิริธรรังสี. (2541). *การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : เซเวนพรีนติ้งกรุ๊ป.

กันเองและสามารถจัดบริการสาธารณะได้ตามที่ประชาชนในพื้นที่ที่ต้องการ²⁷ องค์กรเหล่านี้ได้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์กรการบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองพิเศษ อย่างเช่น กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

การกระจายอำนาจอีกรูปแบบหนึ่งคือ การกระจายอำนาจทางภารกิจของรัฐหรือการกระจายอำนาจการบริการ เพื่อมอบอำนาจการบริการสาธารณะให้กับองค์กรใดองค์กรหนึ่งซึ่งเป็นรูปแบบการกระจายอำนาจที่มุ่งเน้นการมอบอำนาจการบริการสาธารณะแต่มิได้มีการมอบอำนาจทางปกครอง กล่าวคือรัฐกระจายอำนาจที่เน้นภารกิจการบริการ (Décentralisation et service public) ที่มีได้มุ่งเน้นแก่ประชาชนในขอบเขตพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นการเฉพาะ แต่เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ด้านการบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนทั่วภายในรัฐ อันมีความสำคัญต้องใช้เงินลงทุนสูงและใช้บุคลากรจำนวนมาก เช่น การบริการโครงสร้างพื้นฐาน การบริการด้านการศึกษา การบริการด้านวิจัย การบริการด้านวัฒนธรรม และการบริการด้านสาธารณสุข เป็นต้น โดยมอบให้หน่วยงานหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งหรือหลายองค์กร ซึ่งส่วนใหญ่จะมีสถานะทางกฎหมายเป็นรัฐวิสาหกิจหรือองค์กรมหาชน²⁸ ซึ่งมีสถานะทางกฎหมายเป็นนิติบุคคลมหาชน เฉกเช่นเดียวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การดำเนินงานจะใช้งบประมาณและบุคลากรขององค์กรนั้นเองภายใต้การกำกับดูแลโดยรัฐ²⁹

สาธารณรัฐฝรั่งเศสเรียกการมอบอำนาจที่เน้นภาระกิจการบริการ (Décentralisation fonctionnelle) ของรัฐให้แก่หน่วยงานหรือองค์กรอื่นเป็นการที่รัฐมอบอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะแก่นิติบุคคลมหาชนบริการสาธารณะแทนรัฐว่า องค์กรรัฐบาลหรือ องค์กรมหาชน (Établissement public) มีวัตถุประสงค์หลักสำคัญคือ ให้บริการโครงสร้างขั้นพื้นฐานด้านต่างๆที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตรวมถึงการอำนวยความสะดวกและการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชนที่อยู่ภายใต้การปกครองโดยรัฐ³⁰ เช่น ระบบขนส่งมวลชนในรูปแบบถนน รูปแบบทางด่วน ระบบขนส่งทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ ระบบไฟฟ้า ระบบประปา ระบบการสื่อสาร ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้รัฐบางรัฐอาจมอบภารกิจมีความสำคัญมากเป็นอันดับต้นๆในการบริการสาธารณะให้แก่หน่วยงานอื่น โดยรัฐมีหน้าที่ควบคุมหรือกำกับดูแล อาทิเช่น

²⁷ ดาวนภา เกตุทอง. (2563). การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองท้องถิ่น. *วารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์*. 3(2), หน้า 25-53.

²⁸ นันทวัฒน์ บรมมานันท์. (2554). *มาตรฐานใหม่ของการจัดทำบริการสาธารณะระดับชาติในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : วิญญูชน. หน้า 125.

²⁹ ดาวนภา เกตุทอง. *เรื่องเดียวกัน*. หน้า 52.

³⁰ นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2547). *สารบูรณการปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ : ธรรมดาเพรส. หน้า 9-13.

การบริการสาธารณะด้านการศึกษา ซึ่งเป็นภารกิจและหน้าที่หลักที่รัฐต้องดำเนินการบริการแก่ประชาชนทุกกลุ่มอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม³¹

หลักการจัดทำบริการสาธารณะเฉพาะด้าน (Principe de spécialité) ของฝรั่งเศส อาจเรียกว่า “หลักความเฉพาะเจาะจงทางภารกิจ” เป็นหลักทางกฎหมายปกครองที่แสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างองค์การกระจายอำนาจทางพื้นที่กับองค์การกระจายอำนาจทางบริการ หลักการนี้จะพิจารณาวัตถุประสงค์ขององค์การกระจายอำนาจว่ามีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินบริการสาธารณะเฉพาะด้าน นิติบุคคลที่เกิดจากการกระจายอำนาจทางกิจการนี้จะต้องดำเนินกิจการภายใต้กรอบวัตถุประสงค์ที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้นและไม่อาจดำเนินกิจการการนอกขอบวัตถุประสงค์ที่กฎหมายกำหนดได้³² ซึ่งต่างจากการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การกระจายอำนาจทางพื้นที่ที่มีอำนาจจัดทำบริการสาธารณะหลากหลายประเภทภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบในรูปแบบการว่าจ้าง (Out Sourcing) การร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (Public-Private Partnership - PPP) สหการ (Co-operative) และกิจการพาณิชย์และกิจการเพื่อสังคม (Local Public Enterprise and Social Enterprise)³³ หลักการนี้เป็นข้อจำกัดในการปฏิบัติงานขององค์การมหาชนที่ไม่อาจดำเนินการอื่นนอกขอบวัตถุประสงค์ได้ นอกจากนี้หลักความเฉพาะเจาะจงทางภารกิจห้ามองค์กรมหาชนใช้งบประมาณขององค์กรมหาชนนอกขอบวัตถุประสงค์ตามที่กฎหมายจัดตั้งระบุไว้รวมถึงการรับเงินบริจาคหรือทรัพย์สินจากภายนอกต้องเป็นไปเพื่อการดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะตามขอบวัตถุประสงค์ขององค์กรมหาชนเท่านั้น นอกจากนี้ฝรั่งเศสยังจัดบริการสาธารณะผ่านทางรัฐวิสาหกิจ 2 ประเภทคือรัฐวิสาหกิจจัดตั้งตามรัฐบัญญัติ (Loi) หรือพระราชบัญญัติรัฐวิสาหกิจซึ่งเป็นองค์กรมหาชนและอีกประเภทหนึ่งคือรัฐวิสาหกิจจัดตั้งตามกฎหมายเอกชนโดยรัฐวิสาหกิจประเภทนี้มีได้เป็นองค์กรมหาชน สำหรับองค์กรมหาชนที่มีใช้รัฐวิสาหกิจแม้จะมีงบประมาณการคลังและการบริหารงบประมาณเป็นของตนเอง แต่รัฐก็ยังมีหน้าที่สนับสนุนงบประมาณให้แก่องค์กรมหาชนในรูปแบบของเงินอุดหนุน เพื่อให้องค์กรมหาชนมีความ

³¹ สมยศ เชื้อไทย. (2554). *หลักกฎหมายมหาชนเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : วิญญูชน. หน้า 137-139.

³² สุรพล นิติไกรพจน์และคณะ. (2545). *หลักกฎหมายปกครอง (รายงานวิจัยของสถาบันวิจัย และให้คำปรึกษา แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เสนอต่อสำนักงานศาลปกครอง)*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษา แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 298-230.

³³ วุฒิสสาร ตันไชย. (2559). *รูปแบบและประเภทการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า. หน้า 23.

คล่องตัวในการใช้จ่าย เนื่องจากวัตถุประสงค์ขององค์การมหาชนนั้นไม่ได้แสวงหาผลกำไรมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเหมือนอย่างรัฐวิสาหกิจ³⁴

1.2 นิติบุคคลตามกฎหมายมหาชน

ตามหลักกฎหมายมหาชนของสาธารณรัฐฝรั่งเศส สามารถจำแนกนิติบุคคลออกได้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ 1) รัฐ (ซึ่งหมายความรวมทั้งองค์กรของรัฐที่อยู่ในส่วนกลางและในส่วนภูมิภาค) 2) องค์กรปกครองท้องถิ่น 3) รัฐวิสาหกิจมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อจัดทำกิจกรรมทางอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม และ 4) องค์กรมหาชนหรือองค์การมหาชนอิสระหรือองค์กรกระจายอำนาจทางบริการหรือองค์กรสาธารณะ³⁵ โดยหน่วยงานราชการต่างๆในระบบรวมอำนาจ (Centralisation) ทั้งที่ตั้งอยู่ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล หากแต่เป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งของรัฐฝรั่งเศสซึ่งเป็นนิติบุคคล³⁶ ส่วนองค์กรปกครองท้องถิ่นซึ่งถือว่าเป็นองค์กรกระจายอำนาจทางเขตแดนและองค์การมหาชนอิสระซึ่งถือว่าเป็นองค์กรกระจายอำนาจทางบริการหรือกิจการเป็นนิติบุคคลมหาชนในระบบการกระจายอำนาจ (decentralisation) ตามมาตรา 2 แห่งกฎหมายทั่วไปว่าด้วยสถานะขององค์กรปกครองอิสระและองค์กรบริการสาธารณะอิสระ ค.ศ. 2017 (LOI no 2017-55 du 20 janvier 2017 portant statut général des autorités administratives indépendantes et des autorités publiques indépendantes) กำหนดให้ เป็นนิติบุคคล

การจัดตั้งองค์การมหาชนอิสระได้ปรากฏในรัฐธรรมนูญฝรั่งเศสฉบับปัจจุบัน (ค.ศ.1958) ตามมาตรา 34 วางหลักว่า อำนาจการกำหนดประเภทขององค์การมหาชนอิสระนั้นเป็นของฝ่ายนิติบัญญัติ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญและสภาแห่งรัฐ โดยนักวิชาการตีความว่า การตั้งองค์การมหาชนอิสระไม่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติจัดตั้งเป็นรายๆ เพียงแต่กำหนดประเภทของพระราชบัญญัติขึ้นมาโดยอาจจะระบุเงื่อนไขต่างๆ ที่เข้าข่ายประเภทนั้นๆ ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายปกครองก็อาจจัดตั้งองค์การมหาชนขึ้นมาได้ตามความเหมาะสมของแต่ละประเภท และมาตรา 8 แห่ง

³⁴ กฤษดา ยุทธ มังกร. (2560). *สถานะทางกฎหมายและประเภทขององค์การมหาชนไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายมหาชน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 13-15.

³⁵ วิชระ กลิ่นสุวรรณและคณะ. (2566). การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองท้องถิ่นปัญหาความเป็นอิสระขององค์การมหาชนในประเทศไทย. *CRRU Law, Political Science and Social Science Journal*. 7(2), หน้า 6.

³⁶ สุรพล นิตไกรพจน์. (2535). *มหาวิทยาลัยไทยในรูปองค์การมหาชนอิสระ: กรณีตัวอย่างของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. รวบรวมบทความทางวิชาการเนื่องในโอกาสครบรอบ 80 ปี ศาสตราจารย์ ไพโรจน์ ชัยนาม*. กรุงเทพฯ : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 436.

กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การมหาชนอิสระ: Loi portant règles de creation des categories d' établissement public 2013 ได้กำหนดประเภทขององค์การมหาชนอิสระไว้ 8 ประเภท คือ

- 1 องค์การมหาชนอิสระด้านการบริหาร
- 2 องค์การมหาชนอิสระสาธารณะที่มีลักษณะทางวิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม และเทคนิค
- 3 องค์การมหาชนอิสระด้านสาธารณสุข
- 4 องค์การมหาชนอิสระสาธารณะด้านอาชีพ
- 5 องค์การมหาชนอิสระสวัสดิการสาธารณะ
- 6 องค์การมหาชนอิสระกองทุนแห่งชาติ
- 7 กลุ่มผลประโยชน์อิสระสาธารณะ
- 8 องค์การมหาชนอิสระสาธารณะที่มีลักษณะทางเศรษฐกิจ

และมาตรา 10 ได้กำหนดหมวดหมู่ขององค์การมหาชนอิสระที่มีลักษณะทางวิทยาศาสตร์ วัฒนธรรมและเทคนิค ประกอบด้วย องค์การรับผิดชอบด้านวัฒนธรรม อุดมศึกษา การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ และองค์การอิสระทางการสอนวิทยาศาสตร์ ดังนั้นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐคือประเภทหนึ่งของนิติบุคคลในกฎหมายมหาชน ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะและต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดยรัฐ³⁷ โดยเป็นองค์กรที่อยู่กึ่งกลางระหว่างรัฐ (ส่วนราชการต่าง ๆ ของรัฐ) กับรัฐวิสาหกิจที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลอิสระแยกตัวออกไปจากส่วนราชการต่างๆของรัฐ (ซึ่งไม่เป็นนิติบุคคล) แต่มีความต่างกันคือ องค์การมหาชนอิสระมีภารกิจจัดทำบริการสาธารณะในลักษณะเดียวกับส่วนราชการต่างๆ แต่ภารกิจที่องค์การมหาชนอิสระได้รับมอบหมายนั้นเป็นภารกิจในการจัดทำบริการสาธารณะเฉพาะเรื่อง ในขณะที่ส่วนราชการได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติภารกิจในลักษณะทั่วไปและการที่องค์การมหาชนอิสระเป็นนิติบุคคลมหาชนทำให้ไม่ขึ้นอยู่กับระบบการบังคับบัญชาลำดับชั้นดังเช่นส่วนราชการต่างๆ เนื่องจากภารกิจที่ได้รับมอบหมายหรือสภาพของงานที่รับผิดชอบต้องการความคล่องตัวและต้องการความเป็นอิสระทางการบริหารและทางการเงินในลักษณะที่แตกต่างไปจากส่วนราชการโดยทั่วไป³⁸

ประมวลกฎหมายการศึกษา (Code de l'éducation) Modifié par LOI n°2013-660 du 22 juillet 2013 - art. 42 มาตรา L711-2 บัญญัติว่า ซื่อนี้กำหนดหลักการที่ใช้กับองค์กรและการดำเนินงานของสถานประกอบการทางวิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม และวิชาชีพสาธารณะแต่ละประเภท ได้แก่ มหาวิทยาลัยที่สถาบันโพลีเทคนิคแห่งชาติหลอมรวมเข้าด้วยกันโรงเรียนและสถาบันนอคมหาวิทยาลัยโรงเรียนปกติระดับสูงโรงเรียนภาษาฝรั่งเศสในต่างประเทศและสถานประกอบการที่

³⁷ Jean Rivero and Jean Waline. (1998). *Droit administratif*. Paris : Dalloz Public. page 496.

³⁸ สุรพล นิติไกรพจน์ . เรื่องเดียวกัน. หน้า 436.

สำคัญ ชุมชนของมหาวิทยาลัยและสถาบัน รายชื่อและการจำแนกประเภทของสถานประกอบการทางวิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม และวิชาชีพสาธารณะจะจัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกา (décrets) ดังนั้นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีสถานะทางกฎหมายเป็นองค์การมหาชนอิสระด้านวิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม และเทคนิค

แม้ว่ารัฐไม่ควรใช้การควบคุมองค์การมหาชนอิสระแต่รัฐควรใช้อำนาจกำกับดูแลโดยทั่วไปซึ่งต่างไปจากอำนาจการควบคุมแบบบังคับบัญชา (Le pouvoir hiérarchique) ตามระบบราชการและการใช้อำนาจกำกับดูแลควบคุมองค์การปกครองท้องถิ่นแบบอำนาจกำกับดูแลที่บังคับบัญชาซึ่งมีความเข้มงวดและให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรที่ถูกควบคุมน้อยกว่าที่องค์การปกครองท้องถิ่น³⁹ โดยองค์ประกอบขององค์การมหาชนอิสระที่สำคัญมี 3 ประการคือ⁴⁰

1. มีสถานภาพเป็นนิติบุคคล องค์ประกอบนี้ทำให้องค์กรมหาชนอิสระสามารถดำเนินกิจกรรมและทำนิติกรรมต่างๆได้ด้วยตนเอง มีการบริหารงานบุคคล ทรัพย์สินและการบริหารงบประมาณ การหารายได้เป็นของตนเอง

2. มีสถานภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชน องค์ประกอบนี้ทำให้องค์กรมหาชนอิสระสามารถสามารถวางระเบียบ กฎเกณฑ์ เพื่อใช้บังคับกับบุคลากรของตนและบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสาธารณะขององค์การมหาชนอิสระ รวมถึงมีอำนาจพิเศษในฐานะนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนกล่าวคือทรัพย์สินขององค์การมหาชนอิสระไม่อยู่ในบังคับตามกฎหมายเอกชน เช่นไม่อาจยึดทรัพย์สินขององค์การมหาชนอิสระได้ เพราะทรัพย์สินขององค์การมหาชนอิสระเป็นทรัพย์สินสาธารณะ

3. ต้องจัดทำบริการสาธารณะอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ

1.3 การมอบอำนาจการบริการสาธารณะด้านการศึกษาให้กับมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ

การมอบอำนาจให้มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐเป็นการกระจายอำนาจของรัฐเพื่อภารกิจบริการอย่างหนึ่งตามรูปแบบขององค์การมหาชนอิสระ (établissement public) ของฝรั่งเศสที่มีสถานะทางกฎหมายมิใช่ส่วนราชการมีและฐานะเป็นนิติบุคคลแยกเทศแยกออกมาจากรัฐซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญที่สุดที่ทำให้มหาวิทยาลัย “เป็นอิสระ” ได้อย่างเต็มที่ ทำให้มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐสามารถกอนิติสัมพันธ์ทางกฎหมายได้ โดยรัฐมีหน้าที่เพียงกำกับดูแลและควบคุมตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้⁴¹

³⁹ สุรพล นิติไกรพจน์. (2552). ข้อความคิดบางประการเกี่ยวกับการกำกับดูแล, *วารสารนิติศาสตร์*. 10(4), หน้า 79-92.

⁴⁰ Jean Rivero and Jean Waline. เรื่องเดียวกัน. หน้า 504-507

⁴¹ นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2560). *กฎหมายปกครอง*. กรุงเทพฯ : วิญญูชน. หน้า 62.

สาธารณรัฐฝรั่งเศสได้จำแนกนิติบุคคลออกได้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ 1) รัฐ (ซึ่งหมายความรวมทั้งองค์กรของรัฐที่อยู่ในส่วนกลางและในส่วนภูมิภาค) 2) องค์กรปกครองท้องถิ่น 3) รัฐวิสาหกิจมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อจัดทำกิจกรรมทางอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม และ 4) องค์กรมหาชนอิสระหรือองค์กรกระจายอำนาจทางบริการหรือองค์กรสาธารณะ⁴² โดยหน่วยงานราชการต่างๆในระบบรวมอำนาจ (Centralisation) ซึ่งมีขอบเขตจำกัดตามกฎหมายตามกรอบวัตถุประสงค์และภารกิจที่องค์กรฝ่ายนิติบัญญัติกำหนดขึ้นไว้ตาม loi relative aux libertés et responsabilités des universités (dite loi LRU ou loi Pécresse), (In dorientat de lens Eignernierit super leur et autonor TIE des universites) ตามตัวอย่างกรณีคำวินิจฉัยของสภาแห่งรัฐ (Conseil d'Etat) ในคดีที่เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยแนวทางของการจัดการอุดมศึกษา และความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยว่า “แม้รัฐมนตรีจะมีอำนาจอย่างสมบูรณ์ในการกำหนดเงื่อนไขสำหรับการอนุมัติปริญญาในระดับอุดมศึกษาของประเทศ แต่องค์กรมหาชนอิสระ (มหาวิทยาลัย) ย่อมมีหน้าที่ในการกำหนดวิธีการในการควบคุมและตรวจสอบความรู้ความสามารถและความเหมาะสมของผู้ที่มีสิทธิจะได้รับปริญญาเหล่านี้ในเมื่อรัฐมนตรีไม่ได้ใช้อำนาจในการกำหนดเรื่องเหล่านี้ไว้” และในขณะเดียวกันกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐก็จะป้องกันมิให้มหาวิทยาลัยใช้ประโยชน์จากความเป็นอิสระนี้มาจนเกินขอบเขตจนก้าวล้ำไปในกิจกรรมสาธารณะด้านอื่นๆที่รัฐกำกับดูแล⁴³

ศาสตราจารย์ André de Laubadère นักกฎหมายมหาชนที่มีชื่อเสียงของฝรั่งเศสได้เสนอแนวความคิดเรื่องความเป็นอิสระตามประมวลกฎหมายการศึกษา : Code l'éducation 1989 กฎหมายว่าด้วยการศึกษาระดับอุดมศึกษา (Savary) : Loi sur l'en seignement supérieur 1984 และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรมหาชนอิสระ : Loi portant règles de creation des categories d' établissement public 2013 ว่าความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมหาวิทยาลัยได้รับหลักประกันพื้นฐานความอิสระจากรัฐใน 4 ประการคือ 1) มีความเป็นอิสระในการจัดองค์กร 2) มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน 3) มีความเป็นอิสระทางด้านการเงิน 4) มีความเป็นอิสระทางด้านวิชาการ⁴⁴

แต่อย่างไรก็ตามการจัดตั้งองค์กรมหาชนในประเทศไทยไม่เหมือนกับของประเทศฝรั่งเศสโดยตรง หากแต่เป็นการประยุกต์ในเรื่องที่เหมาะสมกับประเทศไทย โดยมีส่วนที่เหมือนคือความเป็นนิติบุคคลขององค์กรเป็นการจัดทำบริการสาธารณะเฉพาะด้านมีความเป็นอิสระในการ

⁴² สุรพล นิติไกรพจน์ . เรื่องเดียวกัน. หน้า 436.

⁴³ สุรพล นิติไกรพจน์ . เรื่องเดียวกัน. หน้า 439.

⁴⁴ สุรพล นิติไกรพจน์ . เรื่องเดียวกัน. หน้า 432.

บริหารจัดการ มีระบบบัญชีและงบประมาณที่ยืดหยุ่น มีการกำกับดูแลภายใต้กระทรวงมีอิสระในการคัดเลือกบุคลากรและมีการจำแนกกลุ่มองค์การมหาชน แต่องค์การมหาชนของประเทศไทยจะมีส่วนที่ไม่เหมือนกับประเทศฝรั่งเศสคือประเภทของกลุ่มที่จำแนกกลุ่มองค์การมหาชนและความเป็นเอกเทศแยกออกจากรัฐ ดังนั้นการจัดตั้งองค์การมหาชนในประเทศไทยสะท้อนอิทธิพลทางความคิดของการจัดตั้งองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระที่ไม่ได้นำเอาแบบอย่างของประเทศใดประเทศหนึ่งมาเป็นของประเทศไทยทั้งหมดเป็นการเฉพาะ เนื่องจากโครงสร้างของระบบองค์กรภาครัฐของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันและมีข้อจำกัดในการปรับตัวที่ไม่อาจเลียนแบบอย่างกันได้⁴⁵

หากพิจารณาเรื่องอำนาจกำกับดูแลองค์การมหาชนอิสระ ซึ่งรับผิดชอบดำเนินการภารกิจเฉพาะด้านที่เป็นงานด้านการบริการสาธารณะแต่ต้องการความคล่องตัวขององค์กร รัฐไม่ควรใช้การควบคุมองค์กรประเภทนี้แต่รัฐควรใช้อำนาจกำกับดูแลซึ่งมีความแตกต่างไปจากอำนาจบังคับบัญชา (pouvoir hiérarchique) ตามระบบราชการ โดยอำนาจกำกับดูแลรัฐสามารถกำกับดูแลได้โดยทั่วไปซึ่งต่างจากการที่รัฐใช้อำนาจกำกับดูแลควบคุมองค์กรปกครองท้องถิ่นซึ่งให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรที่ถูกควบคุมมากกว่า เนื่องจากองค์การมหาชนอิสระนี้แม้จะถือว่าเป็นองค์กรภายใต้อำนาจกำกับดูแลประเภทหนึ่ง แต่อำนาจกำกับดูแลดังกล่าวก็มีลักษณะที่เรียกได้ว่าเป็น “อำนาจกำกับดูแลกึ่งบังคับบัญชา” ซึ่งมีความเข้มงวดและให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรที่ถูกควบคุมน้อยกว่าที่องค์กรปกครองท้องถิ่น

กรณีประเทศไทยมีแนวคิดและหลักการสำคัญในการปรับเปลี่ยนสถานภาพมหาวิทยาลัยจากส่วนราชการไปเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐคือ ต้องการให้มหาวิทยาลัยมีอิสระในการบริหารจัดการองค์กรและพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ เกิดความคล่องตัวภายใต้การกำกับดูแลจากรัฐ และสามารถตอบสนองของผู้เรียน และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทันท่วงทีสถานการณ์ปัจจุบันและในขณะเดียวกันก็ต้องการปรับเปลี่ยนสถานภาพของข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการไปเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างมหาวิทยาลัย โดยให้ได้รับเดือนเดือนหรือค่าจ้างรวมถึงสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่างๆ สูงกว่าข้าราชการ เพื่อดึงดูดให้บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเข้ามาเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย เพื่อให้เกิดการแข่งขันในการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการและกระจายการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้ครอบคลุมทั่วประเทศ อันเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งแนวคิดและหลักการดังกล่าว สอดคล้องกับหลักการอุดมศึกษาในระดับสากล โดย Jandhyala B. G. Tilak., (2009) คือ 1) การสร้างความรู้ โดยการเผยแพร่องค์ความรู้ผ่านกระบวนการวิจัยและการสอน 2) การสร้างคน โดยการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในทักษะทางวิชาชีพ 3) การสร้างโอกาส โดย

⁴⁵ วัชระ กลิ่นสุวรรณและคณะ. เรื่องเดียวกัน. หน้า 9-10.

ขยายโอกาสทางการศึกษาระดับสูงและการศึกษาตลอดชีวิต และ 4) การสร้างชาติ โดยการสร้างพลเมืองที่พร้อมจะเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งในทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม⁴⁶

หากพิจารณาสถานะทางกฎหมายของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของไทยนั้น นักวิชาการด้านกฎหมายมหาชนของไทยเห็นว่า มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมีสถานะทางกฎหมายเป็นองค์กรมหาชนตามหลักกฎหมายมหาชนฝรั่งเศสที่เกิดจากการกระจายอำนาจภายใต้หลักการมอบอำนาจที่รัฐมอบให้ โดยภารกิจและหน้าที่ของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแตกต่างจากรัฐวิสาหกิจที่มีวัตถุประสงค์ในการผลิตสินค้าและบริการเพื่อแสวงหากำไร⁴⁷ และต่างจากองค์กรมหาชนอื่นคือมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะด้านการศึกษาและวิจัยชั้นสูงให้แก่ประชาชนที่อาศัยหลักการความมีอิสระและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดยรัฐ ดังนั้นรัฐจึงไม่สามารถจัดตั้งมหาวิทยาลัยในรูปแบบขององค์กรมหาชนตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 หรือพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล พ.ศ. 2496 ได้ รัฐจึงต้องออกพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแต่ละแห่ง ปัจจุบันมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของไทยมีทั้งที่เป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐตั้งแต่แรกเริ่มก่อตั้งและที่แปลงสภาพจากมหาวิทยาลัยในฐานะส่วนราชการเดิมมาเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในที่นี้อาจแบ่งได้ 4 ประเภทดังนี้⁴⁸

ประเภทแรก มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐตั้งแต่เริ่มก่อตั้งมีจำนวน 5 แห่ง ได้แก่

1. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (มทส.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2533
2. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (มวล.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย วลัยลักษณ์ พ.ศ. 2535
3. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (มมร.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540
4. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มจร.) จัดตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540
5. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง (มฟล.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง พ.ศ. 2541

⁴⁶ ศรีณยู โสสิงห์ (2565). ข้อสังเกตบางประการในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติเพื่อปรับเปลี่ยนสถานภาพมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการไปเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ, *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และนวัตกรรม มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์*. 1(1), หน้า 63.

⁴⁷ สุรพล นิตติไกรพจน์ และ กฤติน ดิงแก้ว. (2559). *มหาวิทยาลัยไทย: พัฒนาการ มหาวิทยาลัยในกำกับและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน*. กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 116-117.

⁴⁸ ชาญชัย แสงวงศ์ (2561). *รัฐและนิติบุคคลมหาชน*. กรุงเทพฯ : วิญญูชน. หน้า 323.

ประเภทที่สองมหาวิทยาลัยที่แปลงสถานภาพจากมหาวิทยาลัยในรูปแบบส่วนราชการภายใต้ทบวงมหาวิทยาลัยมาเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐมีจำนวน 19 แห่ง ได้แก่

1. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.) จัดตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ. 2541
2. มหาวิทยาลัยมหิดล (มม.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2550
3. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (มจพ.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พ.ศ. 2550
4. มหาวิทยาลัยบูรพา (มบ.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2551
5. มหาวิทยาลัยทักษิณ (มทข.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. 2551
6. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (จุฬ.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2551
7. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (มช.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2551
8. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พ.ศ. 2551
9. มหาวิทยาลัยพะเยา (มพ.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. 2553
10. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มก.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2558
11. มหาวิทยาลัยขอนแก่น (มข.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2558
12. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (มธ.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2558
13. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต (มสด.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสวนดุสิต พ.ศ. 2558
14. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2559
15. มหาวิทยาลัยศิลปากร (มศก.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. 2559

16. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (มอ.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. 2559

17. มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (มจ.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. 2560

18. สถาบันเทคโนโลยีจิตรลดา (สวต.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติ สถาบันเทคโนโลยีจิตรลดา พ.ศ. 2561

19. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (สบพ.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. 2562

ประเภทที่สาม สถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางที่มีการบัญญัติไว้ให้เป็นหน่วยงานใน กำกับรัฐ ปัจจุบันมีทั้งสิ้น 3 แห่ง

1. สถาบันดนตรีกัลยาณีวัฒนา (สกว.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติดนตรีกัลยาณี วัฒนา พ.ศ. 2555

2. สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทรา สภากาชาดไทย (จปร.) จัดตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติสถาบันการพยาบาลศรีสวรินทรา สภากาชาดไทย พ.ศ. 2559

3. ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ (จพ.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ พ.ศ. 2559

ประเภทที่สี่ สถาบันอุดมศึกษาในกำกับขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดย ปัจจุบันมีอยู่เพียงแห่งเดียวคือ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช (นมร.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2553 ต่อมาปี พ.ศ. 2556 มีพระราชบัญญัติเปลี่ยนชื่อ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครเป็น มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช และให้รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่ เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของตน ซึ่งมหาวิทยาลัยแห่งนี้มีความต่างจากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ อื่นในเรื่องการกำกับดูแลคือให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำกับดูแลมหาวิทยาลัยด้วย

การที่มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐมีภารกิจหน้าที่เฉพาะด้านทางวิชาการ การศึกษา การ สอน การวิจัยเฉพาะแต่ละสาขา ทำให้มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐต้องสร้างความร่วมมือระหว่าง มหาวิทยาลัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ อีกทั้งมหาวิทยาลัยมีอำนาจทางกฎหมายมหาชนในการ อนุมัติปริญญาบัตรให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรรวมถึงต้องมีบทกำหนดโทษสำหรับบุคคลที่ ปลอมแปลงปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัย การใช้ครุวิทยฐานะของมหาวิทยาลัยโดยไม่มีสิทธิใช้ นอกจากนั้นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐสามารถสร้างวัฒนธรรมการทำงานกับผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholder) และผู้สนับสนุนมหาวิทยาลัยไม่ว่าจะเป็นศิษย์เก่า ภาคธุรกิจและภาคเอกชน มีการ จัดตั้งกองทุนสวัสดิการสำหรับบุคลากรในมหาวิทยาลัย มีการจัดตั้งบริษัทร่วมหรือการลงทุนร่วม

ระหว่างมหาวิทยาลัยกับเอกชน ทำให้มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐสามารถหารายได้และมีการเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกได้เข้ามาเป็นผู้บริหารตั้งแต่ระดับหัวหน้าภาควิชาไปจนถึงอธิการบดี⁴⁹ และสามารถออกกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งในสภามหาวิทยาลัยและบุคลากรที่เข้ามาปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยด้วยเหตุที่กล่าวมาทั้งหมดนี้มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐจึงต้องได้รับการจัดตั้งขึ้นด้วยกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ⁵⁰

เมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐทุกแห่งมีความคล้ายคลึงกันในเรื่องการกำหนดสถานะทางกฎหมายเป็นหน่วยงานในกำกับที่ไม่ใช่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจและเป็นนิติบุคคล ทำให้มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐสามารถแสดงเจตนาได้เองสามารถมีกรรมสิทธิ์และจัดการทรัพย์สินได้ มีอำนาจในการแต่งตั้งหรือจ้างบุคลากร สามารถก่อนนิติสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ได้ และสามารถฟ้องร้องคดี เรียกร้องสิทธิของตนจากบุคคลอื่นต่อศาลหรืออาจต้องถูกฟ้องร้องให้รับผิดชอบในการกระทำของตนในศาล นอกจากนี้มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐเป็นนิติบุคคลในภาคมหาชนทำให้ทรัพย์สินไม่อยู่ในขอบข่ายของการบังคับคดี ทรัพย์สินที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ไม่อาจมีผู้โดยอายุความขึ้นต่อสู้เพื่ออ้างการครอบครองปรปักษ์ได้ บุคลากรของมหาวิทยาลัยเป็นบุคลากรในภาครัฐถือบัตรประจำตัวและมีสิทธิและหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและการเป็นนิติบุคคลมหาชนทำให้มหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณแผ่นดินในหมวดเงินอุดหนุนจากรัฐตามความจำเป็นและหากมีความต้องการความช่วยเหลือทางกฎหมายก็สามารถร้องขอจากสำนักงานอัยการสูงสุดหรือขอความเห็นทางกฎหมายจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือขอใช้สาธารณประโยชน์หรือที่ราชพัสดุในความดูแลของกรมธนารักษ์หรือหน่วยงานอื่นๆ โดยไม่ต้องเสียค่าตอบแทนรวมถึงไม่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐไม่อาจดำเนินการในเรื่องอื่นๆ ที่ออกไปนอกขอบของอำนาจหน้าที่และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างแข็งขันในพระราชบัญญัติจัดตั้งได้⁵¹

⁴⁹ กฤษณพงศ์ กีรติกร. (2563, 19 , ธันวาคม). การพัฒนาไปสู่มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล แนวคิดและประสบการณ์ของพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. สืบค้นจาก <https://www.stou.ac.th/home/News/2019-05-24%202022-01%20Copy%20of%20autonomous-TechnologyThonburi.pdf>.

⁵⁰ ศรีณยู โสสิงห์. เรื่องเดียวกัน. หน้า 59-63.

⁵¹ สุรพล นิติไกรพจน์. (2557). กฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันคลังสมองของชาติ. หน้า 10-23.

2. แนวคิดการบริหารรูปแบบคณะกรรมการองค์กร

รูปแบบคณะกรรมการองค์กร (Collective Organ) มักมีการกำหนดกลไกทางกฎหมาย เพื่อบังคับให้การได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายนั้นๆ ประเทศไทย กฎหมายบัญญัติให้มีคณะกรรมการในองค์กรในภาครัฐบาลหลายฉบับ การที่กฎหมายกำหนดให้มี คณะกรรมการนั้นมีความมุ่งหมายต่างกัน อาทิ คณะกรรมการมีอำนาจในการจัดการ คณะกรรมการ ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ คณะกรรมการที่กำหนดให้ทำหน้าที่แต่เฉพาะศึกษารายละเอียดโดยไม่มี อำนาจที่จะตัดสินใจ คณะกรรมการที่ทำหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ผู้จัดการหรือผู้บังคับบัญชา ซึ่ง ผู้บังคับบัญชาจะตัดสินใจตามที่เสนอหรือไม่ก็ได้ คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรับข้อมูลข่าวสารโดยไม่มี อำนาจที่จะให้คำแนะนำหรือตัดสินใจในทางธุรกิจหรือการปฏิบัติราชการ คณะกรรมการที่ทำหน้าที่ ตรวจสอบและประเมินผลงานของผู้บริหาร โดยคณะกรรมการชุดหนึ่งอาจมีหน้าที่หลายอย่างรวมกัน ได้ ในทางวิชาการเชื่อว่าคณะกรรมการเป็นกลุ่มบุคคลที่มีคุณค่าอย่างมาก เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของการกระจายอำนาจการบริหาร เป็นการนำวิธีความคิดเฉลียวมาใช้และสามารถจัดความคิดที่เป็น ปฏิบัติ เนื่องจากมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ การระดมความคิด และความเห็น จากบุคคล หลายคน และเป็นการหาทางออก หรือข้อสรุปผลลัพธ์แบบประชาธิปไตยซึ่งมีอาจคาดหมายล่วงหน้า ได้⁵²

2.1 โครงสร้างและองค์ประกอบคณะกรรมการองค์กร

คณะกรรมการ คือ กลุ่มของบุคคลซึ่งมาจากการสรรหา แต่งตั้ง หรือ เลือกตั้ง เพื่อให้ มีอำนาจกระทำการบางอย่าง กับหน่วยงาน องค์กร หรือ สถาบันใดสถาบันหนึ่ง ตามที่ได้รับ มอบหมายจากผู้มีอำนาจแต่งตั้งกำหนด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ผู้มีอำนาจต้องการ ในทาง การบริหารนั้น คณะกรรมการอาจมีชื่อเรียกแตกต่างกัน เช่น Board, Commission, Task Force หรือ Team Work เหตุผลของการที่ใช้ระบบคณะกรรมการในการบริหาร มีดังนี้⁵³

1 เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจ คณะกรรมการสามารถระดมความคิดและ ประสพการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น สามารถรับรู้ข้อเท็จจริงได้มากกว่าคนเพียงคนเดียว การ ตัดสินใจของคณะกรรมการจะกระทำด้วยประสพการณ์ร่วม ทำให้กรรมการที่มีความคิดเห็นแตกต่าง

⁵² สมหวัง พิริยวัฒน์ และคณะ. (2562). *คู่มือว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบจรรยาบรรณของ กรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยยุคสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ : สถาบันคลังสมองของชาติ. หน้า 10.

⁵³ ยงยุทธ ภูประดับกฤต และ พงษ์พิลัย วรรณราช. (2563, 19 , ธันวาคม). *เอกสารประกอบการ บรรยายโครงการฝึกอบรมหลักสูตรนักกฎหมายทฤษฎี*. สืบค้นจาก http://web.krisdika.go.th/activity/Detail.jsp?actType=I&actCode=38&head=4&item=n5#_ftn1.

กันหาวิธีร่วมกันในการตัดสินใจจนได้การตัดสินใจที่มีคุณภาพสูงสุด เพราะแต่ละคนมีประสบการณ์ และมีความหลากหลายในการแสวงหาข้อมูลจากแหล่งที่แตกต่างกันซึ่งคนเดียวทำไม่ได้ทำให้ข้อมูล ด้านต่างๆสมบูรณ์

2 ทำให้ได้ทางเลือกในการตัดสินใจหลายทาง เพราะมีความหลากหลายของข้อมูล โดยเฉพาะคณะกรรมการการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งจากหลายอาชีพ และความเชี่ยวชาญหลายสาขา

3 เกิดการคานอำนาจ เนื่องจากอำนาจการตัดสินใจมีได้อยู่กับบุคคลคนเดียวมีการ รับฟังความคิดเห็นจากกรรมการทุกคน เนื่องจากการตัดสินใจของคนๆ เดียวมีแนวโน้มของการใช้อำนาจที่เป็นเผด็จการ

4 ต้องการให้ตัวแทนจากผู้มีส่วนได้เสียอยู่ในการพิจารณาปัญหา ทำให้การตัดสินใจ จากกลุ่มมีความเป็นกลางมากขึ้นโดยผ่านทางตัวแทน นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดการเชื่อฟังและยอมรับคำตัดสินใจที่มีขึ้น

5 เพื่อประสานแผนงานและนโยบาย ทำให้ทุกคนเห็นได้ว่า การวางแผนงานเป็น อย่างไร มีความเคลื่อนไหวการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด การดำเนินงานเป็นไปตามกำหนดเวลา หรือไม่เป็น อยู่ส่วนใดของแผน เพื่อให้กรรมการสามารถแนะนำปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นได้

6 ถ่ายทอดข่าวสาร เพื่อทุกฝ่ายที่มีสามารถส่งผ่านข้อมูลข่าวสารระหว่างกันได้ซึ่ง อาจเรียกรวมได้ว่าเป็นวิธีการหนึ่งของการสื่อสารในองค์กรก็ได้

7 การบริหารรูปแบบกรรมการมีการบริหารแผนแบบองค์รวมและมีระบบการ ประสานงานแบบแนวนอน ขจัดอุปสรรคอันเกิดจากโครงสร้างขององค์กรที่เป็นแนวตั้งและไม่กระทบ ต่อโครงสร้างขององค์กร ในกรณีนี้เมื่อกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรไว้อย่างแน่นอนตายตัวแล้วจะ เกิดความแข็งตัวในองค์กร ซึ่งไม่สามารถนำทรัพยากรจากส่วนต่างๆ มาบูรณาการได้ ระบบ คณะกรรมการจะเป็นวิธีการที่ให้มีการประสานการทำงานระหว่างกันในองค์กร โดยเฉพาะ ภาระหน้าที่ที่เร่งด่วนหรือเพิ่งเกิดมีขึ้น

8 ส่งเสริมให้มีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดเกิดผลงานที่มีประสิทธิผล มีความสอดคล้องต่อเนื่องของงานและเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างที่มีอย่างคุ้มค่า

ระบบคณะกรรมการย่อมมีข้อเสียบางประการ ดังนี้⁵⁴

⁵⁴ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2563, 21 , ธันวาคม). ข้อมูลเบื้องต้นประกอบการพิจารณา เกี่ยวกับการใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย. สืบค้นจาก <https://www.lawreform.go.th/uploads/files/1574739117-euohl-s63dn.pdf>.

1 มีค่าใช้จ่ายสูง เนื่องจากต้องมีการจัดประชุมระดมความเห็นและในบางเรื่องต้องมีการประชุมหลายครั้งเพื่อหาข้อสรุป ซึ่งมีการใช้เวลายาวนานกว่าการตัดสินใจของบุคคลเพียงคนเดียว

2 เป็นการตัดสินใจที่อ่อนแอ เพราะกรรมการมาจากองค์กรที่เท่าเทียมกัน อาจมีความสุภาพ เกรงใจ ประนีประนอมค่อนข้างสูง จนทำให้เกิดการละเลยในการเสนอข้อเท็จจริงหรือเสนอแง่มุมอื่นในการตัดสินใจ

3 เกิดการอภิปรายที่ยาวนานและไม่สามารถตกลงกันได้

4 เกิดการแบ่งเป็นกลุ่มย่อยและแข่งขันกันเอง โดยบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ผู้ที่มีวิสัยทัศน์ คุณวุฒิต่ำกว่าย่อมต้องเห็นตามผู้ที่มีวิสัยทัศน์ คุณวุฒิสูงกว่า หรืออาจจะเกิดการต่อสู้ระหว่างกลุ่มขึ้น

5 เกิดการรับผิดชอบร่วมกันได้ยาก จะไม่มีผู้ใดรู้สึกว่าเป็นการกระทำร่วมของกลุ่ม ความรับผิดชอบในผลงานจึงไม่ชัดเจนเหมือนการตัดสินใจโดยบุคคลคนเดียว

6 อาจเกิดเผด็จการกลุ่มย่อย ในกรณีที่กรรมการคนหนึ่งคนใดสามารถควบคุมคณะกรรมการชุดนั้นได้ทั้งหมด การทำงานของคณะกรรมการจะล้มเหลวและเกิดปรากฏการณ์เสียส่วนน้อยครอบงำความคิดเห็นเสียงส่วนใหญ่

7 ไม่มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ โดยที่ปัจจุบันไม่มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถตรวจสอบ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการว่ามีความสำเร็จตามที่มุ่งหมายไว้มากน้อยเพียงไร และมีความคุ้มค่าหรือไม่ รวมทั้งเมื่อเปรียบเทียบกับ การตัดสินใจโดยบุคคลคนเดียวจะมีข้อแตกต่างกันอย่างไรหรือไม่

8 การแต่งตั้งไม่ได้พิจารณาที่ความสามารถ การแต่งตั้งคณะกรรมการตามกฎหมายฉบับต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่จะพบว่าเป็นการแต่งตั้งกรรมการโดยตำแหน่ง แม้จะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการโดยตัวบุคคลอยู่บ้างแต่ก็เป็นสัดส่วนที่น้อยซึ่งอาจถือได้ว่าการแต่งตั้งบุคคลในคณะกรรมการส่วนใหญ่ไม่ได้พิจารณาที่ความสามารถ แต่มักเป็นการแต่งตั้งโดยดูจากลักษณะงานในหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเสียมากกว่า

9 ไม่รู้สึกต้องรับผิดชอบ การทำงานในระบบคณะกรรมการเป็นการการทำงานที่ประกอบด้วยบุคคลที่มาจากหลายฝ่าย ส่งผลให้บุคคลดังกล่าวยากที่จะรู้สึกว่าตนจะต้องมีความรับผิดชอบเช่นเดียวกับกรณีที่ตนได้รับมอบอำนาจนั้นมาด้วยตนเองโดยตรง การกระจายความรับผิดชอบเป็นข้อเสียที่สำคัญของระบบคณะกรรมการจะไม่มีผู้ใดรู้สึกว่าเป็นการกระทำร่วมของกลุ่ม ความรับผิดชอบในผลงานจึงไม่ชัดเจนเหมือนการตัดสินใจโดยบุคคลคนเดียว

การบริหารราชการแผ่นดินมักกำหนดให้มีคณะกรรมการทำหน้าที่ต่างๆ โดยคณะกรรมการมีองค์ประกอบ 4 ส่วน ดังนี้⁵⁵

- 1 ประธานกรรมการ ผู้ที่อาจกำหนดให้เป็นประธานกรรมการได้มีสามประเภท คือ
 - 1.1 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ได้แก่ นายกรัฐมนตรี (หรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย) หรือรัฐมนตรีเป็นประธาน
 - 1.2 ข้าราชการประจำ ได้แก่ ปลัดกระทรวงเป็นประธาน (หากกฎหมายบางระดับเห็นว่าผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดีเหมาะสมที่จะเป็นประธานกรรมการก็กำหนดได้ เช่น พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. 2543 มาตรา 11 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการการขุดดิน และถมดิน" ประกอบด้วยอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นประธานกรรมการ (3) ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้แก่บุคคลซึ่งนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง เช่น มาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการวิจัย พ.ศ. 2535 ให้มีคณะกรรมการนโยบายกองทุนสนับสนุนการวิจัย โดยผู้เป็นประธานกรรมการได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์สูงด้านการวิจัยซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง
 - 1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้แก่บุคคลซึ่งนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง เช่น มาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการวิจัย พ.ศ. 2535 ให้มีคณะกรรมการนโยบายกองทุนสนับสนุนการวิจัย โดยผู้เป็นประธานกรรมการได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์สูงด้านการวิจัยซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง
 - 2 กรรมการโดยตำแหน่ง การที่กฎหมายกำหนดให้มีกรรมการโดยตำแหน่งการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งจากส่วนราชการเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการประสานนโยบายของทางราชการเข้ากับการทำงานหรือการตัดสินใจของคณะกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่งจึงทำหน้าที่เป็นผู้สื่อสารนโยบายของทางราชการด้วย
 - 3 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (หรือในบางพระราชบัญญัติจะกำหนดให้มีกรรมการที่ เป็นผู้แทนมาจากการเลือกตั้งของสมาชิกเป็นกรรมการด้วย)
 - 4 เลขานุการ โดยปกติแล้วเลขานุการจะเป็นกรรมการโดยตำแหน่งด้วย แต่ก็ไม่เสมอไปบางพระราชบัญญัติอาจกำหนดให้เป็นเพียงเลขานุการโดยไม่เป็นกรรมการด้วยก็มี
- อย่างไรก็ตามหากคณะกรรมการคณะใดมีสมาชิกที่มีความดีดุดซึ่งกันและกันมาก ไม่ว่าจะเป็นอายุ ทัศนคติ พื้นฐานของสมาชิกผู้เป็นกรรมการ ความเคารพในความรู้ความสามารถซึ่งกันและกัน การพึ่งพาอาศัยความรู้ความสามารถในการทำงานซึ่งกันและกัน คณะกรรมการมีเป้าหมายร่วม คณะกรรมการประสบความสำเร็จในการทำงานด้านนั้นมาก่อนหรือคณะกรรมการเคย

⁵⁵ ยงยุทธ ภูประดับกฤต และ พงษ์พิสัย วรรณราช. *เรื่องเดียวกัน*. หน้า 6-7.

ทำงานในภาวะวิกฤติมาแล้วก็จะทำให้ประสิทธิภาพงานของคณะกรรมการจะสูง นอกจากนั้นความสำเร็จของการประชุมของคณะกรรมการจะขึ้นอยู่กับบุคคลสองคน คือ ประธานกรรมการ และเลขานุการซึ่งบุคคลทั้งสองจะต้องประสานงานให้เกิดความสัมพันธ์ในระหว่างกรรมการผู้เป็นสมาชิกของคณะกรรมการตามข้างต้นให้ได้

2.2 โครงสร้างและองค์ประกอบคณะกรรมการองค์กรมวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

แนวคิดคณะกรรมการองค์กรซึ่งมีองค์ประกอบหลากหลายถูกนำมาใช้กับมหาวิทยาลัยโดยมีกลุ่มคณะบุคคล (Collective Organ) ซึ่งเรียกว่าสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสูงสุดทำหน้าที่ควบคุมการบริหารงานของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามนโยบายและภารกิจของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง โดยในแต่ละประเทศอาจเรียก สภามหาวิทยาลัย แตกต่างกันไป เช่น Lay Board, Board of Trustee, Board of Regents, Governing Council, Board of Directors, Board of Governors, University Board, University Council⁵⁶

องค์ประกอบกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับรัฐเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อประสิทธิผลและประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัย โดยกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก (lay board)⁵⁷ มีประสิทธิผลในการกำหนดยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย การทำงานร่วมกัน และการประเมินผลงานผู้บริหารงานมหาวิทยาลัยสูงกว่าสภามหาวิทยาลัยของรัฐแบบไตรภาคี⁵⁸ และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมีความอิสระในการตัดสินใจมากกว่ากรรมการสภาประเภทผู้บริหาร คณาจารย์หรือบุคลากรมหาวิทยาลัย ดังนั้นมหาวิทยาลัยของรัฐควรปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของกรรมการสภามหาวิทยาลัย จากไตรภาคีเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆที่หลากหลายทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมหาวิทยาลัย ที่ได้รับเงินอุดหนุนมาจากรัฐบาลซึ่งเป็นภาษีประชาชน ไม่ควรควบคุมดูแลกันเอง ควรมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่เสมือนเป็นผู้แทนประชาชนที่เป็นเจ้าของภาษีมา

⁵⁶ เลแกน สุธรรม, สุวรรณี แสงมหาชัย, จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการและ อุทัย เลหาวิเชียร. *เรื่องเดียวกัน*. หน้า 349.

⁵⁷ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และ แทน พิธิยานุวัฒน์. (2556). *การประเมินสภามหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ : สถาบันคลังสมองของชาติ. หน้า 15-16.

⁵⁸ สภาคณาจารย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สมัยที่ 10. (2563, 21 , ธันวาคม). *ข้อมูลเบื้องต้นประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา*. สืบค้นจาก <https://home.kku.ac.th/chuare/7/universitylaw.pdf>.

ควบคุมและกำหนดยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย⁵⁹ โดยสภามหาวิทยาลัย มีความแตกต่างกับ คณะกรรมการบริหารในองค์กรหรือหน่วยงานอื่น ดังนี้⁶⁰

1 คณะกรรมการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและองค์กรอิสระต่างๆ มีหน้าที่รับผิดชอบเฉพาะเรื่องนโยบายองค์กรและมีอำนาจตัดสินใจเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องการจัดตั้งองค์กรนั้นๆให้อำนาจการบริหาร การดำเนินงานต้องทำตามระเบียบของทางราชการทั้งหมดหรือบางส่วน แต่สภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมีความเป็นองค์กรสูงกว่า โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลกิจการทั่วไปและสามารถวางระเบียบ ข้อบังคับ ด้านต่างๆ ได้ด้วยตนเองทำให้มีความคล่องตัวเป็นอิสระจากระเบียบของราชการ

2 องค์ประกอบของคณะกรรมการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและองค์กรอิสระต่างๆ ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกองค์กรทั้งหมด และส่วนใหญ่ผู้ทรงคุณวุฒิเหล่านั้น มักเป็นผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานของรัฐหรือตัวแทน แต่สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน และบุคลากรภายในของมหาวิทยาลัยเอง

3 การบริหารและการดำเนินงานของสภามหาวิทยาลัยมีวัตถุประสงค์ต่างจาก คณะกรรมการขององค์กรธุรกิจที่มุ่งเน้นแสวงหากำไรเพื่อความมั่งคั่งและยั่งยืนของผู้ถือหุ้น โดย กรรมการมักมีความคาดหวังผลประโยชน์ต่างตอบแทนจากการปฏิบัติหน้าที่ แต่สภามหาวิทยาลัยมีหน้าที่ควบคุมการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามการบริการสาธารณะด้านการศึกษาที่รัฐได้มอบภารกิจให้

2.3 แนวคิดรูปแบบการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งในกรรมการองค์กร

ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีได้เสนอแนวปฏิบัติ ขั้นตอน และวิธีการเพื่อ แสวงหารายชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการในองค์กรรวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งในสภามหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์กระบวนการสรรหาตามกฎหมายโดยใช้กระบวนการค้นหาและจงใจให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานเข้ามารับการสรรหาเพื่อดำรงตำแหน่ง

โรเบิร์ต วูด และ ทิม เพน (Robert Wood and Tim Payne) ได้อธิบายถึง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในยุคโลกาภิวัตน์เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมี 3 ปัจจัยคือ 1) การเปลี่ยนแปลงทั้งหมดเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงใน

⁵⁹ สมหวัง พิริยานุวัฒน์และคณะ (2564). *เส้นทางสู่กรรมการสภาอื้ออาชีพอของสถาบันอุดมศึกษาไทย: แนวคิดและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 93.

⁶⁰ ทินพันธุ์ นาคะตะ (2546). *สภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. หน้า 55-56.

ด้านโครงสร้างขององค์กร 2) ลักษณะการทำงานที่เปลี่ยนแปลง 3) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับปัจเจกบุคคล สังคม กฎหมาย วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ดังนั้นกระบวนการการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ก้าวทันกระแสโลกาภิวัตน์และต้องคำนึงถึงปัจจัยผลกระทบรอบด้าน รวมถึงประธานและกรรมการและคณะกรรมการสรรหาฯ เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งในกรรมการองค์กรต้องเป็นกรรมการอิสระไม่มีส่วนได้เสียกับการแต่งตั้งเพื่อทำให้เกิดการแทรกแซงกระบวนการสรรหา มีการกลั่นกรองผู้ที่เหมาะสมตามกระบวนการที่โปร่งใสเพื่อเสนอรายชื่อผู้ที่เหมาะสมให้คณะกรรมการพิจารณาเสนอชื่อแต่งตั้งซึ่งคณะกรรมการเสนอชื่อแต่งตั้งจะต้องเสนอชื่อแต่งตั้งจากรายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาเสนอเท่านั้น โดยขั้นตอนต่างๆต้องกำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนไปตามหลักเกณฑ์กระบวนการสรรหาตามกฎหมายโดยใช้กระบวนการค้นหาและจูงใจให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานเข้ามารับการสรรหาเพื่อดำรงตำแหน่ง⁶¹

ในแง่ธรรมาภิบาลปัญหาหลักของการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งคือ ความไม่ซื่อตรงต่อตนเองและผู้อื่นของผู้มีอำนาจที่แทรกแซงกระบวนการสรรหาจนนำไปสู่ความไม่น่าเชื่อถือของการแต่งตั้งเพราะผู้ที่ได้ตำแหน่งไม่ได้มาด้วยความสามารถในการทำหน้าที่ (Earned authority) แต่ได้ด้วยการใช้อำนาจหรือเส้นสาย (Assumed authority) ดังนั้นเพื่อลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจึงต้องสร้างกฎเกณฑ์เพิ่มเติมให้กระบวนการสรรหาที่มีอยู่ในกฎหมายสามารถสรรหาผู้ที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมตามเจตนารมณ์ดังนี้⁶²

1 แยกการสรรหาและการแต่งตั้งออกจากกันเด็ดขาด โดยกำหนดให้การสรรหาเป็นการดำเนินการโดยคณะกรรมการที่ถูกแต่งตั้งขึ้นมา ทำหน้าที่อย่างอิสระและคณะกรรมการดังกล่าวต้องไม่ถูกแต่งตั้งโดยผู้มีอำนาจเสนอแต่งตั้งและผู้ที่มีอำนาจแต่งตั้งตามกฎหมายจะแต่งตั้งจากรายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาเสนอเท่านั้น

2 กรรมการในคณะกรรมการสรรหาทุกคน ต้องเสนอความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของผู้ที่สมควรได้รับตำแหน่งเป็นลายลักษณ์อักษร เหมือนที่ผู้พิพากษาต้องมีความเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรในการพิจารณาคดีและให้สามารถเปิดเผยข้อมูลนี้ได้เมื่อศาลมีคำสั่ง

3 กำหนดโทษทางอาญากับผู้ที่ใช้อำนาจแทรกแซงกระบวนการสรรหา เพราะบิดเบือนเจตนารมณ์ของกฎหมาย

⁶¹ กิตติ มิลาอียง. (2559). การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรภาครัฐยุคใหม่. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 8(1), หน้า 133 -134.

⁶² บัณฑิต นิจถาวร. (2563, 24 , ธันวาคม). การสรรหาแต่งตั้งกรรมการและผู้บริหาร. สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com /blog/detail/634902>.

สำหรับมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐเพื่อให้ได้คนที่เหมาะสมมาทำงานนั้นต้องป้องกันการแทรกแซงจากบุคคลที่สามหรือฝ่ายการเมือง โดยผู้ดำรงตำแหน่งต้องเป็นผู้ที่มีความเหมาะสม กล่าวคือ มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยและมีความพร้อมในการทำหน้าที่ คุณสมบัติเหล่านี้จะช่วยให้เกิดการตัดสินใจที่ดีและได้รับการยอมรับจากบุคลากรภายในมหาวิทยาลัย และบุคลากรภายนอก แต่ถ้การสรรหาแต่งตั้งเกิดขึ้นจากการใช้เส้นสายหรือเกิดจากการแทรกแซงโดยบุคคลภายนอก ทำให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งไม่ทำงานตามหน้าที่ของตนแต่มุ่งตอบสนองความต้องการของผู้แต่งตั้งตน กรณีเช่นนี้จะสร้างปัญหาแก่มหาวิทยาลัยตามมามากมาย ดังนั้นการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐจึงต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อรักษาประโยชน์ของส่วนรวม โดยกระบวนการสรรหาจะต้อง แจ่มชัดขั้นตอนการสรรหาแต่งตั้งที่ชัดเจนและทราบทั่วกัน ใช้การตัดสินใจร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นคณะเพื่อร่วมกันสรรหาและแต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมในการดำรงตำแหน่งและเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะเพื่อความโปร่งใส⁶³

3. แนวคิดการบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

3.1 แนวคิดการบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศเพราะเป็นสถาบันในการให้ความรู้ชั้นสูงการศึกษาแก่นิสิตนักศึกษาและผู้สนใจ การบริหารหรือการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเป็นรูปแบบของการกระจายอำนาจ (Decentralization) หรือการมอบอำนาจการบริหาร (Empowerment) จึงมีความเป็นไปได้ที่อาจจะปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติโดยใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบและไม่เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ดังนั้นการบริหารงานมหาวิทยาลัยจึงควรให้ความสำคัญและนำหลักนิติธรรมมาใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐซึ่งแต่ละมหาวิทยาลัยมีพระราชบัญญัติกำหนดวิธีดำเนินการไว้โดยเฉพาะ ฝ่ายบริหารของมหาวิทยาลัยมีหน้าที่บริหารกิจการของมหาวิทยาลัยให้เป็นไป ตามกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการและของมหาวิทยาลัย โดยมี “สภามหาวิทยาลัย” ทำหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัยและ “อธิการบดี” เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและบริหารงานของมหาวิทยาลัย⁶⁴ ให้เป็นไปตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

⁶³ สมหมาย จันทรเรือง. (2537). *การวิเคราะห์รูปแบบการสรรหาอธิการบดีในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 21-33.

⁶⁴ ไยอนงค์ ทิมสุวรรณ. (2564, 21 , มกราคม). *การบริหารวิทยาลัยภายใต้หลักนิติธรรม*. สืบค้นจาก https://constitutionalcourt.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 36 กำหนดให้มหาวิทยาลัยสามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเอง ภายใต้การกำกับดูแลของสภามหาวิทยาลัยตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งมหาวิทยาลัยนั้น ๆ ส่งผลให้มหาวิทยาลัยของรัฐที่เป็นการบริหารแบบราชการทั้งหมดมาเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐที่มีการบริหารจัดการแตกต่างออกไป มีการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับในการบริหารจัดการเรื่องต่าง ๆ ได้เองภายใต้กรอบพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง โดยต้องยึดหลักการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศที่มีความเชื่อมโยงกับนโยบายของรัฐ โดยที่รัฐสามารถดูแลตรวจสอบมหาวิทยาลัยได้ซึ่งองค์กรที่มีบทบาทในการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยประกอบด้วย⁶⁵

1 สภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่เป็นองค์กรบริหารสูงสุด รับผิดชอบควบคุมดูแลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล พันธกิจ และตามที่อธิการบดีได้แถลงไว้ต่อสภามหาวิทยาลัย ในทางกฎหมายแล้วการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยทุกด้าน สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจตัดสินใจได้อย่างเด็ดขาดไม่อาจมีองค์กรใดมาก้าวล่วงได้และไม่มีสายการบังคับบัญชาใดที่อยู่เหนือไปกว่าสภามหาวิทยาลัย ไม่มีผู้บังคับบัญชาที่จะมาสั่งการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือ ทบทวนการตัดสินใจใดๆของสภามหาวิทยาลัยได้อีก⁶⁶ แต่หากสภามหาวิทยาลัยจะกระทำการหรือละเว้นกระทำการบางอย่างไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายสามารถฟ้องต่อศาลปกครองให้บรรเทาความเสียหายได้ ตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542⁶⁷

2 อธิการบดี เป็นผู้บริหารสูงสุดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง ทำหน้าที่รับผิดชอบงานบริหารตามที่ได้รับมอบหมายจากสภามหาวิทยาลัยให้ภารกิจสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์และเป็นผู้แทนในกิจการทั้งปวงของมหาวิทยาลัยตามกฎหมาย มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการบริหารกิจการให้เป็นไปตาม ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศ กฎหมายที่เกี่ยวข้องรวมทั้งวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย โดยอธิการบดีต้องทำงานประสานงานกับสภามหาวิทยาลัย หากสภามหาวิทยาลัยไม่เอาใจจริงเอาใจกับการดูแลควบคุมการบริหารของอธิการบดี ก็อาจทำให้อธิการบดีทำอะไรตามชอบใจจนเกิดผลเสียหายแก่มหาวิทยาลัยได้ความสำคัญของอธิการบดีที่มีต่อความเจริญก้าวหน้าของมหาวิทยาลัยเป็นอย่างมาก ดังนั้นอธิการบดีต้องเป็นผู้นำทาง

⁶⁵ ศุภฤกษ์ ทัฬหเสน. (2562). ปัญหาอำนาจหน้าที่ของอธิการบดีตามหลักการบริหารมหาวิทยาลัยสมัยใหม่. *วารสารบัณฑิตศึกษานิติศาสตร์*. 12(3), หน้า 547.

⁶⁶ สถาบันคลังสมองของชาติ. (2564, 21 , มกราคม). *จดหมายข่าวธรรมภิบาลมหาวิทยาลัย*. สืบค้นจาก <http://www.knit.or.th/web/wp-content/uploads/2017/01/letter-4.3.1.pdf>.

⁶⁷ วรธรรมรุจี ยันทะแย้ม เพิ่ม หลวงแก้ว และกำพล วันทา. (2564). ปัญหาการปฏิบัติตามกฎหมายการบริหารงานบุคคลในสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล. *วารสารปัญญาภิธาน*. 6(2), หน้า 205.

วิชาการและเป็นผู้นำของอาจารย์และพนักงานอื่น ๆ อธิการบดีที่ดีต้องสามารถรวมพลังของอาจารย์และพนักงานอื่น ๆ ไปในทิศทางที่เป็นเป้าหมายของมหาวิทยาลัย ต้อง

มีวิสัยทัศน์และความคิดริเริ่มและต้องมีความสามารถทำงานร่วมกับสภามหาวิทยาลัยได้⁶⁸

3 องค์กรกลางบริหารงานบุคคล การบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐนั้น มหาวิทยาลัยสามารถจัดรูปแบบการบริหารงานบุคคลได้เองให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย⁶⁹ โดยสภามหาวิทยาลัยมีอำนาจในการกำหนดเกณฑ์และแนวทางของระบบบริหารงานบุคคลซึ่งรวมถึงการสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การพ้นจากตำแหน่ง การได้รับสวัสดิการ สิทธิประโยชน์ เงินเดือนและค่าตอบแทน การวางแผนกำลังคน การพัฒนาบุคลากรและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งสภามหาวิทยาลัยจะเป็นผู้ออกข้อบังคับหรือระเบียบว่าด้วยการบริหารงานบุคคลที่ให้ความเป็นธรรม โดยสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเกือบทั้งหมดได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย (ก.บ.ม.) ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านการบริหารงานบุคคลมหาวิทยาลัยหรืออาจให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารงานบุคคลจัดตั้งขึ้นโดยอาศัยอำนาจจากพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัย เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัย โดยคณะกรรมการบริหารงานบุคคลของแต่ละมหาวิทยาลัยในภาพรวมจะประกอบด้วยอธิการบดีเป็นประธานคณะกรรมการ โดยมีเพียงบางมหาวิทยาลัยเท่านั้นที่กำหนดให้คณะกรรมการต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลจากภายนอก⁷⁰

โดยทั่วไปองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของไทยประกอบด้วยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ร้อยละ 52 กรรมการผู้บริหาร คณาจารย์/พนักงาน ร้อยละ 36 และกรรมการโดยตำแหน่งร้อยละ 12 ดังนั้นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกและกรรมการภายในมีสัดส่วนมีส่วนร่วมใกล้เคียงกันแบบสมดุล (participatory lay board) ซึ่งเป็นโครงสร้างสภามหาวิทยาลัย

⁶⁸ ทัดธูสพล นนท์ทวีกิจ. (2563). การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในการสรรหาอธิการบดี ตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยนครสวรรค์. ดุษฎีนิพนธ์รัฐศาสตร ดุษฎีบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. หน้า 39-40.

⁶⁹ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. (2564, 21 , มกราคม). การศึกษาข้อมูลข้อดีข้อเสียของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ. สืบค้นจาก การศึกษาข้อมูลข้อดีข้อเสียของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ.pdf (npru.ac.th).

⁷⁰ อรปวีณ์ จุฬยานนท์. (2559). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 60.

แบบไตรภาคี⁷¹ โดยสภามหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของไทยมีความรับผิดชอบต่อรัฐบาลในการบริหารจัดการการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยอย่างเต็มที่

3.2 แนวคิดการบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในต่างประเทศ

มหาวิทยาลัยต่างๆในโลกไม่ว่าจะเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐหรือเอกชนต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดยรัฐและมีรูปแบบการกำกับแตกต่างกันไปขึ้นกับการแบ่งโครงสร้างส่วนราชการและภารกิจของมหาวิทยาลัยในแต่ละประเทศ โดยสามารถแบ่งมหาวิทยาลัยของรัฐแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ⁷²

1) มหาวิทยาลัยที่รัฐควบคุม (State Control Model) ที่ให้คณาจารย์เป็นใหญ่เป็นการบริหารแบบบังคับบัญชาแนวตั้งเป็นลำดับชั้นเช่นเดียวกับระบบราชการ

2) มหาวิทยาลัยที่รัฐให้การสนับสนุน (State Supervising Model) มหาวิทยาลัยรัฐรูปแบบนี้มีหน้าที่เพียงควบคุมเฉพาะด้านมาตรฐานการศึกษาและให้มหาวิทยาลัยมีอิสระในการบริหารตนเอง (Autonomy) ภายใต้สภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วยบุคลากรมหาวิทยาลัยและบุคคลภายนอกสามารถบริหารจัดการและตัดสินใจด้านต่างๆได้เองอันแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยกับสังคม การบริหารงานรูปแบบนี้ต้องเพิ่มความเชื่อมโยงการศึกษาและวิจัยกับตลาดและความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ (more market) การลดการควบคุมหรือการกำกับดูแลโดยรัฐ (less regulation) และการมีผู้นำองค์กรที่ทรงอำนาจ (strong leadership)⁷³ รวมถึงการกำหนดนโยบายและมาตรฐานในด้านการบริหาร การจัดสรรทรัพยากร การติดตามตรวจสอบและการประเมินผล⁷⁴

มหาวิทยาลัยที่รัฐให้การสนับสนุนอาจมีสถานะกฎหมายต่างกันไปในแต่ละประเทศขึ้นกับการจัดรูปแบบองค์กรของรัฐในประเทศนั้นๆ แต่โครงสร้างการบริหารงานของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในแต่ละประเทศมีลักษณะคล้ายกันอย่างมากกล่าวคือ การบริหารงานมหาวิทยาลัยจะมีองค์กรสูงสุดหรืออาจเรียกว่าสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้อนุมัติแผนยุทธศาสตร์ด้านต่างๆของมหาวิทยาลัยตามที่ฝ่ายบริหารเสนอซึ่งส่วนใหญ่เสนอโดยอธิการบดีมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดของ

⁷¹ สมหวัง พิริยนิววัฒน์และคณะ (2564). *เรื่องเดียวกัน*. หน้า 92.

⁷² อุทุมพร จามรมาน. (ม.ป.ป.). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่องการเตรียมพร้อมมหาวิทยาลัยของรัฐเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ*. สืบค้นจาก file:///C:/Users/kpsku/Downloads/9540.pdf.

⁷³ สมหวัง พิริยนิววัฒน์ และคณะ. *เรื่องเดียวกัน*. หน้า 92.

⁷⁴ สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (ม.ป.ป.). *แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พศ. 2561 – 2580*. สืบค้นจาก <http://www.bpp.mua.go.th/main/download/plan>.

มหาวิทยาลัย นอกจากนี้ในบางประเทศยังมีสำนักงานสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่ด้านธุรการซึ่งเป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อสภามหาวิทยาลัย⁷⁵

กรณีประเทศสหรัฐอเมริกาที่มหาวิทยาลัยของรัฐใช้รูปแบบควบคุมผสมกับรูปแบบคณาจารย์และการบริหารงานกึ่งเอกชน โดยรัฐบาลในแต่ละมลรัฐมีการกำหนดนโยบายการบริหารมหาวิทยาลัยของตน มหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกามีการบริหารงานเป็นระบบมหาวิทยาลัย โดยมหาวิทยาลัยของรัฐแต่ละแห่งจะมีมหาวิทยาลัยย่อยหรือวิทยาเขต (campuses) หลายแห่งและหลายๆแห่งรวมกันเป็นระบบมหาวิทยาลัย และผู้การได้มาดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยของรัฐ มาจากการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาของรัฐนั้นๆ ซึ่งแตกต่างจากประเทศไทยที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มาจากการสรรหาและคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆ โดยอธิการบดีมหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกาที่เป็นระบบมหาวิทยาลัยจะเรียกว่า President เป็นหัวหน้าคณะบริหารในระบบทั้งหมด โดยมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งหรือแต่ละวิทยาเขตจะมี Chancellor⁷⁶ ยกตัวอย่างเช่น ปี 2021 ระบบมหาวิทยาลัยโคโลราโดมีมหาวิทยาลัย 4 วิทยาเขตคือ มหาวิทยาลัยโคโลราโด โบลเดอร์ (University of Colorado Boulder) มีผู้บริหารวิทยาเขตคือ (Chancellor) คือ Philip P. DiStefano มหาวิทยาลัยโคโลราโด เดนเวอร์ (University of Colorado Denver) มีผู้บริหาร (Chancellor) คือ Micheller A Marks มหาวิทยาลัยโคโลราโด เดนเวอร์ สปริง (University of Colorado Springs) มีผู้บริหาร (Chancellor) คือ Venkat Reddy และ University of Colorado Anschutz Medical campus มีผู้บริหาร (Chancellor) คือ Donald M. Elliman Jr. และทุกวิทยาเขตจะมี Vice Chancellors and Cabinet Members ทำหน้าที่ช่วย Chancellor บริหารงาน โดยมหาวิทยาลัยทั้งระบบมีหัวหน้าคณะบริหารทั้งระบบ (President) คือ Mark Kennedy โดยมี The regents of the University of Colorado เป็นคณะกรรมการมีหน้าที่ดูแลแนะนำ ควบคุมการบริหารมหาวิทยาลัยรวมถึงหาเงินทุนและงบประมาณสนับสนุนให้กับมหาวิทยาลัยภายใต้กฎหมาย⁷⁷

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาที่มีผู้บริหารสูงสุดด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยที่เรียกว่า Provost ซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่ากับรองอธิการบดีอังกฤษและออสเตรเลีย

⁷⁵ Enora Bennetot Pruvot and Thomas Estermann. (2018). *European Higher Education Area: The Impact of Past and Future Policies, University Governance: Autonomy. Structures and Inclusiveness.* : Springer Cham. page 619-638.

⁷⁶ Arif Caglar and D.Bruce. (1992). The role of American Multicampus University Systems as Buffer Institution in Safeguarding Campus Autonomy. *Higher Education Policy.* 5(3), page 48-49.

⁷⁷ University of Colorado. (2024). *Office of the President.* Retrieved from CU Is Colorado | Office of the President.

ส่วนตำแหน่ง Provost ในอังกฤษเป็นตำแหน่งที่เป็นหัวหน้าคณะวิทยาลัย⁷⁸ โดย A report prepared for the Colorado (USA) Department of Higher Education กำหนดให้สภามหาวิทยาลัย (Institutional board) ในประเทศสหรัฐอเมริกาทำหน้าที่ หลัก 6 ด้าน คือ⁷⁹

- 1 รับผิดชอบสวัสดิการของสถาบันการศึกษาชั้นสูง
 - 2 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาชั้นสูงกับองค์กรภายนอก
 - 3 ทำหน้าที่วินิจฉัยข้อพิพาทของสถาบันการศึกษาชั้นสูง
 - 4 ส่งเสริมและพัฒนาสถาบันการศึกษาชั้นสูง
 - 5 ตรวจสอบการบริหารด้านการเงินของสถาบันการศึกษาชั้นสูง
 - 6 จัดให้สถาบันการศึกษาชั้นสูงมีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
- นอกจากนั้นสภามหาวิทยาลัยยังมีอำนาจดังนี้

- 1 แต่งตั้งอธิการบดี
- 2 ประเมินสถาบันการศึกษาชั้นสูง
- 3 เห็นชอบนโยบายการบริหารมหาวิทยาลัย
- 4 ประเมินผลการปฏิบัติงานของอธิการบดี
- 5 อนุมัติแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย
- 6 พิจารณาสมรรถนะของสภามหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกามีความเป็นอิสระมากในการบริหารจัดการ โดยอธิการบดี (President) เป็นผู้บริหารสูงสุดทำหน้าที่ดำเนินการบริหารทั้งปวง มีอำนาจการบริหารมากกว่าอธิการบดีในรูปแบบการบริหารสถาบันการศึกษาของยุโรปเป็นอย่างมาก อธิการบดีในสหรัฐอเมริกาได้รับการแต่งตั้งจากสภามหาวิทยาลัย มิใช่เลือกตั้งโดยคณาจารย์ และถูกถอดถอนจากตำแหน่งได้โดยสภามหาวิทยาลัยเท่านั้น⁸⁰

กรณีประเทศอังกฤษมหาวิทยาลัยทุกแห่งและสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆในอังกฤษเป็นหน่วยงานอิสระจึงสามารถบริหารจัดการจัดองค์กรด้วยตนเอง โดยทุกสถาบันมีรูปแบบการบริหารเป็นแบบบริษัทโดยมีผู้บริหารมหาวิทยาลัยโดยทั่วไป เรียกว่า รองอธิการบดี (Vice - Chancellor) หรือบางแห่งเรียกว่า Rector และตำแหน่งอธิการบดี (Chancellor) เป็นตำแหน่งกิตติมศักดิ์ไม่ใช่

⁷⁸ The University of North Carolina at Chapel Hill. (2024). *Roles and Responsibilities*. Retrieved from <https://provost.unc.edu/about-the-office/roles-and-responsibilities>.

⁷⁹ James S. Taylor and Maria de Lourdes Machado. (2008). Governing Boards in Public Higher Education Institutions: A perspective from the United States. *Tertiary Education and Management*. 14(3), page. 246.

⁸⁰ ศุภฤกษ์ ทับเสน. (2562). *เรื่องเดียวกัน*. หน้า 545.

ตำแหน่งบริหารและให้อำนาจสภามหาวิทยาลัย (Council) ประกอบด้วยคณาจารย์อาวุโสและกรรมการจากภายนอก สำหรับการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งมาจากการเลือกตั้ง สภามหาวิทยาลัยจะตัดสินใจเรื่องที่เป็นนโยบายทั่วไป ด้านวิชาการและแต่งตั้งอธิการบดี โดยจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับการบริหารงานประจำของมหาวิทยาลัย⁸¹ องค์กระดัดรองลงมา คือ สภการบริหารของสถาบัน (Senate) ซึ่งโดยทั่วไปประกอบด้วยบุคลากรวิชาชีพ สหภาพการค้าและอื่นๆ โดยทำหน้าที่ตัดสินใจเรื่องการบริหารที่อยู่นอกเหนืออำนาจสภามหาวิทยาลัย โดยสถาบันเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดโดยมีหน้าที่รับผิดชอบด้านการเงิน การบริหารทรัพย์สิน การวางแผน การบริหารงานบุคคล การแต่งตั้งรองอธิการบดี (Vice-Chancellor) และการประเมินการบริหารงานของรองอธิการบดี เป็นต้น⁸² กรรมการสภามหาวิทยาลัยมีจำนวนเฉลี่ย 30 ถึง 34 คน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก อาจารย์และบุคลากรวิชาการและตัวแทนนักศึกษา⁸³ ต่อมาในปี คศ. 1997 มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญคือการลดจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัย National Committee of Inquiry into Higher Education ได้แนะนำใน Dearing report ว่าจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยควรมีจำนวนไม่เกิน 25 คน โดยลดกรรมการประเภทอาจารย์และบุคลากรวิชาการและตัวแทนนักศึกษาลงและเพิ่มกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ ด้านอุตสาหกรรม ด้านการค้าหรือด้านการจ้างงาน ให้มีจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งจากจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยทั้งหมด ซึ่งจะช่วยให้การบริหารงานของผู้บริหารมหาวิทยาลัยและสภาวิชาการมีความเข้มแข็งขึ้นเพื่อทำให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อมหาวิทยาลัย⁸⁴

⁸¹ กมล สุตประเสริฐ. (2546). *โครงสร้างการบริหารการศึกษาประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. หน้า 4.

⁸² Adrian Curaj, Peter Scott, Lazar Vlasceanu and Lesley Wilson. (2012). *European Higher Education at the Crossroads Between the Bologna Process and National Reforms Part 1*. New York : Springer. page 663.

⁸³ Fulton, O. (2002). *Higher Education Governance in the UK: Change and Continuity*. In: Amaral A. Jones G.A. and Karseth B. (eds) *Governing Higher Education: National Perspectives on Institutional Governance*. Higher Education Dynamics, vol 2. Springer, Dordrecht. https://doi.org/10.1007/978-94-015-9946-7_10.

⁸⁴ Hackl, E. (2012). Tensions in the Policy Objectives of the European Higher Education Area? Public Good and Public Responsibility Versus Service Liberalisation: Equality Versus Institutional Diversity. In: Curaj, A., Scott, P., Vlasceanu, L., Wilson, L. (eds) *European Higher Education at the Crossroads*. Springer, Dordrecht. https://doi.org/10.1007/978-94-007-3937-6_5.

การที่รัฐบาลอังกฤษให้มหาวิทยาลัยบริหารงานแบบเอกชนและลดการสนับสนุนด้านการเงินที่ให้กับมหาวิทยาลัย ทำให้มหาวิทยาลัยในประเทศอังกฤษต้องหารายได้ด้วยวิธีการทำการตลาดด้านการศึกษา เพื่อแข่งขันหานักศึกษาให้เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยของตน นอกจากนี้คณาจารย์มีหน้าที่ต้องหางบประมาณและเงินทุนจากการวิจัยเพื่อมาใช้ในการผลิตผลงานวิจัย จึงทำให้อาจารย์มหาวิทยาลัยต้องลดบทบาทและหน้าที่การบริหารมหาวิทยาลัย โดยเน้นหน้าที่หลักคือการสอนและการทำวิจัยเท่านั้น ส่วนหน้าที่การบริหารมหาวิทยาลัยนั้นมหาวิทยาลัยบริหารจะใช้นักบริหารมืออาชีพจากภายนอกเข้ามาบริหารมหาวิทยาลัย โดยรัฐจะให้เงินสนับสนุนมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมากน้อยเพียงใดนั้นรัฐจะประเมินจากคุณภาพการศึกษาและผลงานวิจัยที่มหาวิทยาลัยนั้นๆได้รับการตีพิมพ์⁸⁵

กรณีประเทศเยอรมนี ได้มีการส่งเสริมให้บุคลากรทุกกลุ่มในมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วม (Gruppenuniversität) เพื่อแก้ปัญหาความไม่ชัดเจนของการตัดสินใจชี้ขาดและปัญหาโดยกลุ่มผู้บริหารที่มักมีมติที่คลุมเครือและล่าช้าไม่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศ ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงได้การนำหลักการบริหารงานแนวใหม่โดยการให้อธิการบดีและคณบดีซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดของมหาวิทยาลัยและคณะต่าง ๆ เป็นผู้บริหารมืออาชีพ (professional) ซึ่งรูปแบบการบริหารมหาวิทยาลัยตามหลักการบริหารจัดการแบบบริษัทเอกชน (Managementuniversität) โดยแต่ละมลรัฐในประเทศเยอรมนีมีอิสระในการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยของรัฐ ตามกฎหมายกรอบการอุดมศึกษา (HRG) ซึ่งเป็นกฎหมายระดับสหพันธ์ในปี ค.ศ. 1998 โดยทุกมลรัฐได้ลดอำนาจหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ แต่อย่างไรก็ตามฝ่ายบริหารและสภามหาวิทยาลัยจะมีอำนาจในเรื่องใดบ้างนั้นย่อมแตกต่างกันไปตามกฎหมายของแต่ละมลรัฐ⁸⁶ การจัดการแบบนี้เรียกว่า Hochschulfreiheitsgesetz (university freedom law) การตัดสินใจเชิงนโยบายทุกด้านตัดสินใจโดยสภามหาวิทยาลัย โดยรัฐจะทำการประเมินผลงานมหาวิทยาลัยจะพิจารณาจากผลงานทางวิชาการ จำนวนงานวิจัยที่ได้รับการเผยแพร่ (Leistungsorientierung) ดังนั้นแต่ละมลรัฐจะมีกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษาของแต่ละมลรัฐ (Landeshochschulgesetz) ทำให้การบริหารมหาวิทยาลัยในแต่ละมลรัฐแตกต่างกัน และแต่ละมหาวิทยาลัยในมลรัฐจะออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานของมหาวิทยาลัยได้เองแต่ต้อง

⁸⁵ Bruno Broucker and Kurt De Wit (2015). *New Public Management in Higher Education The Palgrave International Handbook of Higher Education Policy and Governance*. New York : Springer. page 57–75.

⁸⁶ ต่อพงศ์ กิตติยานุพงศ์. (2563). การปฏิรูปอุดมศึกษาไทยตามหลักการบริหาร จัดการภาครัฐแนวใหม่ – การปรับใช้ประสบการณ์ของประเทศเยอรมนีในประเทศไทย. *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. 49(3), หน้า 403-406.

สอดคล้องกับกฎหมายกลางที่มรัฐได้ตราไว้⁸⁷ โดยมหาวิทยาลัยในทุกมลรัฐมีการนำแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่มาใช้ในมหาวิทยาลัยเช่นเดียวกับองค์กรอื่น ๆ ในภาครัฐการบริหารมหาวิทยาลัยในประเทศเยอรมนีอยู่ภายใต้กฎหมาย “รัฐบัญญัติอุดมศึกษา” (Framework Act for Higher Education) และกฎหมายอุดมศึกษาของแต่ละรัฐซึ่งต้องอยู่ภายใต้กรอบรัฐบัญญัติอุดมศึกษาดังกล่าว นอกจากนี้การบริหารจัดการระบบอุดมศึกษาของประเทศเยอรมันมีความเป็นสากลมากขึ้นอันเป็นผลจากการประชุม Bologna ที่ประเทศอิตาลี เมื่อปี ค.ศ. 1997 โดยกลุ่มสหภาพยุโรป (European Union : EU) กำหนดให้ระบบการศึกษาในกลุ่มสหภาพยุโรปเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยใช้หลักการว่าประชาชนของสหภาพยุโรป (EU) ควรมีอิสระที่จะย้ายมหาวิทยาลัยจากประเทศหนึ่งไปยังมหาวิทยาลัยประเทศหนึ่งในกลุ่มประเทศ EU ได้ในระหว่างที่ทำการศึกษาอยู่และมหาวิทยาลัยในประเทศเยอรมนีควรมีสักยภาพในการรับนักศึกษาที่ย้ายมาจากประเทศอื่นได้เช่นกัน โดยรัฐทำหน้าที่เพียงการกำกับดูแลมหาวิทยาลัย เพื่อลดขั้นตอนของระบบราชการและอิทธิพลของรัฐที่ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างของมหาวิทยาลัย การกำกับดูแลนี้รัฐได้กระจายอำนาจตัดสินใจให้แก่ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยเพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถบริหารงบประมาณและหารายได้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายด้านต่างๆ ของมหาวิทยาลัยได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิภาพและพึงพางบประมาณจากรัฐให้น้อยที่สุด

ปัจจุบันประเทศเยอรมนีมีกระบวนการบริหารมหาวิทยาลัยตามแนวคิดและรูปแบบการบริหารงานแบบบริษัทเอกชน มหาวิทยาลัยให้อธิการบดีมีอำนาจมากและสามารถตัดสินใจด้านการบริหารแทบทุกเรื่องโดยไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย⁸⁸ การบริหารงานมหาวิทยาลัยมี สภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่ควบคุมและกำกับดูแลคล้ายกับประเทศสหรัฐอเมริกา โดยตำแหน่งอธิการบดีซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นนักวิชาการหรือมีประสบการณ์การทำงานในมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นรูปแบบสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร⁸⁹

กรณีสาธารณรัฐฝรั่งเศสสามารถกิจการบริการสาธารณชนด้านการศึกษาขั้นสูงในระดับอุดมศึกษาที่รัฐมอบหมายให้มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ ดำเนินการมี 6 ด้าน คือ 1) การจัดการศึกษาและฝึกอบรมในระดับสูง 2) การวิจัยและเผยแพร่ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3) การบูรณาการศึกษาเพื่อสร้างวิชาชีพ 4) การเผยแพร่ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมถึงวัฒนธรรมของประเทศ 5) การมีส่วนร่วมกับสหภาพยุโรปการเพื่อสร้างความร่วมมือและเครือข่ายการศึกษาและการวิจัยระดับอุดมศึกษาของยุโรป และ6) การสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่าง

⁸⁷ Dobbins, M. and Knill, C. (2017). Higher education governance in France, Germany, and Italy: Change and variation in the impact of transnational soft governance. *Policy and Society*. 36(1), page 67-88.

⁸⁸ ต่อพงษ์ กิตติยานุพงศ์. (2563). *เรื่องเดียวกัน*. หน้า 390-402.

⁸⁹ ศุภฤกษ์ ทับเสน. (2562). *เรื่องเดียวกัน*. หน้า 546-547.

ประเทศ ซึ่งเป็นไปตามมาตรา 1 แห่งกฎหมาย กฎหมายว่าด้วยอิสรภาพและความรับผิดชอบของ มหาวิทยาลัย ปีค.ศ. 2007 (Loi no2007-1199 du 10 août 2007 relative aux libertés et responsabilités des universités) บางครั้งเรียกว่ากฎหมาย LRU หรือกฎหมาย Pécresse เป็นกฎหมายกลางที่ใช้บังคับกับมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยให้รัฐมีหน้าที่ควบคุมมหาวิทยาลัย (University state control model) หรืออาจกล่าวได้ว่า มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐในสาธารณรัฐฝรั่งเศส มีความเป็นอิสระภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ เพื่อป้องกันมิให้มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐใช้ประโยชน์จากความ เป็นอิสระนี้มากจนเกินขอบเขต จนก้าวล่วงไปในการบริการสาธารณะด้านอื่น ๆ ที่กำกับดูแลโดยรัฐ หรือใช้อำนาจที่รัฐมอบให้จนทำลายหลักการของและวัตถุประสงค์มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และ รัฐต้องไม่ก้าวล่วงมหาวิทยาลัยจนทำลายหลักความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัย อันเป็นหลักการ พื้นฐานสำคัญขององค์กรมหาชนอิสระซึ่งเป็นสถานะทางกฎหมายของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

สภามหาวิทยาลัย (Conseil d'administration : CA) ในฝรั่งเศสเป็นองค์กรที่มี อำนาจสูงสุด ซึ่งมีการบริหารงานโดยคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่ตัดสินใจการกำหนด นโยบายของมหาวิทยาลัยให้ฝ่ายบริหารหรือพิจารณาเห็นชอบนโยบายที่ฝ่ายบริหารมหาวิทยาลัย เสนอมา เห็นได้ว่าสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่แยกออกจากการบริหารซึ่งเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหาร อย่างเด็ดขาด โดยสภาทำหน้าที่ กำหนด กำกับ และดูแลการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตาม นโยบายและพันธกิจของมหาวิทยาลัยที่อธิการบดีแถลงและเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย เพื่อ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและประโยชน์สูงสุดแก่มหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อให้การบริหาร มหาวิทยาลัยอยู่ในกรอบของการบริหารจัดการที่ดีตามระบบคุณธรรม โปร่งใสและตรวจสอบได้ แม้ รัฐบาลจะให้เงินสนับสนุนมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐอย่างเต็มที่⁹⁰ แต่อาจารย์และนักวิจัย (Enseignants – Chercheurs) ของมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐมีสถานะเป็นข้าราชการ (Fonctionnaire d'état) เฉกเช่นเดียวกับอาจารย์และนักวิจัยในประเทศเยอรมนี⁹¹ ตามประมวลกฎหมายการศึกษา มาตรา L952-6 วรรคสี่

⁹⁰ ศุภฤกษ์ ทับเสน. (2562). *เรื่องเดียวกัน*. หน้า 546.

⁹¹ รัฐกานต์ วิชัยดิช และ ฉานินทร์ สันตะพันธุ์. (2565). การศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาสถานะ ความสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐตามมาตรการกลไกความคุ้มครองเสรีภาพทางวิชาการ. *วารสารรัชต์ ภาควัย*. 16(48), หน้า 353-354.

บทที่ 3

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง องค์กรประกอบและการได้มาซึ่งบุคคล ผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับ ของรัฐประเทศไทยและต่างประเทศ

มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในประเทศไทยมีสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสูงสุดเพื่อทำหน้าที่ดูแลการทำงานของผู้บริหาร การเข้าใจเรื่องโครงสร้าง องค์กรประกอบและการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆของมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของไทยนั้นจำเป็นต้องศึกษากฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวข้อง โดยกฎหมายแต่ละฉบับมีวัตถุประสงค์ให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ได้รับการยอมรับจากประชาคมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การดูแลและการบริหารงานมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐสำเร็จลุล่วงตามภารกิจที่รัฐมอบหมายให้ดำเนินภารกิจบริการสาธารณะด้านการศึกษาขั้นสูงของประเทศ บทนี้จึงนำเสนอและศึกษาเนื้อหาทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่หนึ่ง ศึกษากฎหมายกลางและกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับ โครงสร้าง องค์กรประกอบและการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย กฎหมายกลาง ประกอบด้วย

- 1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560
- 2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562
- 3 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2557
- 4 พระราชบัญญัติกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม พ.ศ. 2562
- 5 พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562
- 6 ประกาศ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง แนวปฏิบัติตาม

หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2564 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565

และกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับ โครงสร้าง องค์กรประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย โดยยกตัวอย่างกรณีศึกษามหาวิทยาลัย 3 แห่ง ดังนี้

- 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เหตุผลที่ศึกษาเนื่องจาก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งแรกของไทยและเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐตั้งแต่เริ่มมีการจัดตั้ง โดยเป็นมหาวิทยาลัยในภูมิภาคที่มุ่งเน้นทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและมีการพัฒนาทางด้านต่างๆ จนเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ โดยศึกษาพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุ

นารี พ.ศ. 2533 และระเบียบ ประกาศ และข้อบังคับเกี่ยวกับโครงสร้าง องค์กรประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่เกี่ยวข้อง

2 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เหตุผลที่ศึกษาเนื่องจาก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่เปลี่ยนสถานะมาจากมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งแรกของไทยและเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่มีพัฒนาการมาจากสถาบันทางด้านเทคโนโลยี โดยเป็นมหาวิทยาลัยที่ตั้งในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ. 2541 และระเบียบ ประกาศ และข้อบังคับเกี่ยวกับโครงสร้าง องค์กรประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีที่เกี่ยวข้อง

3 มหาวิทยาลัยบูรพา เหตุผลที่ศึกษาเนื่องจาก มหาวิทยาลัยบูรพาเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทยที่ตั้งนอกเขตกรุงเทพมหานคร และมีการเรียนการสอนหลากหลายสาขาวิชา โดยพัฒนาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษาและเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเพียงแห่งเดียวที่มีปัญหาการบริหารงานและการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 หลังจากที่มีมหาวิทยาลัยบูรพาได้เปลี่ยนสภาพจากมหาวิทยาลัยของรัฐเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2551 เกิดเหตุการณ์มีมหาวิทยาลัยบูรพาไม่มีอธิการบดีมาเป็นระยะเวลา 10 ปี โดยศึกษาพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2551 และระเบียบ ประกาศ และข้อบังคับเกี่ยวกับโครงสร้าง องค์กรประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย ของมหาวิทยาลัยบูรพาที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่สอง ศึกษากฎหมายกลางและกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง องค์กรประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ สาธารณรัฐฝรั่งเศส

กฎหมายกลาง ประกอบด้วย

1 ประมวลกฎหมายการศึกษา (Code of education) กฎหมายฉบับนี้รวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งระบบของประเทศ โดยทำศึกษาในส่วนที่ 3 (Troisième Partie) บรรพ 7 สถาบันการศึกษา ระดับสูง (Livre VII : Les établissements d'enseignement supérieur) ลักษณะ 1 องค์กรมหาชน อิสระด้านวิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม และอาชีพ (Titre Ier : Les établissements Publics à Caractère Scientifique, Culturel et Professionnel) หมวด 2 มหาวิทยาลัย (Le Universités)

2 กฎหมายว่าด้วยเสรีภาพและความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัย ปี ค.ศ. 2007 (Loi no 2007-1199 du 10 août 2007 relative aux libertés et responsabilités des universités)

กฎหมายเฉพาะ คือ พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งมหาวิทยาลัยปารีสซีเตและการอนุมัติระเบียบข้อบังคับ (Décret n° 2019-209 du 20 mars 2019 portant création de l'université de Paris et approbation de ses statuts) ลงวันที่ 20 มีนาคม 2019 และศึกษาระเบียบมหาวิทยาลัยปารีส (Règlement intérieur de l'université) ลงวันที่ 4 mai 2020 เหตุผลที่ศึกษากฎหมายฉบับนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยปารีสซีเตเป็นมหาวิทยาลัยที่มีประวัติความเป็นมาอย่างยาวนาน เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก และอยู่ในกลุ่มมหาวิทยาลัยวิจัยของประเทศ โดยมหาวิทยาลัยปารีสซีเตก่อตั้งขึ้นจากการควบรวมมหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษาและหน่วยงานวิจัยทางด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ

1. กฎหมายกลางที่เกี่ยวข้องกับ โครงสร้าง องค์ประกอบ คุณสมบัติ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย

1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนา ร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติและการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย

มาตรา 34 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของ บุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพของ ประชาชน

เสรีภาพทางวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่การใช้เสรีภาพนั้นต้องไม่ขัดต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนและต้องเคารพและไม่ปิดกั้นความเห็นต่างของบุคคลอื่น

1.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562

มาตรา 19 การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้จัดใน มหาวิทยาลัย สถาบันวิทยาลัย หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายเกี่ยวกับสถานศึกษาระดับอุดมศึกษากฎหมายว่าด้วย การจัดตั้งสถานศึกษานั้นๆและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง...

มาตรา 32/1 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ การวิจัยและการสร้างสรรค์ นวัตกรรม เพื่อให้การพัฒนาประเทศเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือส่วนราชการ ที่สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

มาตรา 32/2 การจัดระเบียบราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น มาตรา 36 ให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาเป็นนิติบุคคลและอาจจัดเป็นส่วนราชการหรือเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ยกเว้นสถานศึกษาเฉพาะทางตามมาตรา 21 ให้สถานศึกษา ดังกล่าวดำเนินกิจการได้โดยอิสระสามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเองมีความคล่องตัวมีเสรีภาพทางวิชาการและอยู่ ภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถาบันศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้ง สถานศึกษานั้นๆ...

1.3 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2547 และ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งให้รับราชการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยได้รับเงินเดือนจากราชการบริหารส่วนภูมิภาคเงินเดือนในสถาบันอุดมศึกษา

“พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการจ้างตามสัญญาจ้างให้ทำงานในสถาบันอุดมศึกษา โดยได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนจากเงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ของสถาบันอุดมศึกษา

“สภาสถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัย หรือสภาสถาบันอุดมศึกษา แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษานั้น

“สถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาของรัฐในสังกัดกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา แต่ไม่รวมถึงสถานศึกษาของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการ

มาตรา 6 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา 11 ให้มีคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.พ.อ.” ประกอบด้วย...

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2547 ได้บัญญัติให้มีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการในสถาบันอุดมศึกษาขึ้นเป็นการเฉพาะ โดยให้คณาจารย์และบุคลากรที่เป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษามาสังกัดองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้การบริหารงานบุคคลของสถาบันอุดมศึกษามีความเสมอภาคเป็นเอกเทศ สอดคล้องกับภาระกิจ นอกจากนี้ “พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา” ซึ่งการบริหารงานบุคคลสำหรับพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าว เช่น การกำหนดตำแหน่ง ระบบการจ้าง การบรรจุและการแต่งตั้ง อัตราค่าจ้าง และค่าตอบแทน เงินเพิ่มและสวัสดิการ การเลื่อนตำแหน่ง การเปลี่ยนและการโอนย้ายตำแหน่ง การลา จรรยาบรรณ วินัยและการรักษาวินัย การดำเนินการทางวินัย การออกจากงาน การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ และการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลในสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภาสถาบันอุดมศึกษา⁹²

1.4 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม พ.ศ. 2562

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“การอุดมศึกษา” หมายความว่า การศึกษาในระดับที่สูงกว่าการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรม ผลิตและพัฒนา กำลังคนในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง

“สถานอุดมศึกษา” หมายความว่า สถาบันที่จัดการอุดมศึกษาระดับปริญญาและระดับต่ำกว่าปริญญาทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชน

⁹² สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *เรื่องเดียวกัน*. หน้า 31-32.

“สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ” หมายความว่า สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ไม่อยู่ใน สังกัดของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

“สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวง” หมายความว่า สถาบันอุดมศึกษา ของรัฐที่เป็นส่วนราชการที่อยู่ในสังกัดของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม

“ส่วนราชการในกระทรวง” หมายความว่า ส่วนราชการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 4

“หน่วยงานในกำกับ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานที่จัดตั้งตาม พระราชบัญญัติเฉพาะ และองค์การมหาชนที่จัดตั้งตามกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน ที่อยู่ในกำกับ ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แต่ไม่หมายความ รวมถึงสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

1.5 พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562

มาตรา 19 สถาบันอุดมศึกษาและบุคลากรต้องปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีระบบควบคุมภายในและระบบการตรวจสอบที่มี ประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและจัดการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ

มาตรา 20 สภาสถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีประมุขจริยธรรมของนายกสภา สถาบันอุดมศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา และ ผู้เรียน โดยมีกลไกในการส่งเสริม ตรวจสอบ และบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ

มาตรา 21 นายกสภาสถาบันอุดมศึกษาและกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ต้อง เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีธรรมาภิบาล

ให้สภาสถาบันอุดมศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการธรรมาภิ บาล และจริยธรรม และคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง จากบุคคลซึ่งเป็นกลางและได้รับการยอมรับ อย่างกว้างขวาง เพื่อทำหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับว่าด้วยธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา

มาตรา 22 สถาบันอุดมศึกษาต้องกำหนดพันธกิจที่มีต่อผู้เรียน บุคลากร สังคม และ ประเทศโดยรวมอย่างเป็นรูปธรรม และประกาศต่อสาธารณะเพื่อให้รับทราบกันอย่างกว้างขวาง

สถาบันอุดมศึกษาและบุคลากรต้องยึดถือและปฏิบัติตามพันธกิจที่ประกาศตาม วรคหนึ่ง

การกำหนดพันธกิจตามมาตรา ๑๑ สถาบันอุดมศึกษาต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและปรับปรุงพันธกิจดังกล่าวให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศเป็นระยะ ทั้งนี้ตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

มาตรา 26 สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (1) การจัดการศึกษา
- (2) การทำวิจัยและการสร้างนวัตกรรม
- (3) การบริการวิชาการแก่สังคม
- (4) การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
- (5) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 51 รัฐมนตรีมีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา และให้สอดคล้องกับกฎหมาย นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านการอุดมศึกษา และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศที่สภานโยบายกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ตลอดจนนโยบายของรัฐบาลและมติ ก.ค.น. รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงเป็นการเฉพาะ หลักการของการจัดการอุดมศึกษาตามมาตรา 9 รวมถึงการควบคุมมาตรฐานการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ

ในกรณีที่มีปัญหาในการดำเนินกิจการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงที่ขัดต่อกฎหมายความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือการไม่ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอย่างร้ายแรง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการอุดมศึกษาอย่างร้ายแรง หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อส่วนรวม ให้รัฐมนตรีโดยข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา แล้วแต่กรณีแจ้งสภาสถาบันอุดมศึกษาให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น ในกรณีที่สภาสถาบันอุดมศึกษาไม่ดำเนินการ ดำเนินการล่าช้าเกินสมควร หรือไม่สามรถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ให้รัฐมนตรีโดยข้อเสนอแนะและความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา แล้วแต่กรณีวินิจฉัยชี้ขาด สั่งให้กระทำการยับยั้ง หรือยุติการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวได้

ในกรณีที่สภาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวง เห็นว่าการวินิจฉัยชี้ขาดหรือการสั่งให้กระทำการยับยั้งหรือยุติการดำเนินการตามวรรคสองมิชอบ ให้สามารถอุทธรณ์ต่อคณะรัฐมนตรีได้ การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการดำเนินการตามคำวินิจฉัยหรือคำสั่งนั้น เมื่อคณะรัฐมนตรีวินิจฉัยเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของ

คณะรัฐมนตรี ในการดำเนินการตามวรรคนี้ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณา
 ให้ความเห็นเสนอต่อคณะรัฐมนตรีก็ได้

การกำกับดูแลตามวรรคหนึ่งและวรรคสองต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อรักษา
 ประโยชน์ส่วนรวม โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความเป็นอิสระและความแตกต่างของ
 สถาบันอุดมศึกษาแต่ละประเภทและกลุ่มด้วย

มาตรา 75 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยชี้ขาดหรือคำสั่งตามมาตรา 51
 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

1.6 ประกาศ แนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 และ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565

หมวดที่ 1 โครงสร้างธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา ส่วนที่ 1 โครงสร้าง
 สถาบันอุดมศึกษา

ข้อ 4 โครงสร้างธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย สภา
 สถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา บุคลากร และนิสิต นักศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) สภาสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย นายกสภาสถาบันอุดมศึกษา กรรมการ
 สภา สถาบันอุดมศึกษาโดยตำแหน่ง กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาประเภทผู้บริหาร กรรมการสภา
 สถาบันอุดมศึกษาประเภทคณาจารย์ประจำ กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาประเภทสายสนับสนุน
 วิชาการ และกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ

(2) ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี หัวหน้า
 หน่วยงาน ที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ผู้ช่วยอธิการบดี รองคณบดีหรือรองหัวหน้า
 หน่วยงาน ที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี ผู้อำนวยการ
 สำนักงาน วิทยาเขต ผู้อำนวยการกอง หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากอง
 ตามที่ ก.พ.อ. กำหนด (3) บุคลากร รวมถึง ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างหรือผู้ที่ปฏิบัติงานใน
 สถาบันอุดมศึกษา (4) นิสิต นักศึกษา คือ ผู้ที่เข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

หมวดที่ 2 ธรรมาภิบาลในระดับสภาสถาบันอุดมศึกษา ส่วนที่ 1 องค์ประกอบและ
 โครงสร้างสภาสถาบันอุดมศึกษา

ข้อ 10) การได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา และ
 กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ตามกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง สภา
 สถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดสัดส่วนจำนวน กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาโดยให้มีบุคคลภายนอก
 ไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการ สภาสถาบันอุดมศึกษาทั้งหมด

ข้อ 11) ให้สภาสถาบันอุดมศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาผู้สมควรดำรง
 ตำแหน่งนายก สภาสถาบันอุดมศึกษาและกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการสรรหา

นายกสภาสถาบันอุดมศึกษาและกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จก่อนครบวาระ การดำรงตำแหน่งของนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาและกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา

ข้อ 12) ให้สภาสถาบันอุดมศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาผู้สมควรดำรงตำแหน่ง นายกสภาสถาบันอุดมศึกษาและกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอกซึ่งเป็นผู้ที่ตระหนักถึงคุณสมบัติของผู้สมควรดำรงตำแหน่งที่เหมาะสมกับเป้าหมายของสถาบันอุดมศึกษา เป็นจำนวนมากวกกว่ากึ่งหนึ่ง โดยคัดเลือกจากบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาประกาศ ทั้งนี้ ประธานคณะกรรมการสรรหาควรเป็นบุคคลภายนอก สำหรับบุคลากรภายในสถาบันอุดมศึกษาที่จะมาเป็นคณะกรรมการสรรหาควรผ่านการคัดเลือกจากบุคลากรภายในสถาบันอุดมศึกษา และไม่ใช่ผู้ดำรงตำแหน่งบริหาร

อนึ่ง มิให้นำความในข้อนี้ไปใช้บังคับกับราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ สถาบันเทคโนโลยีจิตรลดา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ข้อ 13) ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ไม่ควรจำกัดเกณฑ์อายุของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว แต่ผู้ดำรงตำแหน่งควรผ่านการฝึกอบรมเสริมทักษะ และเพิ่มพูนความเชี่ยวชาญในการบริหารงานในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้ควรจัดการฝึกอบรมให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวอยู่เดิมด้วย

ข้อ 14) นายกสภาสถาบันอุดมศึกษา และกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ ควรมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละไม่เกินสี่ปี และไม่ควรรดำรงตำแหน่งรวมกันแล้วเกินกว่าแปดปี

ข้อ 15) เพื่อให้ผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด ควรแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(1) ผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาจะดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา หรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาในเวลาเดียวกันเกินสามแห่งไม่ได้

(2) ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาจำนวนสี่แห่งแล้ว ไม่อาจได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาในเวลาเดียวกันนั้นได้อีก

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐตามวรรคหนึ่ง ไม่มีสิทธิได้รับค่าตอบแทน เบี้ยประชุม หรือสิทธิประโยชน์อื่นใด นอกเหนือจากในฐานะนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาจาก

สถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น เว้นแต่เป็นไปตามระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ

“ข้อ 16 สภาสถาบันอุดมศึกษาต้องจัดทำประมวลจริยธรรมของนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารและบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา โดยมีกลไกในการส่งเสริม ตรวจสอบ และบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการ อุดมศึกษาและผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร รวมถึงการออกข้อบังคับของสถาบันอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับ หลักเกณฑ์ตามที่กำหนดในแนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้ นายกสภา สถาบันอุดมศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหาร บุคลากร นิสิต นักศึกษา ต้องยึดถือ และปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม รวมถึงเป็นการแสดงให้เห็นเจตนารมณ์ที่จะแสดงความโปร่งใส ในการปฏิบัติหน้าที่ นายกสภาและกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยให้มีคณะกรรมการประเมินซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นกรรมการร่วมด้วย ทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของสภาสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้ ผลการประเมินที่สภาสถาบันอุดมศึกษาได้รับจะต้องนำมาใช้ในการพัฒนาและยกระดับสถาบันอุดมศึกษา ในกรณีที่เกิดความขัดแย้งระหว่างสภาสถาบันอุดมศึกษากับอธิการบดีจนทำให้เกิดความเสียหายแก่ สถาบันอุดมศึกษาอย่างร้ายแรง หากนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา หรือ อธิการบดี แจ้งสำนักงานปลัดกระทรวงทบ หรือในกรณีสำนักงานปลัดกระทรวงพบว่ามีปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้น ให้สำนักงานปลัดกระทรวงเสนอคณะกรรมการอุดมศึกษาเพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อรัฐมนตรีต่อไป”

“ข้อ 19 ในการสรรหาอธิการบดี ให้สภาสถาบันอุดมศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหา ผู้สมควรดำรงตำแหน่งอธิการบดี และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และเงื่อนไขการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่ง ซึ่งอธิการบดี โดยคำนึงถึงความโปร่งใส และความมีประสิทธิภาพในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษา เป็นสำคัญ คณะกรรมการสรรหาผู้สมควรดำรงตำแหน่งอธิการบดีควรมีองค์ประกอบ ดังนี้

(1) บุคคลภายนอกไม่ต่ำกว่าสองในสามของกรรมการสรรหาทั้งหมด ทั้งนี้ต้องมีกรรมการ สภาสถาบันอุดมศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินหนึ่งในสามของกรรมการสรรหาทั้งหมด

(2) บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาต้องไม่เกินหนึ่งในสามของกรรมการสรรหาทั้งหมด โดยได้รับการคัดเลือกจากบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาและต้องมีผู้ใช้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับ รองอธิการบดีหรือผู้ช่วยอธิการบดีของผู้เข้ารับการสรรหาให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี

อธิการบดีควรมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละไม่เกินสี่ปี และไม่ควรรดำรงตำแหน่งรวมกันเกินกว่าแปดปี

เมื่อการสรรหาตามวรรคหนึ่งเสร็จสิ้นแล้ว ให้สภาสถาบันอุดมศึกษาพิจารณาให้ได้ข้อยุติว่า ผู้ใดสมควรดำรงตำแหน่งอธิการบดี โดยการพิจารณาต้องโปร่งใส บริสุทธิ์ และยุติธรรม ก่อนเสนอสำนักงานปลัดกระทรวงเพื่อดำเนินการต่อไป

ในกรณีที่ไม่สามารถหาข้อยุติได้อย่างแน่แท้ หรือมีข้อขัดแย้งอย่างร้ายแรงเกิดขึ้นในการลงมติ ตามวรรคสี่ หากสภามหาวิทยาลัยแจ้งสำนักงานปลัดกระทรวง หรือสำนักงานปลัดกระทรวงพบว่า มีปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้น ให้สำนักงานปลัดกระทรวงเสนอคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการตามมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 หรือ ดำเนินการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 39/2559 เรื่อง การจัดระเบียบและ แก้ไขปัญหาธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาแล้วแต่กรณีต่อไป

อนึ่ง มิให้นำความในข้อนี้ไปใช้บังคับกับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน”

“ข้อ 37 เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ การอุดมศึกษาให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลที่ดีในสถาบันอุดมศึกษา ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุน ติดตามและให้คำแนะนำ หรือเสนอแนะต่อสถาบันอุดมศึกษา และให้รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อเสนอแนะต่อรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการควบคุมกำกับและดูแล ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562

แนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาหากมีประการใดขัดกับพระราชบัญญัติ การจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา ให้สถาบันอุดมศึกษาปฏิบัติตามพระราชบัญญัติของสถาบันอุดมศึกษา นั้นก่อน จนกว่าจะมีการแก้ไขพระราชบัญญัติการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าว”

“ข้อ 38 กรณีข้อบังคับว่าด้วยการสรรหานายกสภาสถาบันอุดมศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ และอธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาใดยังไม่สอดคล้องกับความในข้อ 12 และข้อ 19 ของแนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา ให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการ แก้ไขปรับปรุงข้อบังคับให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 20 ธันวาคม 2566 ทั้งนี้ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง”

โดยประกาศฉบับนี้มีสภาพบังคับให้สถาบันอุดมศึกษารวมถึงมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐต้องปฏิบัติตาม⁹³

⁹³ วรวุฒิ เทพทอง. (2566). แนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษากับการแก้ไขปรับปรุงข้อบังคับว่าด้วยการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิและอธิการบดีของมหาวิทยาลัยราชภัฏ. *ดุษฎีสาร*. 70(3), หน้า 117-43.

2. กฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง องค์กรประกอบ คุณสมบัติ และการได้มาซึ่งบุคคล ผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของไทย

2.1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2533 ซึ่งเป็นกฎหมายฉบับแรกของไทยที่กำหนดให้มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งแรกของไทย ก่อตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2533 เหตุที่ต้องตราพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากในปัจจุบันการจัดให้มีการศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างไม่เพียงพอแก่ความต้องการของประชาชน และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดให้มีการศึกษาระดับอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาคยังมีจำนวนจำกัด เป็นเหตุให้เกิดปัญหาในการผลิต บุคลากรที่จะทำงานในด้านการวิจัยและพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเป็นเครื่องมือ ของรัฐในการพัฒนาประเทศอย่างยิ่ง ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวและเป็นการกระจายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปสู่ภูมิภาคให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และโดยที่พิจารณาเห็นว่าการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นเรื่องที่ต้องใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินการที่ค่อนข้างสูงมาก การให้เอกชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการหรือการจัดให้การบริหารมหาวิทยาลัยมีความคล่องตัวสูงจึงเป็นวิถีทางหนึ่งที่จะแบ่งเบาภาระของรัฐได้เป็นอย่างดี จึงสมควรจัดตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีขึ้น ในจังหวัดนครราชสีมาเป็นมหาวิทยาลัยภูมิภาคของรัฐ เพื่อให้ดำเนินการด้านการเรียน การสอน การวิจัย การให้การศึกษาทางด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยให้มีการบริหารที่มีอิสระและความคล่องตัวมากกว่าที่มหาวิทยาลัยของรัฐมีอยู่ในขณะนี้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้⁹⁴

โดยปัจจุบันมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมีบุคลากรทั้งสิ้น 1,484 คน จำแนกเป็นสายบริหารวิชาการ 2 คน สายวิชาการ 563 คน สายปฏิบัติการ 849 คน ลูกจ้างประจำ 73 คน จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ ศาสตราจารย์ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 3.39 รองศาสตราจารย์ 83 คน คิดเป็น

⁹⁴ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2564, 9, ธันวาคม). *บันทึก เรื่อง สถานภาพของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ*. สืบค้นจาก <https://comment.ocs.go.th/main/download/dlf/pdf/>.

ร้อยละ 15.60 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ 181 คน คิดเป็นร้อยละ 34.10 อาจารย์ 248 คน คิดเป็นร้อยละ 46.70 อื่น 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.20⁹⁵

โครงสร้าง และองค์ประกอบ ของสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พิจารณาได้จากพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2541 มาตรา 14 ให้มีสภามหาวิทยาลัยประกอบด้วย

- (1) นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง
 - (2) กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
 - (3) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสองคน ซึ่งสภาวิชาการเลือกจากกรรมการสภาวิชาการ
 - (4) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนห้าคน ซึ่งเลือกตั้งจากคณาจารย์ประจำ
 - (5) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคน แต่ไม่เกินสิบสองคน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอก และในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวนสี่คน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัย ตาม (3) และการเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (4) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ให้สภามหาวิทยาลัยเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่ง เป็นอุปนายกสภามหาวิทยาลัยและให้อุปนายกสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่แทน นายกสภามหาวิทยาลัยเมื่อนายกสภามหาวิทยาลัยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือ เมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่งเป็นเลขาธิการสภามหาวิทยาลัย โดยคำแนะนำของอธิการบดี
- มาตรา 15 นายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัย ตามมาตรา 14 (3) (4) และ (5) มีวาระดำรงตำแหน่งสองปี แต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งหรืออาจได้รับเลือกหรือได้รับเลือกตั้งใหม่อีกได้ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามวรรคหนึ่ง นายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา 14 (3) (4) และ (5) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ถอดถอน

⁹⁵ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. (2564,9, กันยายน). จำนวนบุคลากร จำแนกตามหน่วยงานและประเภท และจำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ (รวมพนักงานสายบริหารวิชาการ) ณ วันที่ 30 เม.ย. 2565 สืบค้นจาก www.sut.ac.th.

(4) ขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยในประเภทนั้น ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม มาตรา 14 (3) (4) และ

(5) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง หรือได้มีการเลือกหรือเลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้ที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง หรือได้รับเลือกหรือ ได้รับเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าที่วาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ หรือยังมีได้เลือกหรือเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยอื่นขึ้นใหม่ ให้นายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่า จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการ สภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ หรือได้มีการเลือก หรือเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยอื่นขึ้นใหม่แล้ว

มาตรา 16 สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการ ทั่วไปของมหาวิทยาลัย และโดยเฉพาะมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(7) พิจารณาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง และพิจารณาถอดถอนอธิการบดี ศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์พิเศษ

หากพิจารณาจากพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2533 ได้กำหนดให้มีนายกสภามหาวิทยาลัยจำนวน 1 คน และกรรมการสภามหาวิทยาลัย 19 – 22 คน แต่มีได้กำหนดวิธีการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัย แต่มีปรากฏข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ว่าด้วยการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2565

ข้อ 6 ให้มีคณะกรรมการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งแต่งตั้งโดยสภามหาวิทยาลัยประกอบด้วย

(1) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิที่สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งเป็นประธาน

(2) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ 2 คน เป็นกรรมการ

(3) กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง 1 คน เป็นกรรมการ และต้องไม่อยู่ระหว่างการเป็นคณะกรรมการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

(4) กรรมการสภาวิชาการซึ่งไม่ใช่ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารและมาจากต่างสำนักวิชาจำนวน 3 คน โดยสภาวิชาการเลือกจากผู้มีตำแหน่งศาสตราจารย์ 1 คน และกรรมการสภาเลือกจากผู้แทนคณาจารย์ 2 คน เป็นกรรมการ และต้องไม่อยู่ระหว่างการเป็นคณะกรรมการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

ให้คณะกรรมการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยเลือกกรรมการคนหนึ่งคนใดเป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ 7 ให้คณะกรรมการสรรหาทำหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ศึกษาวิเคราะห์สถานภาพความต้องการทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัย และคุณสมบัติที่พึง

ประสงค์ของนายกสภามหาวิทยาลัยเพิ่มเติมจากข้อ 8 เพื่อใช้เป็นเกณฑ์การพิจารณาสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย

(2) กำหนดวิธีการเสนอชื่อ และการเสาะหาผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมให้กว้างขวางที่สุด โดยไม่ใช้วิธีการเลือกตั้งหรือหยั่งเสียง โดยให้คำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในมหาวิทยาลัย

(3) ประมวลประวัติและผลงาน รวมทั้งพิจารณากลั่นกรองและประเมินคุณสมบัติของบุคคลที่ได้รายชื่อมาตามข้อ 7(2) เพื่อให้ได้ผู้ที่เหมาะสมที่สุด เสนอสภามหาวิทยาลัยตามจำนวนที่คณะกรรมการสรรหาเห็นสมควร

ข้อ 8 ผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย ควรมีคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) เป็นผู้ที่เข้าใจและยึดมั่นในหลักการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาลและอุดมการณ์ของมหาวิทยาลัย

(2) เป็นที่ประจักษ์ชัดว่ามีความรู้ ความสามารถ และความสำเร็จด้านการบริหารเป็นอย่างดี

(3) เป็นผู้มีภาวะผู้นำที่เป็นที่ยอมรับนับถือทั้งในและนอกประเทศ

(4) เป็นผู้ที่ไม่มีผลประโยชน์อันอาจขัดแย้งกับมหาวิทยาลัย

(5) เป็นผู้ที่สามารถสละเวลาให้กับการปฏิบัติหน้าที่นายกสภามหาวิทยาลัยได้เต็มที่

(6) เป็นผู้อยู่ระหว่างดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยของสถาบันการศึกษาอื่นไม่เกิน 2 แห่ง

ข้อ 9 ให้นายกสภามหาวิทยาลัย จัดให้มีการประชุมกรรมการสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาเลือกผู้ที่เหมาะสมที่สุด เพื่อเป็นนายกสภามหาวิทยาลัย และดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

ข้อ 10 ให้นายกสภามหาวิทยาลัยรักษาการตามข้อบังคับนี้

สำหรับคุณสมบัติและแนวทางการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี สุรนารี ปี 2565 วาระการดำรงตำแหน่ง 2 ปี ได้กำหนดแนวทางการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย มีดังนี้

2.1 การเสนอชื่อ โดยให้บุคคล องค์คณะบุคคล และหน่วยงานเสนอชื่อ มีดังนี้

1 กรรมการสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีทุกท่าน
 2 สภาวิชาการ เสนอชื่อตามความเห็นชอบของสภาวิชาการ ดังนี้....
 3 สำนักวิชา เสนอชื่อตามความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำสำนักวิชา โดยการรับฟังความคิดเห็นจากบุคลากรภายในหน่วยงานอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ให้คณะกรรมการประจำสำนักวิชาพิจารณารายชื่อที่เสนอโดยบุคลากรในสังกัด ดังนี้

4 ศูนย์/สถาบัน/เทคโนโลยี เสนอชื่อโดยความเห็นชอบของที่ประชุมหัวหน้าฝ่าย หรือที่ประชุมพนักงานในกรณีที่ไม่มีหัวหน้าฝ่าย (ไม่รวมรองผู้อำนวยการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการ) ด้วยการรับฟังความคิดเห็นจากบุคลากรภายในหน่วยงานอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ให้คณะกรรมการประจำศูนย์/สถาบัน/เทคโนโลยี พิจารณารายชื่อที่เสนอโดยบุคลากรในสังกัด ดังนี้....

5 สำนักงานอธิการบดี (ร่วมกับหน่วยตรวจสอบภายใน หน่วยประสานงาน มทส.- กทม. และ

โครงการจัดรูปแบบการบริหารวิชาการด้านเทคโนโลยีดิจิทัลรูปแบบใหม่) เสนอชื่อโดยให้แต่ละหน่วยงานประชุมรับฟังความคิดเห็นจากบุคลากรอย่างกว้างขวาง (ไม่รวมอธิการบดี รองอธิการบดี และผู้ช่วยอธิการบดีทุกฝ่าย) เสนอชื่อไปยังอธิการบดีหรือรองอธิการบดีที่อธิการบดี มอบหมาย และให้รองอธิการบดีนัดประชุมหัวหน้าหน่วยงาน พิจารณารายชื่อที่เสนอโดยหน่วยงาน และเสนอชื่อในนามของสำนักงานอธิการบดี ดังนี้....

6 สรุสมัมนาการ เสนอชื่อโดยความเห็นชอบของที่ประชุมหัวหน้าฝ่าย หรือที่ประชุมพนักงาน ใน กรณีที่ไม่มีหัวหน้าฝ่ายด้วยการรับฟังความคิดเห็นจากบุคลากรภายในหน่วยงานอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ให้คณะกรรมการประจำสรุสมัมนาการพิจารณารายชื่อที่เสนอโดยบุคลากรในสังกัด ดังนี้....

7 ฟาร์มมหาวิทยาลัย เสนอชื่อโดยความเห็นชอบของที่ประชุมหัวหน้ากลุ่มงาน/หัวหน้าฝ่าย หรือที่ ประชุมพนักงานในกรณีที่ไม่มีหัวหน้าฝ่าย (ไม่รวมผู้จัดการฟาร์มมหาวิทยาลัย และรองผู้จัดการฟาร์มมหาวิทยาลัย) ด้วยการรับฟังความคิดเห็นจากบุคลากรภายในหน่วยงานอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ให้คณะกรรมการประจำฟาร์มมหาวิทยาลัยพิจารณารายชื่อที่เสนอโดยบุคลากรในสังกัด ดังนี้....

8 โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เสนอชื่อโดยความเห็นชอบของที่ประชุมหัวหน้า กลุ่มงาน/หัวหน้าฝ่าย หรือที่ประชุมพนักงานในกรณีที่ไม่มีหัวหน้าฝ่าย (ไม่รวมผู้อำนวยการ และ

รองผู้อำนวยการ) ด้วยการรับฟังความคิดเห็นจากบุคลากรภายในหน่วยงานอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการประจำโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยฯ พิจารณารายชื่อที่เสนอโดยบุคลากรในสังกัด ดังนี้....

9 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา/ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย/ที่ประชุม คณะกรรมการอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล/ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ/สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย เสนอชื่อโดยความเห็นชอบของที่ประชุม ซึ่งได้ร่วมกันพิจารณาสรรหาบุคคลที่จะเป็น “ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อ” ที่สอดคล้องกับ คุณสมบัติตามข้อ 8 แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีว่าด้วยการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2538...

2.2 การเสนอรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นนายกสภามหาวิทยาลัยให้เสนอเพียงชื่อเดียว พร้อมทั้งแนบประวัติโดยสังเขปมาด้วย โดยการเสนอชื่อให้ดำเนินการเป็นการลับ ซึ่งผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อยังมีพึงรู้เพราะอยู่ในระหว่างการพิจารณาดำเนินการ โดยให้เสนอชื่อมายังเลขานุการคณะกรรมการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย (รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิชัย แสงอาทิตย์) ทั้งนี้ จะถือเอาวันที่และเวลาตามที่ไปรษณีย์ต้นทางประทับตราเป็นสำคัญ เพื่อเสนอเข้าพิจารณาในคณะกรรมการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย

2.3 ชื่อที่ได้รับการเสนอจากบุคคล/องค์คณะบุคคล/หน่วยงาน ที่มีความถี่สูงสุดอาจไม่ผ่านการสรรหา หากคณะกรรมการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยวินิจฉัยอย่างละเอียดรอบคอบและปราศจากอคติแล้วว่ามีคุณสมบัติไม่สอดคล้องกับคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ตามรายละเอียดใน ข้อ 1.

กรณีการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ได้มีข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ว่าด้วยการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2565

ข้อ 6 ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้ง ประกอบด้วย

- (1) นายกสภามหาวิทยาลัย เป็นประธาน
- (2) กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง 1 คน เป็นกรรมการ และต้องไม่อยู่ระหว่างการเป็นคณะกรรมการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
- (3) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจากคณะกรรมการประจำสภามหาวิทยาลัย 2 คน เป็นกรรมการ
- (4) กรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งสภาวิชาการเลือกจากกรรมการสภาวิชาการหนึ่งคน กรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกตั้งจากคณาจารย์ประจำสามคน และ กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่งหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้คณะกรรมการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

ข้อ 7 ให้คณะกรรมการสรรหาทำหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ศึกษาวิเคราะห์สถานภาพความต้องการ ทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัย และคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมจากข้อ 8 เพื่อใช้เป็นเกณฑ์การพิจารณาสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

(2) กำหนดวิธีการเสนอชื่อ และการเสาะหาผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมให้กว้างขวางที่สุดที่ไม่ใช้วิธีการเลือกตั้งหรือหยั่งเสียง โดยให้คำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในมหาวิทยาลัย

(3) ประมวลประวัติและผลงาน รวมทั้งพิจารณากันกรองและประเมินคุณสมบัติของบุคคลที่ได้รายชื่อมาตามข้อ 7(2) เพื่อให้ได้ผู้ที่เหมาะสมที่สุด เสนอสภามหาวิทยาลัยตามจำนวนที่คณะกรรมการสรรหาเห็นสมควร

ข้อ 8 ผู้สมควรดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรง ควรมีคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) เป็นผู้ที่เข้าใจและยึดมั่นในหลักการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาลและอุดมการณ์ของมหาวิทยาลัย

(2) เป็นที่ประจักษ์ชัดว่ามีความรู้ ความสามารถ และความสำเร็จด้านการบริหารเป็นอย่างดี

(3) เป็นผู้มีภาวะผู้นำที่เป็นที่ยอมรับนับถือทั้งในและนอกประเทศ

(4) เป็นผู้ที่ไม่มีผลประโยชน์อันอาจจะขัดแย้งกับมหาวิทยาลัย

(5) เป็นผู้ที่สามารถสละเวลาให้กับการปฏิบัติหน้าที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยได้เต็มที่

(6) เป็นผู้อยู่ระหว่างดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยของสถาบันการศึกษาอื่นไม่เกิน 2 แห่ง หรืออยู่ระหว่างดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยของสถาบันการศึกษาอื่นไม่เกิน 3 แห่ง

ข้อ 9 ให้นายกสภามหาวิทยาลัยรักษาการตามข้อบังคับนี้

โดยคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิคุณสมบัติและแนวทางการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 2565 วาระการดำรงตำแหน่ง 2 ปี

1 คุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิมีดังนี้ คุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ตามข้อ 9 แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ว่าด้วยการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2561 และเพิ่มเติมตามมติของคณะกรรมการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ในการประชุมครั้งที่ 1/2561 ดังนี้

“(1) เป็นผู้ที่เข้าใจและยึดมั่นในหลักการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาลและอุดมการณ์ของ มหาวิทยาลัย

(2) เป็นที่ประจักษ์ชัดว่ามีความรู้ ความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อการอุดมศึกษาและต่อ มหาวิทยาลัย

(3) เป็นผู้ที่เป็นที่ยอมรับนับถืออย่างกว้างขวางในวงวิชาการและวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

(4) เป็นผู้ที่ไม่มียผลประโยชน์อันอาจจะขัดแย้งกับมหาวิทยาลัย

(5) เป็นผู้ที่มีความสามารถสละเวลาให้กับการปฏิบัติหน้าที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยได้เต็มที่

(6) เป็นผู้ที่อยู่ระหว่างดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยของ สถาบันการศึกษาอื่นไม่เกินสองแห่ง หรืออยู่ระหว่างดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย ของสถาบันการศึกษาอื่นไม่เกินสามแห่ง และไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง”

2 แนวทางการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิมีดังนี้

2.1 กำหนดความเชี่ยวชาญของกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

(1) ด้านวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี

(2) ด้านวิทยาศาสตร์

(3) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและ/หรือเทคโนโลยีการจัดการ

(4) ด้านเทคโนโลยีการเกษตร

(5) ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ

(6) ด้านการบริหารงานบุคคล

(7) ด้านเศรษฐกิจ

(8) ด้านกฎหมาย

(9) ด้านการคลัง การลงทุน การเงิน การบัญชี และการตรวจสอบ

(10) ด้านการปกครอง

(11) ด้านธุรกิจและเอกชน

(12) ด้านผู้ประกอบการธุรกิจเทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่ (Start-Up)

(13) ด้านการบริหารวิสาหกิจเพื่อสังคม

(14) ด้านอื่นๆ (หน่วยงานหรือบุคคลที่เสนอชื่อ โปรดระบุความเชี่ยวชาญของผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อ และคณะกรรมการสรรหา เป็นผู้พิจารณา)

อนึ่ง ความเชี่ยวชาญในข้อ (9) อาจต้องใช้ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านเพื่อให้ได้ความ

เชี่ยวชาญครบในด้านนี้

2.2 การเสนอชื่อ โดยให้บุคคล องค์กรบุคคล และหน่วยงานเสนอชื่อ มีดังนี้

- 1 กรรมการสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีทุกท่าน
- 2 สภาวิชาการ
- 3 สำนักวิชา

4 ศูนย์/สถาบัน/เทคโนโลยี

5 สำนักงานอธิการบดี (ร่วมกับหน่วยตรวจสอบภายใน หน่วยประสานงาน มทส.-

กทม. และ

โครงการจัดรูปแบบการบริหารวิชาการด้านเทคโนโลยีดิจิทัลรูปแบบใหม่)

- 6 สโมสรนิสิต
- 7 พาร์มมหาวิทยาลัย
- 8 โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

3 การเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากกรรมการวิชาการและคณาจารย์ประจำ ได้มีข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ว่าด้วยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัย จากกรรมการสภาวิชาการและคณาจารย์ประจำ พ.ศ. 2536

2.3 ให้เสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกิน 15 คน โดยในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 4 คน และมีความเชี่ยวชาญตามข้อ 2.1 พร้อมทั้งแนบประวัติ โดยสังเขปของผู้ทรงคุณวุฒิมาด้วย ทั้งนี้ คณะกรรมการสรรหาฯ จะพิจารณาเสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกิน 12 คน โดยในจำนวนนี้ จะต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 4 คนตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2533

2.5 ชื่อที่ได้รับการเสนอจากบุคคล/องค์กรบุคคล/หน่วยงาน ที่มีความถี่สูงสุด อาจไม่ผ่านการสรรหากหากคณะกรรมการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ วินิจฉัยอย่างละเอียด รอบคอบและปราศจากอคติแล้วว่า มีคุณสมบัติไม่สอดคล้องกับคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้

โดยราชกิจจานุเสกษา เล่ม 137 ตอนพิเศษ 144ง หน้า 12 -13 ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2563

- 1 นายวิจิตร ศรีสอ้าน เป็น นายกสภามหาวิทยาลัย
- 2 นายธนารักษ์ พงษ์เกษตรรา เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
- 3 นายนักสิทธิ์ คุ้มพัฒนาชัย เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
- 4 นางนันทวรรณ วิจิตรวาทการ เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

5 นายพงศ์ไพยม วาศฤติ เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ (จากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

6 นายไพรัช รัชชพงษ์ เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

7 นายภิเศก ลุมพิกานนท์ เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ (จากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

8 นายมนูญ สรรค์คุณากร เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

9 นายวิชัย บุญแสง เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

10 นายสัมพันธ์ ศิลปนาฏ เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ (จากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

11 นายสุพจน์ ทารหนองบัว เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ (จากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

12 นายสุวิชัย โรจนวานิช เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

13 นายอัมรินทร์ ดรธณภพ เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งแรกของไทย ที่เปลี่ยนจากมหาวิทยาลัยของรัฐไม่จำกัดรับเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและเป็นมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นการศึกษา ค้นคว้าวิจัยทางเทคโนโลยี ที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ก่อตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ. 2541 เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันพัฒนาการทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้เจริญก้าวหน้าไปเป็นอันมาก แต่ระบบการบริหารของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีซึ่งเป็นส่วนราชการในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ยังขาดประสิทธิภาพและเป็นอุปสรรคต่อการผลิตกำลังคนระดับสูง การวิจัยและการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้เกิดการขาดแคลนบุคลากร จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนระบบการบริหารให้เป็นอิสระและมีความคล่องตัวยิ่งขึ้น ดังนั้น เพื่อให้ระบบการบริหารของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างเต็มที่ สมควรเปลี่ยนฐานะของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีจากการเป็นส่วนราชการในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ แต่อยู่ในกำกับดูแลของรัฐบาล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้⁹⁶

⁹⁶ ราชกิจจานุเบกษา. (2541). พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ. 2541. สืบค้นจาก <https://prt.parliament.go.th/items/a065992a-b571-4c18-9154-a7d8f0f7efc0/full>.

โดยปัจจุบันมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มีบุคลากรทั้งสิ้น 2,252 คน หากพิจารณาเฉพาะสายวิชาการจำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ ศาสตราจารย์ 21 คน คิดเป็นร้อยละ 2.54 รองศาสตราจารย์ 182 คน คิดเป็นร้อยละ 22.01 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ 272 คน คิดเป็นร้อยละ 32.89 อาจารย์ 352 คน คิดเป็นร้อยละ 42.56⁹⁷

โครงสร้างและองค์ประกอบ ของสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พิจารณาได้จากพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ. 2541

มาตรา 16 ให้มีสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

- (1) นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง
- (2) กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี ประธานกรรมการส่งเสริมมหาวิทยาลัย และประธานสภาคณาจารย์และพนักงาน
- (3) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสี่คน ซึ่งเลือกจากคณบดีหนึ่งคน จากผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก หรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะหนึ่งคน จากกรรมการ สภาวิชาการตามมาตรา 15 (3) หนึ่งคน และจากกรรมการสภาวิชาการตามมาตรา 15 (4) หนึ่งคน
- (4) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสองคน ซึ่งเลือกตั้งจากคณาจารย์ประจำหนึ่งคน และ พนักงานอื่นซึ่งมิใช่คณาจารย์หนึ่งคน
- (5) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเก้าคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยโดยคำแนะนำของกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (2) (3) และ (4) ในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวนไม่น้อยกว่าสองคน
- (6) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสองคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยโดยคำแนะนำของทบวงมหาวิทยาลัย
- (7) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสองคน ซึ่งได้แก่นายกสมาคมนักศึกษาเก่าหนึ่งคน และเลือกจากนักศึกษาเก่าที่เป็นบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยอีกหนึ่งคน

คุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ตาม (5) และ (6) คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการเลือก หรือเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (3) (4) และ (2) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

⁹⁷ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. (2564). รายงานผลการดำเนินงานสำนักงานบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ประจำปี 2564. สืบค้นจาก <https://hrm.kmutt.ac.th/upload/iblock/b6a/ilyyuygg6bnt9jli97tt11pne8wkymyw.pdf>.

ให้สภามหาวิทยาลัยเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่ง เป็นอุปนายกสภามหาวิทยาลัย และให้อุปนายกสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัย เมื่อนายกสภามหาวิทยาลัยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้หรือเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย

ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภามหาวิทยาลัย โดยคำแนะนำของอธิการบดี

มาตรา 17 นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา 16 (3) (4) (5) (6) และ (7) มีวาระการดำรงตำแหน่งสามปี แต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง หรืออาจได้รับเลือกหรือได้รับเลือกตั้งใหม่อีกได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามวรรคหนึ่ง นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา 16 (3) (4) (5) (6) และ (7) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ถอดถอน
- (4) ขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยในประเภทนั้น
- (5) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(6) เป็นบุคคลล้มละลาย

(7) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา 16 (3) (4) (5) (6) และ (7) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งหรือได้มีการเลือก หรือเลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้ที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งหรือได้รับเลือก หรือได้รับเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา 16 (6) เพิ่มขึ้น ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ หรือยังมีได้เลือกหรือเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยอื่นขึ้นใหม่ ให้นายกสภามหาวิทยาลัย หรือ กรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ หรือได้มีการเลือก หรือเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยอื่นขึ้นใหม่แล้ว

มาตรา 18 สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั้งปวงของมหาวิทยาลัยและโดยเฉพาะมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(7) พิจารณาสรรหาบุคลากรที่มีความเหมาะสมเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ถอดถอนอธิการบดี

หากพิจารณาจากพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ. 2541 ได้กำหนดให้มีนายกสภามหาวิทยาลัยจำนวน 1 คน และกรรมการสภามหาวิทยาลัย 22 คน แต่ไม่ได้กำหนดวิธีการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัย แต่มีปรากฏข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ว่าด้วยการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2551

หากพิจารณาจากพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ. 2541 ได้กำหนดให้มีนายกสภามหาวิทยาลัยจำนวน 1 คน และกรรมการสภามหาวิทยาลัย 22 คน แต่ไม่ได้กำหนดวิธีการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัย แต่มีปรากฏข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ว่าด้วยการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2553

ข้อ 5 เมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัย ตามมาตรา 16 (3) (4) (5) (6) และ (7) หรือเมื่อวาระการดำรงตำแหน่งดังกล่าวเหลือเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ให้อธิการบดีแต่งตั้ง คณะกรรมการสรรหา ประกอบด้วย

5.1 อธิการบดี	เป็นประธาน
5.2 รองอธิการบดีหนึ่งคน	เป็นกรรมการ
5.3 คณบดีสามคน	เป็นกรรมการ
5.4 ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าส่วนงานในสถาบัน
สำนัก และส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะ
เทียบเท่าคณะ หนึ่งคน	เป็นกรรมการ
5.5 ประธานสภาคณาจารย์และพนักงาน	เป็นกรรมการ
5.6 ศาสตราจารย์หนึ่งคน	เป็นกรรมการ
5.7 พนักงานแบบประจำ	
5.7.1 ผู้แทนคณาจารย์ประจำ	เป็นกรรมการ
5.7.2 ผู้แทนพนักงานอื่น ๆ	เป็นกรรมการ
5.8 นายกสมาคมนักศึกษาเก่า	เป็นกรรมการ
5.9 ผู้แทนนักศึกษาเก่าหนึ่งคน	เป็นกรรมการ
5.10 ประธานกรรมการส่งเสริมมหาวิทยาลัย	เป็นกรรมการ

- 5.11 ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านอุตสาหกรรม หนึ่งคน เป็นกรรมการ
 5.12 ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หนึ่งคน เป็นกรรมการ
 5.13 ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสังคม หนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้กรรมการสรรหาตามข้อ 5.2 ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการสรรหา ให้กรรมการสรรหาตามข้อ 5.7, 5.11, 5.12 และ 5.13 มีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี กรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งแทน โดยไม่ชักช้า โดยให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่ยังเหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่เกิน 180 วัน ไม่ต้องดำเนินการแต่งตั้งแทน

ในกรณีที่กรรมการสรรหาได้รับการเสนอชื่อให้เป็นผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือ กรรมการสภามหาวิทยาลัยและตอบรับการทาบทาม ให้กรรมการสรรหาผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งกรรมการสรรหาทันทีและให้คณะกรรมการสรรหาที่เหลืออยู่ดำเนินการต่อไป จนสิ้นสุดกระบวนการสรรหาครั้งนั้น

ข้อ 6 คณะกรรมการสรรหา มีหน้าที่ดำเนินการสรรหาบุคคลผู้มีความสมบัติ และคุณลักษณะเหมาะสม ที่จะเป็นนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย ตามมาตรา 16 (3) (4) (5) (6) และ (7) พร้อมทั้งประมวล ประวัติดผลงาน และรวบรวมรายชื่อของบุคคลดังกล่าว ตามจำนวนซึ่งระบุไว้ในพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2541 เพื่อ

6.1 เสนอสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย ตามมาตรา 16 (5) และ (6)

6.2 เสนอสภามหาวิทยาลัยพิจารณาแต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัย ตามมาตรา 16 (3) (4) และ (7)

ข้อ 7 การได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งคณะกรรมการสรรหา

- 7.1 ให้รองอธิการบดีร่วมกันเสนอผู้แทนตามข้อ 5.2
 7.2 ให้คณบดีร่วมกันเสนอผู้แทน ตามข้อ 5.3
 7.3 ให้ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าส่วนงานในสถาบัน สำนักและส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ร่วมกันเสนอผู้แทนตามข้อ 5.4
 7.4 ให้ศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยร่วมกันเสนอผู้แทน ตามข้อ 5.6
 7.5 ให้มีการเสนอชื่อผู้สมควรเป็นกรรมการสรรหาตามข้อ 5.7 เพื่อรับการเลือกตั้งเป็นกรรมการสรรหาตามข้อ 5.7.1 และ 5.7.2 ผู้มีสิทธิเสนอชื่อกรรมการสรรหา และผู้มีสิทธิ

ลงคะแนน เลือกตั้งดังกล่าวต้องเป็นพนักงานแบบประจำในกลุ่มนั้น ๆ ซึ่งมีวันทำงานในมหาวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี นับถึงวันที่มีการลงคะแนนเลือกตั้งให้ได้มาซึ่งกรรมการสรรหาลงกล่าว

ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการสรรหาต้องเป็นพนักงานแบบประจำในกลุ่มนั้น ๆ ซึ่งมีวันทำงานใน มหาวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี นับถึงวันที่มีการลงคะแนนเลือกตั้งให้ได้มาซึ่งกรรมการสรรหาลงกล่าว ทั้งนี้ ให้นับรวมระยะเวลาการเป็นข้าราชการด้วย

7.6 ให้สมาคมนักศึกษาเก่าเสนอผู้แทนตามข้อ 5.9 จากนักศึกษาเก่าภายนอกมหาวิทยาลัย 7.7 ให้กรรมการสรรหาโดยตำแหน่ง ซึ่งได้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ประธานสภาคณาจารย์ และพนักงาน นายกสมาคมนักศึกษาเก่า ประธานกรรมการส่งเสริมมหาวิทยาลัยร่วมกันเสนอ ผู้ทรงคุณวุฒิ ตามข้อ 5.11, 5.12 และ 5.13 จากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย

ข้อ 8 กระบวนการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย มีดังต่อไปนี้

8.1 นายกสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา 16 (1)

ให้คณะกรรมการสรรหาคำเนินการสรรหาผู้ที่มีคุณสมบัติและคุณลักษณะเหมาะสมจะดำรง ตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย จำนวนหนึ่งคน การสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยจะต้องดำเนินการแยกต่างหากจากการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัย

8.2 กรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา 16 (3) จำนวนสี่คน

(1) ให้คณบดีร่วมกันเสนอชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติและคุณลักษณะเหมาะสมจะดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งมาจากคณบดี จำนวนหนึ่งคน

(2) ให้ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก หรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ร่วมกันเสนอชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติและคุณลักษณะเหมาะสม จะดำรงกรรมการสภามหาวิทยาลัย ซึ่งมาจากผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนักตำแหน่ง หรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ จำนวนหนึ่งคน

(3) ให้กรรมการสภาวิชาการ ตามมาตรา 19 (3) ร่วมกันเสนอชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติและคุณลักษณะเหมาะสมจะดำรงตำแหน่ง กรรมการสภามหาวิทยาลัย ซึ่งมาจากกรรมการสภาวิชาการตามมาตรา 19 (3) จำนวนหนึ่งคน

(4) ให้กรรมการสภาวิชาการ ตามมาตรา 19 (4) ร่วมกันเสนอชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติและคุณลักษณะเหมาะสมจะดำรงตำแหน่ง กรรมการสภามหาวิทยาลัย ซึ่งมาจากกรรมการ สภาวิชาการตามมาตรา 19 (4) จำนวนหนึ่งคน

8.3 กรรมการสภามหาวิทยาลัย ตามมาตรา 16 (4) จำนวนสองคน

ให้มีการเลือกตั้งเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้มีคุณสมบัติและคุณลักษณะเหมาะสมจะดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย จากคณาจารย์ประจำหนึ่งคน และจากพนักงานอื่นที่มีใช้คณาจารย์ ประจำจำนวนหนึ่งคน

ผู้มีสิทธิเสนอชื่อและผู้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งต้องเป็นพนักงานแบบประจำ ซึ่งมีวันทำงานในมหาวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี นับถึงวันที่มีการลงคะแนนเลือกตั้ง และ ให้นับระยะเวลาการเป็นข้าราชการรวมกับระยะเวลาการเป็นพนักงานด้วย

8.4 กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 16 (5) จำนวนเก้าคน

ให้กรรมการสภามหาวิทยาลัย ตามมาตรา 16 (2) (3) และ (4) เสนอผู้ที่มีคุณสมบัติและ คุณลักษณะเหมาะสมจะดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา 16(5) จำนวนเก้าคน ในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวนไม่น้อยกว่าสองคน

8.5 กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 16 (6) จำนวนไม่เกินสองคน

ให้มหาวิทยาลัยทำหนังสือถึงสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ขอให้เสนอชื่อผู้มี คุณสมบัติและคุณลักษณะเหมาะสมจะดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 16 (6) จำนวนไม่เกินสองคน |

8.6 กรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา 16 (7) จำนวนสองคน ได้แก่

นายกสมาคมนักศึกษาเก่าหนึ่งคน และคณะอาจารย์หรือศิษย์เก่าที่ไม่นับบุคลากร ของมหาวิทยาลัยผู้มีคุณสมบัติและคุณลักษณะเหมาะสม คณะละหนึ่งคน และรวบรวมเสนอ สมาคมนักศึกษาเก่า ให้สมาคมนักศึกษาเก่าพิจารณาคัดเลือกจากรายชื่อที่คณะเสนอ และจากรายชื่อนักศึกษาเก่าที่ไม่นับบุคลากรของมหาวิทยาลัย ให้เหลือ 1 คน

ข้อ 9 ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งแทนโดยไม่ชักช้า โดยให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่ยังเหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ไม่ต้องดำเนินการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งใหม่

ข้อ 10 คุณสมบัติและคุณลักษณะของนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย ตามมาตรา 16 (3) (4) (5) (6) และ (7)

10.1 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิและคุณธรรม เป็นที่ยอมรับในสังคม

10.2 เป็นผู้ที่สามารถอุทิศเวลาและเอื้อประโยชน์ให้แก่งานของมหาวิทยาลัย

10.3 มีความสนใจและเห็นความสำคัญของงานวิชาการ และงานส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ

10.4 มีความสนใจในหลักการอุดมศึกษาและการบริหารงานของมหาวิทยาลัยให้ก้าวหน้า

10.5 มีคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยในประเภทนั้น ๆ

10.6 ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

10.7 ไม่เคยหรือไม่เป็นผู้ต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เพราะกระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ 10.8 นอกจากคุณสมบัติและคุณลักษณะตามข้อ 10.1 ถึง 10.7 กรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา 16(4) ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

(1) ต้องไม่เป็นผู้บริหาร และต้องดำรงตำแหน่งคณาจารย์ประจำ หรือพนักงานแบบประจำอื่นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี นับถึงวันที่มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหา

กรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคแรก เคยดำรงตำแหน่งข้าราชการในมหาวิทยาลัย ให้นับระยะเวลาการเป็นข้าราชการรวมกับระยะเวลาการเป็นพนักงานของมหาวิทยาลัยตามวรรคแรกด้วย

(2) ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกตั้งกรรมการสอบสวนความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ในวันสมัครรับเลือกตั้ง

(3) ไม่เคยหรือไม่เป็นผู้ถูกลงโทษ ไล่ออก ปลดออก ให้ออกจากราชการ รัฐวิสาหกิจหรือองค์การของรัฐอื่นๆ เพราะกระทำความผิดวินัย

10.9 นอกจากคุณสมบัติและคุณลักษณะ ตามข้อ 10.1 ถึง 10.7 กรรมการสภามหาวิทยาลัย

ตามมาตรา 16 (5) ควรมีผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษา สังคม การบริหาร การพัฒนา องค์การกฎหมายการเงินและการบัญชี การเกษตร การอุตสาหกรรม การวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งนี้ จะต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวนไม่น้อยกว่าสองคน

10.10 นอกจากคุณสมบัติและคุณลักษณะ ตามข้อ 10.1 ถึง 10.7 กรรมการสภามหาวิทยาลัย ตามมาตรา 16 (7) ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับหนึ่งระดับใดจากมหาวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปีนับถึงวันที่มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหา

10.11 นายกสภามหาวิทยาลัย ควรเป็นผู้มีประสบการณ์ในการบริหารองค์กรขนาดกลางหรือขนาดใหญ่

ข้อ 11. การตีความตามข้อบังคับนี้ หรือการดำเนินการอื่นใด ที่มีได้ระบุไว้ใน ข้อบังคับนี้ ให้อยู่ในการวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหา โดยความเห็นชอบของนายกสภามหาวิทยาลัย

ข้อ 12. ให้อธิการบดีเป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับนี้

โดยราชกิจจานุเบกษา เล่ม 137 ตอนพิเศษ 144ง หน้า 20 ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ลงวันที่ 10 มิถุนายน 2562 และราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนพิเศษ 149 ง หน้า 12 ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2563

1. นาย ยงยุทธ ยุทธวงศ์	เป็น นายกสภามหาวิทยาลัย
2. นายเข้มทัต สุคนธสิงห์	เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
3. นายธีระพล พุกษาทร	เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
4. นายพนิตี ระตะนากุล	เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
5. นายสมประสงค์ บุญยะชัย	เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
6. คุณหญิงสุมณฑา พรหมบุญ	เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
7. นางเตือนใจ ดีเทศน์	เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
8. นางธาริษา วัฒนเกส	เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
9. นายรัชตะ รัชตะนาวิน	เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
10. นายวรศักดิ์ กนกนุกุลชัย	เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

2.3 มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยบูรพาพัฒนามาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกของประเทศไทยที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค เริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2498 ต่อมาได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2517 และยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2533 โดยมหาวิทยาลัยบูรพาซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งแรกของไทยในส่วนภูมิภาคที่เปลี่ยนจากมหาวิทยาลัยของรัฐไม่จำกัดรับเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2550 เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่สมควรปรับปรุงการศึกษาอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยของรัฐพัฒนาไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการแต่อยู่ในกำกับของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการที่เป็นอิสระและมีความคล่องตัวสามารถจัดการศึกษาใน

ระดับอุดมศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาจะต้องคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้⁹⁸

โดยปัจจุบันมหาวิทยาลัยบูรพา มีมหาวิทยาลัยบูรพามีพนักงานมหาวิทยาลัยจำนวน 3,423 คน จำแนกเป็นคณาจารย์ 1,453 คน คิดเป็นร้อยละ 42.45 และสนับสนุนวิชาการ 1,970 คน คิดเป็นร้อยละ 57.55 โดยมีคณาจารย์ ดำรงตำแหน่ง อาจารย์ 925 คน คิดเป็นร้อยละ 63.66 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ 441 คน คิดเป็นร้อยละ 30.35 และรองศาสตราจารย์ 87 คน คิดเป็นร้อยละ 5.99⁹⁹

โครงสร้างและองค์ประกอบสภามหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2550 มาตรา 19 ให้มีสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

- (1) นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง
- (2) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบสามคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย
- (3) อธิการบดี
- (4) ประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย ประธานสภาพนักงานและนายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยบูรพา
- (5) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสามคน ซึ่งเลือกตั้งจากคณาจารย์หนึ่งคน พนักงานมหาวิทยาลัยซึ่งมิใช่คณาจารย์หนึ่งคน และหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา 9 (3) หรือ (4) หนึ่งคน

การสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ให้กรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (3) (4) และ (5) เป็นผู้ดำเนินการสรรหาตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ต้องสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจากรายชื่อที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาเสนอจำนวนหนึ่งคน

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

การเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (5) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

⁹⁸ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565, 12, มีนาคม). *พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2550*. สืบค้นจาก <https://www.mhesi.go.th/images/2563/pusit/legal-all/23p2550.pdf>.

⁹⁹ มหาวิทยาลัยบูรพา. (2564). *รายงานประจำปี 2564 BBU*. สืบค้นจาก http://planning.buu.ac.th/content/annualreport/BUU2564_1.pdf.

ให้สภามหาวิทยาลัยเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายกสภามหาวิทยาลัย และให้อุปนายกสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัย เมื่อนายกสภามหาวิทยาลัยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย

ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภามหาวิทยาลัย และให้หัวหน้าสำนักงานสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา 9 มหาวิทยาลัยอาจแบ่งส่วนงาน ดังนี้

- (1) สำนักงานสภามหาวิทยาลัย
- (2) สำนักงานอธิการบดี
- (3) ส่วนงานวิชาการ
- (4) ส่วนงานอื่น

มาตรา 20 นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา 19 (2) และ (5) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี แต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง หรืออาจได้รับเลือกตั้งใหม่อีกได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามวรรคหนึ่ง นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา 19 (2) และ (5) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) สภามหาวิทยาลัยมีมติให้ถอดถอน
- (4) ขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทนั้น
- (5) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- (6) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (7) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

ในกรณีที่ตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใดและยังมีได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัย แทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัยเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา 19 (2) และ (5) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง หรือได้มีการเลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้วให้ผู้ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรือได้รับเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระการดำรงตำแหน่งเหลือน้อยกว่าเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการให้มีผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้

ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ หรือยังมีได้เลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยอื่นขึ้นมาใหม่ให้นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปพลางก่อน จนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิหรือได้มีการเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยอื่นขึ้นมาใหม่แล้ว

มาตรา 21 สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

(1) กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

(2) ออกข้อบังคับ ระเบียบและประกาศของมหาวิทยาลัยเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย และอาจมอบหมายให้ส่วนงานใดในมหาวิทยาลัยเป็นผู้ออกข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศสำหรับส่วนงานนั้นเป็นเรื่อง ๆ ไปก็ได้

(3) อนุมัติการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกส่วนงานของมหาวิทยาลัยตามมาตรา 9 รวมทั้งการ แบ่งหน่วยงานภายในส่วนงานดังกล่าว

(4) อนุมัติการให้ปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิตอนุปริญญา และประกาศนียบัตร รวมทั้งอนุมัติการให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์

(5) พิจารณาคำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งและพิจารณาถอดถอนนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา 19 (2) อธิการบดี ศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์พิเศษ

(6) แต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่น

(7) แต่งตั้งและถอดถอนรองอธิการบดี และหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา 9 (3) และ (4)

(8) แต่งตั้งและถอดถอนประธานกรรมการและกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย และกรรมการสภาวิชาการ

(9) ออกข้อบังคับว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา ข้อบังคับว่าด้วยการวิจัย ข้อบังคับว่าด้วยการประเมินผลการปฏิบัติงานของอธิการบดี พนักงานมหาวิทยาลัยและผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย

(10) อนุมัติหลักสูตรการศึกษาและการเปิดสอน รวมทั้งการปรับปรุง การยุบรวม หรือการยกเลิกหลักสูตรการศึกษา

(11) อนุมัติการรับเข้าสมทบ การจัดการศึกษาร่วม หรือการยกเลิกการสมทบการ ยกเลิกการจัดการศึกษาร่วมของสถานศึกษาชั้นสูงและสถาบันวิจัยอื่น

(12) ออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัย

(13) อนุมัติการตั้งงบประมาณรายรับและอนุมัติงบประมาณรายจ่ายของ มหาวิทยาลัย

(14) ออกระเบียบว่าด้วยการแบ่งรายได้ที่ได้จากการหาประโยชน์ จากทรัพย์สินทาง ปัญญาของมหาวิทยาลัยกับผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย

(15) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อกระทำ การใด ๆ อันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย รวมทั้งมอบอำนาจให้คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลดังกล่าวทำการแทนแล้วรายงานให้สภามหาวิทยาลัยทราบ

(16) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของอธิการบดีและหัวหน้าส่วนงานตาม มาตรา 9 (3) และ (4)

(17) กำหนดนโยบายและวิธีการเกี่ยวกับการจัดการรายได้ จัดหาแหล่งทุนและ ทรัพย์สินอื่น

(18) ออกข้อบังคับและระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานการเงิน การพัสดุและ ทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย (19) รับรองรายงานประจำปีของมหาวิทยาลัย และเสนอรายงานนั้นต่อ รัฐมนตรีเพื่อรับทราบ

(20) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของ ผู้ใดโดยเฉพาะ

มาตรา 22 การประชุมและวิธีดำเนินงานของสภามหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตาม ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหานายกสภา มหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2561

ข้อ 5 ในการสรรหาผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภา มหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้อธิการบดีแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาก่อนที่นายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิจะครบวาระการดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปด สิบวัน และให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการ สรรหาให้แล้วเสร็จไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนที่นายก สภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ จะครบวาระการดำรงตำแหน่ง

ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง ก่อนครบวาระ ให้อธิการบดีแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง และให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาผู้สมควร ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือนายกสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ มีคำสั่งแต่งตั้ง

ข้อ 6 ให้คณะกรรมการสรรหา ประกอบด้วย

(1) อธิการบดี	ประธานกรรมการ
(2) ประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย	กรรมการ
(3) ประธานสภาพนักงาน	กรรมการ
(4) นายกสภามหาวิทยาลัยเก่ามหาวิทยาลัยบูรพา	กรรมการ
(5) กรรมการสภามหาวิทยาลัย ตามมาตรา 14 (5)	กรรมการ

แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2550

คณะกรรมการสรรหาจะแต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่งทำหน้าที่เลขานุการ และจะแต่งตั้งหัวหน้า สำนักงานสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่ผู้ช่วยเลขานุการด้วยก็ได้

ในกรณีที่กรรมการสรรหาพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ และยังไม่ได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่ง กรรมการสรรหาแทนตำแหน่งที่ว่าง หรือในกรณีที่กรรมการสรรหาไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ถ้ากรรมการสรรหาเหลืออยู่ มีจำนวนเกินกว่ากึ่งหนึ่ง ให้กรรมการสรรหาที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการสรรหาต่อไป

ข้อ 7 นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ จะต้องมีความคุณสมบัติและ ไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

(ก) คุณสมบัติ

(1) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และ

(2) มีประสบการณ์ด้านการบริหารในส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐบาลภาคเอกชนเป็นเวลารวม ไม่น้อยกว่าสี่ปี หรือเคยดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรองรวมเป็นเวลา ไม่น้อยกว่าสี่ปี หรือ

(3) เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านกฎหมาย ด้านมนุษยศาสตร์ ด้านสังคมศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านการเงินการคลังและด้านอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการสรรหา ประกาศกำหนด หรือ

(4) ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์หรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์

(ข) ลักษณะต้องห้าม

- (1) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
 - (2) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
 - (3) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ไม่ว่าจะถูกจำคุกจริงหรือไม่ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือพ้นโทษหรือพ้นระยะเวลาการลงโทษหรือรอการ - กำหนดโทษแล้วแต่กรณี เกินห้าปี
 - (4) เป็นข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัย
 - (5) เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหาร ท้องถิ่น
 - (6) เป็นกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง
 - (7) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ จากหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือจากหน่วยงานเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง
 - (8) เป็นผู้ที่มีลักษณะขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมของมหาวิทยาลัยไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม
 - (9) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับมหาวิทยาลัย
 - (10) รับสัมปทานหรือคองไวซึ่งสัมปทานจากมหาวิทยาลัย หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นใน ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานจากมหาวิทยาลัย
- ข้อ 8 ผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒินอกจากจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 4 แล้ว ควร มีลักษณะที่พึงประสงค์ ดังต่อไปนี้
- (1) มีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นที่ยอมรับทั้งในหน่วยงานของรัฐและเอกชน
 - (2) เข้าใจและยึดมั่นในหลักการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและอุดมการณ์ของมหาวิทยาลัย
 - (3) มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีประสบการณ์ และมีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารองค์กร เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนามหาวิทยาลัย
 - (4) สามารถอุทิศเวลาให้กับการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่
 - (5) สนใจในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาของประเทศ
- ข้อ 9 ให้คณะกรรมการสรรหามีหน้าที่ดำเนินการสรรหาผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภา มหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ ด้วยวิธีการที่สุจริต ยุติธรรมและโปร่งใส และให้มีอำนาจในการดำเนินการใดๆ

ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการสรรหาในการสรรหาผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

คณะกรรมการสรรหาอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการใดๆ ตามข้อบังคับนี้ก็ได้

ข้อ 10 ในการสรรหาผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ให้คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนดกลุ่มความรู้ความเชี่ยวชาญของกรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิและจำนวนรายชื่อในแต่ละกลุ่มความรู้ความเชี่ยวชาญที่ส่วนงานจะเสนอชื่อตามข้อ ๗๓) และคุณลักษณะพึง ประสงค์ตามข้อ 4 ให้ส่วนงาน พนักงานมหาวิทยาลัย และข้าราชการ ทราบทั่วกันก่อนการสรรหา เพื่อให้ส่วนงานเสนอรายชื่อ ผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการสรรหากำหนด ทั้งนี้ คณะกรรมการสรรหาจะจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากพนักงานมหาวิทยาลัยและข้าราชการ ก่อนที่จะประกาศกำหนดกลุ่ม ความรู้ความเชี่ยวชาญด้วยก็ได้

(2) ให้คณะกรรมการประจำส่วนงานประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อเสนอชื่อบุคคลที่เห็นสมควรดำรงตำแหน่ง นายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วแต่กรณี ในการเสนอชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายก สภามหาวิทยาลัย ให้ส่วนงานเสนอรายชื่อได้ส่วนงานละไม่เกินสองชื่อ และในกรณีกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

ให้ส่วนงานเสนอรายชื่อได้ไม่เกินสิบสองชื่อ หรือตามจำนวนที่จะสรรหาในแต่ละครั้ง โดยคำนึงถึงการกระจายความรู้ความเชี่ยวชาญ ในแต่ละกลุ่มที่หลากหลาย พร้อมทั้งข้อมูลประวัติ ผลงาน ประสิทธิภาพความเหมาะสมอื่นๆ และเหตุผลประกอบการเสนอชื่อ โดยให้มี การรับฟังความคิดเห็นในการเสนอชื่อจากพนักงานมหาวิทยาลัยและข้าราชการของส่วนงาน แล้วเสนอเรื่องผ่านการพิจารณา จากคณะกรรมการประจำส่วนงานหรือคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ในการบริหารส่วนงาน ส่วนงานใดไม่มีคณะกรรมการประจำส่วนงาน ให้หัวหน้าส่วนงานประชุมปรึกษาหารือร่วมกับพนักงานมหาวิทยาลัยและข้าราชการของส่วนงานนั้น

(3) ให้คณะกรรมการสรรหา มีหนังสือแจ้งคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้เสนอชื่อผู้สมควรดำรง ตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสองคน

ข้อ 11 ให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาตรวจสอบคุณสมบัติ ข้อมูลประวัติ ผลงาน ประสิทธิภาพ และความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิ และดำเนินการดังนี้

(1) พิจารณาคัดเลือกผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยจากบัญชีรายชื่อตามข้อ ๑๐(๒) จำนวนหนึ่งคน และจัดทำลำดับรายชื่อสำรองตามจำนวนที่เห็นสมควร

(2) พิจารณาคัดเลือกและจัดทำลำดับรายชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิจากบัญชีรายชื่อตามข้อ 10 (2) จำนวนสิบสองคน และจัดทำบัญชีรายชื่อสำรองตามจำนวนที่เห็นสมควร

(3) พิจารณาคัดเลือกและจัดทำลำดับรายชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิจากบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาเสนอจำนวนหนึ่งคน และจัดทำบัญชีรายชื่อสำรองตามจำนวนที่เหลืออยู่

ข้อ 12 ให้คณะกรรมการสรรหามีหนังสือทาบทามความสมัครใจไปยังผู้ได้รับการคัดเลือกตามข้อ ๑๑ เมื่อผู้ได้รับการทาบทามตกลงรับที่จะดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ให้มหาวิทยาลัยดำเนินการเสนอชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิต่อสภามหาวิทยาลัย พิจารณาดำเนินการ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตามความในมาตรา ๒(๕) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๕๐ ต่อไป

ในกรณีผู้ได้รับการคัดเลือกตามวรรคหนึ่งปฏิเสธที่จะรับตำแหน่ง ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการ สรรหานายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ตามข้อบังคับนี้

ข้อ 13 ในกรณีที่คณะกรรมการสรรหาไม่สามารถสรรหาผู้ที่มีความเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่ง นายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ หรือในกรณีที่คณะกรรมการสรรหาเห็นว่า ผู้ได้รับการเสนอชื่อยังไม่มีผู้ใดเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการสรรหาจะดำเนินการให้มีการเสนอชื่อใหม่ก็ได้

ข้อ 14 ในวาระเริ่มแรกให้คณะกรรมการสรรหา ประกอบด้วย อธิการบดี เป็นประธานกรรมการ กรรมการในคณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่แทนสภามหาวิทยาลัยบูรพา จำนวนสามคน และบุคคลที่คณะกรรมการ การอุดมศึกษามอบหมายจำนวนสองคน เป็นกรรมการ

อธิการบดีตามวรรคหนึ่ง ได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีที่ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ตามความในมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2550

คณะกรรมการสรรหาจะแต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่งทำหน้าที่เลขานุการ และแต่งตั้งหัวหน้า สำนักงานสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่ผู้ช่วยเลขานุการด้วยก็ได้

ข้อ 15 ให้นายกสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับนี้ และมีอำนาจออกประกาศหรือคำสั่ง เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ ให้สภามหาวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย คำวินิจฉัยของสภามหาวิทยาลัยให้ถือเป็นที่สุด

โดยราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนพิเศษ 115 ง หน้า 4-5 ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิของมหาวิทยาลัย บูรพา

1 นายสุนนต์ สกลไชย	เป็น นายกสภามหาวิทยาลัย
2 นางกุลธิดา ท้วมสุข	เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
3 นางจิรพร เหล่าธรรมทัศน์	เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
4 นายชาติชาย พยุหนาวีชัย	เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
5 นายชูกิจ ลิมปิจำนงค์	เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
6 นายทรงศักดิ์ สายเชื้อ	เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
7 นายธนาชาติ นุ่มนนท์	เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
8 นายบัณฑิต สุภัทควนิช	เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
9 นายมนูญ สรรค์คุณากร	เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
10 นายศานิตย์ นาคสุขศรี	เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
11 นายสมโภชน์ อาหุนัย	เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
12 นายสิงห์ชัย พนินซ้อน	เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
13 นายอภิชาติ ทองอยู่	เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
14 นายอัญญา ชันธวิทย์	เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ โครงสร้าง องค์ประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรง ตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐสาธารณรัฐฝรั่งเศส

3.1 กฎหมายกลางที่เกี่ยวข้องกับ โครงสร้าง องค์ประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐสาธารณรัฐฝรั่งเศส

ประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยฝรั่งเศสเริ่มต้นในยุคกลางและสะท้อนให้เห็นการ เปลี่ยนแปลงประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งแรกคือ มหาวิทยาลัยปารีส (Université de Paris) หรือ อาจเป็นที่รู้จักในชื่อของ ซอร์บอนน์ โดยถือกำเนิดมาจากโรงเรียนของมหาวิหารน็อทร์-ดามแห่งปารีส (Cathédrale Notre-Dame de Paris) มหาวิทยาลัยปารีสถือว่าเป็นมหาวิทยาลัยที่เก่าแก่เป็นอันดับสอง ของยุโรปรองจาก University of Oxford ในประเทศอังกฤษ¹⁰⁰ ต่อมาปี ค.ศ. 1229 ได้มีการก่อตั้ง

¹⁰⁰ Charles H. Haskin. (2023). *The Rise of Universities*. Retrieved from <https://www.gutenberg.org/files/63574/63574-h/63574-h.htm>.

มหาวิทยาลัยตูลูส (Université de Toulouse) และปี ค.ศ. 1289 ได้มีการก่อตั้งมหาวิทยาลัยมงเปอลีเย (Université de Montpellier) นับแต่นั้นสาธารณรัฐฝรั่งเศสก็มีมหาวิทยาลัยเกิดขึ้นต่อเนื่องและมีพัฒนาเรื่อยมาตลอด จนกระทั่งช่วงปี ค.ศ. 1968 – 1971 ฝรั่งเศสได้ปฏิรูประบบการศึกษาขั้นสูงทำให้มหาวิทยาลัยของรัฐแต่ละแห่งแยกตัวออกมาเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐหลายมหาวิทยาลัย อาทิ มหาวิทยาลัยปารีสได้ถูกแบ่งออกเป็นมหาวิทยาลัยสิบสามแห่งคือมหาวิทยาลัยปารีสซีเตที่ 1 ถึง มหาวิทยาลัยปารีสซีเตที่ 13¹⁰¹

ในปี 2013 ฝรั่งเศสได้ออกกฎหมาย Law no. 2013-660 of 22 July 2013 on Higher Education and Research โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา โดยกฎหมายฉบับนี้ได้บัญญัติเกี่ยวกับ ธรรมชาติของมหาวิทยาลัยด้วยการเปลี่ยนแปลงสมาชิกคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยและการปรับโครงสร้างของ "conseil académique" (สภาวิชาการ) ตามมาตรา 45 – 55 ตลอดจนการกำกับดูแลระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยรวม โดยการจัดตั้ง "Communautés d'universités et établissements" (ชุมชนมหาวิทยาลัยและสถาบัน) ตามมาตรา 62 แทน Pôles de recherche et d'enseignement supérieur (กลุ่มการศึกษาระดับอุดมศึกษาและการวิจัย; PRES) ที่ขาดประสิทธิภาพและมีปัญหาด้านธรรมาภิบาล โดยการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ศึกษากฎหมาย 3 ฉบับ คือ

1 ประมวลกฎหมายการศึกษา (Code of Education)

แม้รัฐธรรมนูญแห่งฝรั่งเศสจะมีได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการศึกษาขั้นสูงไว้โดยตรง แต่หมวด 3 มาตรา 20 แห่งรัฐธรรมนูญ ค.ศ. 1958 บัญญัติให้รัฐบาลเป็นผู้กำหนดและดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของชาติ (politique de la Nation)¹⁰² ดังนั้นการดำเนินการของรัฐบาลจึงต้องมีการวางแผนนโยบายและดำเนินการขับเคลื่อนตามแผนงานที่วางไว้ ซึ่งนโยบายของรัฐบาลที่ออกเป็นแผนงานและดำเนินการเพื่อส่วนรวม เรียกว่า นโยบายสาธารณะ (politiques publiques)¹⁰³ และเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ สาธารณรัฐฝรั่งเศสได้ออกแผนงานและดำเนินการนโยบายสาธารณะ การศึกษาขั้นสูงประเทศ โดยได้ออกประมวลกฎหมายการศึกษา (Code of Education) บัญญัติการรับรองสถานภาพของมหาวิทยาลัยในสาธารณรัฐฝรั่งเศส กฎหมายฉบับนี้ได้บัญญัติหมวดหมู่

¹⁰¹ Alla Durdas. (2018). Higher Education in France: Historical Development. *The Modern Higher Education Review*. 3, page 27.

¹⁰² รัฐสภา. (ม.ป.ป.). *รัฐธรรมนูญแห่งฝรั่งเศส – ฉบับเต็ม (ฉบับแปล)*. สืบค้นจาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=35650.

¹⁰³ พัชมา จิตรมทิมา. (2562). *การจัดทำนโยบายสาธารณะของสาธารณรัฐฝรั่งเศส ศึกษาวิเคราะห์จากข้อความคิดไปสู่การประเมินผล บทความเชิงสรุปจากโครงการหลักสูตร Fabriquer les politiques publiques : de la conception à l'évaluation ณ สถาบันการปกครองชั้นสูงแห่งชาติฝรั่งเศส (ENA : l'École Nationale d'Administration) สาธารณรัฐฝรั่งเศส*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. หน้า 1-27.

(Codification à Droit Constant) ที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษาระดับอุดมศึกษาได้รวบรวมไว้ในส่วนที่ 3 (Troisième Partie) ให้การจัดตั้งมหาวิทยาลัยก่อตั้งโดยรัฐบัญญัติ รัฐกำหนด รัฐกฤษฎีกา หรือ กฎกระทรวงการบริหารองค์กรมหาวิทยาลัย ซึ่งปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายการศึกษา บรรพ 7 สถาบันการศึกษาระดับสูง (Livre VII : Les établissements d'enseignement supérieur) ลักษณะ 1 องค์การมหาชน อีกระดับวิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม และอาชีพ (Titre Ier : Les établissements Publics à Caractère Scientifique, Culturel et Professionnel) หมวด 2 มหาวิทยาลัย (Les Universités) มาตรา L711-2 บัญญัติว่า ลักษณะนี้กำหนดหลักการซึ่งใช้บังคับกับการจัดระเบียบและการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การมหาชนอีกระดับวิทยาศาสตร์ วัฒนธรรมและอาชีพซึ่งได้แก่มหาวิทยาลัย โดยให้ถือว่าสถาบันโพลีเทคนิคแห่งชาติเป็นมหาวิทยาลัยด้วย โรงเรียนและสถาบันภายนอก โรงเรียน ธรรมดาระดับสูง โรงเรียนฝรั่งเศส ณ ต่างประเทศ และสถาบันขนาดใหญ่โดยรายการและการจัดเข้าหมวดขององค์การมหาชนอีกระดับวิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม และอาชีพกำหนดให้กำหนดขึ้นโดย รัฐกฤษฎีกา¹⁰⁴

นอกจากนี้กฎหมาย Décret n° 2020-880 du 15 juillet 2020 (JO du 17 juillet 2020) relatif aux attributions du ministre de l'enseignement supérieur, de la recherche et de l'innovation มาตรา 1 บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิจัย และ นวัตกรรม มีหน้าที่และอำนาจจัดทำและดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการพัฒนา อุดมศึกษาร่วมกับรัฐมนตรีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการดำเนินนโยบายของรัฐบาลในด้านการวิจัยและ เทคโนโลยีประเทศและมีหน้าที่จัดสรรทรัพยากรและงบประมาณของรัฐภายใต้กรอบของภารกิจของ กระทรวง "การวิจัยและการศึกษาระดับอุดมศึกษา" รวมถึงรับผิดชอบร่วมกับรัฐมนตรีอื่นๆที่เกี่ยวข้องใน การกำหนดและติดตามนโยบายนวัตกรรมของประเทศและทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลแก่รัฐบาลในการ ตัดสินใจที่เกี่ยวกับการดูแลและจัดตั้งมหาวิทยาลัยวิจัย การส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งนี้ เพื่อให้มีการเผยแพร่ การสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเพื่อการพัฒนาประเทศ ที่ยั่งยืน

2 กฎหมายว่าด้วยเสรีภาพและความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัย ปี ค.ศ. 2007 (Loi no 2007-1199 du 10 août 2007 relative aux libertés et responsabilités des universités) และแก้ไขเพิ่มเติม ปี ค.ศ. 2013 และแก้ไขเพิ่มเติม ปี ค.ศ. 2015 และแก้ไขเพิ่มเติม ปี ค.ศ. 2019

กฎหมายฉบับนี้เรียกโดยย่อว่า กฎหมาย LRU โดยในอดีตสาธารณรัฐฝรั่งเศสได้ ปรับปรุงกฎหมายการศึกษา (du code de l'éducation) คือ กฎหมาย Loi Edgar Faure du 12

¹⁰⁴ กัลยณัฐ พรหมนอก. (2556). การคุ้มครองการทำงานบุคลากรมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 115.

novembre 1968 และกฎหมาย la loi du 26 janvier 1984, dite loi Savary ที่ฝรั่งเศสบังคับใช้แก่ มหาวิทยาลัยทุกแห่ง กฎหมายทั้งสองนี้ฉบับกำหนดให้มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภาในสภามหาวิทยาลัยจำนวน 30-60 คน แต่ปัจจุบันกฎหมายกลางคือ กฎหมาย LRU ซึ่งใช้บังคับกับ มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐกว่า 80 แห่งทั่วประเทศ¹⁰⁵ ได้บัญญัติเกี่ยวกับ โครงสร้าง องค์ประกอบและการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของสาธารณรัฐฝรั่งเศส กฎหมายฉบับนี้วัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นแหล่งเรียนรู้ระดับสูงสนองความต้องการของประชาชน 2) เพื่อแยกอำนาจการปกครองมหาวิทยาลัยออกจากรัฐ 3) เพื่อให้งานวิจัยของมหาวิทยาลัยเป็นที่ประจักษ์ในระดับสากล 4) ปฏิรูปมหาวิทยาลัยให้มีความเป็นอิสระภายใต้การกำกับดูแลโดยรัฐ และ5) นักศึกษาสามารถเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยได้อย่างอิสระ

หากพิจารณาการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งและจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามกฎหมาย LRU ได้กำหนดโครงสร้างและองค์ประกอบสภามหาวิทยาลัย โดยให้อธิการบดีของมหาวิทยาลัย (Président de l'université) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งและทำหน้าที่เป็นนายกสภามหาวิทยาลัย (préside les conseils et pilote l'établissement) และกำหนดองค์ประกอบให้มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย (représentants personnalités extérieures élues) ที่ได้รับการแต่งตั้งได้แก่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิผู้แทนองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นและภูมิภาค (représentants des collectivités territoriales) ประกอบด้วยตัวแทนเมือง (représentante de la ville) และตัวแทนส่วนภูมิภาค (Représentant de la Région) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคสังคมและธุรกิจ (représentants du monde socio-économique) และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน (dirigeant d'entreprise) โดยมีกรรมการในสภามหาวิทยาลัยรวมจำนวน 20-30 คน ซึ่งมีจำนวนลดลงกว่ากฎหมายฉบับก่อนหน้าทั้งหมดและกฎหมาย LRU ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิจัยและนวัตกรรม (Le ministère de l'Enseignement supérieur, de la Recherche et de l'Innovation) ทำหน้าที่เป็นผู้กำกับดูแลมหาวิทยาลัย โดยกฎหมาย LRU มีทั้งหมด 6 หมวด (VI TIRE) ได้แก่

TIRE 1 ภารกิจบริการสาธารณะด้านการอุดมศึกษา (LES MISSIONS DU SERVICE PUBLIC DE L'ENSEIGNEMENT SUPÉRIEU) ตามมาตรา 1

TIRE 2 ธรรมภิบาลมหาวิทยาลัย (LA GOUVERNANCE DES UNIVERSITÉS) ตามมาตรา 2 ถึง มาตรา 17

¹⁰⁵ ดาวเรือง นิมิตรจิตภักดี. *เรื่องเดียวกัน*. หน้า 79.

TIRE 3 ความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัย (LES NOUVELLES RESPONSABILITÉS DES UNIVERSITÉS) ตามมาตรา 18 ถึง มาตรา 33

TIRE 4 บทเบ็ดเตล็ด (DISPOSITIONS DIVERSES) ตามมาตรา 34 ถึง มาตรา 41

TIRE 5 บทบัญญัติเกี่ยวกับดินแดนโพ้นทะเล (DISPOSITIONS RELATIVES À L'OUTRE-MER) ตามมาตรา 42

TIRE 6 บทเฉพาะกาลและบทยุติ (DISPOSITIONS TRANSITOIRES ET FINALES) ตามมาตรา 43

การศึกษาครั้งนี้ว่าอิสระนี้ศึกษาเฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโครงสร้างองค์ประกอบ คุณสมบัติ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของฝรั่งเศส โดยมีรายละเอียดดังนี้

หมวด 1 (TITRE I) มาตรา 1 บัญญัติเกี่ยวกับภารกิจบริการสาธารณะด้านการศึกษาระดับสูงในระดับอุดมศึกษาที่รัฐมอบหมายให้มหาวิทยาลัย 6 ด้าน คือ 1) การจัดการศึกษาและฝึกอบรมในระดับสูง 2) การวิจัยและเผยแพร่ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3) การบูรณาการการศึกษาเพื่อสร้างวิชาชีพ 4) การเผยแพร่ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมถึงวัฒนธรรมของประเทศ 5) การมีส่วนร่วมกับสหภาพยุโรปเพื่อสร้างเครือข่ายการศึกษาและการวิจัยระดับอุดมศึกษาของยุโรป และ 6) การสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างประเทศ

หมวด 2 (TITRE II) ได้บัญญัติเกี่ยวกับ การกำกับดูแลมหาวิทยาลัย ได้แก่ การบริหารมหาวิทยาลัย ตาม มาตรา 2 ถึง 5 เกี่ยวกับนายกสภา (Le président) มหาวิทยาลัย ตาม มาตรา 6 เกี่ยวกับสภามหาวิทยาลัย (Les conseils) ตาม มาตรา 7 ถึง 3

มาตรา 2 มหาวิทยาลัยสามารถจัดตั้งและแบ่งแยกหน่วยงานของมหาวิทยาลัยได้ มติเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัยและกำหนดเป็นพระราชกฤษฎีกา (décret)

มาตรา 3 การพิจารณาเรื่องใด ๆ ของมหาวิทยาลัย ทำได้โดยถือมติเสียงข้างมากของกรรมการสภามหาวิทยาลัยและกฎเกณฑ์โครงสร้างของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามกฎหมายนี้และพระราชกฤษฎีกาที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 4 ได้วางหลักเกี่ยวกับธรรมาภิบาลการอุดมศึกษาให้บังคับตามกฎหมายการศึกษา (du code de l'éducation) ตั้งแต่ มาตรา L. 712-1 à L. 712-7.

มาตรา 5 นายกสภามหาวิทยาลัย ต้องได้รับความเห็นชอบโดยคณะกรรมการบริหารของสภามหาวิทยาลัย (กรรมการสภามหาวิทยาลัย) คณะกรรมการวิทยาศาสตร์ของสภามหาวิทยาลัยและการวิจัยมหาวิทยาลัยและคณะกรรมการวิชาการของสภาวิชาการและบริการการศึกษาวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อให้นายกสภามหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

มาตรา 6 ได้บัญญัติการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยนั้น ต้องพิจารณาคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่ง โดยยึดพันธกิจของมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญ

โดยองค์ประกอบคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยไม่จำเป็นต้องมีผู้แทนจากสหภาพแรงงาน (représentants d'organisations syndicales de salaries) จากสมาพันธ์การศึกษาและวัฒนธรรม (associations scientifiques et culturelles) จากองค์กรภาคสังคม (organismes du secteur de l'économie sociale) และจากองค์กรบริการสาธารณะ (organismes des grands services publics) เหมือนเช่นที่กำหนดไว้ในกฎหมายฉบับก่อนๆ¹⁰⁶ และให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเป็นบุคคลหรือบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำ (représentants des enseignants-chercheurs, enseignants et chercheurs) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้แทนผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยที่มีใช้คณาจารย์ประจำ (Ingénieurs, administratifs, techniciens, ouvriers et personnel de service, IATOS) และกรรมการมหาวิทยาลัยผู้แทนนักศึกษา โดยปัจจุบันโครงสร้างและองค์ประกอบสภามหาวิทยาลัยฝรั่งเศสตาม มาตรา 7 แห่ง Loi no 2007-1199 du 10 août 2007 relative aux libertés et responsabilités des universités ประกอบด้วย

1 กรรมการสภาจากคณาจารย์ประจำ จำนวน 8-14 คน โดยจำนวนครึ่งหนึ่งเป็นศาสตราจารย์

2 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นบุคคลภายนอก จำนวน 7-8 คน โดยเป็นเป็นผู้บริหารภาคธุรกิจ 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านเศรษฐกิจและสังคมจำนวน 1 คน โดยได้รับมติจากสภามหาวิทยาลัย (conseil d'administration) แล้วอธิการบดีลงนามแต่งตั้งและผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (แคว้น) และจากสภาเทศบาลเมือง ที่ได้รับการแต่งตั้งจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสภาเทศบาลเมืองนั้นๆ รวมจำนวน 2-3 คน

3 กรรมการผู้แทนผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยที่มีใช้คณาจารย์ประจำจำนวน 2-3 คน

4 กรรมการผู้แทนนักศึกษา จำนวน 3-5 คน

มาตรา 7 อธิการบดีของมหาวิทยาลัย (Président de l'université) ในฝรั่งเศสทำหน้าที่เป็นนายกสภามหาวิทยาลัย โดยอาจสรรหาและคัดเลือกจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยได้ และอาจเป็นบุคคลซึ่งมิได้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยก็ได้ ในกรณีเช่นนี้กรรมการสภา

¹⁰⁶ สถาบันคลังสมองของชาติ. (2565, 19, มีนาคม.). *สภามหาวิทยาลัยฝรั่งเศส*. สืบค้นจาก <http://www.knit.or.th/web/?p=32414>.

มหาวิทยาลัยจะมี จำนวน 21-31 คน และให้อธิการบดีแต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นบุคคลภายนอก

กรรมการสภามหาวิทยาลัยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี ยกเว้น กรรมการผู้แทนนักศึกษามีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี วาระการดำรงตำแหน่งเริ่มนับจากวันที่มีการประชุมสภาครั้งแรก เพื่อเลือกนายกสภามหาวิทยาลัยและให้กรรมการสภามหาวิทยาลัยมีสถานภาพต่อไปจนกว่าจะมีผู้มาดำรงตำแหน่งแทน กรรมการสภามหาวิทยาลัยอาจได้รับการแต่งตั้งหลายสมัยได้ แต่กรรมการสภามหาวิทยาลัยไม่สามารถดำรงตำแหน่งกรรมการสภาในมหาวิทยาลัยอื่นพร้อมกันได้ โดยอำนาจหน้าที่สภามหาวิทยาลัยฝรั่งเศสมีดังนี้

- 1) กำหนดและอนุมัติแผนการพัฒนาของมหาวิทยาลัย
- 2) อนุมัติงบประมาณและบัญชีงบดุลของมหาวิทยาลัย
- 3) อนุมัติการทำข้อตกลงหรือสัญญาผูกพันมหาวิทยาลัยที่ลงนามโดยอธิการบดี
- 4) ออกข้อบังคับและประกาศของมหาวิทยาลัย
- 5) กำหนดและจัดสรรอัตรการทรัพยากรบุคคลตามการเสนอแนะของอธิการบดี

และต้องสอดคล้องกับการจัดสรรอัตรากำลังคนของกระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

6) มอบหมายให้อธิการบดีมีอำนาจดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม

- 7) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการสอบ

8) รับรองรายงานประจำปีของมหาวิทยาลัยและประเมินผลงานที่เสนอโดยอธิการบดี

อย่างไรก็ตามภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด หากเกิดกรณีที่สภามหาวิทยาลัยดำเนินการตัดสินใจแก้ไขงบประมาณมหาวิทยาลัยแล้วมีคะแนนเท่ากัน ให้นายกสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้ลงคะแนนเสียงชี้ขาด

การกำหนดและอนุมัติแผนการพัฒนาของมหาวิทยาลัย ตามข้อ 1) นั้นให้อธิการบดีต้องทำเป็นแผนการพัฒนาของมหาวิทยาลัยระยะเวลา 4 ปีตามวาระสภามหาวิทยาลัยและวาระการดำรงตำแหน่งอธิการบดีและอธิการบดีต้องเสนอแผนฯต่อสภามหาวิทยาลัย แผนที่น่าเสนอนี้ต้องมีการลงนามโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ และนวัตกรรม และอธิการบดี ซึ่งเป็นสัญญาแบบ “Contrat d'établissement” หรือ Contrat pluriannuels de développement” นอกจากนี้แล้วยังมีผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนด้านวิจัยและพัฒนาของประเทศร่วมลงนามในแผนการพัฒนานี้ด้วย เช่น Centre National de la Recherche Scientifique (C.N.R.S.), Institut de Recherche pour le Développement (I.R.D.), Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (Inserm) เป็นต้น

มาตรา 8 บัญญัติเกี่ยวกับสภาวิทยาศาสตร์และการวิจัยของมหาวิทยาลัย ที่ให้นายกสภามหาวิทยาลัย หรือบุคคลอื่นดำรงตำแหน่งนายกสภาวิทยาศาสตร์และการวิจัยและกำหนดหน้าที่อำนาจของสภาวิทยาศาสตร์และการวิจัย

มาตรา 9 และ มาตรา 10 บัญญัติเกี่ยวกับสภาวิชาการและบริการการศึกษา และวาระการดำรงตำแหน่งกรรมการสภาวิทยาศาสตร์และการวิจัยและสภาวิชาการและบริการการศึกษา

มาตรา 11 บัญญัติเกี่ยวกับการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาหรือกรรมการสภาต่างๆของมหาวิทยาลัยที่เป็นบุคคลหรือบุคลากรของมหาวิทยาลัย ยกเว้นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกและประธานสภา ให้มีการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งมาจากการเลือกตั้งด้วยวิธีลงคะแนนลับโดยตรงจากผู้มีสิทธิลงคะแนนตามหน่วยงานต่างๆของมหาวิทยาลัยและห้ามมิให้บุคคลใดมีตำแหน่งในกรรมการสภาต่างๆในมหาวิทยาลัยมากกว่าหนึ่งสภายกเว้นอธิการบดี

ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการสภาต่างๆในมหาวิทยาลัยว่างลง ให้แต่งตั้งกรรมการสภาใหม่ตลอดวาระที่เหลืออยู่ของสภาฯ ตามเงื่อนไขที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

การดำเนินการเลือกตั้งตัวแทนผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยที่มีใช้คณาจารย์ประจำ นักศึกษาและผู้ได้รับประโยชน์จากการศึกษาในมหาวิทยาลัยให้ใช้ระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วน โดยผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงการเลือกตั้งที่เป็นสัดส่วนสูงสุดคือผู้ที่ได้ดำรงตำแหน่ง

สำหรับการเลือกตั้งผู้แทนคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยและนักวิจัย เพื่อดำรงตำแหน่งกรรมการสภา ให้รวบรวมรายชื่อคณาจารย์และนักวิจัย เป็นกลุ่มตามความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย เศรษฐศาสตร์และการจัดการ อักษรศาสตร์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์สุขภาพ แล้วทำการโหวตและให้เรียงลำดับคะแนนโหวตโดยผู้ที่อยู่ในอันดับเท่ากับจำนวนครึ่งหนึ่งของที่นั่งในต่างๆในมหาวิทยาลัยให้เข้าดำรงตำแหน่ง ในกรณีที่จำนวนที่นั่งในกรรมการสภามหาวิทยาลัยเป็นเลขคี่ให้คิดเพิ่มที่นั่งในกรรมการสภาการบริหารเพิ่มอีกหนึ่งเพื่อให้เป็นเลขคู่ ส่วนที่นั่งในกรรมการสภาอีกหนึ่งที่นั่งให้ ให้กระจายสัดส่วนตามกลุ่มตามความเชี่ยวชาญ โดยผู้ที่ได้คะแนนโหวตในอันดับเท่ากับสัดส่วนที่แต่ละกลุ่มได้รับให้เข้าดำรงตำแหน่ง

ในการเลือกตั้งผู้แทนนักศึกษา ต้องเป็นผู้ที่ได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยอย่างน้อยสองภาคการศึกษาปกติ และห้ามมิให้ผู้ใดได้รับเลือกให้เป็นคณะกรรมการมหาวิทยาลัยมากกว่าหนึ่งสภา

มาตรา 12 บัญญัติเกี่ยวกับอำนาจและวิธีการควบคุมมหาวิทยาลัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ และนวัตกรรม และอำนาจและวิธีการควบคุมการบริหารมหาวิทยาลัยของสภามหาวิทยาลัย

มาตรา 13 อธิการบดีของมหาวิทยาลัยอาจยังคงดำรงตำแหน่งจนถึงวันที่ 31 สิงหาคม หลังจากวันที่อธิการบดีอายุครบหกสิบแปดปีบริบูรณ์

ในกรณีที่อธิการบดีหยุดปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม อธิการบดีคนใหม่จะ ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งตามวาระที่เหลืออยู่ของอธิการบดีคนก่อน โดยอธิการบดีมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- 1) เป็นนายกสภามหาวิทยาลัยรับผิดชอบในการเสนอวาระการประชุมและ แผนการพัฒนาของ มหาวิทยาลัย ตลอดจนดำเนินการให้บรรลุตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัย
- 2) เป็นประธานของสภาวิจัยและสภาวิชาการของมหาวิทยาลัย
- 3) เป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม ที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย และทำข้อตกลงหรือสัญญาผูกพันมหาวิทยาลัย
- 4) เป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยที่มีได้มีกฎหมายหรือข้อบังคับกำหนดไว้ว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ใด
- 5) รับผิดชอบการงบประมาณและรายรับรายจ่ายของมหาวิทยาลัย
- 6) แต่งตั้งบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย กำหนดอัตราเงินเดือน และ ผลประโยชน์ตอบแทนอื่นๆ
- 7) แต่งตั้งคณะกรรมการต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย
- 8) รับผิดชอบในการรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัย และ การ สาธารณสุขของมหาวิทยาลัย
- 9) ดูแลการเข้ารับการศึกษาและอำนวยความสะดวกต่างๆ ใน มหาวิทยาลัย ของผู้พิการ นักศึกษา และบุคคลอื่น

อธิการบดีสามารถมอบอำนาจให้กับรองอธิการบดีฝ่ายบริหารสภามหาวิทยาลัย (vice-présidente du conseil d' administration) รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย (vice-président Recherche) และรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ หรือผู้อำนวยการ หัวหน้า สถาบันต่างๆ หรือหน่วยงาน ต่างๆ ลงนามแทนตนได้

เนื่องจากอธิการบดีของมหาวิทยาลัยในสาธารณรัฐฝรั่งเศสดำรงตำแหน่งนายก สภามหาวิทยาลัย ประธานสภาวิจัยและสภาวิชาการของมหาวิทยาลัยด้วย อธิการบดีมหาวิทยาลัย สาธารณรัฐฝรั่งเศสจึงต้องเป็นบุคคลที่บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลซึ่งบัญญัติไว้ใน มาตรา 4 แห่ง กฎหมาย LRU โดยฝรั่งเศสเห็นว่าระบบธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการที่พัฒนามาจากระบบธรร มาภิบาลขององค์กรธุรกิจเอกชนที่ใช้อย่างแพร่หลายในมหาวิทยาลัยของประเทศกลุ่มแองโกล - อเมริกานั้น ไม่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยฝรั่งเศส ซึ่งมีได้มีวัตถุประสงค์หลักเรื่องการหารายได้เพื่อให้ ได้ผลกำไรและค่าตอบแทน ดังนั้นการมีอธิการบดีเป็นทั้งนายกสภามหาวิทยาลัยและเป็นผู้บริหาร สูงสุดทำให้มหาวิทยาลัยมีความคล่องตัวในการจัดการและการดำเนินงาน เกิดการประสานงาน

ระหว่างฝ่ายควบคุมดูแลกับฝ่ายบริหารได้อย่างดี นอกจากสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่กำกับดูแลการบริหารงานของอธิการบดี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ และนวัตกรรม ทำหน้าที่กำกับดูแลมหาวิทยาลัยแล้ว สาธารณรัฐฝรั่งเศสได้กำหนดให้ศาลปกครองทำหน้าที่ควบคุมความชอบด้วยกฎหมายการบริหารงานของอธิการบดีด้วย¹⁰⁷

3.2 กฎหมายเฉพาะของมหาวิทยาลัยปารีสซีเตที่เกี่ยวข้องกับการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยปารีสซีเตเป็นหนึ่งในสิบมหาวิทยาลัยในกลุ่ม Udice ซึ่งเป็นกลุ่มมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งฝรั่งเศสสมาชิก 10 มหาวิทยาลัย คือ L'Université Claude Bernard Lyon 1, Aix-Marseille Université, L'université Grenoble Alpes, L'université de Bordeaux, Sorbonne Université, Université Paris Sciences et Lettres, Université Paris Saclay, Université Côte d'Azur, L'Université de Strasbourg และ Université Paris Cité กลุ่ม Udice ที่มีภารกิจที่เน้นงานวิจัยขั้นสูงที่มุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงลึก เพื่อตอบสนองภารกิจบริการสาธารณะด้านการวิจัยของประเทศและเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของการศึกษาระดับอุดมศึกษาและการพัฒนาระบบนวัตกรรมของประเทศ¹⁰⁸

มหาวิทยาลัยปารีสซีเตมีประวัติความเป็นมายาวนานและมีพัฒนาการต่อเนื่องเป็นหลายยุค โดยล่าสุดในปีค.ศ. 2019 ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งมหาวิทยาลัยปารีสซีเตและการระเบียบกฎเกณฑ์ (Décret n° 2019-209 du 20 mars 2019 portant création de l'université de Paris Cité et approbation de ses statuts) รายละเอียดดังนี้

บททั่วไป

มาตรา 1 ให้ มหาวิทยาลัยปารีสซีเต (Université Paris Cité) เป็นสถาบันบริการสาธารณะการค้นคว้า วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม และสร้างบุคลากรเฉพาะด้านวิชาชีพ และให้ L'institut de physique du globe de Paris (IPGD) เป็นสถาบันสมทบ

มาตรา 2 ให้มหาวิทยาลัยปารีสซีเต (Université Paris Cité) อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ และนวัตกรรม โดยให้ recteur de l'académie de Paris ดูแลด้านการศึกษาและให้ chancelier des universités กำกับดูแลการบริหารและงบประมาณของมหาวิทยาลัย

¹⁰⁷ ศุภฤกษ์ ทับเสน. *เรื่องเดียวกัน*. หน้า 545-546.

¹⁰⁸ Udice France Research Universitys. (2023). *Udice Découvrez nos membres*. สืบค้นจาก <https://www.udice.org/universite-paris-cite/>.

มาตรา 3 ให้มหาวิทยาลัยปารีสซีเต (Université Paris Cité) เข้าดำเนินงานด้านต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยปารีสซีเตเดส์การ์ตส์ (University of Paris Descartes, Paris V) และมหาวิทยาลัยปารีสซีเตดีเดโร (University of Paris Diderot, Paris VII) ดำเนินงานอยู่และให้ Institut de physique du Globe de Paris ร่วมดำเนินงานภายใต้ธรรมนูญที่กำหนดไว้

มาตรา 4 ธรรมนูญของมหาวิทยาลัยปารีสซีเต (Université Paris Cité) ซึ่งออกโดยอำนาจพระราชกฤษฎีกานี้ มีผลบังคับใช้

การทำความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาและกรรมการสภา ผู้ศึกษาต้องศึกษาต้องเข้าใจว่าโครงสร้างหน่วยงานของมหาวิทยาลัยปารีสซีเต โดยมหาวิทยาลัยปารีสซีเต มีคณะ (Faculty) หลัก 3 คณะ (Faculty) คือคณะสุขภาพ (Health) คณะวิทยาศาสตร์ (Sciences) และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Humanities and Social Sciences) ที่รวบรวม UFR โรงเรียน สถาบันและห้องปฏิบัติการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมและการวิจัย เข้ามาอยู่ในแต่ละคณะ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยปารีสซีเตยังมี 1 สถาบันสมทบ (Component institution) และ 1 องค์กรวิจัยพันธมิตร (Partner research organization) โดยมีรายละเอียด ดังนี้¹⁰⁹

คณะสุขภาพ (Faculty of Health) ประกอบด้วย UFR of Medicine Paris, UFR Pharmacy และ UFR Dentistry Pharmacy แต่ละ UFR มี Director เป็นผู้บริหาร ปัจจุบันคณะสุขภาพ มีบุคลากร 2,250 คน นักศึกษา 27,000 คน โดย Professor Xavier Jeunemaitre ดำรงตำแหน่ง Dean

คณะวิทยาศาสตร์ (Faculty of Sciences) ประกอบด้วย UFR Fundamental and Biomedical Sciences, Denis Diderot School of Engineering (EIDD), University Institute of Technology - IUT Paris Diderot, UFR Chemistry, UFR Computer Science, UFR Mathematics, UFR Mathematics and Computer Science, UFR Physics และ Life Sciences (SDV) แต่ละ UFR มี Director เป็นผู้บริหาร ปัจจุบันคณะวิทยาศาสตร์ มีบุคลากร 1,020 คน นักศึกษา 12,250 คน โดย Professor Alain Zide ดำรงตำแหน่ง Dean เป็นผู้บริหารสูงสุด

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Faculty of Humanities and Social Sciences) ประกอบด้วย Droit, économie et gestion, Études Anglophones, Études interculturelles de langues appliquées (EILA), Géographie, histoire, économie et sociétés (GHES), Institut de psychologie, Institut Humanités, Sciences et Sociétés

¹⁰⁹ Université Paris Cité. (2023). *Organisation administrative d'Université Paris Cité*. สืบค้นจาก <https://u-paris.fr/administration/>

(IHSS), IUT de Paris - Rives de Seine, Langues et civilisations de l'Asie orientale (LCAO), Lettres, arts et cinéma (LAC), Linguistique, Sciences humaines et sociales และ STAPS ปัจจุบันคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มี Professor Sylvain Moutier ดำรงตำแหน่ง Dean เป็นผู้บริหารสูงสุด

สถาบันสมทบ (Component institution) คือ L'institut de physique du globe de Paris (IPGP) IPGP มีนักวิจัย 450 คน นักศึกษา 300 คน โดย Marc CHAUSSIDON ดำรงตำแหน่ง Director เป็นผู้บริหารสูงสุด

L'Institut Pasteur เป็นองค์กรวิจัยพันธมิตร (Partner research organization) มีนักวิจัย 2,876 คน และมีเครือข่ายนักวิจัย 23,000 คน โดย Professor Sir Stewart Cole ดำรงตำแหน่ง Direction générale เป็นผู้บริหารสูงสุด

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยปารีสซีเต มีนักศึกษาจากหลายประเทศ จำแนกเป็น ระดับปริญญาตรีจำนวน 31,000 คน ระดับสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 13,800 คน และนักศึกษาระดับปริญญาเอก 7,700 คน¹¹⁰

หากพิจารณาโครงสร้าง องค์ประกอบและการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายก และกรรมการสภา ต้องศึกษาตามภาคผนวกมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยปารีสซีเตและการระเบียบกฎเกณฑ์ (Décret n° 2019-209 du 20 mars 2019 portant création de l'université de Paris Cité et approbation de ses statuts) ดังนี้

องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัย (Composition du conseil d'administration)

ให้สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยสมาชิก 28 คน แต่ในกรณีอธิการบดีหรือนายกสภา (le président de l'université) มหาวิทยาลัยปารีสซีเต มิได้รับเลือกจากสมาชิกที่มีอยู่ ให้การบริหารมหาวิทยาลัยมีสมาชิกเพิ่มขึ้น 1 คน

สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยกลุ่มบุคคลดังนี้ de l'université de Paris et de l'IPGP,

1 เลือกจากเป็นบุคลากรและนักศึกษาของมหาวิทยาลัยปารีสซีเตและ IPGP จำนวน 16 คน ประกอบด้วย

collège A : ศาสตราจารย์และคณาจารย์ที่มีตำแหน่งเทียบเท่า จำนวน 5 คน

collège B : อาจารย์และตำแหน่งเทียบเท่าอาจารย์ จำนวน 5 คน

¹¹⁰ Université Paris Cité. (2023). *Strategic Plan 2021-2024 Université Paris Cité*. สืบค้นจาก https://u-paris.fr/wp-content/uploads/2022/05/2022_UP_DOS_MAI-EN-maj.pdf

collège BIATSS : เจ้าหน้าที่ธุรการและช่างเทคนิค จำนวน 3 คน ประกอบด้วย
ตัวแทนวิศวกร ตัวช่างเทคนิค เจ้าหน้าที่ธุรการ บรรณารักษ์ และพนักงานอื่นหรือเทียบเท่า

collège Etudiant: นักศึกษาปัจจุบัน จำนวน 3 คน

2 สมาชิกโดยตำแหน่งจำนวน 4 คน ประกอบด้วย

- ประธาน Institut de physique du globe de Paris (IPGP) หรือผู้แทน
- ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร Le Centre national de la recherche scientifique (CNRS) หรือผู้แทน
- ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร Inserm หรือผู้แทน
- ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร Assistance Publique-Hôpitaux de Paris (กลุ่มโรงพยาบาลรัฐปารีส)

3 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวน 7 คน ประกอบด้วย

- ผู้แทนที่ได้รับการแต่งตั้งจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้แทนปารีส (Paris) จำนวน 1 คน และ ผู้แทนแคว้น อีล-เดอ-ฟร็องส์ (Île-de-France) จำนวน 1 คน
- แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ที่ได้รับเลือกจากกรรมการสภามหาวิทยาลัย โดยเลือกจากบุคคลอื่นที่มีใช้กรรมการสภามหาวิทยาลัยและอย่างน้อย 3 คน ต้องเป็นคณาจารย์ นักวิจัย วิศวกรหรือเทียบเท่า

ให้ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษากลยุทธ์ กรรมการผู้จัดการ และหัวหน้าฝ่ายบัญชีของ Université Paris Cité จะเป็นกรรมการรับเชิญประจำสภาบริหารมหาวิทยาลัย

ให้หน่วยงานการศึกษาของเมืองปารีสหรือผู้แทนจะต้องเข้าร่วมประชุมสภาบริหารมหาวิทยาลัย

บทเฉพาะของกรรมการสภามหาวิทยาลัย

กรรมการบริหารมหาวิทยาลัยที่เป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยและนักศึกษาให้เลือกตั้งหนึ่งครั้งจากระบบรายชื่อ ให้ผู้ที่มีคะแนนเสียงเรียงตามลำดับสูงสุดตามจำนวนที่กำหนด

กรรมการบริหารมหาวิทยาลัยผู้แทนวิทยาลัยคณาจารย์และบุคลากรเทียบเท่าจำนวน 1 ใน 3 ต้องผ่านการฝึกอบรมอย่างน้อย 3 ใน 4 สาขาตาม มาตรา L. 712-4 ของพระราชบัญญัติการศึกษา ซึ่งแก้ไขโดย LOI n°2013-660 du 22 juillet 2013 - art. 49

กรรมการสภาประเภทนักศึกษาทั้งหมดต้องผ่านการอบรมอย่างน้อย 2 ใน 4 ของภารกิจหลักด้านการศึกษา

สำหรับการเลือกตั้งคณาจารย์ พนักงาน หรือเทียบเท่า ให้เลือกจากตัวแทนของคณะที่มีคะแนนสูงสุด 1 คน และที่เหลือให้เลือกรายชื่อตัวแทนทั้งหมดเรียงลำดับส่วนผู้ที่ได้คะแนนตามลำดับสูงสุด แต่ผู้ได้รับเลือกตั้งต้องได้รับการลงคะแนนไม่น้อยกว่า 10 % จากตัวแทนทั้งหมด

มาตรา 9 ได้กำหนดอำนาจและความรับผิดชอบของสภาบริหาร โดยคณะกรรมการบริหารจะต้องกำหนดลำดับความสำคัญเชิงกลยุทธ์ของ Université Paris Cité ดังนี้

- 1 อนุมัติหลักสูตรที่ผ่านการรับรองจากสภาวิชาการ
- 2 ให้คำแนะนำด้านงบประมาณและกำหนดขั้นตอนการทำงานงบประมาณ
- 3 อนุมัติงบประมาณและงบการเงิน
- 4 ขอให้หน่วยงานของมหาวิทยาลัยส่งเอกสาร หลักฐาน เพื่อตรวจสอบว่าได้ดำเนินการทางด้านงบประมาณตามวัตถุประสงค์และวิธีการที่จัดตั้งมหาวิทยาลัย
- 5 พิจารณาอนุมัติการกู้เงิน การลงทุนในทรัพย์สิน การจัดตั้งกองทุน มูลนิธิ ตามมาตรา L. 719-12 ของพระราชบัญญัติการศึกษา รวมถึงการรับมรดก รับบริจาคและจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์
- 6 อนุมัติกรอบข้อตกลงการบริหารงานตามกรอบกฎหมายที่ลงนามโดยอธิการบดี โดยคำแนะนำจากสภาวิชาการ รวมถึงการกำหนดกฎระเบียบภายในของสถาบัน องค์กรวิจัย และสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานพันธมิตร เช่น ด้านสุขภาพกับ l'Assistance Publique – Hôpitaux de Paris
- 7 รับรองข้อตกลงและอนุสัญญาต่างๆที่ได้รับการอนุมัติจากสภาวิชาการ
- 8 อนุมัติให้อธิการบดีดำเนินการใดๆ ในกระบวนการทางศาล
- 9 อนุมัติรายงานประจำปีรวมถึงงบดุล โครงการและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของสัญญาที่นำเสนอโดยอธิการบดี
- 10 หลังจากการปรึกษาหารือกับวุฒิสภาทางวิชาการแล้ว จะต้องนำแผนแม่บทประจำปีมาปรับใช้ในประเด็นต่างๆ เช่น ทรัพย์สิน ระบบสารสนเทศ หากไม่มีข้อยุติให้อธิการบดีเป็นผู้ชี้ขาด
- 11 พัฒนามหาวิทยาลัยและกระบวนการทำงาน
- 12 อนุมัติการจัดตั้งควบรวมหน่วยงาน หลังจากได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาวิชาการ
- 13) อนุมัติจัดตั้งและยกเลิกคณะ
- 14 อนุมัติระเบียบข้อบังคับของคณะ
- 15 ให้แสดงความเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมบันทึกข้อตกลงและข้อของสมาคม
- 16 อนุมัติหรือยกเลิก หน่วยงานภายในคณะ
- 17 อนุมัติโครงการวิจัย ภายหลังจากการปรึกษาหารือของวุฒิสภาวิชาการ และคณะกรรมการวิจัยของคณะกรรมการวิชาการของคณะ
- 18 พิจารณาเรื่องที่อธิการบดี (นายกสภา) นำเสนอ

สภาบริหารมหาวิทยาลัยอาจมอบอำนาจตามข้อ 5 และ 8 และอำนาจในการตัดสินใจ แก่ไขงบประมาณให้แก่ นายกสภา (อธิการบดี) ตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่กรรมการสภาบริหาร กำหนด โดยต้องแจ้งให้ นายกสภา (อธิการบดี) ทราบโดยทันที และอาจมอบหมายการอนุมัติกรอบ งาน ข้อตกลงและเครื่องมือใด ๆ ที่นายกสภา (อธิการบดี) ลงนามในวุฒิสภาทางวิชาการ

กรรมการสภามีอำนาจประชุมในวาระที่เกี่ยวข้อง:

- ตัดสินปฏิเสธผู้สมัคร ที่เสนอโดยกรรมการคัดเลือกและกรรมการวิชาการ พร้อม แสดงเหตุผล

- ตัดสินปฏิเสธแต่งตั้งผู้สมัครเป็นคณาจารย์ ซึ่งขึ้นอยู่กับบทบัญญัติของการรับ สมัครและการแต่งตั้ง

- ให้ความเห็นต่อผู้สมัครตำแหน่งคณาจารย์ภายใต้กฎการโอนสิทธิ์พิเศษ

เมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยปารีสซีเตและการระเบียบ กฎเกณฑ์ (Décret n° 2019-209 du 20 mars 2019 portant création de l'université de Paris Cité et approbation de ses statuts) มิได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการดูแลมหาวิทยาลัยไว้ แต่ มหาวิทยาลัยปารีสซีเตจึงได้ออกระเบียบมหาวิทยาลัย (Règlement intérieur de l'université de Paris) ลงวันที่ 4 mai 2020 บทที่ 9 ได้วางกฎ การกำกับดูแลมหาวิทยาลัยไว้ โดยมาตรา 38 ได้ กำหนดให้ สภามหาวิทยาลัยจะต้องประชุมอย่างน้อยปีละสามครั้ง สภาวิชาการมีการประชุมอย่างน้อยปีละหกครั้ง และนอกการประชุมที่กำหนดไว้เป็นประจำทุกปีสภามหาวิทยาลัยจะประชุมกัน อธิการบดีของมหาวิทยาลัยสามารถเรียกประชุมสมัยวิสามัญ หรือตามคำร้องขอของกรรมการสภา อย่างน้อยกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่เกี่ยวข้อง

หากพิจารณา การได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยปารีสซีเต ต้องพิจารณาตามภาคผนวก (ANNEXE) ของ Décret n° 2019-209 du 20 mars 2019 portant création de l'université de Paris et approbation de ses statuts หัวข้อ 2 ได้วางหลักการ บริหารมหาวิทยาลัยปารีสซีเต (GOUVERNANCE DE L'UNIVERSITÉ DE PARIS) ว่า อธิการบดี มหาวิทยาลัยปารีสซีเต (Le président de l'université de Paris) มีอำนาจการบริหารภายใต้ กรรมการบริหารมหาวิทยาลัย (le conseil d'administration) วุฒิสภาทางวิชาการ (le sénat académique) และหน่วยงานวิชาการและเทคนิคอื่น ๆ ภายใต้การกำกับดูแลของ Université Paris Cité โดยการออกเสียงและแสดงความคิดเห็น มาตรา 3 วางหลักว่าให้สภาบริหารมหาวิทยาลัยเลือก อธิการบดีจากอาจารย์หรือบุคคลากรอื่นที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกันและไม่จำเป็นต้องถือสัญชาติ ฝรั่งเศส

ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งต้องได้รับคะแนนเสียงข้างมากเด็ดขาดจากกรรมการสภามหาวิทยาลัย แต่หากมีการลงคะแนนแล้วสามครั้งไม่สามารถหาผู้ที่มีคะแนนเสียงข้างมาได้ ให้ปิดการประชุมและให้เรียกประชุมใหม่ภายใน 15 วัน การประชุมครั้งนี้ให้มีขั้นตอนการเลือกตั้งเหมือนครั้งก่อนภายใต้เงื่อนไขเดียวกัน โดยอาจมีผู้ถูกเสนอชื่อเข้ารับสมัครเพิ่มจากครั้งก่อนภายใต้เงื่อนไขเดียวกับการเสนอชื่อครั้งแรก เงื่อนไขการสมัครและวิธีการสมัครให้เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัยปารีสซิติเต

ให้อธิการบดีมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปีสิ้นสุดวาระพร้อมกับกรรมการสภามหาวิทยาลัย ยกเว้นกรรมการสภามหาวิทยาลัยตัวแทนจากนักศึกษา เมื่ออธิการบดีพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าเหตุผลใดก็ตาม ไม่สามารถเข้าดำรงตำแหน่งอีกครั้งได้ และกรณีอธิการบดีพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้อธิการบดีที่ได้รับการสรรหาใหม่ให้ดำรงตำแหน่งตามระยะวาระที่เหลืออยู่ของสภาบริหารมหาวิทยาลัย

อธิการบดีต้องไม่ได้รับเข้าดำรงตำแหน่งในหน่วยงานอื่นๆของมหาวิทยาลัย เว้นแต่จะเป็นที่จัดขึ้นเป็นการชั่วคราว นอกจากกรรมการสภามหาวิทยาลัย และอธิการบดีต้องไม่ขัดกับผลประโยชน์ตำแหน่งกรรมการบริหารใด ๆ ที่เป็นการบริการสาธารณะที่มีวัตถุประสงค์ทางวิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม หรือวิชาชีพ หรือสำนักงานบริหารใดๆ ของมหาวิทยาลัยปารีสซิติเต

หน้าที่ของอธิการบดีได้จาก มาตรา 4 อธิการบดีมีหน้าที่รับผิดชอบบริหารจัดการมหาวิทยาลัยปารีสซิติเตดังนี้

1 อธิการบดีเป็นนายกสภามหาวิทยาลัยและประธานสภาวิชาการ และมีหน้าที่ชี้ขาดในกรณีการลงคะแนนของสภามหาวิทยาลัยหรือสภาวิชาการมีคะแนนเสียงเรื่องหนึ่งเรื่องที่ไม่สามารถหาเสียงข้างมากได้

2 อธิการบดีต้องพัฒนาทรัพยากรของมหาวิทยาลัย

3 อธิการบดีต้องทำให้มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงในระดับประเทศและนานาชาติ

4 อธิการบดีเป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยทำสัญญาต่อบุคคลที่สามและศาล

5 อธิการบดีเป็นตัวแทนผู้ลงนามในการก่อเกิดสัญญา

6 อธิการบดีเป็นผู้ดำเนินการร่วมกับคณะและสถาบันต่างๆภายในมหาวิทยาลัยเพื่อเสนอกรอบนโยบายต่อสภามหาวิทยาลัยและบริหารตามกรอบนโยบายที่ได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยและต้องทำกรอบวัตถุประสงค์เป็นสัญญาหลายปีและรายละเอียดการดำเนินงานในแต่ละปี

7 จัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยหรือสภาวิชาการ

8 อธิการบดีเป็นผู้อนุมัติรายรับรายจ่ายของมหาวิทยาลัย

9 อธิการบดีมีหน้าที่ลงนามข้อตกลงและอนุสัญญา

10 อธิการบดีมีหน้าที่แต่งตั้งคณะลูกขุนยกเว้นบุคคลผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของคณบดี หรือผู้อำนวยการสำนัก

11 อธิการบดีต้องกำหนดให้มีภารกิจเพื่อความเท่าเทียมกันของเพศหญิงและเพศชาย โดยให้สภาวิชาการเสนอรูปแบบ

12 อธิการบดีมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยภายในมหาวิทยาลัยและอาจเรียกเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาดูแลได้ภายใต้มาตรา R. 712-1 to R. 712-8 แห่งกฎหมายการศึกษา

13 อธิการบดีมีหน้าที่รับผิดชอบด้านความปลอดภัยภายในมหาวิทยาลัยและรับรองว่าจะปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะกรรมการอาชีวอนามัย ความปลอดภัย และสภาพการทำงาน ด้านสุขภาพ ความปลอดภัยและของคณะกรรมการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในสถานที่ทำงาน (CHSCT) เพื่อความปลอดภัยของบุคลากรและนักศึกษาของมหาวิทยาลัย

14 อธิการบดีต้องอำนวยความสะดวกในด้านการเรียนการสอนและด้านอาคารสถานที่ให้กับนักศึกษาผู้พิการและบุคคลทุพพลภาพ

15 อธิการบดีเป็นผู้จัดหาที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

16 อธิการบดีอาจตั้งรองอธิการบดี (Vice-présidents) หรือผู้แทนเฉพาะเรื่องได้

17 อธิการบดีประชุมร่วมกับคณบดีคณะต่างๆและผู้อำนวยการสำนักฝ่ายวิจัยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

18 อธิการบดีห้ามใช้อำนาจการบริหารหรืออำนาจการปกครองที่กฎหมายหรือกฎระเบียบมิได้ให้อำนาจไว้

19 อธิการบดีใช้อำนาจการจัดการและการกำกับดูแล ให้เป็นไปตามกฎหมายหรือข้อบังคับ

อธิการบดีให้รองอธิการบดี ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทั่วไปและตัวแทนของมหาวิทยาลัย ลงนามแทนตนในเรื่องเกี่ยวกับการบริหารคณะ การบริการทั่วไป การบริหารภายใน และการจัดการสถาบันวิจัยวิจัยที่จัดตั้งขึ้นร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือสถาบันวิจัยอื่น ๆ แทนตน

หากมีความจำเป็นต่อการบริหารงานและการปกครองอาจมอบหมายให้คณบดีคณะต่างๆมีอำนาจที่กำหนดไว้ในข้อ 9, 14, 15 และ 16 ก็ได้

อธิการบดีอาจมอบหมายให้ผู้อำนวยการสถาบันสมทบลงนามแทนได้

เมื่อพิจารณาตาม Décret n° 2019-209 du 20 mars 2019 portant création de l'université de Paris et approbation de ses statuts มิได้บัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการรับสมัครและคัดเลือกอธิการบดีมหาวิทยาลัยปารีสซีเตไว้ ดังนั้นมหาวิทยาลัยปารีสซีเตจึงได้ออกระเบียบ

มหาวิทยาลัย (Règlement intérieur de l'université de Paris) ลงวันที่ 4 mai 2020 โดย มาตรา 40 แห่งระเบียบนี้วางหลักเกี่ยวกับการสมัครเข้ารับตำแหน่งอธิการบดี

ขั้นตอนการสมัคร

ให้มีการประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งอธิการบดีบนเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย ตลอดจนในสิ่งพิมพ์ทางวิชาการระดับอุดมศึกษาอย่างน้อย 2 เดือน ก่อนวันประชุมครั้งแรกของสภามหาวิทยาลัยในเรื่องกำหนดการเลือกตั้งอธิการบดีของมหาวิทยาลัย

ผู้สมัครชิงตำแหน่งอธิการบดีของมหาวิทยาลัยจะต้องส่งใบสมัครไม่น้อยกว่า 8 วัน ก่อนกำหนดวันลงคะแนนครั้งแรก ไปยังผู้อำนวยการทั่วไปที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลด้านกฎหมายของสภามหาวิทยาลัย ผู้สมัครอาจส่งใบสมัครด้วยตนเองที่แผนกที่ผู้อำนวยการทั่วไปสังกัด หรือส่งเป็นจดหมายลงทะเบียนจดหมายลงทะเบียนไปยังผู้อำนวยการทั่วไป ที่อยู่ University of Paris, Directorate-General for Legal Affairs 85 Boulevard Saint-Germain 75006 PARIS

ใบสมัครต้องมีประวัติส่วนตัวและประวัติการทำงาน ของผู้สมัคร เอกสารเหล่านี้แต่ ละฉบับไม่เกิน 2 หน้า (ด้านหน้าและด้านหลังใน A4)

ใบสมัครที่เป็นไปตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ จะนำเข้าสู่ที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย เมื่อมีการกำหนดการประชุมและวาระการประชุมเกี่ยวกับกำหนดการเลือกตั้งอธิการบดีของมหาวิทยาลัย โดยผู้สมัครแต่ละคนต้องนำเสนอแนะนําตัวเองต่อคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย และระยะเวลาของการนำเสนอของผู้สมัครแต่ละคนต้องไม่เกินครึ่งชั่วโมง

สำหรับผู้สมัครแต่ละคนคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย จะถามคำถามผู้สมัคร ช่วงเวลาถาม-ตอบกำหนดให้ไม่เกินคนละหกสิบนาที เพื่อให้สามารถแลกเปลี่ยนความเห็นระหว่าง กรรมการกับผู้สมัครแต่ละคนได้

การเรียกประชุมกรรมการสภามหาวิทยาลัยเพื่อเลือกตั้งอธิการบดี

การเรียกประชุมต้องลงนามโดยนายกสภามหาวิทยาลัย หากประธานไม่อยู่ใน ตำแหน่งหรือเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นอธิการบดี ให้รองนายกสภามหาวิทยาลัยลงนามแทน

ถ้ารองนายกสภามหาวิทยาลัยไม่อยู่ในตำแหน่งหรือเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น อธิการบดี การประชุมจะลงนามโดยกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่อาวุโสสูงสุดของสภามหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งอธิการบดี จะถูกส่งไปยัง คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยอย่างน้อย 14 วัน ก่อนวันที่จะมีการประชุมสภามหาวิทยาลัย

วิธีการลงคะแนนเสียงเพื่อเลือกตั้งอธิการบดี

อธิการบดีของมหาวิทยาลัยได้รับเลือกจากบรรดา คณาจารย์-นักวิจัย บุคลากรอื่นๆ โดยไม่มีเงื่อนไขเรื่องสัญชาติ โดยให้สภามหาวิทยาลัยตรวจสอบรายชื่อ

การดำเนินการอภิปรายของผู้สมัคร (Debate)

ไม่อนุญาตให้ผู้สมัครอธิการบดีช่วยเหลือผู้สมัครอื่นในด้านการนำเสนอ ด้านคำถาม/ คำตอบ โดยลำดับการอภิปรายของผู้สมัครจะถูกกำหนดโดยวิธีการจับสลาก ซึ่งดำเนินการโดยสมาชิก สภามหาวิทยาลัยที่มีอายุน้อยที่สุด

ผู้สมัครแต่ละคนต้องนำการอภิปรายกับผู้สมัครอื่นด้วยตนเองและแลกเปลี่ยนการ อภิปรายกับกรรมการสภาด้วยตนเอง

เมื่อสิ้นสุดการนำเสนอและการอภิปรายจากผู้สมัครทั้งหมด กรรมการสภา มหาวิทยาลัยอาจปรึกษาหารือกันในเรื่องเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นอธิการบดี กำหนดระยะเวลา ไม่เกินหกสัปดาห์

การลงคะแนนเสียง

ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงลงคะแนนและลงคะแนนเลือกตั้งที่คูหาลงคะแนนและนำไป ใส่ในกล่องลงคะแนนด้วยตนเอง

ผู้มีสิทธิลงสมัครอธิการบดีจะถูกนำเสนอรายชื่อตามลำดับตัวอักษร โดยผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหารงานทั่วไปหรือตัวแทน

ผู้มีสิทธิเลือกอธิการบดี (กรรมการสภามหาวิทยาลัย) จะกลับไปลงคะแนนเสียงครั้งที่ สอง เมื่อการเรียกประชุมลงคะแนนครั้งแรกไม่มีผู้สมัครรายใดได้รับคะแนนเสียงข้างมาก

ระหว่างการลงคะแนนเสียงในการประชุมแต่ละรอบ ประธานกรรมการฯ จะ สอบถามผู้สมัครแต่ละคนว่ายังคงมีความต้องการสมัครรับเลือกตั้งอธิการบดีหรือไม่

หากไม่มีผู้สมัครอธิการบดีคนใดได้รับเสียงข้างมากตามที่กำหนดในการประชุมครั้งแรก ให้เรียกประชุมคณะกรรมาธิการฯ ภายใน 15 วันหลังจากการประชุมครั้งแรกนี้

ในการประชุมคราวต่อไป ให้มีการเลือกตั้งตามวิธีการเดียวกันกับการประชุมครั้งแรก จากนั้นอาจมีการนำเสนอผู้สมัครใหม่และการประชาสัมพันธ์ผู้สมัครใหม่อีกครั้ง

ใบสมัครทั้งหมดจะต้องส่งหรือรับ โดยผู้อำนวยการทั่วไปที่ได้รับมอบหมายให้ทำงาน ด้านกฎหมายอย่างน้อยสิบวันก่อนวันประชุมใหม่

ในการประชุมสภาวิทยาลัยเพื่อเลือกอธิการบดีแต่ละครั้ง สามารถลงคะแนน เสียงได้สูงสุดสามครั้งต่อ

การลงคะแนนเสียงเป็นโมฆะในกรณีต่อไปนี้:

- ไม่มีการลงคะแนน
- บัตรลงคะแนนไม่มีซอง
- บัตรลงคะแนนมีการฉีกหรือมีลักษณะบ่งชี้
- บัตรลงคะแนนระบุชื่อผู้ที่ไม่ได้สมัครรับเลือกตั้ง

- การออกเสียงลงคะแนนประกอบด้วยบัตรลงคะแนนที่มีรูปแบบแตกต่างกัน
หลายใบ

- การออกเสียงลงคะแนนประกอบด้วยบัตรลงคะแนนที่ถูกต้องเหมือนกัน
หลายใบนับเป็นหนึ่งเสียง

การแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนอธิการบดีชั่วคราว

ในกรณีที่อธิการบดีของมหาวิทยาลัยไร้ความสามารถ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้
ชั่วคราว ให้รองอธิการบดีทำหน้าที่แทนอธิการบดี นอกจากนี้ยังลงนามในฐานะรองอธิการบดีควบคู่ไป
ด้วย

ให้นายกสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้แต่งตั้งรองอธิการบดีเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน
อธิการบดีหรือให้ประธานสภาวิชาการวิชาการแต่งตั้งในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัยไม่สามารถ
ปฏิบัติงานได้ชั่วคราว

การแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนอธิการบดี

ในกรณีที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยไม่มีความสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ ให้รอง
อธิการบดีดูแลและปฏิบัติหน้าที่แทนอธิการบดี จนกว่าจะมีการเลือกตั้งอธิการบดีและอธิการบดีเข้า
ดำรงตำแหน่ง และให้รองอธิการบดีดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยด้วย

รองอธิการบดีต้องจัดการเลือกตั้งอธิการบดี ภายในสองเดือนหลังจากตำแหน่ง
อธิการบดีว่างลง อย่างไรก็ตาม หากรองอธิการบดีไม่อยู่ในตำแหน่ง หรือหากเป็นผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง
อธิการบดี ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งผู้บริหารมหาวิทยาลัยชั่วคราวเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนอธิการบดี
เพื่อให้มั่นใจว่ามีตำแหน่งอธิการบดีที่สามารถบริหารงานและดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งอธิการบดี
คนใหม่ได้

หากคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยมีวาระเหลือน้อยกว่าหกเดือน ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่
แทนอธิการบดีทำการขยายเวลาวาระของกรรมการสภามหาวิทยาลัย เพื่อให้สามารถจัดการเลือกตั้ง
อธิการบดีได้

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนอธิการบดี อาจให้บุคคลตำแหน่งต่างๆที่อธิการบดีที่ลาออกหรือ
พ้นจากตำแหน่งเป็นผู้แต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้นๆต่อไป จนมีการเลือกตั้งอธิการบดีและมี
อธิการบดีคนใหม่เข้าดำรงตำแหน่ง ในกรณีนี้อาจมีคำสั่งให้ขยายระยะเวลากรรมการสภามหาวิทยาลัย
จนกว่าจะมีการกำหนดอำนาจกรรมการสภามหาวิทยาลัยชุดใหม่ ซึ่งอำนาจที่จะดำเนินการภายใต้
กรอบของผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

มาตรา 42 ผู้สมัครอธิการบดีที่เป็นบุคคลภายนอกบุคคลภายนอกต้องไม่มีความ
ขัดแย้งทางผลประโยชน์กับมหาวิทยาลัย

ตามประกาศผลการเลือกตั้งอธิการบดีมหาวิทยาลัยปารีสซีเต ลงวันที่ 21 มิถุนายน 2562 ให้ Christine Clerici ดำรงตำแหน่งอธิการบดี โดยปัจจุบันมหาวิทยาลัยปารีสซีเตมีคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยดังนี้

1 Christine Clerici ดำรงตำแหน่งอธิการบดี (Présidente d' Université Paris Cité)

2 Clarisse Berthezène ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายบริหารสภามหาวิทยาลัย (vice-présidente du conseil d' administration)

3 Édouard Kaminski ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย (vice-président Recherche)

4 Philippe Roussel Galle ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ (vice-président Formation)

จากที่กล่าวมาทั้งหมดไม่พบข้อมูลเกี่ยวกับสภาคณาจารย์และข้าราชการและคณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในสาธารณรัฐฝรั่งเศส¹¹¹

¹¹¹ เสนีย์ เจริญสุข. (2565). ปัญหาทางกฎหมายของการได้มาซึ่งนายกสภา กรรมการสภามหาวิทยาลัย และผู้บริหารจากการตราข้อบังคับมหาวิทยาลัย ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547. ดุษฎีนิพนธ์ นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 235.

บทที่ 4

ปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้าง องค์กรประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่ง นายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

การวิเคราะห์โครงสร้าง องค์กรประกอบ การได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภา มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐต้องวิเคราะห์ตามหลักการ ทฤษฎี รวมถึงแนวคิดทางกฎหมายมหาชนและบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เริ่มจากรัฐธรรมนูญตลอดจนกฎหมายกลางและกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแต่ละแห่งทั้งกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ โดยผู้วิเคราะห์ต้องมีความเข้าใจถึง แนวคิด ประวัติ ที่มา วัตถุประสงค์ ข้อดีและข้อเสียของการจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งมีผลโดยตรงต่อ โครงสร้าง องค์กรประกอบและการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ดังนั้นเพื่อให้การวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ที่นําเสนอ ผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่หนึ่ง วิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างและองค์กรประกอบสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในประเทศไทยว่า เป็นไปตามแนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอย่างไร มีประเด็นทางกฎหมายที่ควรปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐตรงตามเป้าประสงค์และสามารถกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐให้สามารถบริหารจัดการตามหลักการกระจายอำนาจและวัตถุประสงค์การจัดตั้ง

ส่วนที่สอง วิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในประเทศไทยเปรียบเทียบกับสาธารณรัฐฝรั่งเศสว่า เป็นไปตาม แนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอย่างไร มีประเด็นทางกฎหมายที่ควรปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐตรงตามเป้าประสงค์และสามารถกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐให้สามารถบริหารจัดการตามหลักการกระจายอำนาจและวัตถุประสงค์การจัดตั้ง

ส่วนที่สาม วิเคราะห์กฎหมายกลางและกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับ การได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐว่าเป็นไปตาม แนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอย่างไร มีประเด็นทางกฎหมายที่ควรได้ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐตรงตามเป้าประสงค์และสามารถกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐให้สามารถบริหารจัดการตามหลักการกระจายอำนาจและวัตถุประสงค์การจัดตั้ง

1. วิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างและองค์ประกอบสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย

1.1 วิเคราะห์กฎหมายกลางที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างและองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย

การบริหารงานมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยที่มีสถานะทางกฎหมายเป็นองค์กรมหาชนอิสระไม่ได้ใช้รูปแบบตามสายการบังคับบัญชาแนวตั้งตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดินที่เป็นระบบราชการ แต่ใช้การบริหารรูปแบบประสานงานที่รัฐให้การสนับสนุนโดยรัฐมีหน้าที่ควบคุมมาตรฐานการศึกษาเท่านั้นและตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของไทยเป็นหน่วยงานในกำกับรัฐตามมาตรา 36 และอยู่ภายใต้การส่งเสริม สนับสนุนและกำกับโดยกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามมาตรา 32/1 และให้มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐมีความอิสระสามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภามหาวิทยาลัยตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งมหาวิทยาลัยนั้นๆตามมาตรา 21 โดยการบริหารของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเป็นแบบแนวนอนซึ่งสอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจที่สามารถนำหลักกฎหมายมหาชนมาอธิบายได้

การกำหนดและแบ่งกลุ่มของผู้ดำรงตำแหน่งในสภามหาวิทยาลัยเรียกว่า “โครงสร้างสภามหาวิทยาลัย” และการกำหนดจำนวนผู้ดำรงตำแหน่งในแต่ละกลุ่มเรียกว่า “องค์ประกอบสภามหาวิทยาลัย” โดยสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐต้องมีโครงสร้างและองค์ประกอบที่เหมาะสมกับการดูแลมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อให้สามารถดำเนินงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่รัฐมอบหมายให้บริการสาธารณะด้านการศึกษาขั้นสูงสอดคล้องกับวัฒนธรรม สังคมและการพัฒนาประเทศ

หากพิจารณากฎหมายกลางในระดับพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม พ.ศ. 2562 และ พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 มิได้มีการบัญญัติโครงสร้างและองค์ประกอบสภามหาวิทยาลัยในกำกับรัฐไว้ ดังนั้นกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ อาศัยอำนาจตามความมาตรา 10 ประกอบมาตรา 9 (5) แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ออกประกาศ แนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565 หมวดที่ 1 โครงสร้าง

ธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา ส่วนที่ 1 โครงสร้างสถาบันอุดมศึกษา ข้อ 4 (1) โครงสร้างธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย สภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา บุคลากร และนิสิต นักศึกษา โดยสภาสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วย นายกสภาสถาบันอุดมศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาโดยตำแหน่ง กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาประเภทผู้บริหาร กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาประเภทคณาจารย์ประจำ กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาประเภทสายสนับสนุน วิชาการและกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ โดยประกาศฉบับนี้มีสภาพบังคับ

หากเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่กฎหมายกลางคือ กฎหมายว่าด้วยเสรีภาพและความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัย ปี ค.ศ. 2007 หรือ กฎหมาย LRU ได้บัญญัติเกี่ยวกับโครงสร้างสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐสาธารณรัฐฝรั่งเศสไว้อย่างแจ่มชัด ตามมาตรา 7 ให้สภามหาวิทยาลัยมีโครงสร้างประกอบด้วย นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากสี่กลุ่ม คือ 1) กรรมการสภาจากคณาจารย์ประจำ 2) กรรมการสภาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยโดยเป็นผู้บริหารภาครัฐและผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (แคว้น) และจากสภาเทศบาลเมือง 3) กรรมการจากผู้แทนผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยและ 4) กรรมการสภาจากผู้แทนนักศึกษา

โครงสร้างสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในประเทศไทยตามกฎหมายกลางมีนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัย 5 ประเภทคือ 1) กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง 2) กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้บริหาร 3) กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทคณาจารย์ประจำ 4) กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทสายสนับสนุนวิชาการ และ 5) กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ โดยกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้ทรงคุณวุฒิของไทยไม่มีตัวแทนเมืองที่มีมหาวิทยาลัยตั้งอยู่และยังไม่มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้แทนนักศึกษา แต่สาธารณรัฐฝรั่งเศสกำหนดให้มีและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในประเทศไทยกำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่งแต่สาธารณรัฐฝรั่งเศสไม่ได้กำหนดไว้และมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐสาธารณรัฐฝรั่งเศสไม่ได้กำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้บริหารแต่ของไทยกำหนดให้มี โดยสามารถวิเคราะห์ได้ว่า

1 กฎหมายกลางของไทยกำหนดให้มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่งแต่สาธารณรัฐฝรั่งเศสไม่มี อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยมีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มบุคคลหรือองค์กรต่างๆที่มีความสัมพันธ์กับมหาวิทยาลัยอาทิ สมาคมศิษย์เก่าและสภาพนักงานมหาวิทยาลัย

กรณีสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยมีวัตถุประสงค์การจัดตั้งเพื่อสนับสนุนส่งเสริมความเจริญก้าวหน้า ชื่อเสียง และเกียรติคุณของมหาวิทยาลัย ดังนั้นการที่มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่งจากสมาคมศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัย จะทำให้สมาคมศิษย์

เก่าเข้าใจและรับรู้แนวทางการบริหารและการพัฒนามหาวิทยาลัยทำให้สมาคมศิษย์เก่าสามารถดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์อีกทั้งกรรมการสภาจากตัวแทนศิษย์เก่ายังเป็นตัวแทนของศิษย์เก่าที่สามารถแสดงข้อคิดเห็น ให้คำแนะนำแก่มหาวิทยาลัยอันจะช่วยให้มหาวิทยาลัยเจริญก้าวหน้าในทุกด้าน

กรณีสภาพนักงานมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย มีหน้าที่เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่สภามหาวิทยาลัยและอธิการบดีในการบริหารกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมหาวิทยาลัยกับพนักงานมหาวิทยาลัยและระหว่างพนักงานมหาวิทยาลัยด้วยกันปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยหรืออธิการบดีมอบหมาย ดังนั้นการที่มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากสภาพนักงานมหาวิทยาลัยจะทำให้สภาพนักงานมหาวิทยาลัยสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์แห่งการจัดตั้ง

2 กฎหมายกลางของไทยไม่ได้กำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยตัวแทนเมืองที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ เนื่องจากรัฐบาลไทยให้เงินสนับสนุนมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในรูปแบบเงินอุดหนุนซึ่งไม่เพียงพอต่อการจัดสวัสดิการต่างๆให้นักศึกษาในมหาวิทยาลัย ทำให้มหาวิทยาลัยต้องหารายได้เองและองค์กรส่วนท้องถิ่นต่างๆที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ก็มีได้ให้เงินสนับสนุนใดๆแก่มหาวิทยาลัย

แต่มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐสาธารณรัฐฝรั่งเศส กฎหมายกลางกำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยตัวแทนเมืองที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ เนื่องจากจากรัฐบาลสนับสนุนการศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยให้งบประมาณที่เกี่ยวข้องทางด้านวิชาการอย่างเต็มที่ ส่วนเมืองที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่มีหน้าที่ให้เงินสนับสนุนเกี่ยวกับสวัสดิการและการดำเนินชีวิตของนักศึกษาในขณะที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย เงินสนับสนุนนี้เป็นเงินภาษีของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเมืองนั้นๆ ดังนั้นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐสาธารณรัฐฝรั่งเศสจึงต้องมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นผู้แทนเมืองเพื่อจะได้ทราบว่าต้องส่งเสริมและสนับสนุนเงินงบประมาณแก่นักศึกษาด้านใดจำนวนเท่าใดและยังเป็นการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณของมหาวิทยาลัยที่มาจากภาษีประชาชนในเมืองนั้นด้วย

3 กฎหมายกลางของไทยกำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้บริหาร แต่สาธารณรัฐฝรั่งเศสไม่มี อาจเนื่องมาจากหลักการมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐให้สภามหาวิทยาลัยกำกับดูแลการบริหารมหาวิทยาลัย หากให้ผู้บริหารคณะ สำนัก หรือ สถาบันในมหาวิทยาลัยมาเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยอาจขัดต่อหลักการกำกับดูแลและอาจทำให้สภามหาวิทยาลัยไม่สามารถดำเนินการตามภารกิจได้ นอกจากนั้นการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร คณะ สำนักและสถาบันสภามหาวิทยาลัยต้องให้ความเห็นชอบ หากให้ผู้บริหารเหล่านั้นมาดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยจะขัดต่อหลักการธรรมาภิบาลอย่างแจ้งชัด

4 กฎหมายกลางของไทยไม่กำหนดให้มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทนักศึกษา เนื่องจากกฎหมายเฉพาะของมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐแต่ละแห่งกำหนดให้สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่อนุมัติปริญญาทั้งในระดับปริญญาตรี โท และเอก หากมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทนักศึกษาและหากกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทศึกษากำลังจะจบการศึกษาและได้ยื่นขอให้สภามหาวิทยาลัยอนุมัติปริญญาบัตรตนเองซึ่งมีสถานะเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยต้องทำหน้าที่ในสภามหาวิทยาลัยมีอำนาจที่จะให้ความเห็นและใช้สิทธิเห็นด้วยอนุมัติปริญญาบัตรให้แก่ตนเอง ซึ่งขัดต่อหลักการอุดมศึกษาที่ผู้เรียนมีอาจให้ระดับคะแนนหรือใช้สิทธิทางใดทางหนึ่งให้ตนเองเป็นผู้มีอำนาจให้ระดับคะแนนหรือใช้สิทธิทางใดทางหนึ่งให้ตนเองเป็นผู้มีอำนาจให้หรือไม่ให้คุณวุฒิการศึกษาแก่ตน แต่มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐสาธารณรัฐฝรั่งเศสกำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทนักศึกษา เพราะสภามหาวิทยาลัยในกำกับรัฐมิได้มีหน้าที่อนุมัติปริญญาให้แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดเหมือนเช่นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในประเทศไทยและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐสาธารณรัฐฝรั่งเศสไม่มีหน้าที่อื่นที่มีใช้หน้าที่ด้านวิชาการให้แก่นักศึกษา แต่เป็นหน้าที่ของเมืองที่มหาวิทยาลัยนั้นๆตั้งอยู่ที่ต้องดำเนินการด้านสวัสดิการแก่นักศึกษา ดังนั้นการที่มีตัวแทนนักศึกษามาเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยทำให้นักศึกษาสามารถที่จะนำเสนอแนะหรือให้ความเห็นด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องในเรื่องของสวัสดิการและการดำเนินชีวิตของนักศึกษาซึ่งได้รับงบประมาณมาจากเมืองที่มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐนั้นๆตั้งอยู่

เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยตามกฎหมายกลางที่เกี่ยวข้องคือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดบัญญัติเรื่องนี้ไว้ซึ่งต่างจากสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่กำหนดไว้ในกฎหมาย LRU ดังนั้นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยแต่ละแห่งอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยแห่งนั้นๆ ออกกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบสภามหาวิทยาลัย ทำให้มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยมีจำนวนกรรมการและประเภทของกรรมการในสภามหาวิทยาลัยแตกต่างกัน

หากพิจารณาตามมาตรา 7 แห่งกฎหมาย LRU สาธารณรัฐฝรั่งเศสกำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวน 20-30 คน โดยเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทคณาจารย์ประจำ จำนวน 8-14 คน โดยจำนวนครึ่งหนึ่งเป็นศาสตราจารย์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นบุคคลภายนอก จำนวน 7-8 คน โดยเป็นเป็นผู้บริหารภาครัฐกิจ 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านเศรษฐกิจและสังคมจำนวน 1 คน โดยได้รับมติเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยและผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (แคว้น) และจากสภาเทศบาลเมืองที่ได้รับการแต่งตั้งจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสภาเทศบาลเมืองนั้นๆ รวมจำนวน 2-3 คน กรรมการผู้แทนผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยที่มีใช้คณาจารย์

ประจำจำนวน 2-3 คน กรรมการผู้แทนนักศึกษา จำนวน 3-5 คน โดยให้อธิการบดีของมหาวิทยาลัย ทำหน้าที่เป็นนายกสภามหาวิทยาลัยซึ่งอาจเป็นบุคคลซึ่งมิได้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย ก็ได้แต่ในกรณีเช่นนี้กรรมการสภามหาวิทยาลัยจะมี จำนวน 21-31 ซึ่งสอดคล้องกับคำแนะนำของ Dearing report

อย่างไรก็ตามแม้สาธารณรัฐฝรั่งเศสจะมีกฎหมายกลางที่บัญญัติเกี่ยวกับ องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐไว้ แต่มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแต่ละแห่ง สามารถออกกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐได้ แต่ต้อง ไม่ขัดต่อกฎหมายกลางคือกฎหมาย LRU ทั้งนี้เพื่อให้มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแต่ละแห่งสามารถ กำหนดองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับบริบทและวัตถุประสงค์การจัดตั้งของ มหาวิทยาลัยแห่งนั้นๆ

จากที่กล่าวมาสามารถเปรียบเทียบกฎหมายกลางที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างและ องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศสได้ตาม ตารางที่ 1

ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบกฎหมายกลางที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างและองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัย ในกำกับของรัฐประเทศไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศส

หัวข้อ	ประเทศไทย	สาธารณรัฐฝรั่งเศส
โครงสร้างสภามหาวิทยาลัย	1.1 กำหนดไว้	2.1 กำหนดไว้
องค์ประกอบสภามหาวิทยาลัย	1.2 ไม่กำหนดไว้	2.2 กำหนดไว้
นายกสภามหาวิทยาลัย	1.3 ให้มาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอก	2.3 ให้มาจากอธิการบดีหรือ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดย ตำแหน่ง	1.4 กำหนดให้มี	2.4 ไม่กำหนด
กรรมการสภามหาวิทยาลัย ตัวแทนเมืองที่มหาวิทยาลัย ตั้งอยู่	1.5 ไม่กำหนด	2.5 กำหนดให้มี

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

หัวข้อ	ประเทศไทย	สาธารณรัฐฝรั่งเศส
โครงสร้างสภามหาวิทยาลัย	1.1 กำหนดไว้	2.1 กำหนดไว้
ประเภทกรรมการสภา	1.6 กำหนดให้มี	2.6 ไม่กำหนด
มหาวิทยาลัยที่เป็นผู้บริหาร		
กรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นนักศึกษา	1.7 ไม่กำหนด	2.7 กำหนดให้มี

1.2 กฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างและองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศส

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ตามพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2533 มาตรา 14 ได้กำหนด โครงสร้างของกรรมการสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย 3 กลุ่ม คือ กรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นบุคลากรหรือบุคคลที่มีตำแหน่งในมหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่งและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นบุคคลภายนอก โดยให้มีมีอุปนายกสภามหาวิทยาลัยซึ่งสภามหาวิทยาลัยเลือกจากกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมีจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากทั้ง 3 กลุ่มจำนวน 19-22 คน และมีเลขานุการสภามหาวิทยาลัย 1 คน ซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งจากรองอธิการบดีโดยคำแนะนำของอธิการบดี โดยสามารถวิเคราะห์กรรมการสภามหาวิทยาลัยแต่ละกลุ่มได้ดังนี้

1 กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทบุคลากรหรือบุคคลที่มีตำแหน่งในมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยคณาจารย์ประจำ จำนวน 5 คนและกรรมการจากสภาวิชาการ จำนวน 2 คน รวมจำนวน 7 คน เปรียบเทียบกับกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทบุคลากรประจำมหาวิทยาลัยปารีสซิติเต ที่กำหนดตำแหน่งทางวิชาการของผู้ดำรงตำแหน่งไว้ว่าต้องเป็นศาสตราจารย์และเจ้าหน้าที่อื่นที่มีตำแหน่งเทียบเท่าศาสตราจารย์ จำนวน 5 คน และกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทนักวิชาการ ผู้สอนหรือนักวิจัย จำนวน 5 คน รวมสองกลุ่มนี้มีกรรมการสภาจำนวน 10 คน และครึ่งหนึ่งเป็นศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า

วิเคราะห์ได้ว่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมิได้กำหนดตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ประจำที่เข้ามาดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยว่าต้องมีตำแหน่งทางวิชาการเป็น

ศาสตราจารย์เอกเชนมหาวิทยาลัยปารีสซีเต อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยปารีสซีเตมีคณาจารย์ที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการศาสตราจารย์เป็นสัดส่วนที่สูงจึงได้กำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ศาสตราจารย์จำนวน 5 คน แต่ขณะที่พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2533 มีผลบังคับใช้เป็นช่วงแรกเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัยเป็นเหตุให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีไม่สามารถกำหนดตำแหน่งทางวิชาการของกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทอาจารย์ประจำได้และปัจจุบันมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี สุรนารีมีคณาจารย์ที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการศาสตราจารย์จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 3.39 ของคณาจารย์ทั้งหมด

นอกจากที่กล่าวมามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีไม่มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทบุคลากรแม้จะมีบุคลากรสายสนับสนุนทั้งสิ้น 922 คน คิดเป็นร้อยละ 62.13 ซึ่งขัดกับ ประกาศ แนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565 หมวดที่ 1 โครงสร้าง ธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา ส่วนที่ 1 โครงสร้างสถาบันอุดมศึกษา ข้อ 4 (1)ที่ให้สภาสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทสายสนับสนุนวิชาการด้วย แต่ตามพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2533 มิได้กำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทสายสนับสนุนวิชาการ หากเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยปารีสซีเตที่ให้บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการมาเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยเพื่อให้สภามหาวิทยาลัยได้ทราบข้อมูลด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยและทำให้สภามหาวิทยาลัยสามารถพิจารณาดูแล การบริหารงานของอธิการบดีที่เกี่ยวข้องกับสายสนับสนุน ทั้งในด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง สวัสดิการและการทำงาน อันจะทำให้สภามหาวิทยาลัยสามารถกำกับดูแลการบริหารงานของมหาวิทยาลัยให้สามารถดำเนินงานได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดตั้ง อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยมีการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลมากขึ้นและเป็นไปตามหลักการการบริหารงานและองค์ประกอบองค์กรกลุ่ม

2 กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทกรรมการโดยตำแหน่งจำนวน 3 คน ได้แก่ อธิการบดีประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และ ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

2.1 อธิการบดี วิเคราะห์ได้ว่ามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีกำหนดให้อธิการบดีเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยแต่มหาวิทยาลัยปารีสซีเตกำหนดให้อธิการบดีเป็นนายกสภามหาวิทยาลัย โดยมหาวิทยาลัยปารีสซีเตสามารถแต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยจากบุคคลภายนอกได้ กรณีเช่นนี้อธิการบดีก็ได้รับการคัดเลือกให้เข้ามาเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยได้ หากอธิการบดีมีคุณสมบัติตรงตามกรรมการสภาประเภทอื่นซึ่งเป็นไปตามกฎหมาย LRU

2.2 ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย วิเคราะห์ได้ว่าวัตถุประสงค์แห่งการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีคือ ให้มีมหาวิทยาลัยทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหา

ในการผลิตบุคลากรที่จะทำงานในด้านการวิจัยและพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ประเทศไทยยังขาดแคลน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีจึงให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการบริหารและประสบการณ์ทางด้านอุตสาหกรรมและการค้าของประเทศ เอก เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยปารีสซีเตที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อให้สาธารณรัฐฝรั่งเศสมีสถาบันการศึกษาชั้นสูงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศรวมถึงวิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ มหาวิทยาลัยจึงกำหนดให้ผู้บริหารสูงสุดขององค์การทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์การแพทย์ชั้นสูงของประเทศ คือประธานบริหาร Le Centre national de la recherche scientifique (CNRS) หรือผู้แทน จำนวน 1 คน และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร Inserm หรือผู้แทน จำนวน 1 คน เป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง

แต่อย่างไรก็ตามกรรมการสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีประเภทกรรมการโดยตำแหน่งไม่สามารถให้ผู้แทนมาเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยได้ แต่กรรมการสภามหาวิทยาลัยปารีสซีเตโดยตำแหน่ง สามารถให้ผู้แทนมาเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยได้

3 กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีกำหนดให้มีกรรมการกลุ่มนี้จำนวน 9 - 12 คน โดยเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 คนและผู้ทรงคุณวุฒิอื่น 5 - 8 คน เมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยปารีสซีเตที่กำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้ทรงคุณวุฒิจากบุคคลภายนอกจำนวน 8 คน ประกอบด้วยผู้แทนปารีส (Paris) จำนวน 1 คน และผู้แทนจากแคว้น อีล-เดอ-ฟร็องส์ (Île-de-France) จำนวน 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวน 6 คน

วิเคราะห์ได้ว่าแม้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเป็นมหาวิทยาลัยในส่วนบุคคล แต่มหาวิทยาลัยได้พัฒนาให้มหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมสำคัญในการพัฒนาประเทศประกอบกับนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาและบัณฑิตที่จบออกไปกระจายทำงานรับใช้ประเทศชาติทุกพื้นที่และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมิได้รับงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภูมิภาคอื่น ซึ่งแตกต่างกับมหาวิทยาลัยปารีสซีเตที่ได้รับงบประมาณในส่วนของสวัสดิการนักศึกษาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่จึงมีกรรมการสภาจากผู้แทนองค์กรท้องถิ่นเข้ามาดูแลงบประมาณทางด้านสวัสดิการที่ท้องถิ่นให้กับมหาวิทยาลัย แต่อย่างไรก็ตามช่วงเวลาก่อตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีอาจมีความยากลำบากในการจัดตั้งเนื่องจากอาจมีกลุ่มบุคคลไม่ให้การสนับสนุนจัดตั้งมหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อให้การจัดตั้งมหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

แต่อย่างไรก็ตามมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีควรกำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา กฎหมาย สังคมศาสตร์ บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ ด้วย

ทั้งนี้เพื่อให้สภามหาวิทยาลัยมีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่หลากหลาย อันจะช่วยให้การประชุมเพื่อออกมติของสภามหาวิทยาลัยด้านต่างๆ เป็นไปตามหลักการบริหารงานแบบกลุ่มอันจะทำให้มติที่ประชุมผ่านการระดมความคิดและตัดสินใจร่วมกันจากบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่หลากหลายเฉกเช่นเดียวกับกฎหมาย LRU

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีไม่มีกรรมการประเภทศิษย์เก่าเนื่องจากขณะพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีประกาศใช้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารียังไม่มีศิษย์เก่าที่จบการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ. 2541 มาตรา 16 ได้กำหนดโครงสร้างและองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัย วิเคราะห์ได้ว่า โครงสร้างสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ประกอบด้วย นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย 3 กลุ่มคือ กรรมการสภาที่เป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยหรือบุคคลที่มีตำแหน่งในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี กรรมการสภาโดยตำแหน่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นบุคคลภายนอก โดยมีอุปนายกสภามหาวิทยาลัยซึ่งสภามหาวิทยาลัยเลือกจากกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ รวมจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากทั้ง 3 กลุ่มมีจำนวน 22 คน และมีเลขานุการสภามหาวิทยาลัย 1 คน ซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งจากรองอธิการบดีโดยคำแนะนำของอธิการบดี ซึ่งสามารถวิเคราะห์กรรมการสภามหาวิทยาลัยแต่ละกลุ่มได้ดังนี้

1 กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทบุคลากรหรือบุคคลที่มีตำแหน่งในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ประกอบด้วยคณาจารย์ประจำจำนวน 1 คน พนักงานมหาวิทยาลัยอื่นซึ่งมิใช่คณาจารย์ 1 คน และกรรมการจากสภาวิชาการจำนวน 2 คน รวม 4 คนและคณบดี 1 คน ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนักหรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ 1 คน กลุ่มนี้มีกรรมการสภาจำนวน 6 คน

วิเคราะห์ได้ว่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทคณาจารย์ประจำจำนวน 1 คน น้อยกว่ามหาวิทยาลัยปารีสซิติเต้ที่มีจำนวน 5 คน แต่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่มีภารกิจหลักเกี่ยวกับจัดการศึกษาและวิจัยขั้นสูงของประเทศที่เน้นทางด้านเทคโนโลยี ดังนั้นการที่จำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทคณาจารย์ประจำจึงไม่สอดคล้องกับหลักการองค์ประกอบของคณะกรรมการองค์กรและหลักการที่สภามหาวิทยาลัยต้องการบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถหลากหลายในสัดส่วนที่เหมาะสมกับภารกิจและควรกำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่มาจากกลุ่มคณาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ เนื่องจากบุคลากรกลุ่มนี้เป็นตัวแทนของอาจารย์ในสภามหาวิทยาลัยจึงต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่

เกี่ยวข้องกับภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยมากพอและเป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ โดยเหตุที่ไม่สามารถกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งฯมีตำแหน่งทางวิชาการศาสตราจารย์เอกเช่นมหาวิทยาลัยปารีสซีเตได้ เนื่องจากปัจจุบันมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีมีคณาจารย์ที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการศาสตราจารย์เพียง 21 คน คิดเป็นร้อยละ 2.54 ของอาจารย์ทั้งหมด

กรณีกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทนี้จำนวน 1 คน หากเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยปารีสซีเตที่กำหนดให้มีจำนวน 3 คน โดยกำหนดให้กรรมการสภากลุ่มนี้ต้องมาจากบุคลากรที่เป็นวิศวกร ตัวแทนช่างเทคนิค เจ้าหน้าที่ธุรการ บรรณารักษ์และพนักงานอื่นไปเทียบเท่าจำนวน 3 คน และหากพิจารณาเหตุแห่งการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีที่มุ่งหวังให้เป็นสถาบันทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ริเริ่ม ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ถ่ายทอด พัฒนาศาสตร์และเทคโนโลยี และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และปัจจุบันมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีมีบุคลากรทั้งสิ้น 2,743 คน เป็นสายสนับสนุนวิชาการ 1,789 คน (ร้อยละ 66) เห็นได้ว่ามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีมีกรรมการกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นบุคลากรสายสนับสนุนน้อยมากเมื่อเทียบสัดส่วนกับกรรมการสภามหาวิทยาลัยทั้งหมด

กรณีกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้บริหาร ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ. 2541 กำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทนี้จำนวน 1 คน ได้มาจากการเลือกตั้งและมีได้ระบุชื่อหน่วยงานไว้ กรณีนี้แตกต่างกับมหาวิทยาลัยปารีสซีเตที่กำหนดให้ผู้บริหารหน่วยงานของมหาวิทยาลัยเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่งคือ ผู้อำนวยการ Institut de physique du globe de Paris (IPGP) หรือผู้แทน และผู้อำนวยการทั่วไป Assistance Publique-Hôpitaux de Paris หรือผู้แทน ซึ่งผู้บริหารทั้งสองหน่วยงานเป็นหน่วยงานสำคัญระดับชาติก่อนควบรวมเป็นมหาวิทยาลัยปารีสซีเต แต่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีไม่มีองค์กรหรือหน่วยงานสำคัญระดับชาติหรือควบรวมอยู่ในสังกัด

2 กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทกรรมการโดยตำแหน่งจำนวน 3 คนได้แก่อธิการบดี ประธานกรรมการส่งเสริมมหาวิทยาลัยและประธานสภาคณาจารย์และพนักงาน ซึ่งจากต่างกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่งของมหาวิทยาลัยปารีสซีเตที่มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทกรรมการโดยตำแหน่งจำนวน 4 คน โดยเป็นผู้บริหารหรือผู้แทนหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัยปารีสซีเต 2 หน่วยงาน คือ ประธานบริหาร Le Centre national de la recherche scientifique (CNRS) หรือผู้แทน จำนวน 1 คน และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร Inserm หรือผู้แทนจำนวน 1 คน และหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยปารีสซีเต 2 หน่วยงาน คือ Publique-Hôpitaux

de Paris หรือผู้แทนจำนวน 1 คน และ Institut de physique du globe de Paris (IPGP) หรือผู้แทน จำนวน 1 คน

3 กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นบุคคลภายนอก จำนวน 10-11 คน โดยจะต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวนไม่น้อยกว่า 2 สองและผู้ทรงคุณวุฒิแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยโดยคำแนะนำของทบวงมหาวิทยาลัยไม่เกิน 2 คน

วิเคราะห์ได้ว่ากรรมการสภามหาวิทยาลัยมาจากผู้ทรงคุณวุฒิควรมีผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด เนื่องจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เน้นการศึกษาค้นคว้าวิจัยและผลิตบัณฑิตทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและเพื่อให้สภามหาวิทยาลัยสามารถดูแลและกำกับให้ผู้บริหารงานมหาวิทยาลัยบริหารงานตามวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยที่ว่า มหาวิทยาลัยวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มุ่งพัฒนานวัตกรรมการศึกษา การวิจัย ความคิดสร้างสรรค์และความเป็นผู้ประกอบการ ทำให้เกิดคุณค่านำไปสู่การเปลี่ยนแปลงให้สังคมโลกเข้มแข็งและยั่งยืน

มหาวิทยาลัยบูรพา

ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2550 มาตรา 19 ได้กำหนดโครงสร้างและองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย 3 กลุ่มคือ 1 กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่งคือ อธิการบดี ประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย ประธานสภาพนักงาน และนายกสภาคณะศึกษณ์เก่ามหาวิทยาลัยบูรพา 2 กรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยหรือบุคคลที่มีตำแหน่งในมหาวิทยาลัยบูรพา ประกอบด้วย กรรมการจากสภาวิชาการและกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นคณาจารย์ประจำ และ 3 กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ รวมจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัย 20 คน และมีเลขาธิการสภามหาวิทยาลัย 1 คน ซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งจากรองอธิการบดี โดยคำแนะนำของอธิการบดี ซึ่งสามารถวิเคราะห์กรรมการสภามหาวิทยาลัยแต่ละกลุ่มได้ดังนี้

1 กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทบุคลากรประจำหรือบุคคลที่มีตำแหน่งในมหาวิทยาลัยบูรพา ประกอบด้วยคณาจารย์ประจำจำนวน 1 คน พนักงานมหาวิทยาลัยอื่นซึ่งมิใช่คณาจารย์ 1 คน และหัวหน้า ส่วนงานวิชาการหรือส่วนงานอื่นจำนวน 1 คน กลุ่มนี้มีกรรมการสภาจำนวน 3 คน

กรณีกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทอาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยบูรพา กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทนี้เพียง 1 คน และมีได้กำหนดตำแหน่งทางวิชาการเป็นศาสตราจารย์เอกเช่นมหาวิทยาลัยปารีสซีเต เนื่องจากปัจจุบันมหาวิทยาลัยบูรพาไม่มีคณาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการศาสตราจารย์เลย โดยมีคณาจารย์ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 925 คน

คิดเป็นร้อยละ 63.66 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ 441 คน คิดเป็นร้อยละ 30.35 และรองศาสตราจารย์ 87 คน คิดเป็นร้อยละ 5.99

กรณีกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทหัวหน้าส่วนงานจากส่วนงานวิชาการหรือส่วนงานอื่นแห่ง วิเคราะห์ได้ว่า หัวหน้าส่วนงานต่างๆของมหาวิทยาลัยบูรพาอาจเป็นบุคลากรสายวิชาการหรือสายสนับสนุนก็ได้ซึ่งต่างจากมหาวิทยาลัยปารีสซีเตที่ได้กำหนดจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นบุคลากรสายสนับสนุนไว้อย่างแจ้งชัดทำให้มหาวิทยาลัยบูรพาอาจไม่มีบุคลากรสายสนับสนุนเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยเลย โดยปัจจุบันมหาวิทยาลัยบูรพามีบุคลากรทั้งสิ้น 3,710 คน เป็นสายสนับสนุนวิชาการ 2,043 คน (ร้อยละ 55.07)

กรณีกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากสภาวิชาการ วิเคราะห์ได้ว่ามหาวิทยาลัยบูรพาไม่มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทนี้ แต่มหาวิทยาลัยบูรพาเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่รัฐมอบหมายให้ดำเนินการบริการสาธารณสุขและวิจัยขั้นสูงของประเทศ โดยการจัดการศึกษานั้นจะมีสภาวิชาการทำหน้าที่ เสนอแนะการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาทางวิชาการของมหาวิทยาลัยต่อสภามหาวิทยาลัย กำหนดและกำกับดูแลคุณภาพและมาตรฐานวิชาการของมหาวิทยาลัย จัดทำจรรยาบรรณของคณาจารย์และผู้ทำงานวิจัยเพื่อเสนอสภามหาวิทยาลัยและดูแลให้มีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณดังกล่าว ประมวลและประเมินความก้าวหน้าทางวิชาการ และจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทางวิชาการเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยเป็นประจำทุกปี เสนอแนะต่อสภามหาวิทยาลัยในการอนุมัติหลักสูตรการศึกษาและการเปิดสอน รวมทั้งการปรับปรุง การยุบรวม และการยกเลิกหลักสูตรการศึกษาเสนอการให้ปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตรต่อสภามหาวิทยาลัย พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษต่อสภามหาวิทยาลัย พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการรับเข้าสมทบหรือการยกเลิกการสมทบของสถานศึกษาชั้นสูง หรือสถาบันอื่นตามมาตรา 10 และการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงอื่นตามมาตรา 11 ต่อสภามหาวิทยาลัยให้ความเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกส่วนงานของมหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่สอน วิจัย หรือให้บริการทางวิชาการ รวมทั้งเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อกระทำการใดๆ อันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของสภาวิชาการให้คำปรึกษาแก่อธิการบดี และปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่สภามหาวิทยาลัยหรืออธิการบดีมอบหมาย ดังนั้นสภาวิชาการของมหาวิทยาลัยบูรพาจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริการสาธารณสุขและวิจัยขั้นสูงของประเทศ

2 กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทกรรมการโดยตำแหน่งจำนวน 4 คน คือ อธิการบดี ประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย ประธานสภาพนักงาน และนายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยบูรพา เปรียบเทียบกับกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่งของมหาวิทยาลัย

ปารีสซีเตที่มีจำนวน 4 คน โดยเป็นผู้บริหารหรือผู้แทนหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัยปารีสซีเต 2 หน่วยงาน คือ ประธานบริหาร Le Centre national de la recherche scientifique (CNRS) หรือผู้แทน จำนวน 1 คน และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร Inserm หรือผู้แทน จำนวน 1 คน และหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยปารีสซีเต 2 หน่วยงาน คือ Assistance Publique-Hôpitaux de Paris หรือผู้แทนจำนวน 1 คน และ Institut de physique du globe de Paris (IPGP) หรือผู้แทน จำนวน 1 คน

3 กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยบูรพา กำหนดให้มีจำนวน 13 คน โดยแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย โดยมีได้กำหนดความเชี่ยวชาญของกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิดังเช่นมหาวิทยาลัยปารีสซีเต

มหาวิทยาลัยปารีสซีเต

รัฐบัญญัติมหาวิทยาลัยปารีสซีเตและระเบียบกฎเกณฑ์ (Décret n° 2019-209 du 20 mars 2019 portant création de l'université de Paris et approbation de ses statuts) มาตรา 8 ได้วางหลักเกี่ยวกับสภามหาวิทยาลัย (Le conseil d'administration) โดยกำหนดโครงสร้างของสภามหาวิทยาลัยปารีสซีเต ประกอบด้วย 1 นายกสภามหาวิทยาลัย 2 กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทบุคลากรและนักศึกษาปัจจุบัน 3 กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ 4 กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทโดยตำแหน่ง 5 กรรมการรับเชิญของสภามหาวิทยาลัย และ 6 เลขานุการสภามหาวิทยาลัย

ดังนั้นมหาวิทยาลัยปารีสซีเต มีโครงสร้างสภามหาวิทยาลัยสอดคล้องกับกฎหมาย LRU ซึ่งเป็นกฎหมายกลาง แต่มหาวิทยาลัยปารีสซีเตกำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่งและเลขานุการสภามหาวิทยาลัยซึ่งกฎหมาย LRU มิได้กำหนดไว้แต่อย่างใดก็ตามก็ได้ขัดหรือแย้งกับกฎหมายกลาง โดยรัฐบัญญัติมหาวิทยาลัยปารีสซีเตและระเบียบกฎเกณฑ์ได้กำหนดให้สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวน 28 คน แต่ในกรณีอธิการบดีมหาวิทยาลัยปารีสซีเตได้รับเลือกจากบุคคลภายนอกอาจมีจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นหนึ่งคนเป็น 29 คนได้ ซึ่งสอดคล้องกับกฎหมาย LRU โดยสามารถวิเคราะห์ออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1 กรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยปารีสซีเต ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการศาสตราจารย์และเจ้าหน้าที่อื่นที่มีตำแหน่งเทียบเท่าจำนวน 5 คน และกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทนักวิชาการ ผู้สอน-นักวิจัยจำนวน 5 คน ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติกฎหมาย LRU นอกจากนี้มหาวิทยาลัยปารีสซีเตยังกำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทบุคลากรจากสายวิศวกรรมศาสตร์ บริหารจัดการ ช่างเทคนิค และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดจำนวน 3 คน ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย LRU ที่ให้กรรมการสภาจากกรรมการผู้แทนผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยที่มีใช้คณาจารย์ประจำจำนวน 2-3 คน แต่มหาวิทยาลัยปารีสซีเตได้กำหนดชัดเจนว่ากรรมการสภา

จากกรรมการผู้แทนผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยนั้นต้องมาจากบุคลากรจากสายวิศวกรรมศาสตร์ บริหารจัดการ ช่างเทคนิค และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ดังนั้นมหาวิทยาลัยปารีสซีเตมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยจำนวน 13 คน

วิเคราะห์ได้ว่า มหาวิทยาลัยปารีสซีเตให้ความสำคัญกับกลุ่มบุคลากรมหาวิทยาลัยสายสนับสนุนอย่างมาก เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้แทนผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยที่มีใช้คณาจารย์ประจำจำนวน 2-3 คน เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมที่ทุกกลุ่มในองค์กรต้องมีตัวแทนกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแล แต่กรรมการกลุ่มนี้ต้องมาจากบุคลากรจากสายวิศวกรรมศาสตร์ บริหารจัดการ ช่างเทคนิค และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ซึ่งเป็นกลุ่มที่ปฏิบัติงานในสายงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับวัตถุประสงค์การจัดตั้งมหาวิทยาลัย ซึ่งต่างจากมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของไทยที่กำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากบุคลากรสายสนับสนุนเพียง 1 คน โดยไม่จำกัดว่าต้องเป็นกลุ่มที่ปฏิบัติงานในสายงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับวัตถุประสงค์การจัดตั้งมหาวิทยาลัย

2 กรรมการสภามหาวิทยาลัยปารีสซีเตโดยตำแหน่ง แม้กฎหมาย LRU จะมีได้ กำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง แต่มหาวิทยาลัยปารีสซีเตกำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่งจำนวน 4 คน ประกอบด้วย

2.1 ประธานบริหาร Institut de physique du globe de Paris (IPGP) หรือผู้แทน จำนวน 1 คน เนื่องจากรัฐบัญญัติมหาวิทยาลัยปารีสซีเตและระเบียบกฎเกณฑ์ (Décret n° 2019-209 du 20 mars 2019 portant création de l'université de Paris et approbation de ses statuts) กำหนดให้ควรรวมมหาวิทยาลัยปารีสซีเตเดส์การ์ตส์ (University of Paris Descartes, Paris V) และ มหาวิทยาลัยปารีสซีเตดีเดโร (University of Paris Diderot, Paris VII) และ Institut de physique du Globe de Paris เป็นมหาวิทยาลัยปารีสซีเต ดังนั้น Institut de physique du Globe de Paris ซึ่งก่อนควรรวมมีสถานะเท่าเทียมกับมหาวิทยาลัยปารีสซีเตเดส์การ์ตส์และมหาวิทยาลัยปารีสซีเตดีเดโร ดังนั้นรัฐบัญญัติมหาวิทยาลัยปารีสซีเตและการระเบียบกฎเกณฑ์ จึงให้ความสำคัญกับประธานบริหาร Institut de physique du globe de Paris (IPGP)

2.2 ประธานบริหาร Le Centre national de la recherche scientifique (CNRS) หรือผู้แทน จำนวน 1 คน เนื่องจาก CNRS เป็นศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์แห่งชาติเป็นหนึ่งในสถาบันการวิจัยที่สำคัญที่สุดในโลก โดยเน้นวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ทั้งทางด้านกายภาพ ชีวภาพ และเทคโนโลยี ที่สามารถเป็นแหล่งข้อมูลไว้เพื่อการอ้างอิงและพัฒนาค้นคว้าของโลก ดังนั้นประธานบริหาร CNRS จึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดตั้งมหาวิทยาลัยปารีสซีเต โดย CNRS อยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดยกระทรวง การอุดมศึกษา วิจัย และ นวัตกรรม

2.3 ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร Institut national de la santé et de la recherche médicale (Inserm) หรือผู้แทน จำนวน 1 คน เนื่องจาก Inserm เป็นศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพและการแพทย์แห่งชาติ ดังนั้นประธานบริหาร Inserm จึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์เป็นอย่างดี ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร Inserm ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงสาธารณสุขมาเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยจะทำให้สภามหาวิทยาลัยมีผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพและการแพทย์ อันสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดตั้งมหาวิทยาลัยปารีสซีเตที่การควมรวมมหาวิทยาลัยปารีสซีเตเดส์การ์ตส์ (University of Paris Descartes, Paris V) ซึ่งเคยเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำด้านการแพทย์ของประเทศ โดยมหาวิทยาลัยปารีสซีเตมีกลุ่มคณะสุขภาพเป็นหนึ่งในสามกลุ่มคณะของมหาวิทยาลัย

2.4 ผู้อำนวยการทั่วไปของ Assistance Publique-Hôpitaux de Paris หรือผู้แทน จำนวน 1 คน โดยก่อนหน้ามีการควมรวมกับมหาวิทยาลัยปารีสซีเต มหาวิทยาลัยปารีสซีเตปารีสเดส์การ์ตส์เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ของสาธารณรัฐฝรั่งเศสและมี Assistance Publique-Hôpitaux de Paris ซึ่งเป็นโรงพยาบาลทางการแพทย์ที่เป็นโรงเรียนแพทย์ชั้นนำของประเทศ มีโรงพยาบาลในเครือ 38 โรงพยาบาล แพทย์กว่า 12,000 คน พยาบาลกว่า 55,000 คน ดังนั้นรัฐบัญญัติมหาวิทยาลัยปารีสซีเตและการระเบียบกฏเกณฑ์จึงให้ความสำคัญกับผู้ดำเนินการทั่วไปของ Assistance Publique-Hôpitaux de Paris

วิเคราะห์ได้ว่าแม้มหาวิทยาลัยปารีสซีเตจะมีโครงสร้างและองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยตามกฎหมาย LRU แต่มหาวิทยาลัยปารีสซีเตกำหนดให้ผู้บริหารสูงสุดสถาบันหลักของมหาวิทยาลัยก่อนถูกควมรวมและสถาบันทางด้านกรวิจัยแห่งชาติเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย โดยตำแหน่ง ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมและสอดคล้องกับบริบทการก่อตั้งมหาวิทยาลัยปารีสซีเตที่ก่อตั้งขึ้นมา เนื่องจากรัฐต้องการให้เมืองค์กรที่จัดการบริการสาธารณะด้านการศึกษาและวิจัยขั้นสูง โดยเน้นวิทยาศาสตร์ทั้งทางด้านกายภาพ ชีวภาพ และการแพทย์ของประเทศ โดยควมรวมสถาบันที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นมหาวิทยาลัยปารีสซีเต

3 กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้แทนนักศึกษาปัจจุบันจำนวน 3 คน เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย LRU ที่ให้กรรมการสภาจากกรรมการสภานักศึกษาจำนวน 3-5 คน ในส่วนนี้ได้วิเคราะห์ไปแล้วในส่วนของกฎหมายกลางของสาธารณรัฐฝรั่งเศส

4 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัยจำนวน 8 คน ประกอบด้วย แต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ปารีส (Paris) จำนวน 1 คน แต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่แคว้น อีลเดอฟร็องส์ (Île de France) จำนวน 1 คนและแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 คน โดยเลือกจากบุคคลอื่นที่มีใช้กรรมการสภามหาวิทยาลัยและอย่างน้อย 3 คน ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยในมหาวิทยาลัย อาจารย์ นักวิจัย วิศวกร หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีสาขาใกล้เคียงกัน โดยหลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง การแต่งตั้ง

บุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัยเป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยปารีสซิติเต ได้กำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยรับเชิญ คือประธานคณะกรรมการที่ปรึกษาหลักสูตร กรรมการผู้จัดการ และหัวหน้าฝ่ายบัญชีของ Université Paris Cité จะเป็นกรรมการรับเชิญประจำสภามหาวิทยาลัยซึ่งอาจไม่ตอบรับเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยก็ได้แต่หากตอบรับจะทำให้สภามหาวิทยาลัยมีสมาชิกรวมทั้งสิ้น 30 คน ซึ่งสภามหาวิทยาลัยของไทยมีได้มีสมาชิกสภามหาวิทยาลัยรับเชิญ

จากที่กล่าวมาสามารถเปรียบเทียบกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างและองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศสได้ตามตารางที่ 2

2. วิเคราะห์คุณสมบัติของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย

2.1 วิเคราะห์คุณสมบัติของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยตามกฎหมายกลาง

นอกจากโครงสร้างและองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยแล้ว คุณสมบัติของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งในสภามหาวิทยาลัยมีความสำคัญยิ่ง ผู้ดำรงตำแหน่งต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ มีความสามารถหลากหลายด้าน

ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างและองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศส

หัวข้อ	ประเทศไทย			สาธารณรัฐฝรั่งเศส
	มทส	มจร	มบ	มหาวิทยาลัยปารีสซิติเต
โครงสร้างสภามหาวิทยาลัย	1.1 กำหนดไว้	2.1 กำหนดไว้	3.1 กำหนดไว้	4.1 กำหนดไว้
องค์ประกอบสภามหาวิทยาลัย	1.2 กำหนดไว้	2.2 กำหนดไว้	3.2 กำหนดไว้	4.2 กำหนดไว้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

หัวข้อ	ประเทศไทย			สาธารณรัฐฝรั่งเศส
	มทส	มจร	มบ	มหาวิทยาลัยปารีสซิติเต
นายกสภา มหาวิทยาลัย	1.3 กำหนดไว้	2.3 กำหนดไว้	3.3 กำหนดไว้	4.3 กำหนดไว้
กรรมการสภา มหาวิทยาลัย โดยตำแหน่ง	1.4 กำหนดไว้	2.4 กำหนดไว้	3.4 กำหนดไว้	4.4 กำหนดไว้
กรรมการสภา มหาวิทยาลัย ตัวแทนเมืองที่ มหาวิทยาลัย ตั้งอยู่	1.5 กำหนดไว้ (ตัวแทนภาค ตะวันออกเฉียง เหนือ)	2.5 ไม่กำหนดให้มี	3.5 ไม่กำหนดให้มี	4.5 กำหนดไว้
ประภท กรรมการสภา มหาวิทยาลัยที่ เป็นผู้บริหาร	1.6 กำหนดไว้	2.6 กำหนดไว้	3.6 กำหนดไว้	4.6 ไม่กำหนดให้มี
กรรมการสภา มหาวิทยาลัยที่ เป็นนักศึกษา	1.7 ไม่กำหนดให้มี	2.7 ไม่กำหนดให้มี	3.7 ไม่กำหนดให้มี	4.7 กำหนดไว้

มีประสบการณ์เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและต้องมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ หรืออาจกล่าวได้ว่าบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งในสภามหาวิทยาลัยนั้นต้องมีคุณสมบัติเฉพาะที่แตกต่างจากกรรมการในหน่วยงานหรือองค์กรบริการสาธารณะอื่น เมื่อวิเคราะห์กฎหมายกลางที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของไทยพบว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ไม่มีกฎหมายฉบับใดบัญญัติถึงคุณสมบัติของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐไว้ จึงทำให้เกิดปัญหาทางกฎหมายเรื่องคุณสมบัติของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่ง

แม้สภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยจะเป็นสภากำกับดูแลแต่หากบุคคลหนึ่งบุคคลใดดำรงตำแหน่งนายกหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยหลายแห่งพร้อมกันก็จะเกิดปัญหาหลายประการ ดังตัวอย่างกรณีผู้ทรงคุณวุฒิหลายคนเป็นนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยหลายแห่งจนเกิดปัญหาเรื่องเวลาในการทำหน้าที่ การทุ่มเทการทำงานและเกิดการครองอำนาจ ทำให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้บริหารมหาวิทยาลัย เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ อาศัยอำนาจตามความมาตรา 10 ประกอบมาตรา 9 (5) แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ออกประกาศ แนวปฏิบัติตาม หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565

โดยนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้ทรงคุณวุฒิควรมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละไม่เกินสี่ปีและไม่ควรดำรงตำแหน่งรวมกันแล้วเกินกว่าแปดปี และเพื่อให้ผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ควรแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้ (1) ผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย จะดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัย ในเวลาเดียวกันเกินสามแห่งไม่ได้ (2) ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสี่แห่งแล้วไม่อาจได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยในเวลาเดียวกันนั้นได้อีก เมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมาย LRU มาตรา 7 วรรค 2 กำหนดให้กรรมการสภามหาวิทยาลัยไม่สามารถดำรงตำแหน่งกรรมการสภาในมหาวิทยาลัยอื่นพร้อมกันได้

นอกจากนั้น ข้อ 13) แห่งประกาศมีสาระสำคัญให้ผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยควรผ่านการฝึกอบรมเสริมทักษะและเพิ่มพูนความเชี่ยวชาญในการบริหารงานในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้ควรจัดการฝึกอบรมให้แก่ผู้ที่ดำรงตำแหน่งดังกล่าวอยู่เดิมด้วย เมื่อเปรียบเทียบกับ ของพระราชบัญญัติการศึกษา มาตรา L. 712-4 ซึ่งแก้ไขโดย (LOI n°2013-660 du 22 juillet 2013 - art. 49) ของสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่ให้กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวน 1 ใน 3 ต้องผ่านการฝึกอบรมอย่างน้อย 3 ใน 4 สาขาตามที่กฎหมายกำหนด

2.2 วิเคราะห์คุณสมบัติของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยตามกฎหมายเฉพาะ

แม้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐแต่ละแห่งจะกำหนดให้มหาวิทยาลัยมีนายกสภามหาวิทยาลัย แต่ก็มีได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยไว้ จึงต้องพิจารณาคุณสมบัติของนายกสภามหาวิทยาลัยจากข้อบังคับว่าด้วยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์และ

วิธีการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยที่แต่ละมหาวิทยาลัยออกไปโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยนั้นๆ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2533 มาตรา 14 วรรค 2 คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (3) และการเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (4) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ดังนั้นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จึงออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ว่าด้วยการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2565 โดย

ข้อ 8 ผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย ควรมีคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องและยึดมั่นในหลักการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาลและอุดมการณ์ของมหาวิทยาลัย
- (2) เป็นที่ประจักษ์ชัดว่ามีความรู้ ความสามารถ และความสำเร็จด้านการบริหารเป็นอย่างดี
- (3) เป็นผู้มีภาวะผู้นำที่เป็นที่ยอมรับนับถือทั้งในและนอกประเทศ
- (4) เป็นผู้ที่ไม่ได้ผลประโยชน์อันอาจจะขัดแย้งกับมหาวิทยาลัย
- (5) เป็นผู้ที่สามารถสละเวลาให้กับการปฏิบัติหน้าที่นายกสภามหาวิทยาลัยได้เต็มที่
- (6) เป็นผู้อยู่ระหว่างดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยของสถาบันการศึกษาอื่นไม่เกิน 2 แห่ง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ. 2541 มาตรา 16 วรรค 2 กำหนดคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิตาม (5) และ (6) คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการเลือก หรือเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (3) (4) และ (7) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย ดังนั้นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี จึงออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ว่าด้วยการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2553 โดย ข้อ 10 กำหนดคุณสมบัติและคุณลักษณะของนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย ตามมาตรา 16 (3) (4) (5) (6) และ (7) ดังนี้

- 10.1) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิและคุณธรรม เป็นที่ยอมรับในสังคม
- 10.2) เป็นผู้ที่สามารถอุทิศเวลาและเอื้อประโยชน์ให้แก่งานของมหาวิทยาลัย

10.3) มีความสนใจและเห็นความสำคัญของงานวิชาการ และงานส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ

10.4) มีความสนใจในหลักการอุดมศึกษาและการบริหารงานของมหาวิทยาลัยให้ก้าวหน้า

10.5) มีคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยในประเภทนั้น ๆ

10.6) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

10.7) ไม่เคยหรือไม่เป็นผู้ต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเพราะกระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

10.8) นอกจากคุณสมบัติและคุณลักษณะตามข้อ 10.1) ถึง 10.7) กรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา 16 (4) ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1) ต้องไม่เป็นผู้บริหาร และต้องดำรงตำแหน่งคณาจารย์ประจำ หรือพนักงานแบบประจำอื่นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี นับถึงวันที่มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาฯ

กรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคแรก เคยดำรงตำแหน่งข้าราชการในมหาวิทยาลัย ให้นำระยะเวลาการเป็นข้าราชการรวมกับระยะเวลาการเป็นพนักงานของมหาวิทยาลัยตามวรรคแรกด้วย

2) ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกตั้งกรรมการสอบสวนความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ในวันสมัครรับเลือกตั้ง

3) ไม่เคยหรือไม่เป็นผู้ถูกลงโทษ ไล่ออก ปลดออก ให้ออกจากราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การของรัฐอื่นๆ เพราะกระทำผิดวินัย

10.9) นอกจากคุณสมบัติและคุณลักษณะ ตามข้อ 10.1 ถึง 10.7 กรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา 16 (5) ควรมีผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษา สังคม การบริหาร การพัฒนา องค์การกฎหมายการเงินและการบัญชี การเกษตร การอุตสาหกรรม การวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งนี้ จะต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวนไม่น้อยกว่าสองคน

10.10) นอกจากคุณสมบัติและคุณลักษณะ ตามข้อ 10.1 ถึง 10.7 กรรมการสภามหาวิทยาลัย ตามมาตรา 16 (7) ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับหนึ่งระดับใดจากมหาวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปีนับถึงวันที่มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาฯ

10.11) นายกสภามหาวิทยาลัย ควรเป็นผู้มีประสบการณ์ในการบริหารองค์การขนาดกลางหรือขนาดใหญ่

คุณสมบัติของนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีใช้คุณสมบัติเดียวกัน โดยปัจจุบันบังคับตามข้อบังคับ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ว่าด้วยการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2553

มหาวิทยาลัยบูรพา

ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2551 มาตรา 16 วรรค 3 กำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ดังนั้นมหาวิทยาลัยบูรพา จึงออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2561 ดังนี้

ข้อ 7) นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ จะต้องมีความคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

(ก) คุณสมบัติ

(1) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และ

(2) มีประสบการณ์ด้านการบริหารในส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชนเป็นเวลารวม ไม่น้อยกว่าสี่ปี หรือเคยดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรองรวมเป็นเวลา ไม่น้อยกว่าสี่ปี หรือ

(3) เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านกฎหมาย ด้านมนุษยศาสตร์ ด้านสังคมศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านการเงินการคลังและด้านอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการสรรหาฯ ประกาศกำหนด หรือ

(4) ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์หรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์

(ข) ลักษณะต้องห้าม

(1) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(2) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(3) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ไม่ว่าจะถูกจำคุกจริงหรือไม่ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือพ้นโทษหรือพ้นระยะเวลาการลงโทษหรือรอการ - กำหนดโทษแล้วแต่กรณี เกินห้าปี

(4) เป็นข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัย

(5) เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหาร ท้องถิ่น

(6) เป็นกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

(7) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ จากหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือจากหน่วยงานเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(8) เป็นผู้ที่มีลักษณะขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมของมหาวิทยาลัยไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

(9) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับมหาวิทยาลัย

(10) รับสัมปทานหรือคงไว้ซึ่งสัมปทานจากมหาวิทยาลัย หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นใน ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานจากมหาวิทยาลัย

ข้อ 8) ผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒินอกจากจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 4) แล้ว ควรจะมีลักษณะที่พึงประสงค์ ดังต่อไปนี้

(1) มีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นที่ยอมรับทั้งในหน่วยงานของรัฐและเอกชน

(2) เข้าใจและยึดมั่นในหลักการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและอุดมการณ์ของมหาวิทยาลัย

(3) มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีประสบการณ์ และมีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารองค์กร เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนามหาวิทยาลัย

(4) สามารถอุทิศเวลาให้กับการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่

(5) สนใจในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาของประเทศ

เมื่อวิเคราะห์คุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในประเทศไทย วิเคราะห์ได้ว่าทั้งสามมหาวิทยาลัยได้กำหนดคุณสมบัติเหมือนกันหลายประการคือนายกสภามหาวิทยาลัยต้อง

เป็นผู้เข้าใจและยึดมั่นในหลักการของมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาลและอุดมการณ์ของมหาวิทยาลัย มีความเข้าใจและมีทัศนคติที่ส่งเสริมการพัฒนามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เพราะมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐมีหลักการ รูปแบบการบริหารงานแตกต่างจากองค์กรมหาชนทั่วไป หากผู้ที่เป็นนายกสภามหาวิทยาลัยไม่มีความเข้าใจและยึดมั่นในหลักการของมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาลและอุดมการณ์ของมหาวิทยาลัยแล้ว ก็เป็นการยากที่จะทำให้มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินการบริการสาธารณะด้วยหลักการกระจายอำนาจ ด้านบริการด้านการศึกษาละวิจัยขั้นสูงของเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิจิตร ศรีสอ้าน สุรพล นิติไกรพจน์ และ ปรัชญา เวสารัชช

ต้องเป็นผู้ประจักษ์ชัดว่ามีความรู้ ความสามารถ และความสำเร็จด้านการบริหารเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นไปตามหลักการบริหารที่ผู้บริหารระดับสูง ต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำที่เป็นที่ยอมรับ

นับถือทั้งในและนอกประเทศ และต้องเป็นผู้ที่สามารถสละเวลาให้กับการปฏิบัติหน้าที่นายกสภามหาวิทยาลัยได้เต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุรพล ศรีทรง รวมถึงต้องเป็นผู้คุณธรรม เป็นที่ยอมรับในสังคม ซึ่งเป็นคุณสมบัติของผู้บริหารตามหลักธรรมาภิบาลการบริหารมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ฌดา จันทรสม และ สมหวัง พิริยนิววัฒน์ และคณะ

ต้องเป็นผู้ที่ไม่มีผลประโยชน์อันอาจจะขัดแย้งกับมหาวิทยาลัย หากวิเคราะห์คำว่าผู้มีส่วนได้เสียวิเคราะห์ว่าบุคคลผู้ไม่มีผลประโยชน์หรือต้องเสียผลประโยชน์ใดๆจากการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อมก่อนเข้าดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งหากผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้ที่มีผลประโยชน์กับมหาวิทยาลัย อาจทำให้เกิดความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ (Interest Conflict) ซึ่งอาจทำให้เกิดความแตกแยกและขาดความสามัคคีของผู้บริหารและบุคลากรมหาวิทยาลัยได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พีรเดช ทองอำไพ และ โกวิท พวงงาม

หากวิเคราะห์คุณสมบัติของกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ วิเคราะห์ได้ว่า คุณสมบัติของกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ว่าด้วยการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2553 โดย ข้อ 10 กำหนดคุณสมบัติและคุณลักษณะของนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย ตามมาตรา 16 (3) (4) (5) (6) และ (7) และมหาวิทยาลัยบูรพา ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2561 โดยทั้งสองมหาวิทยาลัยมีกำหนดคุณสมบัติของกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิไว้เหมือนกัน แต่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้กำหนดคุณสมบัติของกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิต่างจากนายกสภามหาวิทยาลัยแต่ก็ได้กำหนดคุณสมบัติที่คล้ายกันอย่างมาก

กรณีคุณสมบัติด้านสถานะบุคคล วิเคราะห์ได้ว่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และมหาวิทยาลัยบูรพา มีได้กำหนดคุณสมบัตินายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภาตาม สภาพบุคคล สถานะ เชื้อชาติ ศาสนา หรือ เพศ ซึ่งเป็นไปตามหลักความเท่าเทียมและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มิให้เลือกปฏิบัติซึ่งมีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ดังนั้นนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของไทยมี สภาพบุคคล สถานะ เชื้อชาติ ศาสนา หรือ เพศ ใดก็ได้เฉกเช่นเดียวกับสาธารณรัฐฝรั่งเศส แต่มหาวิทยาลัยปารีสซิติเต ตาม Décret n° 2019-209 du 20 mars 2019 portant création de l'université de Paris et approbation de ses statuts มาตรา 3 มหาวิทยาลัยปารีสซิติเตได้วางหลักไว้อย่างแจ้งชัดว่า ให้สภาบริหารมหาวิทยาลัยเลือกนายกสภามหาวิทยาลัยจากอาจารย์หรือบุคลากรอื่นที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกันและไม่จำเป็นต้องถือสัญชาติฝรั่งเศส

กรณีคุณสมบัติด้านการศึกษาของผู้สมัครดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ วิเคราะห์ได้ว่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และมหาวิทยาลัยบูรพาได้กำหนดให้ผู้สมัครดำรงตำแหน่งต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง แต่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมิได้กำหนดคุณสมบัตินี้ไว้วิเคราะห์ได้ว่า ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2533 มาตรา 14 ให้มีสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย (2) กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย โดยกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง คือ ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย มิใช่ตำแหน่งทางวิชาการบุคคลที่เข้ามาดำรงทั้งสองตำแหน่งเป็นนักรุกกิจอาจไม่สำเร็จการศึกษาในชั้นปริญญาโท หมายความว่าได้บัญญัติเกี่ยวกับคุณวุฒิการศึกษาไว้ กรณีหากให้กรรมการสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีและมหาวิทยาลัยบูรพามีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากผู้บริหารระดับสูงจากหน่วยงานของรัฐ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีและมหาวิทยาลัยบูรพา จึงต้องไม่กำหนดคุณสมบัติด้านคุณวุฒิการศึกษาของกรรมการสภามหาวิทยาลัย

กรณีคุณสมบัติด้านอายุ วิเคราะห์ได้ว่า กฎหมายกลางและกฎหมายเฉพาะมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยมิได้กำหนดคุณสมบัติเรื่องอายุของผู้เข้าดำรงตำแหน่งไว้ และตามประกาศ แนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565 ที่ให้มหาวิทยาลัยไม่ควรจำกัดเกณฑ์อายุของผู้ดำรงตำแหน่งในสภามหาวิทยาลัย กล่าวคือผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอายุเท่าใดก็ได้หากแต่ต้องมีคุณสมบัติข้ออื่นตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องครบถ้วน ซึ่งต่างจากมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐฝรั่งเศสที่กำหนดให้นายกสภามหาวิทยาลัยมีอายุไม่เกิน 68 ปี ตามมาตรา 13 แห่งกฎหมาย LRU วิเคราะห์ได้ว่าผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของสาธารณรัฐฝรั่งเศสคืออธิการบดีที่มาตรา 13 แห่งกฎหมาย LRU ให้อธิการบดีมหาวิทยาลัยอาจดำรงตำแหน่งได้จนถึงวันที่ 31 สิงหาคมหลังจากวันที่มีอายุครบ 68 ปี และตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นจากผู้บริหารหน่วยงานของรัฐระดับชาติหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นตัวแทนองค์กรปกครองท้องถิ่น โดยส่วนใหญ่เป็นข้าราชการประจำจึงต้องกำหนดอายุเกษียณ แต่อย่างไรก็ตามแม้นายกสภามหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยจะมีได้ทำงานประจำในมหาวิทยาลัย แต่การกำหนดอายุเกษียณมีวัตถุประสงค์สำคัญหลายประการ เมื่อบุคคลเข้าสู่วัยสูงอายุการทำงานอาจจะมีข้อจำกัดทั้งด้านสุขภาพและประสิทธิภาพ การกำหนดอายุเกษียณช่วยสร้างความเป็นธรรม เพราะทำให้บุคคลอื่นคนมีโอกาสที่จะทำงานซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาแนวคิดและการเติบโตของมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐอันเป็นการวางแผนเชิงกลยุทธ์เพื่อสร้างความสมดุลการกำกับดูแลมหาวิทยาลัย

แม้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้ออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ว่าด้วยการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2561 แยกจากคุณสมบัติของ กรรมการสภามหาวิทยาลัยแยกจากคุณสมบัติของนายกสภามหาวิทยาลัย ตามข้อบังคับ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ว่าด้วยการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2538 แต่เมื่อพิจารณา แล้ว คุณสมบัติของกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิมีได้ต่างจากคุณสมบัติของนายกสภามหาวิทยาลัย หากพิจารณาคุณสมบัติของผู้ที่ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิมหาวิทยาลัยบูรพาจะมีการกำหนดคุณสมบัติไว้ได้ละเอียดชัดเจนกว่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เนื่องจากมหาวิทยาลัยบูรพาได้ประสบปัญหาการสรรหาบุคคลเข้ามาดำรงตำแหน่งอธิการบดี ด้วยเหตุเพราะมีความขัดแย้ง ภายในทำให้มหาวิทยาลัยบูรพาไม่มีผู้ดำรงอธิการบดีมาเกือบ 10 ปี ดังนั้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิด ปัญหาแบบเดิม มหาวิทยาลัยบูรพาจึงได้ทำการออก ข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2561 โดยให้ยกเลิกข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2551 และข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

กรณีคุณสมบัติตามประกาศ แนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565 ซึ่งมีสภาพบังคับ หมวดที่ 2 ธรรมาภิบาลในระดับสภาสถาบันอุดมศึกษา ส่วนที่ 1 องค์ประกอบและโครงสร้างสภาสถาบันอุดมศึกษา

ข้อ 13) ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ไม่ควรจำกัดเกณฑ์อายุของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว แต่ผู้ดำรงตำแหน่งควรผ่านการฝึกอบรมเสริมทักษะ และเพิ่มพูนความเชี่ยวชาญในการบริหารงานในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้ควรจัดการฝึกอบรมให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวอยู่เดิมด้วย วิเคราะห์ได้ว่ามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีและมหาวิทยาลัยบูรพามีได้กำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้

ข้อ 15) เพื่อให้ผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด ควรแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(1) ผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาจะดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา หรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาในเวลาเดียวกันเกินสามแห่งไม่ได้

(2) ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาจำนวนสี่แห่งแล้ว ไม่อาจได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาในเวลาเดียวกันนั้นได้อีก

วิเคราะห์ได้ว่ามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีและมหาวิทยาลัยบูรพามีได้กำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้

3. วิเคราะห์การได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย

นอกจากผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของไทยต้องมีความคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว วิธีการได้ซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งก็มีความสำคัญมาก หากบุคคลที่มาดำรงตำแหน่งได้มาถูกต้องตามหลักการและข้อบังคับของกฎหมายก็จะทำให้ผู้ดำรงตำแหน่งเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ไม่มีการฟ้องร้องหรือความขัดแย้งเกิดขึ้น ทำให้มหาวิทยาลัยสามารถพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าสามารถแข่งขันกับมหาวิทยาลัยอื่นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศได้ โดยหัวข้อนี้ทำการวิเคราะห์การได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของไทยตามกลุ่มของกรรมการสภามหาวิทยาลัยสามกลุ่ม ซึ่งได้แบ่งกลุ่มมาแล้วใน ส่วนที่ 1 คือ กลุ่มหนึ่ง นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มสอง กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่งและกลุ่มสามกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นบุคลากรมหาวิทยาลัย

3.1 วิเคราะห์การได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย

เมื่อพิจารณาตามกฎหมายกลางในระดับพระราชบัญญัติของไทย มิได้บัญญัติเกี่ยวกับการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของไทยไว้ แต่มีประกาศแนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565 ตามข้อ 11) การได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภา ให้สภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาฯ ผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัย เพื่อดำเนินการสรรหานายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยให้แล้วเสร็จก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งของนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยและตาม ข้อ 12) ให้มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาฯ ผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกซึ่งเป็นผู้ที่ระชนกถึงคุณสมบัติ

ของผู้สมควรดำรงตำแหน่งที่เหมาะสมกับเป้าหมายของมหาวิทยาลัยเป็นจำนวนมากว่ากึ่งหนึ่ง โดยคัดเลือกจากบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาประกาศ ทั้งนี้ ประธานคณะกรรมการสรรหาฯ ควรเป็นบุคคลภายนอก สำหรับบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยที่จะมาเป็นคณะกรรมการสรรหาฯ ควรผ่านการคัดเลือกจากบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยและไม่ใช่นักบริหารและพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยต่างๆ มิได้บัญญัติถึงวิธีการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยไว้ ดังนั้นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของทุกแห่งได้ออกข้อบังคับว่าด้วยการสรรหานายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2533 มิได้กำหนดวิธีการได้มาซึ่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัยไว้ แต่ตามข้อบังคับ ว่าด้วยการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2565 ลงวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2565 ข้อ 5) ให้สรรหานายกสภามหาวิทยาลัย โดยคณะกรรมการสรรหาฯ นายกสภามหาวิทยาลัยซึ่งแต่งตั้งโดยสภามหาวิทยาลัยและคำสั่งสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาฯ นายกสภามหาวิทยาลัย ที่ 4/2565 ลงวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2565 มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ 1 คน เป็นประธานกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ 2 คน เป็นกรรมการ กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง (ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย) เป็นกรรมการ กรรมการสภาวิชาการซึ่งสภาวิชาการเลือกจากผู้มีตำแหน่งศาสตราจารย์ 1 คน เป็นกรรมการ และกรรมการสภาวิชาการซึ่งสภาวิชาการเลือกจากผู้แทนคณาจารย์ 2 คน เป็นกรรมการ โดยให้เลือกกรรมการคนหนึ่งคนใดเป็นกรรมการและเลขานุการ ดังนั้นคณะกรรมการสรรหาฯ นายกสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ประกอบด้วยกรรมการที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิบุคคลภายนอกจำนวน 4 คน และกรรมการที่เป็นบุคลากรภายในจำนวน 3 คน คิดเป็นสัดส่วนบุคคลภายนอกมากกว่ากึ่งหนึ่งเป็นไปตามแนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565

การได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้มาจากการสรรหา โดยคณะกรรมการสรรหาฯ ที่ได้รับการแต่งตั้งจากนายกสภามหาวิทยาลัยและไม่ใช้วิธีการเลือกตั้งหรือหยั่งเสียง และตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ว่าด้วยการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2565 ข้อ 7) ได้กำหนดแนวทางการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยด้วยการเสนอชื่อเพื่อเสาะหาบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมโดยที่ไม่ใช้วิธีการเลือกตั้งหรือหยั่งเสียง โดยให้คำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในด้วยการให้บุคคลผู้มีสิทธิเสนอชื่อคือ กรรมการสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี องค์คณะบุคคลสิทธิเสนอชื่อคือ สภาวิชาการ เสนอชื่อตามความเห็นชอบของสภาวิชาการและหน่วยงานเสนอที่มีสิทธิเสนอชื่อ ประกอบด้วย สำนักวิชา ศูนย์/สถาบัน/เทคโนโลยีธานี สำนักงานอธิการบดี/หน่วยตรวจสอบภายใน/หน่วยประสานงาน มทส.-กทม. สังกัด สรุสัมนาการ โรงพยาบาล

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี โดยให้เสนอชื่อตามความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำสำนักวิชาหรือหน่วยงานและให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากบุคลากรภายในหน่วยงานอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ให้คณะกรรมการประจำสำนักวิชาพิจารณารายชื่อที่เสนอโดยบุคลากรในสังกัด นอกจากนั้นยังให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา/ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย/ที่ประชุมคณะกรรมการอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล/ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ/สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย เสนอชื่อโดยความเห็นชอบของที่ประชุมซึ่งได้ร่วมกันพิจารณาสรรหาบุคคลที่จะเป็น “ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อ” ที่สอดคล้องกับ คุณสมบัติตามข้อ 8 แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีว่าด้วยการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2565 โดย ผู้ที่มีความถี่สูงสุดอาจไม่ผ่านการสรรหา หากคณะกรรมการสรรหาฯ วินิจฉัยอย่างละเอียดรอบคอบและปราศจากอคติแล้วว่า มีคุณสมบัติไม่สอดคล้องกับคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้และการเสนอชื่อให้ดำเนินการเป็นการลับซึ่งผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อยังมีพียงรู้เพราะอยู่ในระหว่างการพิจารณาดำเนินการ โดยให้เสนอชื่อมายังเลขานุการคณะกรรมการสรรหาฯ นายกสภามหาวิทยาลัย สำนักงานสภามหาวิทยาลัย ภายในวันและเวลาที่กำหนด เพื่อเสนอเข้าพิจารณาในคณะกรรมการสรรหาฯ โดยประธานที่ประชุมเสนอชื่อที่ได้รับการสรรหาในแบบเสนอชื่อเป็นความลับส่งไปยังเลขานุการคณะกรรมการสรรหาฯ นายกสภามหาวิทยาลัย สำนักงานสภามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี แล้วให้นายกสภามหาวิทยาลัยจัดให้มีการประชุมสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาเลือกผู้ที่เหมาะสมที่สุด เพื่อเป็นนายกสภามหาวิทยาลัยและดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯโปรดกระหม่อมแต่งตั้งต่อไป

วิเคราะห์ได้ว่า การได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมาจากการสรรหา โดยคณะกรรมการสรรหาฯ คณะหนึ่ง สรรหาจากรายชื่อที่ได้รับการเสนอจากบุคคล/องค์คณะบุคคล/หน่วยงาน ตามที่กฎหมายกำหนดเป็นวิธีการที่ขัดกับหลักการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งในรูปแบบคณะกรรมการที่ต้องการให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถมาดำรงตำแหน่งและการที่ให้เสนอชื่อผู้ดำรงตำแหน่งให้ดำเนินการเป็นการลับซึ่งผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อยังมีพียงรู้เพราะอยู่ในระหว่างการพิจารณาดำเนินการยังขัดต่อสิทธิส่วนบุคคลซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามหลักกฎหมายมหาชนและหากผู้ถือเสนอชื่อได้รับการพิจารณาว่าเป็นผู้ที่เหมาะสมที่สุดจากสภามหาวิทยาลัย ผู้ถือเสนอชื่ออาจไม่รับเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทำให้เกิดกระบวนการที่ล่าช้าขัดกับหลักการบริหารงานองค์กรมหาชน นอกจากนั้นผู้ดำรงตำแหน่งในสภามหาวิทยาลัยสามารถได้รับการเสนอชื่อและสามารถเข้าร่วมพิจารณาว่าบุคคลใดเป็นผู้ที่เหมาะสมที่สุด ที่จะดำรงตำแหน่งเป็นวิธีการที่ขัดต่อหลักการมีส่วนร่วมอย่างแจ่มชัด หากเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยปารีสซิติเต้ที่นายกสภามหาวิทยาลัยมาจากการรับสมัครคัดเลือกโดยสภามหาวิทยาลัยซึ่งไม่มีกระบวนการใดขัดกับหลักกฎหมายมหาชน

กรณีวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี หากพิจารณาจากพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2533 มิได้กำหนดวิธีการได้มา แต่มีปรากฏตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ว่าด้วยการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2565 ข้อ 6 ให้มีคณะกรรมการสรรหาฯ คณะหนึ่ง ซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้ง ประกอบด้วย นายกสภามหาวิทยาลัย เป็นประธาน กรรมการสภามหาวิทยาลัย โดยตำแหน่ง 1 คน เป็นกรรมการและต้องไม่อยู่ในระหว่างการเป็นกรรมการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย จำนวน 2 คนเป็นกรรมการและกรรมการสภาวิชาการซึ่งมิได้ดำรงตำแหน่งบริหารและมาจากต่างสำนักวิชาจำนวน 2 คน โดยสภาวิชาการเลือกจากผู้มีตำแหน่งทางวิชาการศาสตราจารย์ 1 คน และจากผู้แทนคณาจารย์ 2 คน และต้องไม่อยู่ในระหว่างการเป็นกรรมการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย

วิเคราะห์ได้ว่า คณะกรรมการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีจำนวน 4 คน และเป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จำนวน 3 คน เป็นไปตามประกาศแนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565 ข้อ 12) ที่ให้สภาสถาบันอุดมศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาฯ ผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาและกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ซึ่งเป็นผู้ที่ตระหนักถึงคุณสมบัติของผู้สมควรดำรงตำแหน่งที่เหมาะสมกับเป้าหมายของสถาบันอุดมศึกษาเป็นจำนวนมากว่ากึ่งหนึ่งแต่อย่างไรก็ตามหากสภามหาวิทยาลัยฯแต่งตั้งอธิการบดี ซึ่งเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่งและเป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัย ทำให้คณะกรรมการสรรหาฯ กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมี 3 คน และเป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 4 คน ขัดกับประกาศแนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565 ข้อ 12) ดังนั้นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีจึงต้องแก้ไขปรับปรุงข้อบังคับให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 20 ธันวาคม 2566 ทั้งนี้ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตามข้อ 38) แห่งแนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565

โดยข้อ 7 แห่งข้อบังคับฯ ได้กำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาฯ กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ มีหน้าที่ ศึกษาวิเคราะห์สถานภาพความต้องการทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัย และคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมจากข้อ 8 เพื่อใช้เป็นเกณฑ์การพิจารณาสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ กำหนดวิธีการเสนอชื่อ และการเสาะหาผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมให้กว้างขวางที่สุด โดยไม่ใช้วิธีการเลือกตั้งหรือหยั่งเสียงประมวลประวัติและผลงาน รวมทั้งพิจารณากลั่นกรองและประเมินคุณสมบัติของบุคคลที่ได้รายชื่อมา

ตามข้อ 7(2) เพื่อให้ได้ผู้ที่เหมาะสมที่สุดเสนอสภามหาวิทยาลัยตามจำนวนที่คณะกรรมการสรรหาเห็นสมควรและกระบวนการเสนอรายชื่อกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่มีสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา/ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย/ที่ประชุม คณะกรรมการอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล/ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ/สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ซึ่งต่างอย่างกระบวนการเสนอรายชื่อนายกสภามหาวิทยาลัยที่ให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา/ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย/ที่ประชุม คณะกรรมการอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล/ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ/สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยเสนอรายชื่อด้วยซึ่งต่างจากกรณีการเสนอชื่อนายกสภามหาวิทยาลัย

แนวทางการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิมีแนวทางเช่นเดียวกับแนวทางการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย คือให้เสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกิน 15 คน โดยในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 4 คนและมีความเชี่ยวชาญทั้งนี้คณะกรรมการ สรรหาจะพิจารณาเสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกิน 12 คน โดยในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 4 คนตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2533 ชื่อที่ได้รับการเสนอจากบุคคล/องค์คณะบุคคล/หน่วยงานที่มีความถี่สูงสุดอาจไม่ผ่านการสรรหาและหากคณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยอย่างละเอียดรอบคอบและปราศจากอคติแล้วว่ามีคุณสมบัติไม่สอดคล้องกับคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้หรือไม่การเสนอชื่อให้ดำเนินการเป็นการลับ ซึ่งผู้ได้รับการเสนอชื่อยังมีพึงรู้เพราะอยู่ในระหว่างการพิจารณาดำเนินการ โดยให้เสนอชื่อมายังเลขานุการคณะกรรมการสรรหา กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเสนอเข้าพิจารณาในคณะกรรมการสรรหา จากนั้นตามข้อ 9 แห่งข้อบังคับฯ ให้นายกสภามหาวิทยาลัยจัดให้มีการประชุมสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาเลือกผู้ที่เหมาะสมที่สุดเพื่อเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิตามความมาตรา 14(5) แห่ง พรบมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2533 ดังนั้นการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมีวิธีการสรรหาคคล้ายคลึงกับการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยทำให้ขัดกับหลักการทางกฎหมายมหาชน นอกจากนี้กรรมการสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีสามารถเป็นกรรมการสภาฯ ซ้ำกันหลายวาระได้เพราะไม่มีกฎหมายห้ามไว้ ซึ่งต่างจากมหาวิทยาลัยปารีสซีเตที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยชุดใหม่ให้เลือกจากบุคคลอื่นที่มีใช้กรรมการสภามหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ว่าด้วยการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2553 ข้อ 5. เมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัย ตามมาตรา 16 (3) (4) (5) (6) และ (7) หรือเมื่อวาระการดำรงตำแหน่งดังกล่าวเหลือเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ให้อธิการบดีแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาฯ ประกอบด้วย อธิการบดี เป็นประธาน และกรรมการประกอบด้วย รองอธิการบดีหนึ่งคน คณบดี 3 คน ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าส่วนงานในสถาบัน สำนัก และส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะ เทียบเท่าคณะ 1 คน ประธานสภาคณาจารย์และพนักงาน ศาสตราจารย์หนึ่งคน ผู้แทนคณาจารย์ประจำ 1 คน ผู้แทนพนักงานอื่น ๆ 1 คน นายกสมาคมนักศึกษาเก่า ผู้แทนนักศึกษาเก่า 1 คน ประธานกรรมการส่งเสริมมหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านอุตสาหกรรม ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสังคม 1 คน

วิเคราะห์ได้ว่า คณะกรรมการสรรหาฯ นายกสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ประกอบด้วย กรรมการที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิบุคคลภายนอกจำนวน 6 คน และกรรมการที่เป็นบุคลากรภายในจำนวน 13 คน คิดเป็นสัดส่วนไม่เกินกึ่งหนึ่ง แต่ตามแนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565 กำหนดให้คณะกรรมการสรรหาฯ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเป็นจำนวนมากวกกึ่งหนึ่ง ดังนั้นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี จึงต้องแก้ไขปรับปรุงข้อบังคับให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 20 ธันวาคม 2566 ทั้งนี้ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตามข้อ 38) แห่งแนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565

ตามข้อบังคับฯ ข้อ 7) การได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการสรรหาฯ ให้รองอธิการบดีร่วมกันเสนอผู้แทน ให้คณบดีร่วมกันเสนอผู้แทน ให้ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าส่วนงานในสถาบัน สำนักและส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ร่วมกันเสนอผู้แทน ให้ศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยร่วมกันเสนอผู้แทน ให้มีการเสนอชื่อผู้สมควรเป็นกรรมการสรรหาที่เป็นผู้แทนคณาจารย์ประจำและผู้แทนพนักงานอื่นเพื่อรับการเลือกตั้งเป็นกรรมการสรรหาตาม โดยผู้มีสิทธิเสนอชื่อกรรมการสรรหาและผู้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งดังกล่าวต้องเป็นพนักงานแบบประจำในกลุ่มนั้น ๆ ซึ่งมีวันทำงานในมหาวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี นับถึงวันที่มีการลงคะแนนเลือกตั้งให้ได้มาซึ่งกรรมการสรรหาดังกล่าว ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการสรรหาต้องเป็นพนักงานแบบประจำในกลุ่มนั้น ๆ ซึ่งมีวันทำงานในมหาวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี นับถึงวันที่มีการลงคะแนนเลือกตั้งให้ได้มาซึ่งกรรมการสรรหาดังกล่าว ทั้งนี้ ให้นับรวมระยะเวลาการเป็นข้าราชการด้วย ให้สมาคมนักศึกษาเก่าเสนอผู้แทนจากนักศึกษาเก่าภายนอกมหาวิทยาลัย และให้กรรมการสรรหาโดยตำแหน่งซึ่งได้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ประธานสภาคณาจารย์และพนักงาน นายกสมาคม

นักศึกษาเก่า ประธานกรรมการส่งเสริมมหาวิทยาลัยร่วมกันเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านอุตสาหกรรม หนึ่งคน ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสังคมหนึ่งคน จากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย

สำหรับการได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิใช้ดำเนินการสรรหาตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ว่าด้วยการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2553 เฉกเช่นเดียวกับการได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยเพียง แต่ให้ดำเนินการแยกต่างหากจากกันตามข้อ 8) โดยการได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 16 (5) จำนวน 9 คน ให้กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง กรรมการสภามหาวิทยาลัยที่มาจากผู้บริหารมหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นอาจารย์และบุคลากร ตามมาตรา 16 (2) (3) และ (4) เสนอผู้ที่มีคุณสมบัติและคุณลักษณะเหมาะสมจะดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวนไม่น้อยกว่า 2 คน การได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 16 (6) จำนวนไม่เกิน 2 คน ให้มหาวิทยาลัยทำหนังสือถึงสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ขอให้เสนอชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติและคุณลักษณะเหมาะสมจะดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 16 (6) จำนวนไม่เกิน 2 คน

จากที่กล่าวมาแม้การได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีจะมีได้ชัดกับหลักการทางกฎหมายมหาชน แต่เมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยปารีสซีเตที่นายกสภามหาวิทยาลัยมาจากการรับสมัครคัดเลือกโดยสภามหาวิทยาลัยแต่กรรมการสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีสามารถเป็นกรรมการสภาฯ ซ้ำกันหลายวาระได้เพราะไม่มีกฎหมายห้ามไว้ ซึ่งต่างจากมหาวิทยาลัยปารีสซีเตที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยชุดใหม่ให้เลือกจากบุคคลอื่นที่มีใช้กรรมการสภามหาวิทยาลัยและอย่างน้อย 3 คนจาก 5 คน และต้องเป็นคณาจารย์ นักวิจัย วิศวกรหรือเทียบเท่า

มหาวิทยาลัยบูรพา

ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2561 ข้อ 6 ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วย อธิการบดี กรรมการประกอบด้วย ประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย ประธานสภาพนักงาน นายกสภาคณะศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยบูรพา กรรมการสภามหาวิทยาลัยกรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสามคน ซึ่งเลือกตั้งจากคณาจารย์หนึ่งคน พนักงานมหาวิทยาลัยซึ่งมิใช่คณาจารย์หนึ่งคน และหัวหน้าสวจนงานตามมาตรา 9 (3) หรือ (4) หนึ่งคน ตามมาตรา 19 (5) คณะกรรมการสรรหาฯ จะแต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่งทำหน้าที่เลขานุการ และจะแต่งตั้งหัวหน้าสำนักงานสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่ผู้ช่วยเลขานุการด้วยก็ได้

กรรมการสรรหานายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยบูรพา ประกอบด้วย กรรมการที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิบุคคลภายนอกจำนวน 2 คน และกรรมการที่เป็นบุคลากรภายในจำนวน 5 คน คิดเป็นสัดส่วนน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการสรรหาฯซึ่งขัดกับประกาศแนวปฏิบัติตามหลัก ธรรมนูญในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565 ข้อ 12) ดังนั้นมหาวิทยาลัย บูรพาจึงต้องแก้ไขปรับปรุงข้อบังคับฯให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 20 ธันวาคม 2566 ทั้งนี้โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตามข้อ 38) แห่งแนวปฏิบัติตามหลักธรรมนูญในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565

วิธีการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยบูรพา เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2561 ข้อ 9) ถึง ข้อ 13) ให้คณะกรรมการสรรหาฯ สรรหาจาก

1) ประกาศกำหนดกลุ่มความรู้ความเชี่ยวชาญของกรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิและจำนวนรายชื่อในแต่ละกลุ่มความรู้ความเชี่ยวชาญที่ส่วนงานต่างๆของมหาวิทยาลัย และแจ้งคุณสมบัติลักษณะที่พึงประสงค์ให้ส่วนงาน พนักงานมหาวิทยาลัย และข้าราชการ ทราบทั่ว กันก่อนการสรรหา เพื่อให้ส่วนงานเสนอรายชื่อ ผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย หรือ กรรมการสภามหาวิทยาลัยภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการสรรหาฯ กำหนด ทั้งนี้คณะกรรมการสรรหาฯ จะจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากพนักงานมหาวิทยาลัยและข้าราชการก่อนที่จะประกาศ กำหนดกลุ่มความรู้ความเชี่ยวชาญด้วยก็ได้ เมื่อได้รายชื่อบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการ สภามหาวิทยาลัยบูรพาแล้ว คณะกรรมการประจำส่วนงานประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อเสนอชื่อบุคคล ที่เห็นสมควรดำรงตำแหน่ง นายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วแต่กรณีและให้คณะกรรมการสรรหาฯ มีหนังสือแจ้งคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้เสนอชื่อผู้ สมควรดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสองคน

เมื่อได้รายชื่อตามวรรคก่อนหน้าแล้วให้คณะกรรมการสรรหาฯ พิจารณาตรวจสอบ คุณสมบัติ ข้อมูลประวัติ ผลงาน ประสพการณ์ และความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ และดำเนินการ ดังนี้

(1) พิจารณาคัดเลือกผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยจากบัญชีรายชื่อ ตามข้อ 1) จำนวนหนึ่งคน และจัดทำลำดับรายชื่อสำรองตามจำนวนที่เห็นสมควร

(2) พิจารณาคัดเลือกและจัดทำลำดับรายชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่งกรรมการสภา มหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิจากบัญชีรายชื่อ จำนวนสิบสองคน และจัดทำบัญชีรายชื่อสำรองตาม จำนวนที่เห็นสมควร

(3) พิจารณาคัดเลือกและจัดทำลำดับรายชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิจากบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาเสนอตามข้อ 2) จำนวนหนึ่งคน และจัดทำบัญชีรายชื่อสำรองตามจำนวนที่เหลืออยู่

ให้คณะกรรมการสรรหาฯ มีหนังสือทาบถามความสมัครใจไปยังผู้ได้รับการคัดเลือกเมื่อผู้ได้รับการทาบถามตกลงรับที่จะดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ให้มหาวิทยาลัยดำเนินการเสนอชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิต่อสภามหาวิทยาลัยพิจารณาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตามความในมาตรา ๒(๕) แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๕๐ ต่อไปในกรณีผู้ได้รับการคัดเลือกตามวรรคหนึ่งปฏิเสธที่จะรับตำแหน่ง ให้คณะกรรมการสรรหาฯ ดำเนินการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ตามข้อบังคับนี้

วิเคราะห์ได้ว่า นายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัยบูรพามาจากกรรมการสรรหาคณะหนึ่งๆโดยสรรหาจากรายชื่อที่ส่วนงานในมหาวิทยาลัยและคณะกรรมการการอุดมศึกษาเสนอมา แม้จะให้ผู้บุคลากรของมหาวิทยาลัยเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอชื่อก็ได้ทำให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง หากเกิดกรณีบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่ออาจไม่ยอมรับให้การเป็นผู้ถูกเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งส่งผลให้คณะกรรมการสรรหาฯ ดำเนินการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ ทำให้เกิดกระบวนการที่ล่าช้าซ้อนขัดกับหลักการบริหารงานองค์กรมหาชนที่ต้องการความคล่องตัว สะดวกและรวดเร็ว นอกจากนี้ผู้ดำรงตำแหน่งในสภามหาวิทยาลัยสามารถได้รับการเสนอชื่อและสามารถเข้าร่วมพิจารณาว่าบุคคลใดเป็นผู้ที่เหมาะสมที่สุดที่จะดำรงตำแหน่งเป็นวิธีการที่ขัดต่อหลักการมีส่วนร่วมได้เสียอย่างแจ้งชัดและกรรมการสภามหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่านเป็นกรรมการสภาฯ ซ้ำกันหลายวาระได้เพราะไม่มีกฎหมายห้ามไว้ ซึ่งต่างจากมหาวิทยาลัยปารีสซีเตที่เลือกจากกรรมการสภามหาวิทยาลัยชุดใหม่ให้เลือกจากบุคคลอื่นที่มีใช้กรรมการสภามหาวิทยาลัย

จากที่กล่าวมาทั้งหมดวิเคราะห์ได้ว่า นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย มาจากคณะกรรมการสรรหาฯ คณะหนึ่งที่สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้ง เมื่อเปรียบเทียบกับการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่ให้อธิการบดีของมหาวิทยาลัย (Président de l'université) ทำหน้าที่เป็นนายกสภามหาวิทยาลัย โดยอาจสรรหาและคัดเลือกจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยได้และอาจเป็นบุคคลซึ่งมิได้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยก็ได้

แต่เมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยปารีสซีเตที่นายกสภามหาวิทยาลัยและอธิการบดีมาจากการเลือกโดยสภามหาวิทยาลัยและเลือกจากอาจารย์หรือบุคคลากรอื่นที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกันและไม่จำเป็นต้องถือสัญชาติฝรั่งเศส โดยผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งต้องได้รับคะแนนเสียงข้างมากเด็ดขาดจากกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา 3 แห่งภาคผนวก (ANNEXE) ของ Décret n° 2019-209 du 20 mars 2019 portant création de l'université de Paris et approbation de ses statuts แต่กฎหมายฉบับนี้มีได้บัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการรับสมัครและคัดเลือกอธิการบดีมหาวิทยาลัยปารีสซีเตไว้ ดังนั้นมหาวิทยาลัยปารีสซีเตจึงได้ออกระเบียบมหาวิทยาลัย (Règlement intérieur de l'université de Paris) ลงวันที่ 4 mai 2020 โดย มาตรา 40 แห่งระเบียบนี้วางหลักเกี่ยวกับขั้นตอนการสมัครสมัครเข้ารับตำแหน่งอธิการบดี การเรียกประชุมกรรมการสภามหาวิทยาลัยเพื่อเลือกตั้งอธิการบดี วิธีการลงคะแนนเสียงเพื่อเลือกตั้งอธิการบดี การดำเนินการอภิปรายของผู้สมัคร (Debate) และการลงคะแนนเสียง

ระเบียบนี้ให้สภามหาวิทยาลัยมีหน้าที่กำหนดและตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัคร โดยยึดพันธกิจของมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญและผู้สมัครแต่ละคนต้องนำเสนอแนะนำตัวเองต่อกรรมการสภามหาวิทยาลัย จากนั้นนายกสภามหาวิทยาลัยลงนามเรียกประชุมกรรมการสภามหาวิทยาลัยเพื่อลงคะแนนเลือกตั้งอธิการบดี หากนายกสภามหาวิทยาลัยไม่อยู่ในตำแหน่งหรือเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นอธิการบดี ให้รองนายกสภามหาวิทยาลัยลงนามแทน ถ้ารองนายกสภามหาวิทยาลัยไม่อยู่ในตำแหน่งหรือเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นอธิการบดี การประชุมจะลงนามโดยกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่อาวุโสสูงสุดของสภามหาวิทยาลัย ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งต้องได้คะแนนเสียงสูงสุดเด็ดขาด โดยผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารของสภาบริหารมหาวิทยาลัย คณะกรรมการวิทยาศาสตร์ของสภาวิทยาศาสตร์และการวิจัยมหาวิทยาลัยและคณะกรรมการวิชาการของสภาวิชาการและบริการการศึกษามหาวิทยาลัยทั้งนี้เพื่อให้นายกสภามหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายตามมาตรา 5 แห่งกฎหมาย LRU ซึ่งต่างกับการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีและมหาวิทยาลัยบูรพา ที่นายกสภามหาวิทยาลัยมาจากการสรรหาด้วยวิธีการเสนอชื่อจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด แล้วให้สภามหาวิทยาลัยดำเนินการคัดเลือกผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยตามรายชื่อที่เสนอมา

การที่กฎหมายกลางสาธารณรัฐฝรั่งเศสให้อธิการบดีของมหาวิทยาลัยดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย เนื่องจากเห็นว่าระบบในมหาวิทยาลัยของประเทศกลุ่มแองโกล - อเมริกันนั้นไม่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยฝรั่งเศสซึ่งมิได้มีวัตถุประสงค์หลักเรื่องการหารายได้เพื่อให้ได้ผลกำไรและค่าตอบแทน แต่มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐฝรั่งเศสต้องการความเป็นอิสระทางการบริหาร อันนำไปสู่ความอิสระทางวิชาการ ดังนั้นเพื่อให้การบริหารงานเป็นไปตามหลักการขององค์กรมหาอิสระตาม

หลักกฎหมายมหาชน การให้อธิการบดีเป็นทั้งนายกสภามหาวิทยาลัยและเป็นผู้บริหารสูงสุดทำให้มหาวิทยาลัยมีความคล่องตัวในการจัดการและการดำเนินงานเกิดการประสานงานระหว่างฝ่ายควบคุมดูแลกับฝ่ายบริหารได้อย่างดี

การที่องค์กรมหาชนอิสระฝรั่งเศสอย่างมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐให้ความสำคัญกับผู้นำสูงสุดในสภามหาวิทยาลัยว่าต้องเป็นบุคคลที่เป็นสมาชิกของสภามหาวิทยาลัยสอดคล้องกับแนวคิดการกำกับดูแลตามหลักธรรมาภิบาลมหาวิทยาลัยของ Trakman (2008) ที่กำหนดไว้ 5 รูปแบบ คือการกำกับดูแลโดยกลุ่มอาจารย์ (Faculty governance) การกำกับดูแลโดยบริษัทภิบาล (Corporate governance) การกำกับดูแลโดยผู้รักษาผลประโยชน์ (Trustee governance) และการกำกับดูแลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder governance) และการการกำกับดูแลอย่างผสม (Amalgam models of governance)

นอกจากนั้นวิธีหนึ่งเพื่อการได้มาซึ่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้ทรงคุณวุฒิมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของไทยที่ให้บุคคล หน่วยงาน คณะ สำนัก หรือสถาบันที่สังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเสนอชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่ง วิธีนี้มีได้ทำให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงและบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่ออาจไม่ยอมรับให้การเป็นผู้ถูกเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่ง จึงทำให้เกิดกระบวนการเข้าช้อนและล่าช้าจึงควรรัฐ ต้องกำหนดให้บุคคลผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภาและกรรมการประเภทผู้ทรงคุณวุฒิมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐมาจากจากการรับสมัครคัดเลือกบุคคลผู้มีคุณสมบัติครบที่สนใจสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อดำรงตำแหน่งโดยทางเดียว

3.2 วิเคราะห์การได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นบุคลากรมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย

กรรมการสภามหาวิทยาลัยที่มาจากบุคลากรของมหาวิทยาลัยเป็นตัวแทนของบุคลากรในมหาวิทยาลัยที่เข้ามาทำหน้าที่ในสภามหาวิทยาลัยเพื่อดูแลและตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร หากพิจารณากฎหมายกลางของไทยคือ ประกาศ แนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565 หมวดที่ 1 โครงสร้างธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา ส่วนที่ 1 โครงสร้างสถาบันอุดมศึกษา ข้อ 4 (1) กำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นบุคลากรมหาวิทยาลัยคือ กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทคณาจารย์ประจำและกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทสายสนับสนุนวิชาการ แต่กฎหมายกลางมิได้กำหนดวิธีการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นบุคลากรมหาวิทยาลัยจึงต้องพิจารณาจากกฎหมายเฉพาะของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ตามพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2541 มาตรา 14 (4) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวน 5 คน ซึ่งเลือกตั้งจากคณาจารย์ประจำ

กรณีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ. 2541 มาตรา 16 (4) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวน 2 คน ซึ่งเลือกตั้งจากคณาจารย์ประจำ 1 คน และ พนักงานอื่นซึ่งมิใช่คณาจารย์ 1 คนและกรณีมหาวิทยาลัยบูรพา ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2550 มาตรา 19 ให้มีสภามหาวิทยาลัย (5) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวน 3 คน ซึ่งเลือกตั้งจากคณาจารย์ 1 คน พนักงานมหาวิทยาลัยซึ่งมิใช่คณาจารย์ 1 คน และหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา 9 (3) หรือ (4) 1 คน

วิเคราะห์การได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นบุคลากรมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของไทย กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทอาจารย์ประจำวิธีการได้มาด้วยการเลือกตั้งจากอาจารย์ประจำ ส่วนกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการวิธีการได้มาด้วยการเลือกตั้งจากสายสนับสนุนวิชาการ เฉกเช่นเดียวกับการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นบุคลากรมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของสาธารณรัฐฝรั่งเศสตามกฎหมายกลางและตามภาคผนวกมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยปารีสซิติเตและการระเบียบกฎเกณฑ์ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของตัวแทนบุคคลที่เข้ามาดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการที่ต้องมีการเลือกตั้งมาจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง

3.3 วิเคราะห์การได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยกรมโดยตำแหน่งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย

กรณีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พิจารณาได้จากพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2541 โดยมาตรา 14 ให้มีสภามหาวิทยาลัย (2) กรรมการสภามหาวิทยาลัย โดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

กรณีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ตามพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ. 2541 16 ให้มีสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย (2) กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี ประธานกรรมการส่งเสริมมหาวิทยาลัย และประธานสภาคณาจารย์และพนักงาน

กรณีมหาวิทยาลัยบูรพา ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2550 มาตรา 19 ให้มีสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย (3) อธิการบดี (4) ประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย ประธานสภาพนักงานและนายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยบูรพา

วิเคราะห์ได้ว่ามหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของไทยกำหนดให้อธิการบดีเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีและมหาวิทยาลัยบูรพากำหนดให้ประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยและประธานสภาพนักงานเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง แต่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมิได้กำหนด ดังนั้น

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีจึงควรกำหนดให้ ประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยและ ประธานสภาพนักงาน เป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่งด้วย เนื่องจากประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดหาทรัพยากรในการบริหารงาน มหาวิทยาลัย ดำเนินการหาทุนการศึกษาให้แก่นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ให้คำแนะนำ ปรึกษา เกี่ยวกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย หากประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยมิได้ทำหน้าที่ในกรรมการสภามหาวิทยาลัยแล้วก็มีอำนาจรับทราบข้อมูลด้านต่างๆที่เป็นปัจจุบันของ มหาวิทยาลัยจนไม่สามารถทำหน้าที่ได้ตามวัตถุประสงค์ กรณีประธานสภาพนักงานซึ่งเป็นตัวแทน ของสภาพนักงานที่มาจากการเลือกตั้งโดยสมาชิกสภาพนักงานที่มาจากทุกส่วนงานของมหาวิทยาลัย โดยประธานสภาพนักงานมีหน้าที่เป็นประธานที่ประชุมสภาพนักงานมหาวิทยาลัย ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ คือ เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่สภามหาวิทยาลัยและอธิการบดีในการบริหารกิจการทั้งปวงของ มหาวิทยาลัย ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมหาวิทยาลัยกับพนักงานมหาวิทยาลัยและระหว่าง พนักงานมหาวิทยาลัยด้วยกัน ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยหรืออธิการบดีมอบหมาย ดังนั้นหากประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยมิได้ทำหน้าที่ในกรรมการสภามหาวิทยาลัย แล้วก็มีอำนาจรับทราบข้อมูลด้านต่างๆที่เป็นปัจจุบันของมหาวิทยาลัยจนไม่สามารถทำหน้าที่ได้ตาม วัตถุประสงค์

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะโครงสร้าง องค์ประกอบและการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

จากการศึกษา โครงสร้าง องค์ประกอบและการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของประเทศไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศสทำให้ได้แนวทางแก้ไขที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับประเทศไทยให้มีความครอบคลุม เหมาะสมและมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างและองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย

หากพิจารณากฎหมายกลางในระดับพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในประเทศไทย ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม พ.ศ. 2562 และ พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 มิได้มีการบัญญัติ โครงสร้าง องค์ประกอบ และการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐไว้ อันเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาธรรมาภิบาลจนก่อเกิดการบริหารงานที่ไม่มีประสิทธิภาพทำให้มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐไม่สามารถบริการสาธารณะด้านการศึกษาและการวิจัยขั้นสูงตามที่รัฐมอบหมายให้เกิดประสิทธิผลได้ เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ได้อาศัยอำนาจตามความมาตรา 10 ประกอบมาตรา 9 (5) แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ออกประกาศ แนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565 หมวดที่ 1 โครงสร้างธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา ส่วนที่ 1 โครงสร้างสถาบันอุดมศึกษา แต่ประกาศฉบับนี้มิได้กำหนดองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยไว้

ปัจจุบันสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในประเทศไทยประกอบด้วยนายกสภามหาวิทยาลัย หนึ่งคน และมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวน 23-27 คน โดยสามารถแบ่งองค์ประกอบของกรรมการสภามหาวิทยาลัยออกเป็น 3 กลุ่มคือ

1 กลุ่มกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ประกอบด้วย อธิการบดี กลุ่มบุคคลที่เป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัย และกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจการของมหาวิทยาลัย

กรณีอธิการบดี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในประเทศไทยมีอธิการบดีเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ซึ่งแตกต่างจากสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่อธิการบดีมิได้เป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับรัฐโดยตำแหน่ง แต่อธิการบดีทำหน้าที่เป็นนายกสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา 7 แห่งกฎหมาย LRU ทั้งนี้กฎหมายฉบับนี้มีใช้กฎหมายบังคับว่าอธิการบดีต้องเป็นนายกสภามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอาจแต่งตั้งบุคคลภายนอกเป็นนายกสภามหาวิทยาลัยก็ได้ หากเป็นเช่นนี้ให้อธิการบดีเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย จึงทำให้มีจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน แต่ในความเป็นจริงมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของสาธารณรัฐฝรั่งเศสเกือบทั้งหมดมีอธิการบดีเป็นนายกสภามหาวิทยาลัย

กรณีกลุ่มบุคคลที่เป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยกำหนดให้ประธานสภาพนักงานมหาวิทยาลัยซึ่งได้จากการเลือกตั้งจากตัวแทนพนักงานมหาวิทยาลัยที่เป็นกรรมการสภาพนักงานมหาวิทยาลัยจากแต่ละคณะ สำนัก และสถาบัน ภายในมหาวิทยาลัย โดยมีหน้าที่หลักคือ บริหารสภาพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งให้อำนาจไว้ แต่กรณีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มิได้กำหนดให้ให้ประธานสภาพนักงานเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง เหตุเพราะมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเป็นมหาวิทยาลัยที่ก่อตั้งขึ้นพร้อมกับพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี สุรนารี พ.ศ. 2533 ทำให้ในขณะนั้นไม่มีประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย ประธานสภาพนักงานมหาวิทยาลัย

หากเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐสาธารณรัฐฝรั่งเศสตามกฎหมาย LRU มิได้กำหนดให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง แต่หากพิจารณาแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยปารีสซิติเตและระเบียบกฎเกณฑ์ (Décret n° 2019-209 du 20 mars 2019 portant création de l'université de Paris Cité et approbation de ses statuts) ได้กำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่งที่เป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัย 2 คน ประกอบด้วย ประธาน Institut de physique du globe de Paris (IPGP) และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร Assistance Publique-Hôpitaux de Paris (กลุ่มโรงพยาบาลรัฐปารีส) ซึ่งทั้ง 2 ตำแหน่งคือ ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานนั้นๆที่ควรรวมเป็นมหาวิทยาลัยปารีสซิติเตและการบริหารงานหน่วยงานเหล่านี้มีความอิสระ ดังนั้นมหาวิทยาลัยปารีสซิติเตจึงให้ความสำคัญกับผู้บริหารกลุ่มนี้

กรณีกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจการของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีและมหาวิทยาลัยบูรพา กำหนดให้ประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยซึ่งมาจากการแต่งตั้งบุคคลภายนอกที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและสนับสนุนกิจการต่างๆของมหาวิทยาลัย

และนายกสสมาคมศิษย์เก่าเป็นบุคคลภายนอกที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยซึ่งได้มาจากการเลือกตั้งจากศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยเป็นกรรมการสภาโดยตำแหน่ง แต่กรณีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมิได้กำหนดกลุ่มบุคคลเหล่านี้ไว้ให้เป็นกรรมการมหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง เหตุเพราะมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเป็นมหาวิทยาลัยที่ก่อตั้งขึ้นพร้อมกับพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2533 ทำให้ในขณะนั้นไม่มีประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยและนายกสสมาคมศิษย์เก่า

แต่อย่างไรก็ตามมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ให้ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามภารกิจการก่อตั้งมหาวิทยาลัย เมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐสาธารณรัฐฝรั่งเศสไม่มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่งที่เป็นกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจการของมหาวิทยาลัย อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยในสาธารณรัฐฝรั่งเศสไม่มีตำแหน่งประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย

2 กลุ่มกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นบุคคลภายนอกทั้งหมด ประกอบด้วย กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มีความสามารถเป็นประจักษ์ กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจากพื้นที่ที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้าน โดยมีจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 – 13 คน เมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยในสาธารณรัฐฝรั่งเศส กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิบุคคลภายนอกจำนวน 7-8 คน

กรณีกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิจากพื้นที่ที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2533 มาตรา 14 4) ได้กำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคน แต่ไม่เกินสิบสองคน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอก และในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวนสี่คน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัย ตาม (3) และการเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (4) โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีและมหาวิทยาลัยบูรพาได้กำหนดให้มีกรณีผู้ทรงคุณวุฒิจากพื้นที่ที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยปารีสซิติ มีผู้แทนที่ได้รับมอบหมายจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มหาวิทยาลัยปารีสซิติตั้งอยู่คือ ได้แก่ ผู้แทนปารีส (Paris) และ ผู้แทนแคว้น อีล-เดอ-ฟร็องส์ (Ile-de-France) มาเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย เหตุเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐสาธารณรัฐฝรั่งเศสตั้งอยู่มีหน้าที่จัดบริการด้านสวัสดิการของนักศึกษา การมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดบริการด้านสวัสดิการภายในมหาวิทยาลัยได้ ตรงกับความต้องการของนักศึกษาและยังเป็นสนับสนุนการดูแลงบประมาณให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุด

กรณีกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้าน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มาตรา 16(5) กำหนดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวนไม่น้อยกว่าสองคน โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีและมหาวิทยาลัยบูรพาได้กำหนดให้มีกรณีผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้านเอกเช่นมหาวิทยาลัยปารีสซิติไม่มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยเฉพาะด้านเช่นกัน

3 กลุ่มกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทบุคลากรของมหาวิทยาลัย

กลุ่มกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในประเทศไทยประเภทบุคลากรของมหาวิทยาลัย มีจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทบุคลากร จำนวน 3 – 9 คน ดังนี้

กรณีกรรมการสภามหาวิทยาลัยการได้มาจากคณาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีให้เลือกตั้งจากคณาจารย์ประจำ จำนวน 5 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เลือกตั้งจากคณาจารย์ประจำ จำนวน 2 คน และมหาวิทยาลัยบูรพาให้เลือกตั้งจากคณาจารย์ประจำ จำนวน 1 คน

กรณีกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้บริหาร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีให้เลือกจากคณบดี 1 คน จากผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก หรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ 1 คน และมหาวิทยาลัยบูรพาให้หัวหน้าส่วนงาน มาตรา 9 (3) ส่วนงานวิชาการ หรือ (4) ส่วนงานอื่นแห่งพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2550 เป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย 1 คน โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีไม่มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยการได้มาจากคณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก หรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ

กรณีกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยที่มีได้มาจากคณาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีให้มีพนักงานอื่นซึ่งมิใช่คณาจารย์ 1 คน โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีและมหาวิทยาลัยบูรพาได้กำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยที่มีได้มาจากคณาจารย์ประจำ

กรณีบุคลากรที่ดำรงตำแหน่งในกรรมการสภาวิชาการของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวน 2 คน ซึ่งสภาวิชาการเลือกจากกรรมการสภาวิชาการและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากสภาวิชาการรวม 2 คน โดยมหาวิทยาลัยบูรพาได้กำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่มาจากกรรมการสภาวิชาการ

กรณีมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐสาธารณรัฐฝรั่งเศสอย่างมหาวิทยาลัยปารีสซิติ มิได้กำหนดให้ประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยและประธานสภาพนักงานมหาวิทยาลัยเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง เนื่องจากมหาวิทยาลัยปารีสซิติ ไม่มีตำแหน่งประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยและประธานสภาพนักงานมหาวิทยาลัย แต่

มหาวิทยาลัยปารีสซีเตกำหนดให้ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานถูกควมรวมกับมหาวิทยาลัยปารีสซีเต ดำรงกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง

ตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยต้องเป็น บุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยเท่านั้น มีอาจให้บุคคลที่เป็นผู้บริหารหรือบุคลากรของมหาวิทยาลัยดำรง ตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยได้ซึ่งต่างกับมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ ในสาธารณรัฐฝรั่งเศสซึ่ง กฎหมายกลางคือ Loi no 2007-1199 du 10 août 2007 relative aux libertés et responsabilités des universités มาตรา 7 บัญญัติให้อธิการบดีของมหาวิทยาลัย (Président de l'université) สาธารณรัฐฝรั่งเศสทำหน้าที่เป็นนายกสภามหาวิทยาลัย โดยอาจสรรหาและคัดเลือก จากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยได้และอาจเป็นบุคคลซึ่งมิได้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภา มหาวิทยาลัยก็ได้

ตาม ประกาศ แนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 ข้อ 10) การได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา และกรรมการสภา สถาบันอุดมศึกษา ตามกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง สภาสถาบันอุดมศึกษาควร กำหนดสัดส่วนจำนวน กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาโดยให้มีบุคคลภายนอกไม่น้อยกว่าสองในสาม ของจำนวนกรรมการ สภาสถาบันอุดมศึกษาทั้งหมดซึ่งต่างจากกฎหมาย LRU ของสาธารณรัฐ ฝรั่งเศสที่กำหนดให้สภามหาวิทยาลัยมีสมาชิกเป็นบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยจำนวน 7-8 คน และมี สมาชิกเป็นบุคคลภายในมหาวิทยาลัยจำนวน 13 - 22 คน และคิดสัดส่วนเป็นหนึ่งในสองหรือหนึ่งใน สาม ดังนั้นสัดส่วนกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของไทยมี สัดส่วนสูงกว่าสาธารณรัฐฝรั่งเศส

การกำหนดสัดส่วนกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นบุคคลภายนอกมากกว่า บุคคลภายในมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของไทยเป็นสัดส่วนที่เหมาะสม เนื่องจากมหาวิทยาลัยในกำกับ รัฐของไทยได้รับงบประมาณจากรัฐบางส่วนโดยได้รับในหมวดเงินอุดหนุนต่อมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ ของไทยสามารถหารายได้เองจากการลงทุนในทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย โดยรายได้ของ มหาวิทยาลัยไม่ต้องนำส่งเข้ากระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วย วิธีการงบประมาณและตามพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐแต่ละแห่งแห่ง ดังนั้นจึงให้มี บุคคลภายนอกเข้ามาตรวจสอบการบริหารของมหาวิทยาลัยโดยมีจำนวนมากกว่าบุคลากรของ มหาวิทยาลัย

นอกจากนั้นการที่รัฐให้ความเป็นอิสระแก่มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและการ ที่กฎหมายกำหนดให้บุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยเข้ามาเป็นสมาชิกของสภามหาวิทยาลัยมีหน้าที่ให้ ข้อมูล แนวคิดและวิธีการบริหารมหาวิทยาลัย เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาท้องถิ่น สังคมและ ประเทศ ตามภารกิจการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเหล่านั้นๆ

1.2 คุณสมบัติของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัย ในกำกับของรัฐประเทศไทย

กฎหมายกลางที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยของรัฐประเทศไทยไม่มีกฎหมายฉบับใดบัญญัติไว้ จึงทำให้เกิดปัญหาทางกฎหมายเรื่องคุณสมบัติของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารงานมหาวิทยาลัยตามหลักธรรมาภิบาล ดังนี้

กรณีที่ผู้ทรงคุณวุฒิหลายคนเป็นนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยหลายแห่ง จนเกิดปัญหาเรื่องเวลาในการทำหน้าที่ การทุ่มเทการทำงานและเกิดการครองอำนาจ ทำให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้บริหารมหาวิทยาลัย เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ อาศัยอำนาจตามความมาตรา 10 ประกอบมาตรา 9 (5) แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ออกประกาศ แนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565 คือ ไม่ควรจำกัดเกณฑ์อายุของผู้ดำรงตำแหน่งในสภามหาวิทยาลัย แต่ผู้ดำรงตำแหน่งควรผ่านการฝึกอบรมเสริมทักษะและเพิ่มพูนความเชี่ยวชาญในการบริหารงานในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ควรจัดการฝึกอบรมให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวอยู่เดิมด้วย โดยนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้ทรงคุณวุฒิควรมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละไม่เกินสี่ปีและไม่ควรดำรงตำแหน่งรวมกันแล้วเกินกว่าแปดปีและเพื่อให้ผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ควรแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้ (1) ผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย จะดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัย ในเวลาเดียวกันเกินสามแห่งไม่ได้ (2) ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสี่แห่งแล้ว ไม่อาจได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยในเวลาเดียวกันนั้นได้อีก เมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่กฎหมาย LRU กำหนดให้อธิการบดีเป็นนายกสภามหาวิทยาลัยทำให้ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยพร้อมกันในหลายมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของประเทศไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีได้กำหนดคุณสมบัตินายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม สภาพบุคคล สถานะ เชื้อชาติ ศาสนา หรือ เพศ ซึ่งเป็นไปตามหลักความเท่าเทียมและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยมหาวิทยาลัยปารีสซิติเต ตาม Décret n° 2019-209 du 20 mars 2019 portant création de l'université de Paris et

approbation de ses statuts มาตรา 3 มหาวิทยาลัยปารีสซิติเด (GOUVERNANCE DE L'UNIVERSITÉ DE PARIS) ได้วางหลักไว้อย่างแจ่มชัดว่า ให้สภาบริหารมหาวิทยาลัยเลือกนายกสภามหาวิทยาลัยจากอาจารย์หรือบุคคลากรอื่นที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกันและไม่จำเป็นต้องถือสัญชาติฝรั่งเศส

กรณีคุณสมบัติด้านอายุ กฎหมายกลางและกฎหมายเฉพาะมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยได้กำหนดคุณสมบัติเรื่องอายุของผู้เข้าดำรงตำแหน่งไว้ และตามประกาศแนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565 ที่ให้มหาวิทยาลัยไม่ควรจำกัดเกณฑ์อายุของผู้ดำรงตำแหน่งในสภามหาวิทยาลัย กล่าวคือผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอายุเท่าใดก็ได้หากแต่ต้องมีคุณสมบัติข้ออื่นตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องครบถ้วน ซึ่งต่างจากมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐฝรั่งเศสที่กำหนดให้นายกสภามหาวิทยาลัยมีอายุไม่เกิน 68 ปี ตามมาตรา 13 แห่งกฎหมาย LRU แต่อย่างไรก็ตามแม้นายกสภามหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยจะมีได้ทำงานประจำในมหาวิทยาลัย แต่การกำหนดอายุเกษียณมีวัตถุประสงค์สำคัญหลายประการ เมื่อบุคคลเข้าสู่วัยสูงอายุการทำงานอาจจะมีข้อจำกัดทั้งด้านสุขภาพและประสิทธิภาพ การกำหนดอายุเกษียณช่วยสร้างความเป็นธรรม เพราะทำให้บุคคลอื่นคนมีโอกาที่จะทำงานซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาแนวคิดและการเติบโตของมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐอันเป็นการวางแผนเชิงกลยุทธ์เพื่อสร้างความสมดุลการกำกับดูแลมหาวิทยาลัย

1.3 การได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย

ตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยในกำกับรัฐเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญ เพราะต้องเป็นประธานการควบคุมดูแลกิจการด้านต่างๆของมหาวิทยาลัยและเป็นผู้มีอำนาจลงนามออกคำสั่ง กฎ ระเบียบและข้อปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารมหาวิทยาลัยตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ ดังนั้นผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐนอกจากต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสมแล้วการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐก็เป็นสิ่งสำคัญที่จำทำให้สภามหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับจากทั้งภายในและนอกมหาวิทยาลัยซึ่งทำให้งบการกิจการบริการสาธารณะด้านการศึกษาขั้นสูงของชาติบรรลุตามวัตถุประสงค์

โดยนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิของไทยมาจากคณะกรรมการสรรหาฯคณะหนึ่งที่สภามหาวิทยาลัยเป็นผู้แต่งตั้งแล้วนำเสนอรายชื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาเลือกผู้ที่เหมาะสมที่สุดตามที่คณะกรรมการสรรหาฯเสนอ เมื่อเปรียบเทียบกับกรได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่ให้อธิการบดีของมหาวิทยาลัย (Président de l'université) ทำหน้าที่เป็นนายกสภา

มหาวิทยาลัย โดยอาจสรรหาและคัดเลือกจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยได้และอาจเป็นบุคคลซึ่งมิได้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยก็ได้ โดยนายกสภามหาวิทยาลัยและอธิการบดีมาจากการเลือกโดยสภามหาวิทยาลัยและเลือกจากจากอาจารย์หรือบุคคลากรอื่นที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกันและไม่จำเป็นต้องถือสัญชาติฝรั่งเศสและผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งต้องได้รับคะแนนเสียงข้างมากเด็ดขาดจากกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา 3 แห่งภาคผนวก (ANNEXE) ของ Décret n° 2019-209 du 20 mars 2019 portant création de l'université de Paris et approbation de ses statuts

แต่กฎหมายฉบับนี้มีได้บัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการรับสมัครและคัดเลือกอธิการบดีมหาวิทยาลัยปารีสซีเตไว้ ดังนั้นมหาวิทยาลัยปารีสซีเตจึงได้ออกระเบียบมหาวิทยาลัย (Règlement intérieur de l'université de Paris) ลงวันที่ 4 mai 2020 โดย มาตรา 40 แห่งระเบียบนี้วางหลักเกี่ยวกับขั้นตอนการสมัครสมัครเข้ารับตำแหน่งอธิการบดี การเรียกประชุมกรรมการสภามหาวิทยาลัยเพื่อเลือกตั้งอธิการบดี วิธีการลงคะแนนเสียงเพื่อเลือกตั้งอธิการบดี การดำเนินการอภิปรายของผู้สมัคร (Debate) และการลงคะแนนเสียง โดยผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารของสภามหาวิทยาลัย คณะกรรมการวิทยาศาสตร์ของสภาวิทยาศาสตร์และการวิจัยมหาวิทยาลัยและคณะกรรมการวิชาการของสภาวิชาการและบริการการศึกษามหาวิทยาลัยทั้งนี้เพื่อให้นายกสภามหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายตามมาตรา 5 แห่งกฎหมาย LRU ซึ่งต่างกับการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีและมหาวิทยาลัยบูรพา ที่นายกสภามหาวิทยาลัยมาจากการสรรหาด้วยวิธีการเสนอชื่อจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด แล้วให้สภามหาวิทยาลัยดำเนินการคัดเลือกผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยตามรายชื่อที่เสนอมา

กรณีกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทยที่มาจากบุคลากรของมหาวิทยาลัยเป็นตัวแทนของบุคลากรในมหาวิทยาลัยที่เข้ามาทำหน้าที่ดูแลและตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารมีวิธีการได้มาด้วยการเลือกตั้งเช่นเดียวกับการได้มาซึ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นบุคลากรมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐสาธารณรัฐฝรั่งเศส

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ประเทศไทยต้องกำหนดมาตรฐานกลาง โครงสร้าง องค์ประกอบและการได้มาของผู้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐไว้อย่างแจ่มชัดและกำหนดให้มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแต่ละแห่งต้องมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถจากผู้บริหารหรือผู้แทนจากหน่วยงานหรือองค์กรเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์แห่งการจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งนั้นๆ

2.2 ประเทศไทยต้องกำหนดมาตรฐานกลางให้ ประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย ประธานสภาพนักงานมหาวิทยาลัย และนายกสมาคมศิษย์เก่า เป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐโดยตำแหน่ง

2.3 ประเทศไทยต้องกำหนดมาตรฐานกลางให้ นายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐทุกคนต้องผ่านอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

2.4 ประเทศไทยต้องกำหนดมาตรฐานกลางคุณสมบัติด้านอายุของผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

2.5 ประเทศไทยต้องกำหนดมาตรฐานกลางให้ การสรรหานายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้ทรงคุณวุฒิมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมาจากการรับสมัครคัดเลือกบุคคลที่สนใจและเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนสมัครเข้ารับการศึกษาเพื่อดำรงตำแหน่ง

2.6 ประเทศไทยต้องกำหนดมาตรฐานกลางให้ ผู้ที่ได้รับคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งนายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้ทรงคุณวุฒิมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐคือ ผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงข้างมากเด็ดขาดจากสภามหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

- กองบรรณาธิการ. (2563, 19 มิถุนายน). บทบาทหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัยภายใต้พระราชบัญญัติ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2551 6 ปีที่รอคอย รศ.ดร.วัชรินทร์ กาสลัก นิ่ง “อธิการบดี
ม.บูรพา” เต็มตัวสะท้อนสังคมตื่นตัวแก้ปัญหาธรรมาภิบาล. สืบค้นจาก
<https://medhubnews.com>.
- โกวิท พวงงาม. (2563, 10, ธันวาคม). เมื่อสภามหาวิทยาลัย มีกรรมการสภาเป็น‘สภาตรายาง’.
สืบค้นจาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_1265427.
- กฤษดา ยุทธ มังกร. (2560). สถานะทางกฎหมายและประเภทขององค์การมหาชนไทย.
(วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กมล สุดประเสริฐ. (2546). โครงสร้างการบริหารการศึกษาประเทศอังกฤษ. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- กฤษณพงศ์ กิรติกร. (2563, 19 , ธันวาคม). การพัฒนาไปสู่มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล แนวคิด
และประสบการณ์ของพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
สืบค้นจาก <https://www.stou.ac.th/home/News/2019-05-24%2022-01%20Copy%20of%20autonomous-TechnologyThonburi.pdf>.
- กัลยณัฐ พรหมนอก. (2556). การคุ้มครองการทำงานบุคลากรมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ.
(วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565, 12, มีนาคม). พระราชบัญญัติ
มหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2550. สืบค้นจาก
<https://www.mhesi.go.th/images/2563/pusit/legal-all/23p2550.pdf>.
- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว). (2567, 16 พฤษภาคม). ข้อมูล
สถาบันอุดมศึกษา. สืบค้นจาก https://info.mhesi.go.th/homestat_academy.php.
- ต่อพงศ์ กิตติยานุพงศ์. (2563). การปฏิรูปอุดมศึกษาไทยตามหลักการบริหาร จัดการภาครัฐแนวใหม่
– การปรับใช้ประสบการณ์ของประเทศเยอรมนีในประเทศไทย. วารสารนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 49(3), 403-406.
- ชาญชัย แสวงศักดิ์ (2561). รัฐและนิติบุคคลมหาชน. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- ดาวนภา เกตุทอง. (2563). การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองท้องถิ่น. วารสาร มจร เพชรบุรี
ปริทรรศน์. 3(2), 25-53.

- ทัตธัสพล นนทวิทกิจ. (2563). *การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในการสรรหาอธิการบดี ตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยนเรศวร. คุษุณินพนธ์รัฐศาสตรคุษุณีบัณทิต คณะรัฐศาสตรและนิติศาสตร มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ทัตธัสพล นนทวิทกิจ และ สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์ (2560). *การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในการสรรหาอธิการบดีมหาวิทยาลัยของรัฐตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษามหาวิทยาลัย 3 แห่ง. วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย. 13(1), 22-40.*
- ทินพันธ์ นาคะตะ (2546). *สภามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.*
- นันทวัฒน์ บรมมานันท์. (2554). *มาตรฐานใหม่ของการจัดทำบริการสาธารณะระดับชาติในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.*
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2547). *สารรุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : ธรรมดาเพรส.*
- นันทวัฒน์ บรมมานันท์. (2560). *กฎหมายปกครอง. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.*
- บัณฑิต นิจถาวร (2563, 24 , ธันวาคม). *การสรรหาแต่งตั้งกรรมการและผู้บริหาร. สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com /blog/detail/634902>.*
- พนิดา โพธิ์จิตร สอาด หอมมณี และ คมสัน สุขมาก. (2560). “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุม ตรวจสอบการบริหารงาน มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ”. *วารสารการศึกษาศาสตร์และการพัฒนาสังคม. 13(2), 129-130.*
- พีรเดช ทองอำไพ. (2559). *ประมวผลผลลัทธิธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันคลังสมองของชาติ.*
- พิณสุดา สิริธรังสี. (2541). *การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : เซเวนพรีนติ้งกรุ๊ป.*
- พัชมา จิตรมหีมา. (2562). *การจัดทำนโยบายสาธารณะของสาธารณรัฐฝรั่งเศส ศึกษาวิเคราะห์จากข้อความคิดไปสูการประเมินผล บทความเชิงสรุปจากโครงการหลักสูตร Fabriquer les politiques publiques : de la conception à l'évaluation ณ สถาบันการปกครองชั้นสูงแห่งชาติฝรั่งเศส (ENA : l'École Nationale d'Administration) สาธารณรัฐฝรั่งเศส. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.*
- มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2564, 21 กรกฎาคม). *ข้อบังคับมหาวิทยาลัยศิลปากรว่าด้วยคุณสมบัติลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2559. สืบค้นจาก http://council.su.ac.th/index.php?option=com_content&view=article&id=213&catid=70 &Itemid=101.*

- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. (2564, 21 , มกราคม). *การศึกษาข้อมูลข้อดีข้อเสียของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ*. สืบค้นจาก การศึกษาข้อมูลข้อดีข้อเสียของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ.pdf (npru.ac.th).
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. (2564,9, กันยายน). *จำนวนบุคลากร จำแนกตามหน่วยงานและประเภท และจำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ (รวมพนักงานสายบริหารวิชาการ) ณ วันที่ 30 เม.ย. 2565* สืบค้นจาก www.sut.ac.th.
- มหาวิทยาลัยบูรพา. (2564). *รายงานประจำปี 2564 BBU*. สืบค้นจาก http://planning.buu.ac.th/content/annualreport/BUU2564_1.pdf.
- ยงยุทธ ภูประดับกฤต และ พงษ์พิลัย วรรณราช. (2563, 19 , ธันวาคม). *เอกสารประกอบการบรรยายโครงการฝึกอบรมหลักสูตรนักกฎหมายกฤษฎีกา*. สืบค้นจาก http://web.krisdika.go.th/activity/Detail.jsp?actType=l&actCode=38&head=4&item=n5#_ftn1.
- ไยอนงค์ ทิมสุวรรณ. (2564, 21 , มกราคม). *การบริหารวิทยาลัยภายใต้หลักนิติธรรม*. สืบค้นจาก https://constitutionalcourt.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php.
- รัฐสภา. (ม.ป.ป.). *รัฐธรรมนูญแห่งฝรั่งเศส – ฉบับเต็ม (ฉบับแปล)*. สืบค้นจาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=35650.
- รัฐกานต์ วิชัยดิช และ ฌานิทธี สันตะพันธ์. (2565). *การศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาสถานะความสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐตามมาตรการกลไกความคุ้มครองเสรีภาพทางวิชาการ*. *วารสารรัชต์ภาคย์*. 16(48), 353-354.
- เลแกน สุธรรมและคณะ (2566). *สภามหาวิทยาลัยกับประสิทธิผลในการสรรหาผู้บริหารมหาวิทยาลัยในประเทศไทย*. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*. 6(2), 346-358.
- วุฒิสภา ต้นไชย. (2559). *รูปแบบและประเภทการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- วัชร กิ่งสุวรรณและคณะ. (2566). *การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปัญหาความเป็นอิสระขององค์กรมหาชนในประเทศไทย*. *CRRU Law, Political Science and Social Science Journal*. 7(2), 6.
- วรรณรุจี ยันทะแย้ม เพิ่ม หลวงแก้ว และก่าพล วันทา. (2564). *ปัญหาการปฏิบัติตามกฎหมายการบริหารงานบุคคลในสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล*. *วารสารปัญญาปณิธาน*. 6(2), 205.

- วรวิฑูฒิ เทพทอง. (2566). แนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษากับการแก้ไขปรับปรุง
ข้อบังคับว่าด้วยการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย
ผู้ทรงคุณวุฒิและอธิการบดีของมหาวิทยาลัยราชภัฏ. *ดุสิตพาท*. 70(3), 117-43.
- ศรัณยู โสสิงห์ (2565). ข้อเสนอแนะบางประการในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติเพื่อปรับเปลี่ยน
สถานภาพมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการไปเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ, *วารสาร
มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และนวัตกรรม มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์*. 1(1), 63.
- ศุภฤกษ์ ทับเสน. (2562). ปัญหาอำนาจหน้าที่ของอธิการบดีตามหลักการบริหารมหาวิทยาลัย
สมัยใหม่. *วารสารบัณฑิตศึกษานิติศาสตร์*. 12(3), 547.
- สถาบันคลังสมองของชาติ. (2565, 19, มีนาคม). *สภามหาวิทยาลัยฝรั่งเศส*. สืบค้นจาก
<http://www.knit.or.th/web/?p=32414>.
- เสนีย์ เจริญสุข. (2565). ปัญหาทางกฎหมายของการได้มาซึ่งนายกสภา กรรมการสภามหาวิทยาลัย
และผู้บริหารจากการตราข้อบังคับมหาวิทยาลัย ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราช
ภัฏ พ.ศ. 2547. *ดุสิตนิพนธ์ นิติศาสตร์ดุสิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง*.
- สุภาพร อาจเดช. (มปป). *เอกสารประกอบการพิจารณาเรื่องมหาวิทยาลัยออกนอกระบบ*. สืบค้นจาก
[https://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/education/download/art
icle/article_20130320190602.pdf](https://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/education/download/article/article_20130320190602.pdf).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *รายงานการวิจัยประสิทธิภาพและการบริหารจัดการของ
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สถาบันคลังสมองของชาติ. (2563, 24 สิงหาคม). *จดหมายข่าวธรรมาภิบาลในมหาวิทยาลัย*. สืบค้น
จาก<http://www.knit.or.th/web/wp-content/uploads/2017/01/letter-1.4.pdf>.
- สำนักงานสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2567, 16 พฤษภาคม). *บทบาทหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย
ภายใต้พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2551*. สืบค้นจาก
<https://council.chula.ac.th/>.
- สำนักงานสภามหาวิทยาลัยศิลปากร. (2564, 21 กรกฎาคม). *คำสั่งมหาวิทยาลัย ศิลปากร ที่
1941/2559 ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2562 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหานายกสภา
มหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัย*. สืบค้นจาก
[https://www.council.su.ac.th/files/document/ Council%2060/ Auto%20
Color0129.pdf](https://www.council.su.ac.th/files/document/Council%2060/Auto%20Color0129.pdf).

- สำนักงานสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2564, 21 กรกฎาคม). *ข้อบังคับ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหากรรมการ สภามหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2559*. สืบค้นจาก <https://autonomy.ku.ac.th/new/wp-content/uploads/2015>.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2563, 19 มิถุนายน). *ราชกิจจานุเบกษา ประกาศสำนัก นายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา*. สืบค้นจาก <https://ratchakittha.soc.go.th/documents/17135027.pdf>.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2563, 21 ธันวาคม). *ข้อมูลเบื้องต้นประกอบการพิจารณา เกี่ยวกับการใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย*. สืบค้นจาก <https://www.lawreform.go.th/uploads/files/1574739117-euohl-s63dn.pdf>.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2564, 9 ธันวาคม). *บันทึก เรื่อง สถานภาพของมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ*. สืบค้นจาก <https://comment.ocs.go.th/main/download/dlf/pdf/>.
- สมหวัง พิริยวัฒน์ และคณะ. (2564). *เส้นทางสู่กรรมการสภามืออาชีพของสถาบันอุดมศึกษาไทย: แนวคิดและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมยศ เชื้อไทย. (2554). *หลักกฎหมายมหาชนเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- สุรพล นิติไกรพจน์และคณะ. (2545). *หลักกฎหมายปกครอง (รายงานวิจัยของสถาบันวิจัย และให้ คำปรึกษา แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เสนอต่อสำนักงานศาลปกครอง)*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรพล นิติไกรพจน์. (2535). *มหาวิทยาลัยไทยในรูปองค์การมหาชนอิสระ: กรณีตัวอย่างของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. รวบรวมบทความทางวิชาการเนื่องในโอกาสครบรอบ 80 ปี ศาสตราจารย์ ไพโรจน์ ชัยนาม*. กรุงเทพฯ : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรพล นิติไกรพจน์. (2552). *ข้อความคิดบางประการเกี่ยวกับการกำกับดูแล, วารสารนิติศาสตร์*. 10(4), 79-92.
- สุรพล นิติไกรพจน์ และ กฤตินี ตั้งแก้ว. (2559). *มหาวิทยาลัยไทย: พัฒนาการ มหาวิทยาลัยในกำกับ และกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารงาน*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรพล นิติไกรพจน์. (2557). *กฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : สถาบันคลังสมอง ของชาติ.

- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. (2562). *คู่มือว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : สถาบันคลังสมองของชาติ.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และ แทน พิธิยานุวัฒน์. (2556). *การประเมินสภามหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ : สถาบันคลังสมองของชาติ.
- สภาคณาจารย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สมัยที่ 10. (2563, 21 , ธันวาคม). *ข้อมูลเบื้องต้นประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา*. สืบค้นจาก <https://home.kku.ac.th/chuare/7/universitylaw.pdf>.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์และคณะ (2564). *เส้นทางสู่กรรมการสภามืออาชีพของสถาบันอุดมศึกษาไทย: แนวคิดและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมหมาย จันทรเรือง. (2537). *การวิเคราะห์รูปแบบการสรรหาอธิการบดีในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ครุ ศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันคลังสมองของชาติ. (2564, 21 , มกราคม). *จดหมายข่าวธรรมภิบาลมหาวิทยาลัย*. สืบค้นจาก <http://www.knit.or.th/web/wp-content/uploads/2017/01/letter-4.3.1.pdf>.
- สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (ม.ป.ป.). *แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พศ. 2561 – 2580*. สืบค้นจาก <http://www.bpp.mua.go.th/main/download/plan>.
- เอกบุญ วงศ์สวัสดิ์กุล. (2561). *เรียนรู้คดีพิพาทในศาลปกครองของมหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ : สถาบันคลังสมองของชาติ.
- เอกบุญ วงศ์สวัสดิ์กุล และคณะ. (2563, 19 ,มิถุนายน). *รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการประเมินสถานการณ์และวิเคราะห์คดีพิพาทในศาลปกครองของมหาวิทยาลัย*. สืบค้นจาก <http://www.knit.or.th/web/wp-content/uploads/2018/08/Dispute-in-the-Administrative-Court-Of-University.pdf>.
- อรปวีณ์ จุฬายานนท์. (2559). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์ของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ*. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุทุมพร จามรมาน. (ม.ป.ป.). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่องการเตรียมพร้อมมหาวิทยาลัยของรัฐเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ*. สืบค้นจาก <file:///C:/Users/kpsku/Downloads/9540.pdf>.

- Alla Durdas. (2018). Higher Education in France: Historical Development. *The Modern Higher Education Review*. 3, 27.
- Arif Caglar and D.Bruce. (1992). The role of American Multicampus University Systems as Buffer Institution in Safeguarding Campus Autonomy. *Higher Education Policy*. 5(3), 48-49.
- Adrian Curaj Peter Scott Lazar Vlasceanu and Lesley Wilson. (2012). *European Higher Education at the Crossroads Between the Bologna Process and National Reforms Part 1*. New York : Springer. 663.
- Bruno Broucker and Kurt De Wit (2015). *New Public Management in Higher Education The Palgrave International Handbook of Higher Education Policy and Governance*. New York : Springer. 57–75.
- Charles H. Haskin. (2023). *The Rise of Universities*. Retrieved from <https://www.gutenberg.org/files/63574/63574-h/63574-h.htm>.
- D.J. Brown, (1994). Decentralization in Education Government and Management. *The International Encyclopedia of Education*. 2(3), 1407.
- Dobbins, M. and Knill, C. (2017). Higher education governance in France, Germany, and Italy: Change and variation in the impact of transnational soft governance. *Policy and Society*. 36(1), 67-88.
- Enora Bennetot Pruvot and Thomas Estermann. (2018). *European Higher Education Area: The Impact of Past and Future Policies, University Governance: Autonomy. Structures and Inclusiveness*. : Springer Cham. 619-638.
- Fulton, O. (2002). *Higher Education Governance in the UK: Change and Continuity*. In: Amaral A. Jones G.A. and Karseth B. (eds) *Governing Higher Education: National Perspectives on Institutional Governance*. Higher Education Dynamics, vol 2. Springer, Dordrecht. https://doi.org/10.1007/978-94-015-9946-7_10.
- Hackl, E. (2012). Tensions in the Policy Objectives of the European Higher Education Area? Public Good and Public Responsibility Versus Service Liberalisation: Equality Versus Institutional Diversity. In: Curaj, A., Scott, P., Vlasceanu, L., Wilson, L. (eds) *European Higher Education at the Crossroads*. Springer, Dordrecht. https://doi.org/10.1007/978-94-007-3937-6_5.

- James S. Taylor and Maria de Lourdes Machado. (2008). Governing Boards in Public Higher Education Institutions: A perspective from the United States. *Tertiary Education and Management*. 14(3), 246.
- Jean Rivero and Jean Waline. (1998). *Droit administratif*. Paris : Dalloz Public.
- Kezar, A. J. (2006). Rethinking Public Higher Education Governing Boards Performance: Results of a National Study of Governing Boards in the United States. *The Journal of Higher Education*. 77(6), 968–1008.
- Rondinelli, Dennis A. (1983). Implementing Decentralization Programmes in Asia : A Comparative Analysis. *Public Administration Development*. 3(3), 181-207.
- The University of North Carolina at Chapel Hill. (2024). *Roles and Responsibilities*. Retrieved from <https://provost.unc.edu/about-the-office/roles-and-responsibilities>.
- University of Colorado. (2024). Office of the President. Retrieved from CU Is Colorado | Office of the President.
- Udice France Research Universitys. (2023). *Udice Découvrez nos members*. Retrieved from <https://www.udice.org/universite-paris-cite/>.
- Université Paris Cité. (2023). *Organisation administrative d'Université Paris Cité*. สืบค้นจาก <https://u-paris.fr/administration/>.
- Université Paris Cité. (2023). *Strategic Plan 2021-2024 Université Paris Cité*. สืบค้นจาก https://u-paris.fr/wp-content/uploads/2022/05/2022_UP_DOS_MAI-EN-maj.pdf.

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อสกุล	นายกันต์ธกรณ์ เขาทอง
วัน เดือน ปี เกิด	18 ตุลาคม 2525
สถานที่เกิด	จังหวัดกระบี่
ที่อยู่ปัจจุบัน	กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก - ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง - วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วิศวกรรมเครื่องกล) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ - เนติบัณฑิตไทย สมัยที่ 71 - เนติบัณฑิตยสภา - เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง - วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (วิศวกรรมเครื่องกล) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ประวัติการทำงาน	<p>รองศาสตราจารย์</p> <p>ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ กำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์</p>

